

II

USTAŠKO-DOMOBRAŃSKI I TALIJANSKI
DOKUMENTI

BR. 98

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 1 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA SJEVERNO OD SAVE I KUPE I NA BANJI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 60

(po podacima primljenim 1. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Žumberka: Noću 27/28. II. partizani² su napali Stojdragu (12 km s. z. od Samobora). Vlastiti gubici: 2 mrtva i 20 ranjenih, dok neprijateljski gubici nisu poznati. Posada Stojdrage je pojačana.

Podr. Kalnika: Podhvat protiv partizanskih snaga³ na području zapadno od želj. pruge Križevci—Koprivnica u toku je. — Udarna skupina koja iz Križevaca nadire prema sjeveru sukobila se 27. II. kod s. Kalnik (12 km s. z. od Križovaca) sa neprijateljem.⁴ Ishod borbe još nije poznat. Udarna skupina koja iz Rasinje (9 km z. s. z. od Koprivnice) nadire prema s. V. Poganac (16 km. z. od Koprivnice) dostigla je istog dana bez neprijateljskog odpora s. Prkos (3,5 km. j. z. od Rasinje).

¹ Original, raden na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—23, k. 19.

² Trinaesta proleterska NOU brigada „Rade Končar“ i NOU brigada „Ivan Cankar“. Vidi dok. br. 25, 45, 105 i 114.

* Vidi dok. br. 18, 102, 110. i 112.

* Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18 i 102.

28. II. u 23.30 sati partizani su napali Ludbreg.⁵ 1 bojna iz Varaždina upućena je u Ludbreg.

Podr. Bilo Gore: Noću 26/27. II. partizani su napali s. Severin (12 km j. izt. od Bjelovara), zapalili obćinsku zgradu, a iz pošte odnieli novac i marke u vrijednosti od 16.104 kune.

Podr. Daruvara: 27. II. upućene potjere *iz Daruvara i Pakraca prema s. Podbor—Doljani i Kip (2.5 km j. i. 6 km j. z. od Daruvara) napadnute su od partizana pri ulazu u ova sela. 3 domobrana su ranjena. Pojačanje je upućeno, a s. Kip i »visovi oko s. Kip i Podbor—Doljani stavljeni su pod topničku vatru. — 28. II. u jutro neprijatelj se povukao u smjeru s. D. Borki (8 km izt. j. izt. od Daruvara). Prema izkazu pučanstva partizani su imali 67 mrtvih.

Nove partizanske skupine pojavile su se u s. Trnava i Palešnik (12 i 6 km s. izt. od Garešnice).

Prema izkazu seljaka iz s. Duhovi, Marino Selo i Antunovac (11—8 km s. izt. od Banove Jaruge), 26. II. prošle su glavne partizanske snage⁶ (2 part. brigade) sa mnoštvom naroda, žena i djece (svega navodno oko 5.000 ljudi) kroz ova sela u istočnom smjeru prema Psunj pl., s. Borki i Zvečevu (8 km j. j. z. od Voćina). U selima novačili su mladiće i odveli konje i kola.

Podr. Požega: Noću 25/26. II. u blizini s. Drežnik (7 km s. izt. od N. Gradiške) partizani su zapalili skladište drva na kojem je bilo 2.600 želj. pragova i oko 1.500 prostornih metara gorivog drveta. — Po izjavi žitelja u području Babje Gore sjeverno i istočno od ceste Požega—N. Gradiška postoji više komunističkih sabotažnih skupina od 4—5 ljudi.

* Po našim dokumentima napad je izvršio Kalnički NOP odred 24 veljače. Vidi dok. br. 18 i 102.

' Riječ je o jedinicama Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske, koje 6u se poslije napada na Viroviticu, Vel. Pisanicu i Garešnicu povukle u Slavoniju. Vidi dok. br. 31.

Podr. Podravine: Noću 26/27. II. partizani⁷ su napali i zapalili želj. postaju Zdenci (16 km s. z. od Našica).

Podr. Našica: Pothvat protiv partizanskih snaga na prostoru 10—20 km j. od Našica nastavljen je po osnovi. — Iztočna skupina odbila je 27. II. pokušaj partizanskog proboja⁸ kod s. Podgorje (13 km j. izt. od Našica). — Južna skupina slomila je 27. II. kod s. Hrkanovci (17 km s. izt. od Broda) neprijateljski odpor.® Vlastiti gubitci: 3 mrtva i 2 ranjena, dok neprijateljski nisu poznati. 4 zarobljena partizana streljana su. — Sjeverozapadna skupina savladala je kod Tromeđe (263 — 11 km j. izt. od Našica) neprijateljski odpor¹⁰ i potisla protivnika prema iztočnoj zaprečnoj skupini. Vlastitih gubitaka nije bilo. 13 partizana je uhićeno, među njima i 1 vođa. — Kod s. Paučje (15 km j. izt. od Našica) uništeno je partizansko skrovište. — Pučanstvo dočekalo je oduševljeno naše čete.

Podr. Srijema: 26. II. 7 km z. od Rume partizani su zapalili 2 pustare.

19 uhićenih osoba iz s. Belegiš zbog dokazane sabotaze na b. b. spoju Stara Pazova—Indija—Beška, streljano je.

o

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gline: Noću 26/27. II. kod Sv. Nikole (6 km j. od Gline) jača skupina partizana napala je uporište 1 satnije V. gorskog zdruga.¹¹ 2 domobrana su poginula, a 2 častnika, 2 dočastnika i 78 domobrana nestali. — Izgubljena je 1 strojnica, 3 strojopuške i 70 pušaka. Partizani su se povukli u smjeru Petrove Gore.

* Vjerovatno dijelovi Drugog NOP odreda Treće operativne zone.
* i ¹⁰ Odnosi se na borbe koje je vodila Osamnaesta NO brigada prilikom povlačenja sa Dilja na Krndiju. Vidi dok. br. 86 i 105.

¹¹ Napad je izvršio Prvi bataljon Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 88.

Podr. Kostajnice: 26.11. kod s. Zecovi (8 km j. z. od Bos. Kostajnice) partizani¹² su napali 1 satniju 12 p. p. i primorali na povlačenje prema s. Dobrljin (9 km j. z. od Bos. Kostajnice). 9 domobrana je nestalo.

(M. P.)^{1:i}

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

BR. 99

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG GLAVNOG RAVNATELJSTVA
ZA JAVNI RED I SIGURNOST OD 1 OŽUJKA 1943 GOD.
O STANJU NA PODRUČJU SJEVERNO OD SAVE I NA
BANIJI¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST

Broj: V. T. 21/43.

Zagreb, dne 1 ožujka 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 1. III. 1943. u
u 12 sati.

IZVJEŠĆE

I. Velika župa Baranja:

Savezno izvješću ovog Glavnog ravnateljstva od 22. veljače javlja 25. o. m. Zapovjedništvo III. oruž. pukovnije u Banjoj Luci prema podacima primljenim od oruž. krila Osiek, da je u partizanskom napadu 18. i 19. veljače na Levanjsku

" Odnosi se na jedinice Druge i Pete krajiške NOU brigade. Vidi tom IV, knj. 10.

" Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—34, k. 20.

Varoš sudjelovalo oko 5.000 partizana/² Na našoj je strani prilikom zauzeća spomenutog mjesta palo 27 ljudi, a među ovima svih 12 oružnika na oruž. postaji.

II. Velika župa Bilogora:

Današnjim izvješćem javlja Vrhovno oruž. zapovjed., da je 27 pr. mj. skupina od oko 200 partizana VII partizanske brigade³ upala u selo Severin, 11 km j. i. od Bjelovara. U mjestu su partizani zapalili občinu i opljačkali poštu, u kojoj su pret hodno razbili brzoglasnu središnjicu.

Redarstvena oblast za grad Zagreb izvjestila je danas, da je noćas došlo do borbe između partizana i ustaško-domobranske straže kod želj. postaje Gradec. Partizani su svojom nadmoćnom snagom uspjeli svladati našu stražu, a nakon toga su opljačkali želj. postaju u Gradcu i odnieli iz blagajne savovac. Sve brzoglasne i brzoglasne naprave na želj. postaji su uništili.

VI. Velika župa Gora:

Izpostava župske red. oblasti u Sisku izvjestila je jutros brzoglasno, da su partizani nepoznate jačine sinoć obkolili selo Greda kod Siska i odveli sa sobom 19 mladića između 16 i 20 godina. Prilikom napada poginuo je 1 legionar, a jedan je njemački vojnik ranjen.

Danas je Vrhovno oruž. zapovjed. izvjestilo, da su partizani⁴ — njih oko 40 — 22. o. m. opljačkali selo Gornje Taborište, 11. km. s. z. od Gline. U selu su ubili jednog domobrana i 2 seljaka. Dne 26. veljače oko ponoći skupina od kojih 500 partizana⁵ napala je domobransku posadu u Hajtiću kod Gline, koja je brojila oko 150 ljudi. Partizani su zarobili 2 častnika i 70 domobrana, te zaplieni 4 strojnice sa streljivom. 2 domobrana su poginula, a ostali su se nakon kraćeg otpora razbjegli. Partizani su se povukli pravcem prema Oriovcu, odakle su i došli.

¹ Vidi dok. br. 52 i tom V, knj. 12, dok. br. 87.

² Netačno. Na ovom području nije djelovala Sedma NO brigada, već Sedamnaesta brigada Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 79 i 90.

³ Odnosi se na Prvi bataljon Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 2.

⁵ Napad su izvršila dva bataljona Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 6 i 38 i tom V, knj. 12, dok. br. 88.

Župska red. oblast u Petrinji danas je brzoglasno izvjestila, da je kod sela Trešnjak, 7 km. od Gline, a na pruži Petrinja—Karlovac, razorena želj. pruga⁶ u dužini od 700—800 metara. Srbska sela u blizini pruge surađuju s komunistima.

ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)⁷

P^s I/III D^a

Glavni ravnatelj:
Dr. Filip Crvenković
(Dr. Filip Crvenković)

BR. 100

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 1 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA NA BANJI I NA PODRUČJU KRIŽEVACA I ČAZME¹

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 609/Taj.

U Sisku, dne 1. ožujka 1943

Predmet: Dnevno izvješće
I. D. Z. za 1. ožujka 1943.
do 1800 sati.

GLAVNOM STOŽERU DOMOBRANSTVA.

(Operativni odjel)

Savezno zapovjedi glst. op. br. 3919/tajno od 9. VIII. 1942 dostavlja se slijedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1 :100000.)

* Rušenje su izvršili dijelovi Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 2.

" Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Ministarstvo unutrašnjih poslova — Glavno ravnateljstvo za javni reā i sigurnost⁸ i " Parafi generala Prpića, zapovjednika Glavnog stožera domobranstva, i generala Dragojlova, načelnika operativnog odjela Glavnog stožera domobranstva. Ovi parafi nalaze se i na ostalim ustaško-domobranskim dokumentima objavljenim u ovoj knjizi. Redakcija ih više neće objašnjavati.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—8, k. 20.

1. A. — KRATKA OCJENA SITUACIJE:

Bez važnijih promjena.

**1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:**

Operativno područje grada Zagreba: Bez događaja.

Operativno Područje V. Gorskog zdruha:

Razviđanje 2. i 4. satnije I. bojne V. gorskog zdruha. XVI. ustaške bojne i 7. satnije II. bojne V. gorskog zdruha južno od Gline i potoka Maja.

Na Balincu (7 km j. z. od Gline) i kod Vrtljine (7 km j. od Gline) naišli izviđački odjeli na grupe partizana u jačini od 40 do 50 ljudi, koje su vatrom protjerane.

5. satnija II. bojne V. gorskog zdruha: razviđanje pravcem željezničke postaje Maja duž pruge za Vlaović (8 km j. i. od Gline). Jača gruna partizana odstupila vatrom gonjena preko Bijelih Voda za Šušnjar (12 km i. j. i. od Gline).

Željeznička pruga na djelu Hrastovica—Kraljevčani (4.5—9 km j. od Petrinje) u dužini od 2 km razorena, a u dužini od 2.5 km presječeni b. b. stupovi.

Istodobno su partizani porušili 30 m. dugački drveni most preko riečice Petrinjice (7 km j. od Petrinje) na putu između sela Hrastovica—Čuntića (5—9 km j. od Petrinje), te je promet otežan.

Partizani su došli iz obližnjih sela Jabukovca, Mlinoge, Jošavica (12.5, 11 i 14 km j. od Petrinje) kamo su se i udaljili. Područje između tih sela je ugroženo.

Operativno područje 1. pješ. divizije:

Pothvat „MIRKO" u toku dana produžen je sa sljedećim stanjem:

Partizanske skupine² u povlačenju su u jugoistočnom smjeru Vrbovec—Dubrava—Kostanj (20 km j. od Križevaca) u smjeru prema zapadnim obroncima Moslavačke gore.

U 16.30 sati partizanske skupine bile su u selu Koštanju. Istodobno naše čete doprle su: kod sela Dubrava njemačka motorizirana satnija i 2 satnije koturaške bojne, kod sela Kapela (16 km j. od Križevaca) ostatak koturaške bojne. U Križevce povučena je bojna Ivan.

U 1800 sati prispjela je kolona od 8 puzavaca u Čazmu, poslana od strane zapovjedništva grada Zagreba.

* Odnosi se na Kalnički NOP odred, koji se prebacio sa Kalnika u Bilo Goru i Moslavinu. Vidi dok. br. 18, 98, 105 i 110.

Naložene su potrebne mjere opreze posadi u Čazmi kao i I. gorskoj diviziji.

Po nalogu zapovjednika
glavar stožera
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

P. 2/III D

BR. 101

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 1 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI NA SELO MOGORIĆ I VREBAC"

Predmet: bg Telegram	Datum i čas	otpreme:
		1 ožujak 43 23.20 č. prijema: 2 ožujak 43-XXI 12.45 č.

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjel.
i radi znanja
KOMANDI XI ARMIJ. KORPUSA
XVIII ..

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENTJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3481

Stiglo 2 ožujka 43-XXI

Br. 3377/Op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 1 OŽUJKA 43-XXI

POKRETI USTANIKA

1) — Primijećene su partizanske formacije, koje imaju i po neki top. minobacače i 2 laka tenka,³ kod Tobolića (Karlo-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Pečat prijema. Nalazi se gotovo na svim talijanskim dokumentima objavljenim u ovoj knjizi.

* Odnosi se na Četvrtu NOU brigadu Osme divizije, koja je imala nekoliko topova, ali tada nije imala tenkova. Vidi dok. br. 1 i 37.

vac MH—AI) i u zonama Zbjeg (Karlovac NH—AF). Ljubča (Karlovac NH—AD), Ljetišta (Karlovac MH—AD).

2) — Stigla je u Čanak (Gospić MK—FV) jaka partizanska grupa⁴ sa zadatkom da djeluje u zonama Perušić i Krš (Senj XV—FV).

3) — Primijećene su i druge ustaničke grupe⁵ sa automatskim oružjem u zoni Srdari (Gospić NH—FR), Kuzmanovača (Gospić NH—FX) i Kozjan (Gospić NK—FV).

DIVIZIJA „RE”

Započeta je akcija na Mogorić—Vrebac.⁶

Svladavši znatan protivnički otpor,⁷ kolone su zauzele toga dana unaprijed predviđene ciljeve, izbivši čelom na front: kota 690 (Ol—FI Gospić), Zeba (Novigrad Ol—FG), Ilinac, (Novigrad NM—FG).

Javiće se naknadno o zadatim i pretrpjelim gubicima.⁸

SEKTOR OGULIN

Prekid željez. pruge između Plaškog i Vojnovca (Karlovac IH—AI—Kl—AF), o čemu telegram 3319 od 27 veljače, uspostavljen.⁹

SEKTOR DELNICE—VRBOVSKO

U toku noći neprekidna akcija na garnizon Delnice u cilju uznemiravanja.

Uslijed eksplozije mine civilni voz ostao je na mjestu, na km 583/7 (Ogulin ZI—BF), i napadnut je od ustanika.¹⁰ Blindirani voz 9, upućen iz Moravica, iskliznuo je iz šina uslijed eksplozije mine na km 581 (Ogulin ZL—BF) i bio je napadnut.

Upućen je iz Fužina, sa posebnim konvojem, III bataljon 73 pješ. puka i vod željezničke jedinice, koji su preduzeli da otklone prekid. Intervencija bataljona i naša artiljerijska vatra natjerale su ustanike u bjekstvo. Civilni i blindirani voz odvučeni su u Skrad.

Naši gubici: 3 mrtva; hrvatski: poginuo je mašinista civilnog voza.

⁴ i ⁵ Vjerovatno se odnosi na dijelove Osme divizije, koja je pripremala napad na Donji Babin Potok i Crnu Vlast. Vidi dok. br. 19, 20 i 42.

⁶ Vidi dok. br. 4 i 50.

⁷ Otpor je pružila Deveta NO brigada i jedan bataljon Prve NOU brigade Šeste divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 4 i 50.

⁸ Vidi dok. br. 4, 50 i 111.

⁹ i ¹⁰ Prugu su porušile jedinice Trećeg bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda i dijelovi Četvrte NOU brigade. Vid dok. br. 2 i 43.

V GRUPACIJA GRANIČNE STRAŽE (GAF)

Dana 26 proš. mjes. četa graničnog bataljona izvršila je akciju čišćenja sjeverno od Čabra (VH—BS) i Trave (Sušak VK—BU).

Primijećen je prelaz u zonu brojnih ustaničkih bandi.

OSTALI SEKTORI

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST

Osmatranje i upravljanje artiljeriskom vatrom iz Delnica na Ravnu Goru (Sušak ZN—BD) i Stari Laz (Sušak ZI—AX).

Izvršeno je izviđanje i bombardovanje u zoni Čanak (Gospić MK—FV).

Mitraljirana su kola duž drumu Vrebac (Gospić MK—NH—FI), Podlapac (Gospić OL—FN), Pišać (Gospić ON—FP), Bunić (Gospić OL—FT), Breštane (Gospić OL—FL), Mekinjar (Gospić ON—FN—FL), Udbina (PN—FL); bombardovan je i obasipan malim bombama Vrebac. Vreb. Pavlovac (Gospić NH—NK—FI), Podlapac, Srednja Gora (Gospić OL—ON—FI—FG), Udbina.

GENERAL GLORIA

Z¹¹

1 prepis Eksel.

Dato na uvid Nač. štaba

„ „ „ Pomoć. nač. štaba.

Upućen prepis Oper, odjelj.

Inf. odjelj.

„ „ kr. karab.

¹¹ Paraf pukovnika Giacomo Zanussi-a, pomoćnika načelnika štaba Više komande odruženih snaga „Slovenija-Dalmacija“.

BK. 102

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH
POSLOVA OD 2 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA LUD-
BREG I O VOJNO-POLITIČKOJ SITUACIJI NA KALNIKU¹

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
OBCE ZAPOVJEDNICTVO REDARSTVENE STRAŽE

V. T. broj: 350/1943. U Zagrebu, dne 2. ožujka 1943.—

Predmet: Napad partizana
na Ludbreg. —

ZAPOVJEDNICTVU USTAŠKE VOJNICE
na ruke zapovjednika
u/

Zagrebu

Upravitelj župske redarstvene oblasti u Varaždiriti sa
broj: V. T. 22/43. izvještava:

„Sinoć 23. II. u 22 i 30 sati počeo je sa svih strana kon-
centričan napadaj vrlo jakih partizanskih odreda na Lud-
breg.-' —

Istodobno prekinute su sve brzoglasne i brzoglasne veze sa
Ludbregom. a također i željeznička pruga iza Martijanca dig-
nuta je u zrak.—

Napadaj je trajao do 4 sati u jutro neprekidno!

U 6 sati preko Koprivnice i Zagreba javio se brzoglasom
predstojnik koji javlja, da imadu velike gubitke u ljudima, te
imade više mrtvih časnika i vojnika — poslije toga opet je
veza prekinuta a za daljnji razvoj događaja ne može se ništa
javiti. —

Cim je potpisani primio prvu obavijest o napadaju na Lud-
breg zatražio sam od mjestnog zapovjedništva, da se uputi
pomoć u Ludbreg — dobio sam natrag odgovor: „Ne može se
uputiti ništa, jer nema nikoga“!

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 8/1—55. k. 20.

* Napad je vršio samo Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18 i 98.

Podpisani je svojim izvještajima već mnogo puta zamolio da se odredi čišćenje Kalničkog područja — sve je to ostalo — uzalud glas vapijućeg u pustinji! Nije poduzeto ništa!

Neka mi se ne zamjeri ovakova primjedba — ali ja sam bio od početka na izvoru tragedije našega naroda u Bihaću i poznato mi je kako su se događaji razvijali — pa baš zato tvrdim, da je partizansko žarište na Kalniku — najopasnije po našu državu i sadašnji poredak i to iz sljedećih razloga:

1. Jer se tako-zvani Kalnički odred u većem dielu sastoji od Hrvata intelektualaca.

2. Jer pomenuti „odred“ djeluje u čistim hrvatskim krajevima sve do Drave i preko Drave!

3. Jer takozvani „terenci“ toga odjela kao domaći sinovi imaju vrlo mnogo uspjeha svojom promičbom — koja upravno razorno djeluje na naš inače čisti narodni elemenat, koji imade biti stup sveukupnih naših oružanih snaga!

4. Narod koji vrlo dobro znade da na tom Kalničkom području nema i nije nikada više bilo od 800—1000 odmetnika³ i da njihovo skoro suvremeno vladanje traje na tom području već godinu dana — svakim danom gubi sve to više povjerenje u državnu vlast te mnogi pod pretnjom podležu partizanskoj promičbi — otrov se širi dalje poput zaraze, a posljedice su na dlanu — danas napadaj na Ludbreg — sutra će biti na Varaždin a preksutra

Po završetku izvještaja doznao sam: željeznička pruga Martijanec—Ludbreg je na 7 (sedam.) mjesta dignuta u zrak. —

U Ludbregu ubijen je 1 zastavnik i 1 domobran, te kotarski pristav Kolarić. nestalo 21 domobran. Dvie strojopuške. 17 pušaka i 1 strojosamokres. —

Napadaj su izvršila 2 bataljona partizana (oko 600 ljudi),⁴ 1 ranjeni partizan, teže ranjen, živ uhvaćen." —

CH

Dostavljam prednje izvješće sa mišljenjem da bi trebalo žurno preduzeti čišćenje Kalničkog područja sa jakim-sna-gama. —

³ i * Odnosi se na Kalnički NOP odred, koji je u to vrijeme imao tri bataljona sa 300—400 boraca. Vidi dok. br. 18 i 25.

V. P. broj: 350/1943.-

U Zagrebu, dne 2. velj. 1943.-

Predmet: Napad partizana
na Ladbreg.-

ZAROVJEDNICHTVU USTAJKE VOJNICE
na ruke zapovjednika

u/

Z A G R E B U

Upravitelj Kupacke redarstvene oblasti u Varašdinu št. broj:
V. P. 22/43. izvještava:

"Sinod 20. II. u 22 i 23 sati počeo je sa svih strana koncentri-
čan napad vrlo jakih partizanskih odreda na Ladbreg.-
Istodobno prekinute su sve zračne i brojske veze sa
Ladbregom, a kodjer i željeznički pruge iz Martijance dignuta je u
zrak.-

Napad je trajao do 4 sati u jutro neprekidno!
U 6 sati preko Koprivnice i Zagreba javio se brzošeskom pred-
stojnik koji javlja, da imada velike gubitke u ljudima, te imada više
artvilih sustavki i voznika - poslije toga opet je veza prekinuta a za
daljnji razvoj događaja ne može se ništa javiti.-

Čin je podizani prišao grvu obavijest o napadu na Ladbreg
a tražio sam od zajednog zapovjedništva, da se uputi pomoć u Ladbreg
- odbio sam natrag odgovori: "Ne može se uputiti ništa, jer nema nikoga!"
Podizani je svojim izvještajima već anoga puta zanemario da se
odredi bišćenje Kraljiškog područja - sve je to ostalo - u zaludni glas
vapijućeg u pustinji! Ništa poduzeto ništa!

Neka mi se ne zamjeri ovakova prijedoba - ali ja sam bio od
početka, na izvoru tragedije anoga naroda u bišćenju i poznato mi je ka-
ko su se događaji razvijali - pa baš zato tvrdim, da je partizanske
strijete na Kraljicu - najopasnije po našu državu i sudanji poredak i
to iz slijedećih razloga:

1. Jer se teko-rvani Kraljički odred u vedeni dielu sastoji od Hrvat-
ta intelektualaca.-

2. Jer posebniti "čeljad" djeluje u bišćenju hrvatskih krajevima sve
do Drave i preko Drave!

3. Jer takozvani "terenci" toga odjela kao domaći sinovi imada
vrlo mnogo usjeha svojom promišljom - koja upravno rasorno djeluje na
naš imadu bišćeni narodni element, koji imada biti stup sveukupnih naših
oružanih snaga!

4. Narod koji vrlo dobro imada da na tom Kraljiškom području ne-
ma i nije nikada više bilo od 800 - 1000 odmetnika i da njihove akere
suvremeno vladanje traje na tom području već godinu dana - svakim dan-
om gubi sve to više povjerenje u državnu vlast te anoga pod prijetnjom
podleku partizanskoj promišlji - otrov se širi dalje poput zaraze, a po-
sljedice su na dlanu - danas napadaj na Ladbreg - sutra će biti na Va-
rašdinu a preko sutra.....

Po savršetku izvještaja doznao sam: željeznički pruge Marti-
janec - Ladbreg je na 7 /sedna/ mjesta dignuta u zrak.-

U Ladbregu ubijen je 1 sastavnik i 1 domobran, te kotarski pri-
stav Kolarid, nestale 21 domobran. Dvije strojopisne, 17 pušaka i stroje-
snoskres.-

Napadaj su izvršila 2 bataljuna partizana /oko 600 ljudi/ i
ranjeni partizan tebe ranjen biv uhvaćen.-

Dostavljen prednje izvještaje sa mišljenjem da bi trebalo brzo
preduzeti bišćenje Kraljiškog područja sa jakim snagama.-

Partizani su na tom području svakim danom brojniji i imaju sve jači upliv na sela. Još sada je moguće ovo područje podpuno očistiti, ali ako će se sa čišćenjem Kalnika dugo čekati, može Kalnik postati druga Kozara. —

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

**OBCI ZAPOVJEDNIK REDARSTVENE STRAŽE
USTAŠKI PUKOVNIK:
(Skoliber)
Skoliber.**

(M. P.)⁵

Staro — već smo isto
izravno dobili D
—8. III. 1943«

BR. 103

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD 2
OŽUJKA 1943 GOD. O DEJSTVIMA USTAŠKO-DOMO-
BRANSKIH JEDINICA U MJESECU VELJAČI«**

ZAPOVJEDNICTVO I. SEKTORA

Op. Br. 926/taj.

U Karlovcu, dne 2. ožujka 1943.

Predmet: Relacija za
mjesec veljaču 1943.

1. — MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel),
2. — OBCEM VOJ. POVJEREN. KOD SUPERSLODE
3. — SASTAV.

I. Dio

Dostavlja se obća bojna relacija ovoga sektora za mjesec veljaču 1943. godine, kako sliedi:

⁵ Okrugli pečat: NDH — Vrhovno zapovjedništvo redarstvene službe — Stožerni ured

" U originalu, ovaj dio teksta dopisan crnom i crvenom olovkom.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 3/2—2, k. 53.

1. II. 1943. Kod s. Barilovića partizanske obhodnje¹ napale našu obhodnju. Napad odbijen. Istoga dana napadnut samovoz koji je prevezio radnike za Krnjak za popravak brzoglasne linije. Poginuo jedan ustaša u Dugom Dolu.
2. II. 43. U 0.30 sati uslied razmaknutih tračnica iskočila su 2 stroja kod ž. postaje Desinec. Promet se je vršio prelaženjem. U 17 sati napadnut je njemački samovoz kod Krnjaka. Vozač ranjen. Opkopari i radnici kod Krnjaka bili su obkoljeni,³ ali im je upućena pomoć iz Karlovca i oslobodila ih.
3. II. 43. Protoklo u miru. Na svima postavama bez promjena.
4. II. 43. 4. satnija V. ustaške bojne upućena je u Ozali, radi zamjene 9. satnije 3. pješačke pukovnije, koja je povučena na odmor i uređenje.
9. satnija 3. pješačke pukovnije sudjelovala je u podhvalu⁴ sa talijanskom bojnom na prostoru: Krnjak—Skradska Gora. Vlastitih gubitaka nije bilo.⁵ Neprijateljski gubitci: 3 mrtva. 2 zarobljena.
5. II. 43. Zapovjednik XXX. ustaške bojne pojačao je satniju u s. Lasinji, sa djelom satnije iz D. Kupčine.
U 0.45 sati napadnuta je Zdenčina⁶ (1. satnija V. ustaške bojne). Napad odbijen. Željeznički proput (južno s. Goli Vrh) bio je srušen.
6. II. 43. Slunjska dobrovoljačka satnija upućena je u Slunj za posadu i da osigurava dio puta: Blagaiski Pavlovac—Slunj—Slušnica. Zapovjednik X. ustaške bojne uputio je u razviđanje jednu satniju pravcem: s. Novaki—Cvetković—Čabdin k. 120—šuma Krči.
Zapovjednik IX. novačke bojne uputio je jednu satniju u razviđanje u pravcu: Draganići—Lazina—Jezeračka šuma.
U ovim razviđanjima nije se naišlo na neprijatelja.

* Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 27.

¹ Na ovom sektoru se tada nalazila Prva četa Drugog bataljona Kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 27.

⁴ Riječ je o Četvrtoj ofanzivi.

⁵ Netačno. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 27.

⁶ Napad izvršila Četvrta NOU brigada. Vidi dok. br. 42 i 43.

7. II. 43. Prošlo u miru. Na svim postavima bez promjene.
8. II. 43. 10. satnija 3. pješačke pukovnije upućena je u Zdenčinu kao pojačanje 1. satniji V. ustaške bojne.
Zapovjednik X. ustaške bojne vršio je razviđanje pravcem: s. Volavje—Sv. Telo—k. 182—Izimje—G. Kupčina.
Zapovjednik IX. novačke bojne vršio je razviđanje pravcem: s. Vrh—Carski Brijeg—Brlenići—k. 230—Seljansko selo—šuma Jazbina.
U ovim razviđanjima nije se naišlo na neprijatelja.
9. II. 43. X ustaška bojna povukla je satniju iz Izimja na prostor Novaki—Domagović, uslied jačeg prikupljanja neprijatelja na odsjeku iste bojne.
Napadnut je kamion I. ž. stražarske bojne na putu Kamenica—Tržić. Gubitci: 5 mrtvih, 9 ranjenih i 5 nestalih.
10. II. 43. 9. satnija 3. pješačke pukovnije sudjeluje u podhvalu sa jednom talijanskom kolonom.
Napad na IX. novačku bojnu⁷ počeo u 0.30 sati i trajao je do 15 sati. Najjači napad bio je na 2. satniju kod crkve Sv. Jurja, k. 230. Uslied nadmoćnijeg neprijatelja zarobljena je ciela 2. satnija ove bojne.
Upućena je pomoć i to: iz Ozlja 2 ustaške satnije i dvie satnije iz Karlovca, ali je ista stigla prekasno.
Vlastiti gubitci: 4 častnika i 110 domobrana zarobljeno.
Neprijateljski gubitci nepoznati.
11. II. 43. Jedna talijanska bojna zaposjela k. 230 na mjesto zarobljene 2. satnije IX. novačke bojne.
Stanje u glavnom mirno.
12. II. 43. Napadnuta jedna njemačka kolona⁸ u blizini s. Broćanca (južno od Slunja). Napadnuta radnička

⁷ Napad izvršio Treći bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade „Rade Končar“. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 44.

⁸ Napad izvršila jedna četa Trećeg bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 51.

kolona⁹ (južno od Krnjaka). Intervencijom jedne naše satnije neprijatelj razpršen.

Vlastitih gubitaka nije bilo.

Neprijateljski gubitci 8 mrtvih.

13. II. 43. Talijanski zrakoplovi bombardirali hrvatsko selo Petrovinu. Kada je narod bježao iz kuća bio je gađan strojnicama iz zrakoplova. Obhodnja upućena iz Pisarovine za Banski Kovačevac bila je napadnuta.¹⁰ Bilo je 6 mrtvih i 4 nestala.

14. II. 43. 28. satnija 3. pješačke pukovnije premještena je iz Ogulina za Vrbovsko.

Stanje ovog dana u glavnom mirno.

15. II. 43. Između 22—23 sata napadnut je na pruzi talijanski teretni vlak. Za osoblje vlaka ne zna se.

16. II. 43. 1. satnija V. ustaške bojne vršila je razviđanje na pravcu: Klinča Selo—Tržić—s. Beter—s. Sv. Marija—s. Podgrade—s. Gonjeva.

10. satnija 3. pješačke pukovnije vršila je razviđanje na pravcu: s. Goli Vrh—s. Prhoč—s. Vlačkovec—s. Orešje.

Za vrijeme ovog razviđanja nije se naišlo na neprijatelja.

17. II. 43. Napad na stražu br. 321 na pruzi između Karlovca—Ogulina.¹¹ Porušena pruga dužine 130 metara. Straža od 21 domobrana zarobljena.

18. II. 43. Bez promjene.

19. II. 43. 9. satnija 3. pješačke pukovnije smjenjuje stožernu satniju X. ustaške bojne u s. Barilović.

XXX. ustaška bojna vrši razviđanje u pravcu: s. Topoljac—s. Britvec—s. Mihelj—s. D. Britvec—s. Seničak—Banski Kovačevac—s. Brezje—s. Prkos. U ovom razviđanju nije se naišlo na neprijatelja.

Napadnuti njemački kamioni¹² kod s. Mačešića. Jedan vod od 45 ustaša V. ustaške bojne

⁹ Napad izvršila jedna četa Drugog bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 27 i 51.

¹⁰ Napad izvršila Treća četa Prvog bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 64.

¹¹ Napad izvršile dvije čete Četvrtog bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 64 i dok. br. 2 u ovoj knjizi.

¹² Napad izvršile dvije čete Drugog bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 64.

pošao je u pomoć, ali se je uslied velike premoći neprijatelja morao povući.

10- satnija 3. pješačke pukovnije povučena je u Karlovac, a ustaška satnija iz D. Kupčine premještena je u Lasinju.

20. II. 43. U 15 sati napali odmjetnici¹³ kod s. Krnjaka 2. i 3. satniju XXXV. ustaške bojne u pokretu iz Barilovića za Krnjak.

Preselica soli za Slunj stigla do Krnjaka, odakle se je morala vratiti uslied napada odmjetnika na V. ustašku bojnu.

21. II. 43. 9. satnija 3. pješačke pukovnije upućena u s. Barilović gdje sa stožernom satnijom X. ustaške bojne čini do dalnjeg posadu.

22. II. 43. XXXV. ustaška bojna krenula je iz Barilovića za Krnjak sa 10 kola raznog tovara. U 10.30 sati napadnuta¹⁴ je kod s. Mačešić. Nakon jednosatne borbe, potisnut je neprijatelj sve do Krnjaka, gdje je borba trajala sve do 16. sati. Uslied prevelike nadmoćnosti neprijatelja morala se je povući na Brezovu Glavu, a zatim u Karlovac.

Vlastiti gubitci: 15 ranjeno i 12 nestalo.

Neprijateljski gubitci: 5 mrtvih.

23. II. 43. Manji napad na s. Vukmanić. Napad odbijen bez gubitaka.

24. II. 43. U toku noći partizani postavili nekoliko mina na pruzi Karlovac—Oštarije. Tri mine eksplodirale. Žrtava nije bilo.

Naše obhodnje ušle u s. Krašić. Na neprijatelja nisu naišle.

X. ustaška bojna zaposjela s. Škrtić—Cerovac.

U toku noći porušili su partizani dva betonska stuba od električnog voda između Lazine—Domagovići.

25. II. 43. Na pruzi između Gor. i Donj. Dubrava postavili partizani mine. Nekoliko mina eksplodiralo. Žrtava nije bilo.

Odmjetnici iz Bosiljeva ugrožavaju prugu Karlovac—Ogulin.

26. II. 43. Bez promjene.

¹¹ Napad izvršili Četvrti i Drugi bataljon Prvog kordunaškog NOP odreda u sadejstvu sa Četvrtom NOU brigadom. Vidi dok. br. 2.

¹⁴ Napad izvršili Drugi i Četvrti bataljon Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 2.

27. II. 43. Bez promjene.
28. II. 43. Bez promjene.

IZKUSTVA:

Nisu vršena temeljita čišćenja većih razmjera, te su veće odmjetničke snage zaostale i dalje u Kordunu, gdje vrše i dalje razne napadaje na transporte i saobraćajne veze. Iz Slovenije stalno prelaze jače odmjetničke snage te se izvjesno vrijeme nalaze na našoj teritoriji, vrše razne podhvate i pljačkaju naša nezaštićena sela čak i u bližoj okolici Karlovca, a zatim se opet vraćaju preko granice u nepoznatom pravcu.

Potrebno bi bilo izvršiti temeljito čišćenje Zumberka, a zatim zatvoriti državnu granicu, te tako spriječiti prielaz.

NEDOSTATCI:

Nema samovoza za brzo prebacivanje vlastitih četa na mjesto upotrebe, a osobito kada je pojedinim napadnutim djelovima potrebna najžurnija pomoć.

Nema oklopljenih kola koja bi bila neophodno potrebna za razne brze intervencije na pojedinim mjestima, kao i za vrijeme raznih podhvata, od strane vlastitih četa.

Nema dovoljno brzoglasnog tvoriva te se ne može na vrijeme doznati o napadu na pojedine vlastite jedinice, te tako im se ne može ni pomoć na vrijeme pružiti.

Nema pričuve. Potrebno bi bilo imati jednu kompletnu bojnu kao pričuvu, te bi se moglo sa dovoljno snage i na vrijeme izvršiti udar na mjesto gdje se ukaže potreba.

Sto se tiče Talijana, ako se traži pomoć od njih da bi se mogla spasiti koja naša posada, onda u većini slučajeva ova pomoć dobije se prekasno, ili se u obće ne dobije.

Slabo naoružanje. Nema dovoljno automatskog oružja i bacača. Ima pojedinih satnija bez i jedne strojopuške dok većina ima najviše dvie do tri strojopuške.

Slabo opremljene jedinice u odjevnoj opremi. Potrebno je ustaške i ostale jedinice snabdjeti što prije sa potrebnom opremom.

VLASTITI GUBITCI:

Po priloženom izkazu gubitaka.

VJEROJATNI PROTIVNIČKI GUBITCI:

Po priloženom izkazu.

PRIJEDLOZI ZA ODLIKOVANJA:

Nema.

ZAPOVJEDNIK PUKOVNIK
(Tomašević)

BR. 104

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 2 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA PAKRAC¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 2.3.43	SATI MINUT:0750	BROJ: 10
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 2.3.43	SATI MINUT: 1022	BROJ: 47

S A D R Ž A J

1

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL I GRUPE WEST

SPOJ: —.—

Od sinoć u 2005 sati neprijatelj- jačine oko 1000³
ljudi napao je PAKRAC.

Borba sa promjenjenom žestinom trajala je cijelu
noć a još i sada traje.

Neprijatelj nigdje nije uspio prodrijeti u naše
postave.

Gubitci naši i neprijateljski još nisu poznati.

Na ostalom području noć je prošla bez naročitih
događaja.

Op. broj 60

GORDIV

2/III D P.

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 2. 3. U SATI 1035

DEŠIFRIRAO DANA 2. 3. U SATI 1200 PODPIS: D. Janda

OČEVIDNI BROJ
BRZOJAVKE
15

PRIMLJENA:
DAN 2. MJESEC
III. GOD. 43.
SAT 12 MINUT 00

Podpis i čin častnika,
koji je brzojavku primio:
Podpis: *Dm.*
Cin: st.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 2/1—5, k. 20.

² Napad su izvršile jedinice Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske
1/2 veljače 1943 god. Vidi dok. br. 8.

³ U originalu, iznad ove brojke, dopisano je crvenom olovkom:
„vjerojatno XVI" (misli se na Šesnaestu NO brigadu).

BR. 112

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 2 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA SJEVERNO OD SAVE I KUPE I NA BANIJ¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 61

(po podatcima primljenim 2. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Zumberka: Partizanski napadaj¹ na Stojdragu noću 27/28. II. (Dnevno izvješće broj 60) odbijen je. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 14 ranjenih, a neprijateljski: 25 mrtvih.³ — Partizani su se povukli u j. z. smjeru te su glavnim snagama⁴ oko Sošica (26 km z. j. z. od Samobora) a slabijim dielovima kod Novog Sela (16 km z. od Samobora). —

Na području Kostanjevac — Prekrižje (13—14 km z. od Jastrebarskog) nalaze se 2 partizanske brigade⁵ (1 slovenska i 1 nepoznatog naziva).

Podr. Kalnika: U podhvalu protiv partizanskih snaga⁶ na području zapadno od želj. pruge Koprivnica—Križevci partizanska skupina oko Sv. Petra Orehovca (9 km s. z. od Križevaca) povukla se 28. II. gonjena 1 našom bojnomo prema jugu u smjeru s. Ledine (12 km j. z. od Križevaca). — Jedna njemačka motorizirana satnija u nastupanju prema jugu sukobila se je 28. II. sa ovim partizanima kod s. G. Tkalca (9 km j. z. od Križevaca). — Neprijatelj se povukao dalje prema jugu gonjen od nje-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—59, k. 20.

* Napad su izvršile Trinaesta proleterska NOU brigada „Rade Končar“ i NOU brigada „Ivan Cankar“. Vidi dok. br. 45 i 98.

* Netačno. Gubici Trinaeste proleterske NOU brigade „Rade Končar“ bili su: 1 poginuo, 9 ranjenih i 2 nestala. Vidi dok. br. 45.

⁴ U originalu, sa lijeve strane, dopisano zelenom olovkom: „To bi bili slov. partizani, jer su se drugi povukli.“

⁵ Vjerovatno Trinaesta proleterska NOU brigada „Rade Končar“ i Treća slovenačka NOU brigada „Ivan Cankar“.

“ Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18, 98, 100 i 110.

mačkog motoriziranog odjela i nalazio se 1. III. kod s. Kostanj (9 km s. s. z. od Čazme) kuda je upućen jedan naš motorizirani odjel.

Partizanski napadaj na Ludbreg noću 28. II./1. III. (Dnevno izvješće br. 60) odbijen je.

Podr. Daruvara: 1. III. izvršeno je ponovo čišćenje područja između Daruvara i Sirača (7 km j. j. izt. od Daruvara) ali se na neprijatelja nije naišlo.

Na području: Dišnik—M. Prokop—V. i M. Bršljanica (4.8 i 7 km zapadno i s. z. od Garešnice) javljeno je ponovno prikupljanje partizanskih snaga⁷ (navodno Moslavački partizanski odred od oko 500—600 ljudi koji se noću 26/27. II. vratio u ovaj prostor).

Partizanske snage⁸ koje su se iz Moslavine prebacile u Psunj pl. (Dnevno izvješće br. 60) krenule su u smjeru Voćina, a XVII. partizanska brigada⁹ bila je 27. II. opet u području oko s. Topolovica (10 km s. izt. od Grubišnog Polja).

1. III. 1.5 km j. od Pivnice (11 km s. z. od Voćina) uslied kvara na tračnicama iskliznuo je oklopni vlak.

Prema iskazu seljaka u posljednjim borbama u Moslavini partizani su imali 302 mrtva¹⁰ i mnogo ranjenih.

Podr. Požege: 1. III. kod s. Gradište (22 km s. izt. od Požege) došlo je do borbe između partizanske skupine jačine oko 400 ljudi¹¹ i posade uporišta Bekteže (20 km s. izt. od Požege). Neprijatelj je odbačen prema sjeveru. Do sada javljeni neprijateljski gubitci: 40 mrtvih.¹²

⁷ U originalu, sa lijeve strane ovog odjeljka, dopisano zelenom olovkom: „To je teritorijalna jedinica pa se vraća na svoje područje.“

⁸ Odnosi se na jedinice Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 31.

⁹ Vidi dok. br. 11.

¹⁰ O gubicima jedinica Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske vidi dok. br. 31.

¹¹ Odnosi se na Osamnaestu NOU brigadu. Vidi dok. br. 27.

¹² Netačno. Vidi dok. br. 31.

Podr. Našica: Podhvat na području j. od Našica nastavlja se po osnovi. 28. II. u borbi kod s. Milinci (22 km s. s. izt. od Broda) poginulo je 10 partizana, a 3 naoružana partizana i 1 partizanka zarobljeni i streljani. Plien: 4 puške, streljivo, pismohrana i zdravstveno tvorivo. Vlastiti gubitci: 3 ranjena. U borbama južno od s. Podgorje (11 km j. izt. od Našica) 28. II. poginulo je 9 i zarobljeno 15 partizana, a 90 sumnjivih uhićeno.

Noću 28. II./1. III. partizani su upali u s. Feričanci (20 km s. z. od Našica) i zapalili občinsku zgradu te opljačkali dućane. Oklopni vlak protjerao je napadače.

Iste noći iztočno od s. Bare (17 km s. z. od Našica) partizani su porušili želj. prugu šumske željeznice u dužini od 900 metara.

Podr. Sreima: 27. II. u želj. postaji Buđanovci (12 km j. od Rume) odbijen je partizanski prepad na vlak. Vlastiti gubitci: 1 mrtav.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Petrinje: Noću 28. II./1. III. između želj. postaje Hrastovica i Kraljevčani (na pruzi Caprag—Glina) partizani su porušili 2 km tek dovršene želj. pruge, a na putu između Hrastovice i s. Čuntić (9 km j. od Petrinje) 1 drveni most.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M.

" Okrugli pečat: NDH — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 112

**IZVJEŠTAJ USTAŠKOG MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH
POSLOVA OD 3 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA PO-
SADE U HABJANOVcima I VELIKOJ¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST
U ZAGREBU

Broj: V. T. 21/1943.

Zagreb, 3 ožujka 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 3. III. 1943. u
12 sati.

IZVJEŠĆE

I. Velika župa Baranja:

Zapovjedništvo 3. oružničke pukovnije u Banjoj Luci dostavlja izvješćem od 27. veljače prema podacima primljenim od oružničkog krila Osiek, da je 23. pr. mj. skupina od 45 partizana- došla u selo Habjanovci, 13 km. južno od Valpova. Partizani su u mjestu razoružali 12 članova pripremljene bojne, i odneli 12 vojničkih i 6 lovačkih pušaka, te oko 200 kg. masti, koja je bila skupljena za državne potrebe.

Današnjim svojim izvješćem javlja Vrhovno oružničko zapovjedništvo, da je posada 24. pr. mj. navečer odbila partizanski napad³ na oružničku postaju Velika. Dne 27. veljače partizani⁴ — njih oko 80 na broju — opljačkali su pustaru Lanik kod Koške, 16 km. s. i. od Našica. S imanja su otjerali pravcem prema Podgoraču (9 km. j. i. od Našica) oko 60 komada različite stoke i odvezli 4 kola raznih stvari.

Poštanski ured Nova Bukovica izvjestio je jučer brzojavno preko pošte u Podravskoj Slatini, da su noću od 1—2. o.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1—15, k. 20.

² Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 81.

" i ' Akciju su izvršili dijelovi Drugog NOP odreda Treće operative zone.

mj. partizani izvršili napadaj na isti ured. odneli gotovinu i
marke te brzoglasni uređaj.

ZA DOM SPREMNI!

GLAVNI RAVNATELJ:
Dr. Crvenković
(Dr. Filip Crvenković)

(M. P.)⁵

" Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

BR. 112

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 3 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA U LICI¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

SUPERSLODI — Oper, odjelj.

i radi znanja:

XI ARMIJ. KORPUSU

XVIII „ „

Datum	otpreme
	3. III. 43
i	23.50 č.
čas	prijema
	4. III. 43
	2.15 č.

Br. 3484/op.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENTJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

7 prepisa:	Br. 3611
1 Eksel.	Stiglo 4 ožujka 43-XXI
1 Nač. štaba	
1 Pomoć. nač. štaba	
2 Operativ, odjelj.	
1 Odjelj. za telefon.-telegraf, veze	
1 Komandi kr. karabinjera	

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 3 OŽUJKA 1943

KRETANJE USTANIKA:

Primijećene su u 18 časova brojne partizanske snage² u Čitluku (Novi Grad LI—FG) i grupe u zoni Janjče (Gospić IH—FX).

DIVIZIJA „RE“:

Jučer je bila napadnuta 2-ga hrvatska patrola za vrijeme izviđanja željez. pruge kod Ličkog Osika (Gospić LI—FP) bez posljedica.

Noću uoči 3 o. m. ustanici su prekinuli telefonsku liniju Gospić—Otočac; odmah je uspostavljena.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelovi Osme divizije. Vidi dok. br. 1. 19. 20 i 37.

Iste noći akcija u cilju ometanja garnizona Janjce—Lešće (Gospić IH—GK).

Prekinuta je željeznička pruga kod stražarnice 55 (Gospić IH—GK). Javiće se naknadno pojedinosti.

GRUPACIJA ROBERTI:

Jučer su se odredi M. V. A. C. iz Plaškog pojačani našim jedinicama, sukobili sa partizanima³ duž željezničke pruge.

Gubici M. V. A. C.: 1 mrtav i 2 ranjena; partizanski: provjereno 5 mrtvih. Zaplijenjena je jedna puška.

U zoni Plaški u toku noći bile su artiljerijskom vatrom rastjerane grupe partizana.

Patrola P. F. napadnuta kod Vojnovca⁴ (Karlovac IH—AL) povukla se na polazni položaj bez gubitaka.

Patrola granične straže u izviđanju između stražarnice 383 (Ogulin ZL—BF) i blokadnog mjesta 40 (Ogulin (ZL—BF) napadnuta je vatrom automatskog oružja. Intervencija blindiranog voza natjerala je ustanike u bjekstvo. Željeznička je pruga prekinuta na km 14 (Ogulin XV—AN). Radnici inženjerije i blindirani voz koji su došli na mjesto radi uspostave bili su napadnuti. Nakon tri časa borbe vratili-su se sa 2 ranjena. Naređeno je čišćenje zone Vojnovac na čiji garnizon vrše pritisak partizani.⁵

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

Bombardovani su Milkovići (Karlovac MH—AI), Lisac (LI—AI), Egići (KI—AI), Bunjevci (KI—AL), Pešuti (KI—AF).

Na zahtjev je mitraljirana zona u dužini od 500 metara istočno od IH 22—AI 16 (Karlovac) i naselje Vukelići (Karlovac KI—AI) odakle je dolazilo protivavionsko dejstvo.

Bombardovani su i obasipani malim bombama: Srednja Gora (Gospić ON—FI), Podlapac (Gospić OL—FN), Udbina, Ivčevića Kosa (MH—CI—FX—FV).

GENERAL GLORIA

Z

" Sa Četvrtom NOU brigadom i dijelovima Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 1, 26 i 43.

* Napad je izvršio Treći bataljon Četvrte NOU brigade. Vidi dok. br. 43.

⁵ Četvrta NOU brigada Osme divizije. Vidi dok. br. 43.

BR. 112

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI PROTIV KAL-
NIČKOG NOP ODREDA NA KALNIKU I BILO GORI I O
BORBAMA NA BANIJI¹

Veoma žurno!"

Tajno!

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Glav. stož. odjel
Op.br. 668/Taj.
U Sisku, dne 5 ožujka 1943

Predmet: Dnevno izvješće
I. D. Z. za 5 ožujak
1943. do 18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel.)-

Savezno zapovjedi glst. op. br. 3219'taj. od 9. VIII. 1942
dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1 : 100000)

1. — A — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

Bez važnijih događaja.

**1. — B — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJE-
DINOSTI O NEPRIJATELJU:**

Operativno područje grada Zagreba: Bez događaja.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

Prema izvještaju zapovjednika 1 pješačke divizije produ-
žuje se podhvat za čišćenje Kalnika i Bilo Gore² („Mirko 2").

1. — 5 ovog mjeseca vrši se podhvat za čišćenje Kalnika
planine i to na prostoriji: s. Vel. Poganac—s. Grabičani—s.
Mučna—s. Lepavina—s. Carevdar sa tri bojne.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
Instituta pod reg. br. 4/1—5, k. 20.

² i ^a Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18, 98, 100,
105 i 136.

2. — 6 ovog mjeseca vrši se čišćenje Biio Gore na prostoru: s. Hudovljani—s. Topolovac—s. Kapela—s. Javorovac sa tri bojne. Produžit će se sa drugim, dielom podhvata i to protiv neprijatelja³ koji se je opet pojavio zapadno od željezničke pruge Križevci—Koprivnica u području Kalnika, dok istočno od željez. pruge za sada prema ovom, izvješću nema ništa.

Operativno područje V. Gorskog zdruga:

a. — Naknadno dobiveno izvješće za 2. III. o. g.

1. — 1/2. III. o. g. II bojna 11 pješ. pukovnije izvršila je noćno razviđanje pravcem Glina—Ravno Rašće (jug. ist. od Gline 6 km) — bez događaja.

2. — 1/2. III. o. g. izvršio je oklopni voz noćno razviđanje pravcem Glina—Maja (7 km juž. od Gline) — Dragotina (10 km juž. ist. od Gline). Bez događaja.

3. — 1. i 2. satnija XVI. ustaške bojne u toku 2. III. o. g. vršile su razviđanje pravcem Glina—Viduševac (3 km sjev. zap. od Gline) — šuma Pokole (8V2 km sjev. zap. od Gline). Bez događaja.

4. — Cesta južno od Maje (7 km jug. ist. od Gline) na dva mjesta prekopana i most IV2 km juž. od Maje srušen.

5. — U toku 2. III. o. g. XI. ustaška bojna bila je u razviđanju pravcem Topusko—Bjeljevina (4V2 km jug. zap. od Topuskog)—Staro Selo (6V2 km jug. zap. od Topuskog)—Kameni Most (8 km jug. zap. od Topuskog)—Poljice (10 km juž. od Topuskog), naišla je na zasjedu od 400 partizana⁴ kod zaselka Crkvina (9 km jug. ist. od Topuskog). Nastala je borba na najbližem odstojanju. Iz Gline upućena su bojna kola, koja su protjerala partizane i uzpjela izvući satniju iz teškog položaja.

Gubitci — 12 mrtvih, 12 ranjenih ustaša i 30 mrtvih partizana.⁵

b) Izvješće za 3. III. o. g.

1. U toku noći 2/3. III. o. g. postavljena klopka kod s. Gor. Selište (3 km jug. zap. od Gline) iznenadila grupu partizana u pokretu ka s. Gor. Selištu i protjerala ih.

2. — Bojna kola sa jednim vodom domobrana na svom krstarenju pravcem s. Maja (7 km juž. od Gline)—Dragotina (10 km jug. ist. od Gline)—Peler k. 416 (12 km juž. od Gline), nisu imali nikakvih događaja.

Prvi kordunaški NOP odred. Vidi dok. br. 26 i 100.
Kordunaški NOP odred nije imao gubitke. Vidi dok. br. 26.

1. C. — VLASTITE NAMJERE:

Zapovjedništvo Grupe West naložilo je sa Br. 1416/taj. od danas, da se poduzme odmah podhvat u području Ludbrega, podpu.no odvojeno od podhvata Mirka.

Ovaj stožer taj podhvat ne može izvršiti, jer su i za podhvat Mirka angažirane sve raspoložive snage iz posade Zagreb, Bjelovar. Varaždin i Sisak.

2. i 3/. Nije bilo.

Napomena: Naknadno se saznalo o pojedinostima borbe kod Čazme u toku 2. III. o. g.

1. Pretraživanje šume Pijesak (7 km istočno od Čazme) završeno. Partizani⁶ djelom pobjegli i povukli se u šumsko područje Moslavačke Gore. Pri pretraživanju šume nađeno 20 mrtvih partizana,⁷ 5 kanti, 600 naboja. 5 bombi. 6 kola koja su vozila ranjene partizane.

2. — Savezno izvješću Mjestnog zapovjedništva u Sisku Br. 184/taj. od 2. III. o. g. govori se među seljacima okoline Siska, kako će biti oglašena obća mobilizacija, te da će svi muškarci od 16 do 60 godina starosti biti pozvani u vojsku.

Ova viest provjerena je preko uglednih seljaka iz sela Bok, Budaševo, Odra i utvrdilo se da se zaista takove lažne viesti šire i da narod govori „idemo radije u šumu“.

Po nalogu Zapovjednika
GLAVNOG STOŽERA
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

4/III D

³ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18. 98. 110. 112, 125 i 136.

⁴ Vidi dok. br. 18.

BR. 112

DNEVNI IZVJEŠTAJ USTAŠKOG VRHOVNOG ORUŽNIČKOG ZAPOVJEDNIŠTVA OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJAMA PARTIZANA U LICI, GORSKOM KOTARU I KORDUNU¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VRHOVNO ORUŽNIČKO ZAPOVJEDNIŠTVO

Odjel za javnu sigurnost

Broj 64/tajni.

U Zagrebu, dne 5. ožujka 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
5. ožujka do 8 sati

- 1.) GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel)
- 2.) GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED I SIGURNOST

PODRUČJE 1. ORUŽNIČKE PUKOVNIJE:

24. II. oko 1400 sati kod željezničke postaje Latin osobni vlak Plaški—Ogulin naišao na porušenu prugu i napadnut od partizana.² — 1 talijanski vojnik i 1 putnik poginuli, 2 talijanska vojnika i 1 ustaša ranjeni, a zarobljeni 1 talijanski častnik i 15 tal. vojnika, 3 ustaše i nekoliko domobrana i građanskih osoba. — Vlak se spasio bez odštećenja.

28. II. oko 0130 sati na pruzi između Hrv. Moravica⁸ i Vrbovskog eksplodiralo 5 mina i pruga manje odštećena. Žrtava nije bilo.

2. III. u 0730 sati putnički vlak Bubnjarci—Karlovac kod željezničke postaje Kamanje naišao na minu. Stroj sa 4 vagona izkliznuo i odštećeno 34 metra željezničke pruge. Žrtava nije bilo. pruga popravljena.

2. III. oko 2200 sata u selu Rečici (8 km izt. Karlovca) partizani⁴ su napali oružničku obhodnju postaje Karlovac od 2 momka. Jedan oružnik zarobljen drugi se spasio.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—7. k. 20

² Napad su izvršili dijelovi Četvrte NOU brigade 26 veljače 1943 god. Vidi dok. br. 1 i 43.

³ Srpske Moravice

⁴ Napad su izvršili dijelovi Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 26.

PODRUČJE 2. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

22. II. četnički odred u selu Škarama (7 km izt. Otočca) položio je prisegu na vjernost Kralju Petru II.

Noću 22/23. II. na potezu Lički Osik—Široka Kula (6 i 10 km s. s. izt. Gospića) partizani su srušili 23 b. b. stupa i odnijeli žice.

Prema izvješću oružničke postaje Perušić od 24. II. u selu Vrebcu (10 km izt. Gospića) nalazi se oko 1200 partizana.⁵ Pored strojnica i strojopušaka imaju 2 bacača i 6 bornih kola, za koje nemaju tečnog goriva. Partizani⁶ su ponovno zaposjeli selo Ljubovo (11 km izt. Perušića), gdje ih ima oko 200 i utvrđuju se.⁷ — U selu Kuzmanovači (10 km s. izt. Perušića) ima oko 3—400 partizana.⁸

27. II. u selu Kvarte (1 km s. Perušića) partizani su posjekli 18 b. b. stupova.

Glavar sigurnosnog odjela
pukovnik (Osmanagić)
Osmanagić

(M. P.)⁹

D 5/III P

" i " Deveta NOU brigada i jedna četa Ličkog NOP odreda. Vidi dok. br. 50.

¹ U originalu, sa strane ovog odjeljka, dopisano olovkom: „pre-tjerano”.

* Pečat: kao u naslovu.

BR. 112

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI PROTIV PARTIZANA NA PODRUČJU KALNIK—BILO GORA I O BORBAMA NA BANIJ¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 64

(po podacima primljenim 5. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Kalnik—Bilo Gora: Podhvat protiv partizanskih snaga² zapadno od želj. pruge: Koprivnica—Križevci završen je. Neprijateljske skupine su raspršene i protjerane prema iztoku. 3. III. kod s. Kalnik (12 km s. z. od Križevaca) jedna bojna imala je borbeni dodir sa neprijateljskom skupinom (vjerojatno ostaci partizanskih skupina koje su u prvom podhvat u razbijene).

3. III. odpočeo je drugi dio podlivata na prostoru: Bjelovar—Koprivnica—Križevci. Bližih podataka još nema.

Podr. Kutina—Novska: 4. III. odpočeo je manji podhvat čišćenja područja između glavne želj. pruge i r. Save u odsjeku Kutina—Novska.

Podr. Papuka: II. domobranski zbor javlja da se prema izkazima zarobljenih partizana stožer 4. partizanske divizije nalazi u Voćinu, njena XVII. brigada na području: Kometnik — Sekulinci — Meljani (3, 6 i 11 km j. izt. od Voćina), a XII. brigada na području: Ceralije—Rijenci (12 i 10 km izt. od Voćina što je potvrđeno i vlasti-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1—45, k. 20

² Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18. 98, 100, 105 i 125.

tim razviđanjem).' Ne zna se još da li je XVI. brigada ove divizije oko Vočina ili još u iztočnom dielu Bilo Gore: -

o

B) JU2NO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Gline:

2. III. prigodom razviđanja oko Topuskog. kod s. Crkvine (9 km j. z. od Gline) naišla je 1 ustaška satnija na partizansku zasjedu⁴ od oko 400 ljudi. Nakon blizke borbe i uz pomoć upućenih bojnih kola iz Gline partizani su protjerani i satnija se izvukla iz teškog položaja. Vlastiti gubitci: 12 mrtvih i 12 ranjenih, a partizanski 30 mrtvih.

Noću 2/3. III. kod s. G. Selište (3 km j. z. od Gline) naša zasjeda protjerala je partizansku skupinu.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:

Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)⁵

⁵ Riječ je o razmještaju jedinica Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske poslije povratka iz Moslavine. Vidi dok. br. 31.

* Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 26.

⁵ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni cdjel

BR. 112

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O UKUPNIM GUBICIMA DIVIZIJE „RE“ U AKCIJI NA PODRUČJU SELA MOGORIC I VREBAC¹

Predmet: bg.

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Operativno odjeljenje

	otpreme
Datum	5. III. 43-XXI
i	10 č.
čas	prijema
	5. III. 43-XXI
	11.20 č.

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3710

Stiglo 5 ožujka 43-XXI

Br. 3535/op.

Radi izmjene prethodnih izvještaja upućuje se ukupan pregled pretrpljenih gubitaka divizije „Re“ u operacijama Mogorić—Vrebac dana 1 i 2 ožujka.²

Talijanski: poginuo 1 oficir (kapetan Livio Alfredo) i 15 vojnika; ranjeno 5 oficira i 68 vojnika; nestao 1 oficir (potporučnik D'Alessandro Nikola) i 25 vojnika.

Hrvatski: 8 poginulih, 35 ranjenih, sve vojnici.³

GENERAL GLORIA

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 4, 50 i 101. •

³ Dopisano rukom: „za bilten, ako već nije saopćeno“.

OGGETTO:

bj

RESOCONTO

Data partenza *5/5/1943* XXI ora *10,00*
arrivo *5/5/1943* XXI ora *11,20*

DA COMANDO V.C.A.
AL COMANDO SUPERSLODA OPERAZIONI

3710

Mr. 3535/Op..

Me
2
17
A modifica comunicazioni precedenti si trasmette riepilogo
operative cubite identiche "Re" durante operazione logorica Vredde
della 1 e 2 marzo. Italiane : caduti 1 ufficiale (Capitano Li-
vio Alfredo), et 15 truppa; feriti 5 ufficiali et 68 truppa; di-
spersi 1 ufficiale (S. tenente d'Alessandro Nicola) et 25 truppa.
Croate : caduti 6, feriti 35, tutti truppa.

coll. N. in
21
10
17
21
10
17
21
V. via per *Generale G L O R I A*

BR. 112

**IZVJEŠTAJ USTAŠKOG GLAVNOG RAVNATELJSTVA ZA
JAVNI RED I SIGURNOST OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O NA-
PADU PARTIZANA NA HERCEGOVAC I PALEŠNIK¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST

Broj: V. T. 21/1943.

Zagreb, 5. ožujka 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 5. III. 1943. u
12 sati. —

I Z V J E Š Ć E

II. Velika župa Bilo Gora:

Župska redarstvena oblast u Bjelovaru javlja 3. ožujka, da je njemačka vojska 25. pr. mj. prilikom podhvata na području između mjesta Berak, Šimljani, Oštri Zid i Prokop zapalila sve kuće u Prokopu i 68 kuća te gospodarskih zgrada u Oštrom Zidu. Gubitci partizana u ovom podhvatu iznose 37 mrtvih i 5 ranjenih.⁰ Noću od 23. na 24. pr. mj. jedna partizanska skupina³ je zapalila željezničke postaje Hercegovac i Palešnik, koje su do temelja izgorjele. Tokom 26. veljače vođene su borbe između partizana⁴ i domobranskih postrojbi u selu Trnovitički Vinogradi. Isti dan su partizani³ napali teretni samovoz na putu između sela Pavlovca i Vel. Zdenaca. Oduzevši streljivo spalili su samovoz, a posadu su navodno poubijali. Pred podhvatima naše i njemačke vojske partizani⁶ su se s područja na tromeđi kotara Križevci, Koprivnica i Ludbreg preko Kalnika povukli u općinu Raven. Vjerojatno se kane prebaciti u Moslavinu.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—29, k. 20.

² Tu su se nalazili dijelovi Šesnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 39.

³ Treći bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 80.

* Borbu je vodio Prvi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 79 i tom V, knj. 12, dok. br. 11.

" Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 11.

⁷ i " Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18, 98, 102, 107 i 123.

Dolaskom manjih partizanskih snaga⁷ u selo Kabal 3. ovu mj. te zaposjedanjem sela Vukšinac i Bolč obkoljen je Farkaševac, i prijeto mu opasnost partizanskog napadaja. U borbama, koje su od 2. na 3. ov. mj. vođene kod Bojane u blizini Čazme, partizani⁸ su pretrpjeli izvjesne gubitke, koji do sada nisu točno ustanovljeni. Iste su noći napali i Kloštar Ivanić.

ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)⁹
P.
6/III D

PROČELNIK OBCEG ODJELA:

Dr. Vidali
(Dr. Vidali)

BR. 113

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 5 OŽUJKA 1943 GOD. O OPERACIJI ČIŠĆENJA U ZONI VOJNOVAC¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Operativ, odjeljenje
i radi znanja:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

	Datum	otprem [^]
	i	prijema
	čas	6. III. 43
Br. 3567/op.		2.20 č.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 5 OŽUJKA

POKRETI USTANIKA:

Primijećene su koncentracije ustanika* u Bunjevcima (KI-AL), Grkovićima (KI-AI), Janjatovićima (Karlovac KI-AI), Pi-

• Pečat: kao u naslovu.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Četvrti bataljon Četvrte NOU brigade. Vidi dok. br. 43 i 47.

ljama (Karlovac MK-AF). Prodanovićima. Jančićima (XV-AL-AI) i u zoni Kum (KI-AL).

GRUPACIJA ROBERTI:

U operaciji čišćenja, koja je izvršena sinoć 4 o. m. u zoni Vojnovac, 74 pješ. bataljon imao je tri ranjena.

Umanjen je pritisak ustanika u toj zoni.

Voz sa radnicima, koji je krenuo jučer 4 o. m. iz Ogulina, vratio se u Josipdol sa dva ranjena lica ljudstva zaštite (pratnje).

Sinoć 4 o. m. garnizon Brod Moravice javio je o znatnoj aktivnosti ustanika³ u Završju (ZL-NB), Kutima (ZP-BL), Velikoj i Maloj Dragi (Ogulin ZP-BL), koji su spremali napad na stanicu Brod Moravice. Naređeno upućivanje pojačanja od crn. košulja i blindiranog voza br. 9 odmah je dejstvovalo, dok je artiljerija tukla pomenuta mjesta. Ustanici nisu izvršili napad.

Usljed eksplozije mine oštećeno je jedno šinsko polje na km 624/3 (Sušak US-AT); pruga je uspostavljena.

Izviđač je javio jutros o prekidu na 3 km sjeverno od Dragaša (IH-AI) uslijed izvrtanja 20 šinskih polja — i, kako izgleda, iskrivljen je kolosjek — i o drugom prekidu u Pečniku (XV-AN) uslijed 20—30 izvrnutih šinskih polja.

Pruga je uspostavljena⁴ između Ogulina i Plaškog, u toku su radovi na ostalim dionicama.

DIVIZIJA „RE“:

Jučer su partizani⁵ pokušali da spriječe radove na uspostavi željezničke pruge između Blata i Jesenice, koji će, vjerovatno, biti završeni tokom sutrašnjeg dana, 6 o. m.

.OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost čišćenja i zasjeda.

•VAZDUSNA AKTIVNOST:

Izviđan je dio željezničke pruge Plaše—Delnice—Ogulin—Blata i primijećeni su prekidi pruge Pečnik—Dragaši.

Bombardovano je Bosiljevo (XT-BF).

¹ Vidi dok. br. 22.

⁴ Rušenje je izvršio Prvi bataljon Četvrte NOU brigade 2 ožujka .1943 god. Vidi dok. br. 43.

⁵ Odnosi se na Prvi i Drugi bataljon Četvrte NOU brigade. Vidi (dok. br. 43 i 108.

Bombardovan je i obasipan malim bombama Čitluk (LI-FG), Krš (XV-FV), Ivčevića Kosa (LI-MH-FX-FV), Čanak (MK-FX).

Mitraljirana su kola i stoka u pokretu na putu Pišać—Vrebac.

9

GENERAL GLORIA
22100503

8 prepisa

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjeljenju
- 1 Inform, odjeljenju
- 1 Kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telef.-telegr. komunikacije

BR. 114

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA SAMOBORSKOG OTSJEKA
OD 6 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJAMA JEDINICA NOV I
PO HRVATSKE U DRUGOJ POLOVINI VELJAČE¹**

ZAPOVJEDNICTVO SAMOBORSKOG ODSJEKA

Broj: 54/tajno
Samobor, 6. ožujka 1943. —

Predmet: Podhvatno izvješće
u toku mjeseca veljače. —

ZAPOVJEDNIKU GRADA ZAGREBA

u

Zagrebu. —

22.11.1943.— Po saznanju naših izvidnika, partizani su opljačkali mjesto Stupnik, te smo krenuli u potjeru za partizanima sa 1. satom XIII. Ust. bojne i dijelovima brzog sklopa P.T.S.² u pravcu Rude

¹ Original se nalazi u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/2—31, k. 53.

¹ Paveličev tjelesni zdrug

—Sv.Jana—Slavetić. Dostignute su zaštitnice partizana, te su 3 ubijena. Zarobljena je 1 puška i 1 ručna praska (bomba).

Vlastitih gubitaka nema. —

24. II. 1943. — Kombinirani sat XIII. Ust. bojne i dieľovi brzog sklopa P.T.S. krenuli su u 5 sati u jutro na izviđanje okolice Okića.

Na neprijatelja nije se naišlo. —

26.11.1943.— Usľied napada partizana na posadu u selu Stojdragi,³ koja se sastoji od 1. sata Zagrebačke posadne bojne, pod zapovjednićtvom poručnika Suk Vilima, krenuli smo u pomoć prema Stojdragi dana 27. II. o. g. sa 1. satom XIII. Ust. bojne i dieľovima brzog sklopa P. T. S., te 1. satom Ustaške posadne bojne iz Zagreba.

Neprijatelj je odbijen. —

Vlastiti gubitci: 2 mrtva (od toga 1 doćastnik) i 12 ranjenih (od toga 5 teže, a ostali lakše).

Neprijateljski gubitci: 24 mrtva (od toga 4 ćastnika, to jest komandir ćete i politićki komesari) i 8 kola ranjenih (oko 20 partizana).⁴

Grieške su bile sliedeće: Nastupanje cestom kroz klisuru iztovremeno kada i poboćnice grebenima.

Obskrba i popuna streljivom dobro je funkcionirala.

Moral kod jedinica bio je na visini. —

Hrabro su se iztakli u obrani Stojdrage Ust. poručn. Vilim Suk, zastavnik Ivica Verner, doćvodnik Srećko Marević, rojnik Mehmed Saldućnović, vojnićar Mato Stojaković.

U prigibu dostavlja se obrazac br. 1. 2. 3. na daljњу upotrebu. —

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Zapovjednik Samoborskog Odsjeka

Ustaški boćnik:

M. Sulentić

M. Sulentić

³ Napad na Stojdragu su vršile Trinaesta proľeterska NOU brigada „Rade Konćar“ i slovenaćka NOU brigada „Ivan Cankar“. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 84 i dok. br. 25, 45, 98 i 105.

⁴ Netaćno. Vidi dok. br. 45.

»R 115

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 6 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA NA KAL-
NIKU, BILO GORI I MOSLAVINI U TOKU VELJAČE¹**

ZAPOVJEDNICTVO

1. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Glst. Br. 849/taj.

U Bjelovaru dne 6. III. 1943.

Predmet: Bojna relacija za mjesec
veljaču 1943. godine.

TAJNO

Spoj: I. D. S. Gl. st. br. 2532/taj. 42.
godine i Gl. st. br. 1293/taj. 43. god.

ZAPOVJEDNICTVU I. DOMOBRANSKOG ZBORA.

Savezno nalogu toga Zapovjedništva Gl. st. br. 2532/taj.
42. i Gl. st. br. 1293/taj. 43. godine dostavlja se „**Bojna rela-
cija**“ za mjesec veljaču 1943. godine u sljedećem:

I. DIO

OPERACIJE — AKCIJE.

U kojima su učestvovala pojedine čete na području opera-
tivne zone ove divizije u toku mjeseca veljače 1943. sa stečenim
i uočenim nedostacima i griješkama.

Oblast Kalnika:

31./I. II. 1943. Pod pritiskom njemačkih postrojbi koje su po-
čam od 31. I. o. g. poduzele akciju protiv parti-
zana u oblasti Bilo Gore (na području s. G. Sre-
dice i Topolovac (8 km, s. z. od Kapele) uspjela
je jedna partizanska skupina od oko 200 parti-
zana® koja je uspjela da se izvuče iz njemačkog
obruča, da pređe željezničku prugu između Ca-
revdara i Lepavine i time prebaci u oblast

¹ Original se nalazi u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg.
br. 2/2—11, k. 53.

¹ i ' Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 25 i tom V, knj. 12, dok.
br. 45.

- Kalnika. Po prelazu pruge ova je skupina pokušala da minira željezničku prugu. Po uspjehom prelazu željezničke pruge ova grupa partizana utaborila se je kod s. M. Poganac. U toku ovoga dana nije bilo borbe.
- 1.12. II. 1943. Između 23.00 i 24.00 sata ova skupina partizana prišla je željezničkoj postaji Kunovec (6 km. s. z. od Koprivnice), istu zapalila, minirala prugu a potom napala stražarski toranj Rasinja na potoku Gliboki. Ovu stražu daje Križevačka željeznička stražarska bojna. Straža je bila zarobljena, razoružana, svučena a potom puštena.
2. II. 1943. Legionarska satnija, koja taktički osigurava dio željezničke pruge od Križevaca do Lepavine, sukobila se je između 23.00 i 24.00 sata sa ovom partizanskom skupinom, koja je prišla pruži između Lepavine i Carevdara i ovom prilikom zapalila jednu stražarnicu i dignula prugu. Primivši borbu partizani su se pod zaštitom mraka povukli i razbježali u raznim pravcima.
4. II. 1943. Noću ovoga dana posada željezničke postaje Čukovec, koju daje Križ. želj. str. bojna, otkrila je približavanje partizana (gore spomenuta grupa) koji su ih napali i pri izvršenom napadu uspjeli da zapale postaju i miniraju prugu. Kako je u vođenoj borbi poginuo zapovjednik ove posade a partizani bili nadmoćniji uspjeli su da svu posadu (30 domobrana) zarobe, razoružaju, svuku a potom i puste. Osim zapovjednika posade, stožernog narednika Sarovića, koji je u ovoj borbi poginuo, 1 domobran je ranjen.
- '7. II. 1943. U toku ove noći jedna partizanska skupina³ došla je do s. Rasinja i ovom prilikom napala oružničku postaju u istom selu. Oružnici su prihvatili borbu te su se partizani, koristeći noć. povukli.
15. II. 1943. Noću u 4 sata ova partizanska skupina, pod zaštitom mraka prišla je M. Rieci. Posada koja taktički osigurava ovaj dio pruge uz pripomoć koturaške satnije u vođenoj borbi odbila je partizane, koji su se pod zaštitom mraka povukli. U vođenoj borbi našim četama uspjelo je zarobiti 2 partizana. Za vrijeme vođenja borbe sa

našim četama partizani uspjeli su da postavljenom minom dignu želj. prugu u namjeri da bi osujetili pristizanje pojačanja. Pruga je docnije opravljena.

17. II. 1943. Oko 6 sati pripremali su partizani prepad na osobni vlak br. 213 između postaje Sokolovac i Carevdar. Međutim strojovođa ovog osobnog vlaka i vlakopratno osoblje istog primijetili su kretanje partizana, te odustali od daljnje vožnje ka Križevcima i vlak povratili u Koprivnicu. Po povratku vlaka u Koprivnicu odmah je upućen ponovo vlak sa vojskom (ustaše iz Koprivnice i koturaška satnija) te je u Donjari između Lepavine i Carevdara došlo do borbe sa ovom grupom partizana, koja se je potom većim dielom prebacila na istok (Bilo Gore) a manjim dielom u Kalnik. Od ustaša 3 su poginula a 6 ranjeno. U vođenoj borbi poginuo je 1 partizan. Do ove borbe došlo je prilikom uspjelog partizanskog pokušaja da se iz Kalnika vrata u Bilo Goru.
18. II. 1943. Oko 8.00 sati dio partizana koji se je posle vođene borbe prethodnog dana povukao u Kalnik napao je osobni vlak kod Carevdara i tom prilikom bila je prevrnuti lokomotiva, 2 željezničara i 1 žena lakše a 1 domobran i 1 ustaša teže ranjeni. Posada koja taktički osigurava ovaj dio pruge (Križevačke želj. str. bojne) napala je ovu skupinu partizana koja se je razbježala u pravcu s. M. Poganac. Iste noći jedan drugi dio ove partizanske skupine uspio je da pod zaštitom mraka postavi mine i digne željezničku prugu između Kunovca i Cukovca. Ovom prilikom čule su se jake eksplozije. Pruga je odmah popravljena.
23. II. 1943. Legionarska satnija iz sastava odsjeka Kalnik—Bilo izvršila je prepad na jednu skupinu partizana⁴ kod Ivanca (9 km. j. j. z. od Ludbrega) te uspjela da zarobi 5 partizana, u borbi ubije 10—15 partizana među kojima i samog zapovjednika ove skupine po imenu Cvitković.⁵

⁴ Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18 i 25.

⁵ Cvitković nije bio komandant, nego pomoćnik odredskog ekonomista. Vidi dok. br. 18.

- Oblast Bilo Gore:
- 4./5. II. 1943. Oko 24.00 sata jedna skupina od 5—6 partizana došla je neopaženo u s. Novi Seljani (IV2 km. od Bjelovara) i iz kuće odvela ustaškog zbirnika Jakova Vusića i ubila ga kod jednog plasta siena. Upućene potjere od ustaša i domobrana nisu mogle iste pronaći.
15. II. 1943. Jedna jača partizanska skupina⁸ u toku ovoga dana zadržala se je na području: s. Zrinjska—s. Čremušina—s. Brzaja—s. Bačkovica i u toku istog dana obskrbljivala se stokom iz s. V. Črešnjevca a potom se povukla prema s. Brzaja (11 km. s. i. od V. Pisanice).
18. II. 1943. U 7.00 sati jedna skupina oko 50 partizana⁷ došla je u V. Trojstvo. Napadnuta je ovom prilikom straža na postaji. Stražu daje Križ. želj. str. bojna. Straža je bila zarobljena, razoružana, svučena a potom puštena. Istog dana 2. pohodna satnija 1. p. p. koja je vršila razviđanje u Gornjim Mostima i Gornjim Zdjelicama sukobila se je sa jednom jačom skupinom partizana⁸ od oko 200 kod G. Zdjelice. U vođenoj borbi sa ovom skupinom 2. pohodna satnija imala je 1 poginulog domobrana, 2 zarobljena i 2 nestala domobrana. Kako su partizani bili brojno jači uspjeli su da se potom povuku u pravcu Sredica (20 km- od Đurđevca). Koturaški sat iz Bregi odmah je upućen u razviđanje prema Mostima.
19. II. 1943. Ovog dana bio je u toku podhvat 1. gorske divizije u Bilo Gori protiv partizana. Kombinovana satnija 3. nov. pukovnije koja je djelovala na pravcu od Bulinca ka istoku (između postrojbi gorske divizije i Njemaca) imala je tešku borbu sa partizanima⁹ kod Bedenika (2 km. s. i. od Bulinca) gdje je bila i obkoljena

¹ Šesnaesta NO brigada Četvrte divizije i Treći bataljon Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 77 i tom V, knj. 12, dok. br. 62.

⁷ Treći bataljon Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 77 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Druge operativne zone od 19 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

⁸ Drugi bataljon Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 77.

⁹ Borbu je vodio Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 80.

te joj je žurno upućena u pomoć 1. pohodna satnija 1 p. p. iz Ivanjske. U ovom sukobu poginuo je 1 zastavnik i 3 domobrana. . .

Po provjerenim podacima jedna jača partizanska skupina¹⁰ od oko 800 partizana u toku dana 18. o. m. i u toku noći 18./19. o. m. uspjela je da se probije iz oblasti Bilo Gore preko s. Pavlovca i Trnovitice (13 km. s. od Garešnice) u Moslavinu i time izbjegne obuhvatu postrojbi 1. gorske divizije. Ovaj partizanski proboj iz oblasti Bilo Gore ka Moslavini pojačava djelatnost njihovog haranja u toj oblasti.

24. II. 1943. U toku ove noći jedna skupina od oko 100 partizana napala je želj. postaju Galovac (5 km. j. od Bjelovara). Ovom prilikom napadnuta je i straža na postaji koju daje Križ. želj. str. bojna. Straža je bila zarobljena, razoružana, svučena a docnije puštena. 1 domobran ranjen.

Iste noći jedna druga skupina partizana napala je želj. postaju Kokinac (7 km. j. i. od Bjelovara). Ovom prilikom napadnuta je i straža na samoj postaji, zarobljena, razoružana, svučena i dielom puštena. 7 domobrana odveli su sobom.

27. II. 1943. U 12.00 sati jedna skupina partizana napala je i zapalila obćinu u Severinu i opljačkala poštu iz koje je odnjela' 17.000 kuna.

Oblast Moslavine:

11. II. 1943. U suradnji postrojbi ove divizije u podhvat u 1. gorske divizije prema Moslavačkoj planini učestvovala su sljedeće [jedinice] ove divizije: 1. pohodna satnija učestvovala je aktivno u podhvat u pravcem: Ivanjska—Babinac—Krivaja—Šimljani—Oštri Zid sa zadaćom da što prije dođe u dodir II/L.G.z. u čiji sastav potom ulazi.

1 vod 2. pohodne satnije upućen je u Čazmu; i u zaprečavanju na liniji: južni rub Severina—Severinski potok—r. Čazma—most južno od s. Kabal učestvovala je 2. pohodna satnija bez

" Četvrta divizija NOV i PO Hrvatske i Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 39 i tom V, knj. 12, dok. br. 21.

20.II.1943.

1 vod 2. pohodne satnije upućen je u Čazmu; u zaprečavanju na liniji: južni rub Severina - Severinaki potok - r. Česma - most južno od s. Kabal učestvovala je 2. pohodna satnija bez jednog voda, 14. polusatnija l.p.p. i kombinovana satnija 3. nov. pukovnije i 80 ustaša.

Jedna partizanska skupina od oko 1000 partizana stigla je ovog dana na području s. Ostri Zid (13 km. j. od Ivanjske) - Simjenik - G. Garešnica. Pomenu ta partizanska skupina uspjela je probiti obruš d. podhvatu l. goreke divirije u Bilo gori u koji se podhvati ovog dana završen. Proboj je izvršen na pravcu V. Pisanica - Trnovitica (10 km s. od Garešnice) - Moslavina.

B. ISEKUSTVA.

Partizani izbjegavaju borbu sa jačim jedinicama. U toku ovoga mjeseca najviše su napadali slabe strane duž željezničkih pruga, koje su uvijek padale kao plien istima.

C. NEDOSTACI I GREJŠKE:

1.-Domobranci nemaju mnogo borbenog duha. Poslije napada partizana izvjestan broj odlazi sa istima.

2.-Slabo naoružanje jedinica Križevačke željezničke straž. bojne (stare francuske puške) sa kojima domobranci iz sastava straža na željezničkim postajama ne mogu voditi borbu sa partizanima naoružanim boljim puškama. Vidi prijedlog Gl. št. b. 804/taj. od 3. o. n. /

3.-Nemanje samovoza. Bez samovoza ne može biti uspješna a podhvati se samo svodi na potiskivanje i uzaludno trošenje ljudske snage a onemogućuje svaku priliku za odajecanje (koja se zamenjuje bez koristi potiskivanja u gubljenju dodira po padu zraka i za uredovnu obradu).

4.-Veoma slabe krugovalne veze zbog tehničkih nedostataka naših krugovalu i veoma spora krugovalna šifra.

5.-Dugotrajno čekanje prilikom žurnih brzoglasnih razgovora.

Zapovjednik pukovnik,
(Zgaga)

22 II

1943/Trn

Procjena

Steger

- jednog voda. 14. polusatnija 1. p. p. i kombinovana satnija 3. nov. pukovnije i 80 ustaša.
20. II. 1943. Jedna partizanska skupina od oko 1000 partizana¹¹ stigla je ovog dana na područje s. Oštri Zid (12 km. j. od Ivanjske)—Simjenik—G. Garešnica. Pomenuta partizanska skupina uspjela je probiti obruč u podhvat u 1. gorske divizije u Bilo Gori a koji je podhvat ovog dana završen. Proboj je izvršen na pravcu V. Pisanica—Trnovitica (10 km s. od Garešnice)—Moslavina.

B. ISKUSTVA.

Partizani izbjegavaju borbu sa jačim jedinicama. U toku ovoga mjeseca najviše su napadali slabe straže duž željezničkih pruga, koje su uvijek padale kao plien istima.

C. NEDOSTATCI I GRIJEŠKE:

1. — Domobrani nemaju mnogo borbenog duha. Poslije napadaja partizana izvjestan broj odlazi sa istima.

2. — Slabo naoružanje jedinica Križevačke željezničke straž. bojne (stare francuske puške) sa kojima domobrani iz sastava straža na željezničkim postajama ne mogu voditi borbu sa partizanima naoružanim boljim puškama.

Vidi prijedlog Gl. st. b. 804/taj. od 3. o. m.

3. — Nemanje samovoza. Bez samovoza ne može biti uspjeha a podhvat se samo svodi na potiskivanje i uzaludno trošenje ljudske snage a onemogućuje svaku priliku za odsjecanje (koja se zamjenjuje bezkorisnim potiskivanjem u gubljenju dodira po padu mraka i za uredovnu obskrbu).

4. — Veoma slabe krugovalne veze zbog tehničkih nedostataka naših krugovala i veoma spora krugovalna šifra.

5. — Dugotrajno čekanje prilikom žurnih brzoglasnih razgovora.

Zapovjednik pukovnik,
(Zgaga)
Zgaga

¹¹ Četvrta divizija i Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 39 i tom V, knj. 12. dok. br. 62 i 71.

BR. 138

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 6 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU JEDINICA TREĆE OPERATIVNE ZONE NA S. LJESKOVICU, MOSLAVINU I ČAĐAVICU¹

ZAPOVJEDNIŠTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 247/taj.

U Brodu n/S., dne 6. III. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA

'(BJ8Z0}S gOUAEjg pfpo IUA1}BJ3do)

Sastavak.

I.

a)

Upadljiva je pojava odvlačenja upljačkane hrane po komunistima zadnjih dana u Frušku Goru.

3. III. 43. razviđanjem ustanovljena je skupina od 50 komunista² u prostoru s. Calma (26 ZZS Ruma), naoružanih kratkim talijanskim puškama, kakvo se oružje do sada na ovom području nije opazalo. Očekuje se prikupljanje većih komunističkih bandi u Fruškoj Gori iz raznih dijelova ovog i susjednih područja. (Viest pouzdanika).

b)

Oblast Slavonija:

U noći 5/6. III. 43. komunisti u jačini bojne napali posadu uporišta Ljeskovica³ (26 S Brod). Neprijatelj je uspio djelomično prodrijeti u postave, zarobivši jedan dio posade, dok se ostatak bori oko željezničke postaje. Pruga i brzoglasni vodovi između Ljeskovice i Čaglina razoreni prije napada, tako da oklopni vlak i pojačanje nisu mogli biti upućeni. Točni gubitci još nisu ustanovljeni.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 7/1—12, k. 20.

* Dijelovi Četvrtog bataljona Trećeg NOP odreda Treće operativne zone. Vidi tom I, knj. 6.

* Napad su izvršili Drugi i Treći bataljon Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 27 i 52.

5. III. 43. u 2200 sati komunistička banda jakosti satnije⁴ prodrla u s. Moslavina i s. Cadevica (12 i 23 IIS Podrav. Slatina), te želj. postaju i b b. vodove razorila, obćinu zapalila i vršila pljačku. Posada uporišta Čadavica napad odbila, bez vlastitih gubitaka. Gubitci neprijatelja 10 mrtvih ustanovljeno.

c) Nije bilo.

d) U području Vučjak planine (20 JI Brod) odpočeti podhvrat sa 4, 5 bojne, 2 bitnice, 1 brze satnije.

II.

a) Uputiti željezničkom preselicom 1. p. p. (stožer, top. satniju, I i II bojnu) iz Dervente u Banja Luku.

b) Nije bilo.

c) Nije bilo.

III.

a) Nema.

b) Nema.

ZAPOVJEDNIK
general Iser v. r.

ZA TOČNOST:

Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojnik
(Nekić)
Nekić

Već dalekopisačem poznato (vidi izvj.)⁵

6/7/III 7/III Ü ... •

P

¹ Napad su izvršile jedinice Drugog NOP odreda. Vidi dok. br. 52 i 119.

⁵ U originalu dopisano crvenom olovkom.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUŠA OD 7 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU DRUGE NOU, ŠESTE NO I PETNAESTE NO BRIGADE NA ČETNIČKE GARNIZONE CRNA VLAST I BABIN POTOK¹

Predmet: dst

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUŠA

KOMANDI SUPERSLODE — Operativno odjeljenje

i radi znanja:

KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUŠA

KOMANDI XVIII ARMIJ. KORPUŠA

	otpreme
Datum	7. III. 43
i	21.10 č.
čas	prijema
	7. III. 43
	23.45 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3851

Stiglo 8 ožujka 1943

Br. 3614/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 7 OŽUJKA 1943

POKRETI USTANIKA:

— Primijećena je grupa partizana u pokretu iz Ramljana (Gospić LI-FX) prema Čanku (Gospić MK-FX).

DIVIZIJA „RE“:

— Prošle noći prekinuta je od partizana telefon, i telegraf, linija Otočac—Gospić.

U toku dana je uspostavljena.

— Jutros su se stalni odredi za zaštitu puta Gospić—Otočac sukobili sa partizanskom jedinicom-¹ kod Runjavice (Gospić IH-FT). Brza intervencija pojačanja na kamionima natjerala je[^] ustanike u bjekstvo.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

^a Odnosi se na Drugi udarni bataljon Ličkog NOP odreda i bataljon „Marko Orešković“.Vidi dok. br. 43 i 69.

Naši gubici: 3 ranjena.

Partizanske jedinice sa automatskim oružjem i topovima napale su jutros četničke garnizone Crna Vlast (Gospić MH-GO) i Babin Potok (Gospić NH-GO).³ Brza intervencija naših odreda i četnika iz Vrhovina rastjerala je napadače. Naši gubici: 1 ranjen, četnički: 6 poginulih i 30 ranjenih.

Neprijateljski: provjereno 17 mrtvih i jedan zarobljen s oružjem u ruci.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Potvrđuje se da je u toku jučerašnjeg dana. 6 o. m., uspostavljen prekid željezničke pruge kod km 549/8, o čemu telegram 3592 od 6 o. m.

Vatreno dejstvo protiv blokadnog mjesta XXXIX (Ogulin ZI-BH); protivdejstvo garnizona i intervencija minobacača iz Skrada natjerali su ustanike u bjegstvo.

— Naša patrola za zaštitu željezničke pruge napadnuta je od ustanika između mosta i tunela Tičevo⁴ (Ogulin XL-AX).

Naši gubici: 1 mrtav i 5 nestalih.

— Odred u čišćenju zone kod tunela Kloster (Ogulin AX-XI) otkrio je i razrušio više položaja.

— Blindirani voz 9 na 589 km (Ogulin VU-BD) naletio je na hrvatskog čuvara pruge i ranio ga.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

— Predviđeni zadaci nisu se mogli izvršiti zbog nepovoljnih atmosferskih prilika.

METEOROLOŠKO STANJE:

— U zoni Delnice pada snijeg; putevima se može prolaziti pomoću lanaca.

GENERAL GLORIA

8 prepisa

1 Nj. eks. komandantu

1 Načelniku štaba

1 Pomoćniku nač. štaba

2 Sefu Operativ, odjeljenja

1 Infor. odjelj.

1 Komandi kr. karab.

1 Odjeljenju za telefon.-telegr. komunikacije

® Napad su izvršile Druga NOU, Šesta NO i Petnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 43 i 118.

⁴ Napad su izvršili dijelovi Četrnaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 68.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 8 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU PETNAESTE NO BRIGADE NA ČETNIKE U DONJEM BABINOM POTOKU¹

Predmet: gb

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE — Operativno odjeljenje

i radi znanja:

KOMANDI XI I XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

Datum	otpreme
i	prijema
čas	9. III. 43-XXI
	1 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3911

Stiglo 9 ožujka 43-XXI

Br. 3654'op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 8 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

Nema šta da se javi.

GRUPACIJA FABBRI:

— Danas u 12 časova započeta je akcija na Ravnu Goru. U 18 časova kolona je u maršu, bez novosti posebnog značaja. Naknadno će se javiti o dostignutim položajima.²

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Grupacija Fabbri zauzela je Ravnu Goru 8 ožujka u 19,30 časova — prema izvještaju komande Petog arm. korpusa, te'egram br. 3667/op. od 9 ožujka 1943 god. (Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta). Vidi dok. br. 22.

Izvršeno je čišćenje iz Josipdola (Ogulin XT-AN) preko Munjave (Ogulin XT-AN) do raskrsnice četiri puta kod Kocelja (Ogulin XR-AL) ne naišavši na trag protivnika.

Izvršeno je još čišćenje zone Musulin (Ogulin XI-AX) izazvano dejstvom automatskog oružja i puščanom vatrom sa kote 638 (Ogulin XI-AV) koja je tučena artiljeriskom vatrom, i zarobljeni su nenaoružani ljudi.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Jučer 7 o. m. patrola za zaštitu željeznice u blizini blokadnog mjesta 36 (Ogulin ZP-BH) zarobila je partizana naoružana ručnim bombama, bez dokumenata, i predala ga garnizonu Moravice.

Ustanici su prekinuli željezničku prugu kod km 546 (Ogulin XL-AX) dignuvši tri šinska polja na kolosijeku; upućen je na mjesto blindirani voz sa vodom željezničara. Radovi su omešani od partizanske vatre.³

Naknadno će se javiti vijesti.

DIVIZIJA „RE“:

— Sinoć 7 o. m. partizani su, upotrijebivši minobacače i topove, ponovili napad na garnizon M.V.A.C.⁴ Donji Babin Potok⁵ (Gospić MK-GO) svladavši ga nakon žestoke borbe; izgleda da su partizani upotrijebili i 2 tenka; naknadno će se javiti o tom. Gubici M.V.A.C.: 10 mrtvih i 50 nestalih; partizanski gubici: 30 mrtvih, od kojih 2 oficira. Naša je artiljerija u toku dana dejstvovala protiv partizana koji drže kote koje dominiraju Crnom Vlačću (Gospić MH-GO) i Rudopoljem (Gospić MK-GO).

Noću uoči 8 o. m. partizani su prekinuli željezničku prugu između stražarnica 75 i 76 (Novi Grad MK-FG) preturivši 24 šinska polja kolosijeka; u toku su radovi oko uspostave.

OSTALI SEKTORI:

— Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

— Bombardovani su i mitraljirani: Donji Babin Potok, brdo Perušić, kota 911 (Gospić MK-GO), Bogdanović, Pupovac (Go-

* Prekid pruge izvršili su dijelovi Četrnaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 68.

⁴ Milizia volontaria anti comunista.

" Napad na ovo uporište vršila je Petnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 43 i 117.

spić MK-GM), kota 1082 (Vrtilina) (Gospić NH-GM), Trtica (Gospić MK-GM).

GENERAL GLORIA

- 1 prepis Nj. eksel.
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 1 Infor. odjeljenju
- 2 Operativ, odjeljenju
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju za teleg. i telefon, komunikacije

BR. 119

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG GLAVNOG RAVNATELJSTVA ZA
JAVNI RED I SIGURNOST OD 8 OŽUJKA 1943 GOD. O NA-
PADU OSAMNAESTE NO BRIGADE NA S. LJESKOVICU¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST

Broj: V. T. 21/43.

Zagreb, dne 8. ožujka 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 8. III. 1943. u
12 sati.

IZVJEŠĆE

I. Velika župa Baranja:

Vrhovno oruž. zapovjed. izvjestilo je jučer, da su noću od 4—5. o. m. partizani napali i uništili oruž. postaju Šljivoševci,² 11 km j. i. od Doljnjeg Miholjca. Sljedeće noći napali su oruž. postaje u Podravskoj Moslavini i Čađavici.¹ Malobrojnu

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1—42, k. 20.

² '1' Akciju je izvršio Drugi NOP odred Treće operativne zone. Vidi dok. br. 52 i 116.

posadu prvospomenute postaje su partizani zarobili i dielom svukli, dok se je drugi dio oružnika spasio. Postaja Čađavica je odbila napadaj bez vlastitih gubitaka. Partizani su na mjestu borbe ostavili 10 mrtvih.

Današnjim izvješćem javlja isto zapovjedništvo, da su partizani noću od 1—2. ožujka opljačkali državno imanje u selu Gačište, 15 km i. od Virovitice. Ovom prilikom svukli su 14 domobrana, koji su radili na imanju. Dne 5. ožujka u noći partizani nepoznate jačine napali su selo Ljeskovica,⁴ 12 km j. z. od Našica. Od posade, koja je brojila 150 domobrana, zarobili su oko 100 domobrana i zaplienili jednu tešku strojnicu i 1 bacač sa 150 mina. Ostali dio posade povukao se u Čaglin, 5 km j. z. od Ljeskovice. Potanji podaci nedostaju.

Prema brzojavnom izvješću poštanskog ureda u Miklešu partizani su 6. o. m. ponovno napali poštanski ured u istome mjestu.

ZA DOM SPREMNI!

PROČELNIK I ODJELA:

Dr. Vidali
(Dr. Vidali)

(M. P.)⁵

P 4/III D

⁴ Napad su izvršile snage Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 27 i 56.

⁵ Pečat: kao u naslovu.

BR. 138

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 8 OŽUJKA 1943 GOD. O DEJ-
STVU POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU DALMA-
CIJE U TOKU DRUGE FAZE OPERACIJE WEISS'**

Predmet: gb

Telegram

Datum i čas I otpreme
j
I prijema 9/3/43-XXI 0.30

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3914
Stiglo 9 marta 1943/XXI

**OD KOMANDE XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — Operativno odjeljenje
i na znanje:
KOMANDI V I VI ARM. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.**

Br. 3803/op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA NA DAN 8 MARTA 1943

OPERACIJA 2 FAZE WEISS:

:— Jedinice koje su se uredno sakupile u zoni Trilj (Split VM-BU) započele su danas 8 t. m. poznate ofanzivne pokrete. Prethodna izviđanja u zonama Otok (Split VM-VO-CD), Kovačevina (Split VH-CM) i Caporiće (Split VM-BU) dala su negativne rezultate.²

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Na ovom području dejstvovala je Primorska četa Sjevernodalmatinskog bataljona.

Hrvatska jedinica,³ koja je došla iz Šestanovca, u toku izviđačkog upada u zone Prpuša (Makarska ZN-BL) i Provo (Livno ZN-BN) pronašla je 15 napuštenih ustaničkih pušaka.

DRUGA DJELATNOST

SEKTOR „ZARA“

— Nastavlja se akcija normalizovanja zone Vodice (Zirje PN-CK); artiljerija je dejstvovala na šumu Guduća⁴ (Šibenik QK-CQ).

Po naređenju političkih vlasti, kao odgovor na ubistvo našeg simpatizera, strijeljana su u Kali (Zadar XP-DL) dva politička zatvorenika.

SEKTOR „BERGAMO“

Parobrod Moschiera koji je napadnut u Starom Gradu na Hvaru dejstvovao je vatrom na ustaničke grupe u zoni Glavica (Omiš UQ-AN). Vršer se izviđanja u zoni.

GENERAL SPIGO

³ Odnosi se vjerovatno na dijelove Druge bojne Petnaeste pješake pukovnije, čije je sjedište bilo u Šestanovcu.

⁴ Na ovom području dejstvovao je Sjevernodalmatinski bataljon. Vidi dok. br. 127.

BR. 138

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG GLAVNOG RAVNATELJSTVA ZA
JAVNI RED I SIGURNOST OD 9 OŽUJKA 1943 GOD. O NA-
PADU NA DVIJE USTAŠKE SATNIJE KOD KAMENSKOG
MOSTA I NA DOMOBRANSKU SATNIJU KOD HAJTIĆA¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST

Broj: V. T. 21/1943.

Zagreb, 9. ožujka 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 9. III. 1943. u
12 sati.

IZVJEŠĆE

III. Velika župa Gora:

Izvješćem od 4. ov. mj. dostavlja Župska redarstvena ob-
last u Petrinji prema izvješću istomjesne kotarske oblasti, da
su se noću od 2. na 3. ov. mj. pojavili partizani na području
općine Blinja prolazeći pravcem od sela Letovanaca prema
Stražbenici. Dne 28. veljače napala je skupina od 40 dobro
naoružanih partizana² uz pomoć žena i djece također oboru-
žanih kolcima i sjekirama jednu domobransku satniju kod Haj-
tića. Krivnjom i izdajom zapovjednika satnije izginula je skoro
čitava satnija.³ Ujutro 1. ov. mj. veća skupina partizana⁴ napala
je kod Kamenskog Mosta dvije ustaške satnije. U sukobu izgi-
nulo je oko 150 partizana,⁵ dok na strani naše vojske ima 14
mrtvih i 20 ranjenih.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 10/1—9, k. 20.

² Vidi dok. br. 38.

* U originalu, sa lijeve strane, dopisano crvenom olovkom: „Nije
točno. Kriv je ali nema podataka da je izdao.”

⁴ Prvi kordunaški NOP odred. Vidi dok. br. 26.

• Netačno. U ovoj borbi Prvi kordunaški NOP odred nije imao-
gubitaka. Vidi dok. br. 26.

Sliedeći dan izvješćuje ista oblast na temelju vesti primljene od kotarske oblasti u Sisku, da su 4. ožujka partizani u Bukovici zapalili dva traktora državnog dobra Topolovac.

ZA DOM SPREMNI!

PROČELNIK I. ODJELA:

Dr. Viđali

(Dr. Viđali)

(M. P.)⁶

P 10/111 D

" Pečat: kao u naslovu.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 9 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA U LICI I GORSKOM KOTARU¹

Telegram

**OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
SUPERSLODI**

i na znanje:

KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme 9. III. 43
i	22,50 č.
čas.	prijema 9. III. 43
	0,15 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
•SLOVENIJA-DALMACIJA•
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3964

Stiglo 10 ožujka 43-XXI

Br. 3708/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 9 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

1) — Utvrđena je prisutnost VI, VIII i XIV brigade 8-e partizanske divizije² u zoni Vrhovine.

2) — Primijećena je prisutnost partizana u zoni Vučjak (Gospić KI-GM).

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Netačno. U sastavu Osme divizije bile su sljedeće brigade: Četvrta i Peta NOU i Petnaesta NO brigada. U ovom periodu ove jedinice nalazile su se u sljedećim rejonima: Četvrta NOU brigada: Plaški—Vojnovac, Peta NOU brigada: Krvavica—Vujinove Glave, Petnaesta NO brigada: Rudopolje—Vrhovine.

Od brigada koje se pominju u dokumentu, Šesta NOU brigada se nalazila u rejonu Vrhovina, Četrnaesta NO brigada u rejonu Vrbovskog, a Osma NO brigada bila je u sastavu Sedme divizije NOV i PO Hrvatske, koja je od 29 siječnja 1943 god. djelovala pod komandom Vrhovnog štaba NOV i PO Jugoslavije. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 90.

GRUPACIJA FABBRI:

— Jučer 8 o. m. prilikom zauzimanja Ravne Gore zarobljeno je oko stotinu sposobnih ljudi.

— Raščišćena je zona Ravna Gora, Sušica, Jablan (Ogulin ZT-ZR-BD), zona zapadno od željeznice Vrbovsko—Ogulin i zona Mrkopalj. Nema šta da se javi.

DIVIZIJA „RE“:

— Noću uoči 9 o. m. partizani³ su napali garnizone M.V.A.C. u Crnoj Vlasti (Gospić MH-GO), u M. Obijaju (MH-GO) i u naselju Rudopolje (Gospić MK-GO); ovaj posljednji se povukao u pravcu Vrhovina.

— Partizani su djelomično zapalili i opljačkali naselje Rudopolje i Babin Potok, uznemiravajući automatskim oružjem i artiljerijom posade stanica Rudopolje i Javornik.

Jutros su odredi M.V.A.C. pojačani našim odredima izvršili nasilno izviđanje⁴ s jedne i druge strane željeznice i u pravcu Crne Vlasti. Gubici: 1 poginuo i 7 ranjenih M.V.A.C.

— Potvrđuje se vijest o upotrebi tenkova od strane partizana u akciji kod Babinog Potoka, o čemu javlja telegram 3654/op. dana 8 o. m.⁵ Zatraženi su tačni materijalni podaci i način njihove upotrebe.

— Noću uoči 9 o. m. željez. pruga prekinuta je na dionici između stražarnice 10 i 11. Misli se da će se uspostaviti u toku dana.

GRUPACIJA ROBERTI:

Prošle noći artiljerija u Delnicama vršila je paljbu za zaštitu garnizona Mrkopalj.

— Uspostavljen je prekid željezničke pruge na km 546, o čemu javlja telegram 3654 dana 8 o. m.

XIV OBALNA BRIGADA:

— Naša patrola u zoni Smolčići (Ogulin VU-AL) natjerala je u bjekstvo 2 partizana na konju, ranivši jednoga i zaplijenivši 2 konja.

OSTALI SEKTORI:

— Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

⁴ i ¹ Vidi dok. br. 42, 43, 117, 118, 126.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

Onemogućena zbog rđavih atmosferskih prilika.

GENERAL GLORIA

8 prepisa
 1 Nj. eksel.
 1 Nač. štaba
 1 Pomoć. nač. štaba
 1 Infor. odjelj.
 2 Šefu operativ, odjelj.
 1 Komandi kr. karab.
 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 123

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
 OD 9 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NJENIH DVIJU EOJNI
 NA SELA BIJELA I BORKI¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	j	VRIEME:	KOME SE JAVILO:
Divizija — Daruvar vodnik Buljan po na logu Glavara glst. ppuk. Bestala.		SATI 2145	
		DAN 9	
		MJESEC III.	
		GODINA 1943	
PRIMIO: Nadzorni častnik Sušić, nadpor.			PREDAO:

SADRŽAJ

Operod pod 0400. Poduzet podhvat iz Sirača i Daruvara u smjeru Bijela i Borki snagama II. bojne.

Neprijatelj u maloj jačini oko 200 pušaka dao prvi odpor z. Piljenice 3 i pol km ist. od Sirača i z. Petrovog Vrha 7 km ist. od Daruvara. Daljnje prodiranje vršeno pod stalnim slabim neprijateljskim odporom.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—19, k. 20.

Iz sela Bijela, Donjih, Srednjih i Gornjih Borki, neprijatelj² i stanovništvo se povuklo bijegom. U selima ostalo mnogo bolesnih od tifusa.

Selo Gornji Borki podpuno prazno. Pri povratku razbijena i uništena manja skupina. Vlastitih gubitaka nema. Neprijateljski gubitci: 5 mrtvih, 4 zarobljena, od kojih jedan sa puškom. Daljni gubitci vjerojatni. Plien 6 pušaka, od kojih 4 lovačke, strjeljivo, dio opreme i propagandni materijal.

II. — Skupina od 6 partizana sišla sa Bilo Gore i stigla oko 10.00 sati na cestu Daruvar—Končanica. Rastjerana je jednom satnijom II. bojne I. Zdruga. Vratila se u smjeru Bilo Gore.

Posade iz Križa i Čazme čistile prostor Vrtlinska—Pobjenik te rastjerale manju skupinu,³ dva partizana ranjena. Ova skupina preniela je tokom noći jučer ubijenu partizanku u kuću učitelja u Vrtlinskoj. čija je kćerka bila. Učitelj, prič. častnik, nije mogao biti pronađen. U kući nađena kabanica, tri taborske kape i jedan par uvijača.

U Velikoj Trnovitici asistirala jedna satnija IV. boine I. Zdruga u prikupljanju viškova plodina od strane Zempra.

Ostala razviđanja i podhvati čišćenja na području divizije izvršeni bez dodira.

U Banovu Jarugu i Gojio dolazi jedna njem. vojno-priradna bojna. I. bojna I. Gorskog zdruga sa Gojla stavljena pod zapovjedništvo njem. bojnika koji stoji neposredno pod grupom West.

Intervenirano kod Grupe West — odgovorili, da je to privremeno, dok njem. bojna ne ulazi u postave.

— Obzirom da Grupa West traži još 2 (dvie) satnije za osiguranje prikupljanja riba iz ribogojstva Kaniške Ive, odgođeno za 10 dana rasformiranje 6. nov. bojne. Op. broj 695.

GORDIV.

P. 10/III D

² Vidi dok. br. 23 i 142.

³ Odnosi se na dijelove Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 39, 107 i 112 i tom V. knj. 14, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zone.

BR. 112

**PREGLED GUBITAKA DIVIZIJE „SASSARI“ I JEDINICA
ZA POJAČANJE, OD 9 OŽUJKA 1943 GOD. U PERIODU OD
13 SIJEČNJA DO 22 VELJAČE 1943 GODINE¹**

KOMANDA V ARMIJSKOG KORPUSA
Operativno odjeljenje

Prilog br. 3509 uz akt. br.
od 9. 3. 1943 — E. G. XXI

Gubici divizije „Sassari“ i jedinica za
pojačanje u operativnom periodu od 13
siječnja do 22 veljače 1943.

Jedinice	Oficira				Vojnika			
	Mrtvih	Ranjenih	Nestalih	Smrzlih	Mrtvih	Ranjenih	Nestalih	Smrzlih
151. pješ. puk	2	4	1	1	45	157	9	11
152. pješ. puk	3	6	—	—	9	64	2	3
34. art. puk	—	4	—	—	10	30	—	—
IH/25, pješ. puk	5	5	—	—	17	48	1	14
Bersalj. batalj. „Zara“	1	6	—	—	9	104	—	8
IV esk. lakih tenkova	—	2	—	—	3	9	—	—
Četa „ardita“ „F. N.“	1	—	—	—	8	8	6	2
73. legija crnih koš.	—	2	—	—	8	35	2	—
12. četa T. M.	—	—	—	—	—	2	—	—
Komanda divizije	—	1	—	—	—	—	—	—
II/26. pješ. puka	—	—	—	—	2	3	—	—
XXVI bersalj. bat.	2	2	—	—	38	96	13	3
66. sanitet, sekc.	—	—	—	—	2	15	—	—
12. četa topova	—	—	—	—	—	14	8	—
1. pješ. puk „Re“	—	—	—	—	1	1	—	—
Komore 26. pješad.	—	—	—	—	2	7	1	—
Diviziski kr. karab.	—	—	—	—	—	3	—	—
Anti jedinica ¹	—	—	—	—	—	1	—	—
XII minobacački bataljon	—	1	—	—	—	3	—	—
4. bersaljerski puk	—	4	—	—	1	19	—	—
Svega :	14	37	1	1	155	619	42	42

Oficira 53

Vojnika 858

(M.P.)

Štambilj V. A. K.

Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Vjerojatno: Antikomunistička dobrovoljačka milicija — tj. četnici.

BR. 125

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZEORA OD 10 OŽUJKA 1943 GOD. O REZULTATIMA AKCI-
JE . MIRKO 1" I O PREDISLOKACIJI JEDINICA¹**

ZAPOVJEDNIČTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 753/Taj.

U Sisku, dne 10. III. 1943

Predmet: Dnevno izvješće I. DZ.
za 10 ožujak 1943. do
1800 sati.

MINISTARSTVO ORUŽANIH SNAGA — GLAVNI STOŽER
(Operativni odjel)

Savezno zapoviedi GLST OP. br. 3219/taj. od 9. VIII. 1942.,
dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:
(Sekcija mjerilo: 1 : 100000)

I. A. — KRATKA OCJENA SITUACIJE:

Bez važnijih promjena.

**I. B — DJELATNOST PODREĐENIH ČETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:**

Operativno područje grada Zagreba:

10. III. oko 0130 sati napali partizani stražu na željezničkoj
stanici Konjšćina. Partizana bilo oko 100. Napad je uslijedio sa
sviju strana. Straža razoružana, skinuta i ostavljena na slobodi.
Partizani odnijeli nešto odjeće i 10 pušaka. B. B. uređaj uništen.

Operativno područje 1. pješ-divizije:

Bez događaja.

Rezultat pothvata „Mirko 1“:

Gubitci: 3 pripadnika njemačkih oružanih snaga mrtva.
12 ranjenih.

Gubitci partizana: 48 mrtvih. 20 ranjenih i 12 zarobljenih.

Zaplijenjeno: Pismohrana Kalničkog odreda, sa raznim pe-
čatima, 6 pušaka, ambulanta sa lijekovima i 3 kg. dinamita.

Iz partizanskog zarobljeništva oslobođeno: 1 njem. častnik,
1. njem. dočastnik, 1 legionar i 1 domobran.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 11/1—2, k. 20.

² O našim gubicima vidi dok. br. 77.

Uspjeh ovog dijela pothvata u Kalniku može se smatrati u tome, što je pored gornjih gubitaka partizana, Kalnički odred raspršen.³

Operativno područje V. Gorskog zdruga.

1. Javljena partizanska skupina kod Sv- Nikole 9. III. protjerana je i izmakla u šumu Gavranušu (2 km j.z. od Sv. Nikole). 1 partizan ubijen, 2 pomagača uhvaćena.

2. Pošto je utvrđeno stalno dolaženje partizanskih skupina, zapovjednik zdruga naredio je, da se noću 10./11. III. obkoli s. Hajtić radi uništenja ove skupine.

II. POKRETANJE I PREMJEŠTAJ VLASTITIH CETA.

1. 10. III. stigla je III. bojna V. gorskog zdruga u Glinu.⁴

2. 5. III. otpremljena je 14. satnija 1. p. p. u sastav 2. lovačke brigade u Banja Luku.

3. Satnije koturaške bojne raspoređene su po sljedećem:

1. satnija u Vel. Poganeć.

2. satnija u Koprivnici.

3. satnija u Lepavini i Mućna.

4. satnija: V2 u Bregi i V2 u Koprivnici.

4. Prema izvješću V. gorskog zdruga bojne 11. p.p. stigle su u sljedeća mjesta:

I. bojna u Cetinograd.

II. bojna u Glinu.

III. bojna u Vrnograč.

III. Nije bilo.'

Po nalogu zapovjednika
zastupa glavara stožera
Bojnik (Steger)
Šteger

P 11/III D

* Kalnički NOP odred nije raspršen, već razdvojen. Vidi dok. br. 77, 98, 100 i 136.

' U originalu, ispod „III bojna“, dopisano crvenom olovkom: „pređe IX nov. bojna“.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 10 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA
VRHOVINE I CRNU VLAST¹

Telegram:

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

SUPERSLODI — Operativ, odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

	otpreme
	10. III. 43
Datum	23,50 č.
i	prijema
čas	11. III. 43
	2.00 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4021
Stiglo 11 ožujka 43-XXI

"Br. 3756/op. protokola

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 10 OŽUJKA 1943

POKRETI USTANIKA:

Primjećene su partizanske grupe² u okolini Vojnovca (Karlovac IH-AL) i Ramljana (Gospić LI-FX)

Dvije partizanske kolone³ prešavši preko željezničke pruge između Dugog Dola (Gospić MH-GO) i s. Rudopolja (Gospić MK-GO) izgleda da su dostigle Malu Kapelu.

DIVIZIJA „RE“:

Uspostavljena je željeznička pruga između stražarnica 75 i 76, o čemu telegram 3654 od 8 o. m.⁴

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelovi Četvrte NOU i Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 37 i 42.

³ Šesta i Petnaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 42.

⁴ Vidi dok. br. 118.

Sa nasilnog izviđanja s jedne i druge strane željezničke pruge, izvršenog jučer 9 o. m., o čemu telegram 3708,® naši odredi. gađani neprijateljskom vatrom, vratili su se sa 2 ranjena.

Ceta na dužnosti zaštite pruge sincé 9 o. m. napadnuta je u blizini Plaškog; nikakvi gubici.

Iste večeri drugi odred na dužnosti zaštite pruge, napadnut u blizini stražarnice 10 (Gospić IH-AI), vratio se bez posljedica.

Noću uoči 9 o. m. bio je odbijen napad partizana⁸ protiv garnizona Vrhovine, koji je bio pomagan od artiljerije. I napad na garnizon M. V. A. C. u Crnoj Vlasti (Gospić MH-GO) odbijen je.

Posada stanice Rudopolje gađana je uzastopnom artiljerijskom vatrom i automatskim oružjem. Jutros su odredi M. V. A. C. ponova zauzeli brdo Obijaj (Gospić MH-GO).

Željeznička pruga Vrhovine—Rudopolje prekinuta je;⁷ zbog borbe koja je u toku u toj zoni nije se mogla utvrditi veličina prekida.

Gubici M. V. A. C.: 3 mrtva; 10 ranjenih; 1 nestao.

Protivnički gubici: provjereno 56 mrtvih.

Napad partizana na četnički garnizon Plavča⁸ (Gospić LI-AD) još uvijek je u toku. Gubici, još nepotvrđeni: 1 mrtav i 2 ranjena M. V. A. C.

Protivnički: provjerena 2 mrtva.

GRUPACIJA FABBRI:

Čišćenje u zoni zapadno od željeznice Vrbovsko—Ogulin.

GRUPACIJA ROBERTI:

U toku noći intenzivna akcija, u cilju ometanja, protiv garnizona Delnice.

Napad automatskim oružjem i ručnim bombama protiv stražarnice 401 (Sušak VS-AX) bio je osujećen protivdejtstvom posade i intervencijom blindiranog voza. I napad na km 613 (Sušak VM-AT) bio je osujećen protivdejtstvom našeg oružja i minobacačkom vatrom.

" Vidi dok. br. 122.

" Napad su vršili dijelovi Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 42.

' Prugu su porušili dijelovi Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 42, 117 i 122.

' Napad je vršila Četvrta NOU brigada i dva bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 37. 49 i 53.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

Uslijed nepovoljnih atmosferskih prilika predviđeni zadaci nisu se mogli izvršiti.

Avion upućen radi bombardovanja i mitraljiranja zone Gospić—Vrhovine zapalivši se srušio se u blizini Vrhovina. Nema vijesti o posadi.

GENERAL GLORIA

8 prepisa:

1 Nj.eksel.

1 Nač. štaba

1 Pomoć. nač. štaba

1 Infor. odjelj.

2 Operativ, odjelj.

1 Komandi kr. karab.

1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 10 OŽUJKA 1943 GOD. O DEJ-
STVU POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU DALMA-
CIJE U TOKU DRUGE FAZE OPERACIJE „WEISS I“¹

Telegram

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4024

Stiglo II ožujka 1943-XXI

	otpreme 10/3/43
	20.50
Datum i čas	prijema 11/3/43
	2.00

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNO ODJELJENJE
i na znanje:
KOMANDI V i VI ARM. KORP.
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

Br. 3921/op. prot.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA NA DAN 10 OŽUJKA

Djelatnost ustanika:
Nema šta da se javi.

Operacije 2 faze Weiss: Operišuća kolona,² pošto je preno-
ćila u Vrpolju (Split VS-BU), produžila je jutros 10 t. m. po-
kret i stigla u toku jutra u Vukine Staje (Livno ZI-BU) čisteći
zonu s obje strane pravca kretanja.
Popravljeno je 9 prekida puta i uklonjene prepreke i neeksplo-
dirano artiljerisko zrno.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ Talijanska kolona iz sastava divizije „Bergamo“. Vidi dok. br.
130 i 133.

Ostale aktivnosti:

Sektor „Zara“: Nastavlja se akcija na normalizovanju Vodica (Zirje PN-CK). U pećini pronađena dva pištolja, slagalište hrane, odjeća i propagandni materijal.

Uništena su na rijeci Krka 3 ustanička čamca.

Sektor „Bergamo“: Jutros 10 tek. m. oko osam časova vod 229. bataljona t. m.³ za zaštitu drumskih radova napadnut je od jake grupe ustanika⁴ kod Čarije (Šibenik SP-BQ). Iz Trogira su odmah upućeni blindirani auto i ojačani auto na koje je otvorena vatra iz automatskog oružja iz šume Vlaška (Šibenik SP-BN) a zatim četa, koja je očistila zonu, sakupila 19 mrtvih i 12 ranjenih iz voda T. M.

Nestalo je, kako proizilazi, 6 vojnika.

Na ustaničkoj strani do sada je ustanovljen 1 mrtav.

Dalje pojediniosti daćemo naknadno.

Hrvatske jedinice sukobile su se blizu Sv. Andreje (Makarska ZT-AT) sa ustaničkom grupom:⁵ potpomognute vatrom naših minobacača iz Makarske rastjerale su partizane nanijevši im gubitke od 5 mrtvih. Na hrvatskoj strani 1 mrtav i 3 ranjena.

Sektor „Sassari“: Na dan 6 tek- m. četa motociklista iz 11. bersaljerskog bataljona uhvatila je vezu sa njemačkim jedinicama u blizini Pečenaca (Drvar TN-DT).

Sektor „Celere“: Artiljerija iz Šibenika djelovala je kratko vrijeme na čamce u zoni Čalete (Šibenik QM-CM). Jedinice Kr. Mornarice zaustavile su sumnjiv čamac kod Krke u visini Podlanove (Šibenik QK-CK).

Vazдушna aktivnost: Potpomaganje i oružano izviđanje duž pravca kretanja kolone koja operiše u Weiss 2. Zona Kraj (Makarska XI-AP).

Oblačno.

GENERAL SPIGO

8 kopija:

- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 1 Odjeljenju „I“ (obavješt.)
- 1 Operativnom odjeljenju
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjelj. telekomunikacija

³ Teritorijalno-mobilnog. Vidi dok. br. 130 i 133.

⁴ Napad izvela Sibensko-drniška četa Sjevernodalmatinskog bataljona.

⁵ Odnosi se na dijelove Biokovskog NOP odreda.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠ. DIVIZIJE OD
11 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI PROTIV SNAGA BANIJSKOG
NOP ODREDA NA PODRUČJU MEČENČANI—KOMOGOVINA I O
NAPADU OVOG ODREDA NA SUNJU¹

IZVJEŠĆE BR. 70

o događajima u toku 11. III. 1943.

Jutarnje.

- a. — Nema.
- b. — Od I. i-III. bojne 11. p. p. još nema izvješća.
- c. d, e. — Prema večernjem izvješću od 10. III.
- f, g. h. — Nema.

Naknadno izvješće krugovalom 714. diviziji:

U 10.40 sati:

Prilikom podhvata III. bojne II. G. Z. u prostoru: Mečenčani—Komogovina došla je bojna u dodir sa neprijateljem^f u 8.00 sati kod s. Grabovac (vis 244). Jačina partizana cieni se oko 100 ljudi. Partizani su imali i tovarne konje. Neprijatelj se povukao u sj. zap. pravcu.

IV. bojna II. G. Z. nije naišla na neprijatelja.

U 14.00 sati:

Partizani su se povukli prema s. Jošavici, gdje su primjećene jače partizanske snage.³

III/II. G. Z. progoneći neprijatelja stigla je do visa 268.

Od II/II. G. Z. još nema izvješća.

Podhvat se nastavlja.

U 18.10 sati:

Namjere II. G. Z., kao i II. bojne 11. p. p. za 12. ov. mj.: Nastavljanje podhvata;

II. i III. bojna II. G. Z. razviđati će prostor. Jošavica—Mlinoga—Šušnjar—Bijele Vode.

IV./II. G. Z. razviđati će prostor: Biskupovac (vis 288) — Severovac—Paukova—Drljače—Sunja, odakle će vlakom krenuti u Kostajnicu.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—35, k. 20.

* Odnosi se na Banijski NOP odred. Vidi-dok. br. 32, 48 i 135.

³ Tu se nalazio samo Banijski NOP odred.

M.H.O. 11111
APRIL 1944
Sp. Por. 1111-36
K. 36

Do sada su ustanovljeni sljedeći gubitci:
3 mrtve, 11 ranjenih i 134 neznanih, koji su vjerojatno pali u zarobljeništvo partizana.

Erzoglanski vod razoren je kod Stabljeva. Posjeđeno je nekoliko brzoćasnih stupova.

Nadjen je jedan mrtav partizan, imenom Haliv Marko. Partizani su imali više mrtvih i ranjenih, koje su se pozorni odveli.

Nestalo je 28 željezničara iz Sunje. Zapaljeno je više vagona.

*Do drugih podataka do sada nije izvršeno posada
Sunje, nije dala dovoljan otpor. Ova je provjeren.*

Za točnost:

Glavar stožera
Bajnik/Brusić

II. bojna 11. p. p. napreduje u pravcu: Glina—Vlahović, gdje će uhvatiti spoj sa dielovima II. G. Z.

I. bojna II. G. Z. vraća se u Dvor.

Večernje.

a, b. — Prilikom današnjeg podhvata primijećena je jedna jaka partizanska skupina sa velikim povozom na putu Severovac—Staro Selo, na koju je otvorena topnička vatra. Navodno se radi o partizanima, koji su izvršili napad na Sunju.⁴

II. bojna II. G. Z. naišla je na manje partiz. skupine kod Gradina (vis 431), koje su se poslije kratke borbe povukle u sj. pravcu.

III. i IV. bojna II. G. Z. osim što je već javljeno, nije imala dodira sa neprijateljem.

Od I. i III. bojne 11. p. p. još nema izvješća.

Brzglasni vod za Dubicu je popravljen.

c, d. — II., III. i IV. bojna II. G. Z. nalaze se u prostoru 2¹/₂ km sj. zap. od Komogovine; I. bojna II. G. Z., osim jednesatnije, i 1. bitnica IV. top. skl. nalaze se u Kostajnici.

Inače nepromijenjeno.⁵

e. — Prema krugovalnoj brzojavci od 714 divizije.

f, g. — Nepoznato.

h. — Nema.

Izvješće o napadu na Sunju:

U noći 10/11. III. partizani su napali na Sunju.⁶ Navodno je bilo partizana oko 1000. U toku borbe, koja je navodno trajala od 1.00—4.00 sati, posada Sunje je svladana. Poslije napada partizani su se povukli sa velikim povozom u pravcu: Drljače—Staro Selo.

Do sada su ustanovljeni sljedeći gubitci: 3 mrtva, 11 ranjenih i 134 nestalih, koji su vjerojatno pali u zarobljeništvo partizana.

Brzglasni vod razoren je kod Stubljana. Posječeno je nekoliko brzoglasnih stupova.

Nađen je jedan mrtav partizan, imenom Malivuk Mirko. Partizani su imali više mrtvih i ranjenih, koje su sa povozom odveli.

Nestalo je 28 željezničara iz Sunje. Zapaljeno je više vagona.

⁴ i ' Napad je izvršio Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 32, 48. 131 i 135.

⁸ U originalu, sa lijeve strane, dopisano crvenom i crnom olovkom: „Ovo izgleda samo za trajanja podhvata čišćenja sjev. Samarice“.

Po drugim podacima, do sada neprovjerenim, posada Sunja nije dala dovoljan odpor. Ovo se provjerava.

Za točnost:
Glavar stožera
Bojnik (Brusić)
Brusić

(M. P.⁷)

BR. 129

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 11 OŽUJKA 1943 GOD. O ZAUZIMANJU ČETNIČKIH GARNIZONA PLAVCE I DRAGE OD STIANE ČETVRTE NOU BRIGADE I DIJELOVA KORDUNAŠKOG NOP ODREDA¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme 11. III. 43
i	20,35 č
čas	prijema 11. III. 43
	24.00 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4081
Stiglo 12 ožujka 43-XXI

Br. 3798/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 11 OŽUJKA

POKRETI USTANIKA:

Nema što da se javi.

⁷ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Zapovjedništvo
2. pješačke divizije

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

GRUPACIJA FABBRI:

Predao se konsulu Fiordiponte bivši pretsjednik opštine-Mrkopalj.

Strijeljana su u Ravnoj Gori dva partizana koji su zarobljeni pod oružjem.

Sutra 12 o. m. započeće napredovanje na Jezerane.

DIVIZIJA „RE“:

Jučer 10 o. m. odredi M. V. A. C. sukobili su se sa partizanima² u zoni Dugi Dol (Gospić MH-GO) i na koti 1074 (Gospić LI—GO).

Gubici, o kojima u telegramu 3756" od 10 o. m., ovako se mijenjaju:

M. V. A. C.:

— 2 mrtva, 17 ranjenih.

Protivnički:

— 6 mrtvih; zaplijenjene 4 puške.

Traganja za avionom, o čemu telegram 3756 od 10 o. m., izvršena od M. V. A. C. poslatih jučer 10 o. m. iz Vrhovina i iz Javornika u pravcu kote 1068 (Gospić MH-GQ) i 1064 (Gospić MH-GS) imala su negativan rezultat zbog vrlo guste šume.

Četnički garnizoni Plavča (LI-AD) i Draga (LI-AF) bili su sinoć 10 o. m. svladani od znatnih partizanskih snaga;⁴ pučanstvo se povuklo prema Plaškom.

Noću uoči 11 o. m. partizani su prekinuli željez. prugu između stražarnica 75 i 76 (Novi Grad MK-FG); u toku su radovi oko uspostave. Ist-2 noći odbijeni su partizanski napadi⁵ protiv garnizona M. V. A. C. na brdu Obijaj i u Crnoj Vlasti (Gospić-MH-GO).

Gubici M. V. A. C.:

— 1 mrtav i 2 ranjena.

Sukobi, bez posljedica, patrola M. V. A. C. sa ustanicima na brdu Grič i Panos (Gospić IH-GO). Uspostavljen je prekid na željez. pruzi između stražarnica 10 i 11, o čemu telegram: 3708 od 9 o. m.

¹ i ¹ Odnosi se na snage Šeste NOU i Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 42.

* Vidi dok. br. 126.

¹ Napad je izvršila Četvrta NOU brigada i dva bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi d;k. br. 37, 46 i 53.

'GRUPACIJA ROBERTI:

Gubici napadnute patrole kod tunela Tičevo⁶ (Ogulin XI,-AH), o čemu telegram 3614 od 7 o. m., ovako se mijenjaju:

— 2 mrtva, 2 ranjena, 4 nestala.

Uporna akcija, u cilju uznemiravanja, protiv garnizona Delnice.

Napad ustanika na P. E. 43 i 44 i stražarnicu 398; brza akcija jedinica na mjestu, intervencija T. E. i artiljeriska paljba natjerale su u bjekstvo ustanike.

•OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrole i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

Izviđačka aktivnost u zoni Plaški otkrila je prekid željezničke pruge u mjestu Ralići (LI-RD).

GENERAL GLORIA

9 prepisa

1 Pomoćniku nač. štaba

2 Šefu Oper, odjeljenja

1 Infor. odjeljenju

1 Odjeljenju za telekomunikacije

1 kr. karab.

" Napad su izveli dijelovi Četrnaeste NO brigade i Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 68 i 126.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 11 OŽUJKA 1943 GOD. O DEJ-
STVU POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU DALMA-
CIJE'

Telegram

Datum	i otpreme	
i	prijema	12/3/1943
čas		2.00

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V i VI ARM. KORP.
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 3970/op.

Br. 4084
Stiglo 12 ožujka 1943/XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA NA DAN 11 OŽUJKA 1943

AKTIVNOST USTANIKA:

Izviđanje iz vazduha javlja o koncentraciji oko 500 parti-
zana^f u zoni Podgora (Makarska ZV-AR)—Gornje Igrane (Ma-
karska XL-AR)—Tučepi (Makarska ZT-AT).

OPERACIJE 2 FAZE WEISS:

Operišuća kolona³ stigla je danas 11 t. m. u 12 časova u
Aržano (Livno ZP-BS) gdje je uhvatila vezu sa brzom njemač-
kom jedinicom⁴ koja je došla iz Prisoja (Livno ZV-CD).

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelovi Biokovskog NOP odreda

³ Vidi dok. br. 127 i 133.

* Dijelovi njemačke SS divizije „Princ Eugen“

OSTALE DJELATNOSTI:

— **Sektor „Bergamo“:**

Naši gubici u sukobu kod Čarije (Šibenik SP-BQ). o čemu je objavljeno komuniqueom juče 10 tek. m.,⁵ iznose: 19 mrtvih. 13 ranjenih, između kojih poručnik D'Amico Antonio iz 229. bataljona T. M. vodnik napadnutog voda, i 6 nestalih. — Izgubljena tri puškomitraljeza, 37 pušaka i 1 karabin.

— **Sektor „Sassari“:**

Nema šta da se javi.

— **Sektor „Celere“:**

Dejstvo artiljerije na Štriku (Šibenik OK-CF) i Rodin Stan (Zirje QH-CK).

VAZDUSNA DJELATNOST:

Potpomaganje i borbeno izviđanje duž pravca kretanja kolone koja vodi operacije Weiss 2. Bombardovanje, tučenje malim bombama i mitraljiranje zone Strižirep (Livno VU-BS). Marendića Staje (Split VM-CM), Vlake (Split CO-CM), Muć (Split UK-CD), Makirisa⁶ (Zirje ON-CO) i Šimići (Makarska ZV-AR).

Oblačno.

GENERAL SPIGO 18001103

Kopija 9

- 1 Pomoć, načel. štaba
- 2 Nač. operat. odjelj.
- 1 Odjeljenju „I“ (obavještajnom.)
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju telekomunikacija

• Vidi dok. br. 127, 133 i 138.
' Vjerovatno Makirina.

BR. 138

IZVJEŠTAJ GLAVNOG ZAPOVJEDNIŠTVA ORUŽNIŠTVA
OD 12 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU BANIJSKOG NOP
ODREDA NA SUNJU I O DRUGIM AKCIJAMA¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
GLAVNO ZAPOVJEDNICTVO ORUŽNIŠTVA
Odjel za javnu sigurnost
Broj 71/Tajni.

U Zagrebu, dne 12. ožujka 1943.

Predmet: Dnevno izvješće
od 12. ožujka do
8 sati.

- 1.) GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA (Operativni odjel.)
- 2.) GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED I SIGURNOST.

PODRUČJE 1. ORUŽNICKE PUKOVNIJE

Noću 7/8. III. oko 60 partizana⁰ u selu Vel. Trojstvu (9 km s. izt. Bjelovara) opljačkali su poštu i željezničku postaju. Na pošti slupali b. b. uređaje, a uredovnicu željezničke postaje demolirali. Razoružali i svukli 2 riznička stražara.

11. III. od 0055 do 0330 sati partizani su vršili napadaj na mjesto i kolodvor Sunju.³ Zapalili su zgradu u kojoj je bila smještena občina, pošta i oružnička postaja, zatim skladište koža, koje su prije toga opljačkali. Osim toga izgorjelo je pola zgrade željezničke postaje. Jedna trgovina je također opljačkana i zapaljena. Na našoj strani poginula 3 domobrana i 2 ustaše, ranjeno 9 domobrana, a zarobljeno sa svom opremom i odvedeno 130 domobrana, 3 častnika. 1 dočastnik, 1 njemački vojnik i 52 željezničara. Zapovjednik X. stražarske bojne bojnik i i nadsatnik se spasili. Oružnici su se pod borbom povukli. —

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—22, k. 20.

* Treći bataljon Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 77 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Druge operativne zone od 19 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

* i ⁴ Napad je izvršio Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 32, 48, 128 i 135.

Prije napadaja partizani su odštetili željezničku prugu ispred Sunje prema Sisku, Kostajnici i Novskoj. Jedan partizan nađen ubijen.

11. III. oko 2100 sat partizani su napali obćinu i oružničku postaju u Topolovcu⁴ (6 km j. izt. Siska). Oružnici od postaje napadaj odbili bez vlastitih gubitaka. Partizani su obćinu opljačkali i spalili knjige i pismohranu. Upućena odmah pomoć iz Siska, ali su partizani prije pobjegli.

PODRUČJE 2. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

27. II. četnici-talijanski suborci pljačkali su seljacima u selu Dabar (10 km s. s. izt. Otočca) novac, blago i živežne namirnice.

28. II. kod sela Kvarte (1.5 km s. Perušića) partizani su posjekli 18 b. b. stupova.

28. II. u selu Bukovac (2 km j. izt. Perušića) partizani su opljačkali imućnije seljake.

1. III. između sela Vukšića i Klenovca (5 km j. izt. Perušića) oružnička obhodnja od 23 momka odbila je napadaj jedne skupine partizana i 3 ubila bez vlastitih gubitaka.

PODRUČJE 3. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

7. III. na željezničkoj pruzi Čačinci—Mikleuš (12 i 16 km j. izt. Podr. Slatine) partizani su posjekli 33 b. b. stupa.

PODRUČJE 4. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

7. III. u 1520 na željezničkoj postaji Putinci (11 km izt. Rume) brzi vlak Zemun—Zagreb naletio je na jedan njemački transportni vlak. koji je stajao u postaji. Četiri stroja obaju vlakova jače oštećena, 5 vagona uništeno i više ih odštećeno. Strojovođa i ložač brzog vlaka i 1 njemački vojnik poginuli. Nekoliko konja usmrćeno i povrijeđeno. Skretničar i prometni činovnik uhićeni.

Glavar sigurnostnog odjela
pukovnik (Osmanagić).
Osmanagić

(M. P.)⁵

⁵ Okrugli pečat: NDH — Vrhovno oružničko zapovjedništvo —
Odjel za javnu sigurnost

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 12 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI NA JASENAK«

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE — Operat. odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme 13. III. 43 — XXI
	00,10 č.
čas	prijema 13. III. 43 — XXI
	1,40 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4131

Br. 3846/op.

Sti¹⁰ 13 ožujka 43—XXI

Prepis: 1 Nj. ekselenciji
„ : 1 Nač. štaba
„ : 1 Pomoć. nač. štaba
„ : 2 Šefu Oper, odjelj.
1 Infor. odjeljenju
1 Komandi kr. karab.
1 Odjeljenju za telekomunikacije

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 12 OŽUJKA

POKRETI USTANIKA:

Primijećen je premještaj partizanskog bataljona- iz Čanka (Gospić MK-FX) u Bunić (Gospić OI-FT).

GRUPACIJA FABBRI:

Jutros u 6 časova započeo je pokret na Jasenak.³ U 12 časova kolone su dostigle ove položaje:

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ Vidi dok. br. 64.

³ Napad je izvođen protiv dijelova Četrnaeste NO brigade i Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 68.

— Kolona C:Planu (Ogulin ZN-AR) i V. Duboko (Ogulin ZP-AT);

— Kolona A:zonu kote 1050 (ZN-AV);

— Kolona D:zonu Musulinski Potok (Ogulin XI-AR).

Dalje napredovanje produžava se lagano uslijed prepreka i prekida puteva branjenih od partizana.

Naši gubici: 1 mrtav i 1 ranjen.

Naknadno će se javiti o položajima dostignutim navečer.

DIVIZIJA „RE“:

Željeznička pruga između Vrhovina i Rudopolja, o čemu telegram 3756 od 10 o. m., prekinuta je u dužini od 30 šinskih polja kolosijeka, koja su istrgnuta. Naređena je uspostava.

Noću uoči 12 o. m. partizani su napali bunker između tunela 4 i 5 (LI-AD); napad je odbijen.

Naši gubici: 1 ranjen; protivnički: nisu utvrđeni.

Zarobljen je jedan partizan i strijeljan.

Iste noći uoči 12 o. m. partizani, dolazeći iz zone Perušić (Gospić MK-GO), kota 827 (Gospić MH-GO) i kota 1082 (Gospić MH-GM), ponovno su napali automatskim oružjem garnizon M. V. A. C. Crna Vlast⁴ (Gospić MH-GO); protivdejstvo branitelja i intervencija artiljerije natjerala je u bjekstvo napadače.

Partizanski gubici: provjereno 3 mrtva.

Naređeno je čišćenje u pravcu: kota 1074 (Gospić LI-GO), kota 1082 i kota 1000 (Gospić MH-GM). Naknadno će se dati vijesti.

Uspostavljen je prekid željezničke pruge između stražarnica 75 i 76 (Novi Grad MK-FG), o čemu telegram 3798 od 11 o. m.

Prema neprovjerenim vijestima Begovac (LI-AB) koji drži posada M. V. A. C. opkoljen je od neprijateljskih snaga.⁵

GRUPACIJA ROBERTI:

U toku noći partizani su napali kantonmansku prostoriju našeg odreda u blizini stanice Brod Moravice; brzo protivdejstvo posade natjerala je u bjekstvo napadače. Na našoj strani jedan ranjen.

Napad partizana automatskim oružjem na blokadno mjesto XLIII (Sušak NQ-BD) osujećen je intervencijom blindiranog voza.

Avion nepoznate narodnosti nadletio je Moravice u pravcu zapad-istok.

⁴ Vidi dok. br. 42, 126 i 129.

• Dijelovi Četvrte NOU brigade. Vidi dok. br. 37 i 53.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Jučer, 11 o. m., bombardovana su sela Živica (Gospić KI-GU) i Petrinić Polje (Gospić IH-GS); bombardovana je i obasipana malim bombama kota 369 (Karlovac MH-AD).

GENERAL GLORIA

BR. 133

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 12 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
BAMA NA PODRUČJU DALMACIJE"**

Kopija telegrama

Datum	prijema 12. III. 1943	časova 23,45
i	otpreme 12. III. 1943	„ 20,30
čas		

OD KOMANDE XVIII ARM KORPUSA

SUPERSLODI — OPERATIVNO ODJELJ.

i na znanje:

KOMANDI V ARM. KORP. i

KOMANDI VI ARM. KORP.

TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

Br. 4032/op.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4134

Stiglo 13 ožujka 1943/XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 12 OŽUJKA 1943

DJELATNOST USTANIKA:

— Izgleda da se ustaničke grupe koje dolaze iz Like² nalaze na Bobiji i da su zauzele prolaz na Mali Halan (Novi Grad

¹ Kopija originala u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ Odnosi se na dijelove Šeste divizije. Vidi dok. br. 86.

OL-EH) i Golu Glavu (Novi Grad PI-DX) kontrolišući na taj način puteve koji vode prema Obrovcu (Novi Grad ON-DV).

SEKTOR „ZARA“:

— Jedinice koje operišu u zoni Vodice sukobile su se sa ustanicima" u blizini Kamena (Zirje ON-PI-CM). Naši gubici: ranjen poručnik⁴ Antonelli Davide iz VII batalj. skvadrasta „Milano". Protivnički gubici: 12 mrtvih; zaplijenjeno municije, mnogo ručnih bombi, eksploziva, odeće, dokumenata i stoke. Akcija se nastavlja.

Započelo je čišćenje na poluostrvu Srima (Zirje QH-CK).

SEKTOR „BERGAMO“:

— Kolona Aržano čistila je zonu sa obje strane pravca kretanja Vukine Staje (Livno ZI-BU) — Aržano (Livno ZP-BS). Nema nikakvih novosti.

Kolona za pojačanje VI-og arm. korpusa stigla u Studence (Livno ZR-ZT-BN) savladavši prekide na putu.

Jedinice M. V. A. C. sukobile se u 2. zoni istočno od Zrmanje (Knin RQ-DX) sa ustaničkim grupama.⁵

Gubici M.V.A.C.: 4 mrtva i 10 ranjenih;

protivnički: 48 mrtvih i 50 ranjenih.

Zaplijenjene puške.

Kao represalija za zasjedu ustanika kod Carije' (Šibenik SP-BQ), o čemu je javljeno u saopštenju od 10 i 11 t. m., strijeljano je u Trogiru, u saglasnosti sa političkim vlastima. 19 talaca.

Opreznošću zaštite autokolone Split—Šibenik otkrivene su i uništene dvije mine na putu za Prapatnicu (Šibenik SN-BU-BS) te je izbjegnuta zasjeda.

SEKTORI „SASSARI" I „CELERE“:

Nema šta da se javi.

VAZDUSNA DJELATNOST:

Oružano izviđanje i potpomaganje kolone divizije „Bergamo".

* Odnosi se na Primorsku četu Sjevernodalmatinskog bataljona. Vidi dok. br. 120, 127 i 138.

* U originalu stoji: „capo manipolo" — fašistički čin u rangu poručnika.

⁶ Vidi dok. br. 60.

Bombardovanje zone Bitelić (Split US-VH-CM).
— Vedro.

GENERAL SPIGO

Kopija kom. 1: Ekselenciji
„ 1: Načelniku štaba
„ „ 1: Pomoćniku nač. štaba
„ .. 2: Načelniku Operativ, odjelj.
„ .. 1: Odjeljenju „I“ (informativnom)
„ „ 1: Komandi kr. karabinjera
„ „ 1: Odjeljenju telekomunikacija

BR. 134

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 12 OŽUJKA 1943 GOD. O ČIŠĆENJU TROKUTA BANOVA
JARUGA—OKUC ANI—LIPIK¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

I PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 12. 3. 43.	SAT I MINUT: 1900	BROJ: 88
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 13. 3. 43.	SAT I MINUT: 1545	BROJ: 356

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL
SPOJ: —.—

Tokom noći 11. na 12. ovog mjeseca partizani pre-
sjekli brzoglasne stubove od Dežanovca 14 km.

Stubovi većinom na tri diela.

Opravka se vrši od 0900 sati i biti će završeno još
večeras.

Jedna satnija IV. bojne I. zdruga pri razviđanju pre-
ma Bilo Gori naišla u selu Cađevac na jak odpor.
Jačina partizana 150 do 200 sa strojnicama.

Vlastiti gubitci — 1 teško ranjen, 1 nestao.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 13/1—16. k. 20.

Neprijatelj ima sigurno gubitke no točno neutvrđene.

Pruga Đulavec—Daruvar opet u prometu.

Brzglasna veza uspostavljena.

Tokom dana sa dvie pojačane bojne čišćen trokut Banova Jaruga—Okučani—Lipik/-

Sa polaskom postignuto iznenađenje.

Dosada javljeni neprijateljski gubitci — 5 mrtvih, 17 zarobljenih od kojih 12 partizana a ostali sumnjivi.

Plijen — 2 puške i oružno streljivo.

Vlastitih gubitaka nema.

GORDIV DARUVAR

Op. broj 729

P. 13/111 D

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 13. 3. 43 U SATI 1858

PODPIS:

**OČEVIDNI BROJ
BRZOJAVKE
110**

**PRIMLJENA:
DAN 13. MJESEC III
GOD. 43.
SAT 19 MINUT 00**

**PODPIS I CIN ČASNIKA.
KOJI JE BRZOJAVKU
PRIMIO:
PODPIS:..
CIN: dopuk.**

⁵ U ovom trokutu su se nalazili dijelovi Prvog NOP odreda Treće operativne zone.

BR. 138

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 13 OŽUJKA 1943 GOD. O DEJSTVU DRUGOG GORSKOG ZDRUGA I JEDANAESTE PJEŠAČKE DIVIZIJE¹

IZVJEŠĆE BR. 72

o događajima u toku 13. III. 1943.

Jutarnje

- a. — Izvršen je vatreni prepad na Sunju* u noći 12/13. III. bez posljedica.
- b. — Od II. i III. bojne II. G. Z. još nema izvješća.
- c. d. — Nepromienjeno.
- e. — Prema večernjem izvješću od 12. III.
- f. — Nema.
- g. — Kod Jošavice uhvaćena su dva čovjeka i dvije žene koje su nosile sol za partizane.
- h. — Nema.

Večernje.

a. — Prema izvješću jedne povjerljive osobe partizani ove noći namjeravaju napasti želj. postaju u Volinji od s. Velešnja preko Cukura i duž r. Une do Volinja.

Prema izvješću zapovjednika V. gor. zdruga, partizani³ koji su izvršili napad na Sunju, otišli su sa zarobljenicima u pravcu Petrove Gore. Navodno su pustili 2 željezničara, koji se sada nalaze na putu prema Glini.

Zapovjednik posade u Sunji javlja da partizani ove noći namjeravaju napasti Sunju.

Kotarski predstojnik iz Dvora javlja da partizani iz okoline Dvora namjeravaju napasti Dvor, u toku ove noći.

b. — Prilikom podhvata 12. ov. mj. II. i III. bojna II. G. Z. došle su u dodir sa neprijateljem⁴ nepoznate jačine na crti: Babino Br.—Pastuša (13 km j.j.i. od Petrinje). U toku borbe partizani su se povukli u zapadnom pravcu. Bojne su stigle na crtu: Rakita Br.—Mandići (17 km. j. od Petrinje). Vlastiti gubitci: 1 mrtav, 3 ranjena i 1 nestao.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—6, k. 20.

* Prepad je izvršio Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 38 i 48.

* Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 128 i 131.

* Odnosi se na dijelove Banijskog NOP odreda.

II. bojna 11. p.p. stigla je 12. ov. mj. u s. Vlaoviće bez dodira sa neprijateljem. Bilo je ipak primjećeno oko 100 partizana koji su se povukli u j. pravcu. Noć 12/13. III. protekla je u miru.

II. i III. bojna II. G. Z. stigla je 13. ov. mj. u 12 sati na crt: Trnovac—Sankovići (14 km j. i. od Gline) bez dodira sa neprijateljem, a II. bojna 11. p. p. dostigla je vis 283 (12 km j.i. od Gline) gdje je naišla na manje partizanske skupine, koje su se povukle u južnom pravcu.

Od I. i III. bojne 11. p. p. izvješća još nema.

Zapovjednik 2. pj. divizije vratio se je danas iz Gline, c, d. — Stožer II. i III. bojne II. G. Z. i stožer III. boine 11. p.p. nalazi se u prostoru Zirovca.⁵

I. bojna II. G. Z. nalazi se u s. Gvozdansko (16 km. sj. z. od B. Novo).

II. bojna 11. p.p. nalazi se na visu 283 (12 km. j. i. cd. Gline).

Ostalo nepromijenjeno.

e. — Prema krugovalnoj brznojavci.

f. — 1 mrtav, 3 ranjena, 1 nestao.

g. h. — Nepoznato.

Krugovalna brznojavka 714. diviziji

Namjere za 14. o. mj.:

Dielovi koji se nalaze u podhvalu, imaju zadaću pročititi zemljište po zapoviedi 714. div. i da dođu u zapovjedena uporišta, osim II. bojne 11. p.p. koja se vraća u Glinu i IV. bojne II. G. Z. koja se nalazi u Kostajnici.

Za točnost:
Glavar stožera
Bojnik (Brusić)
Brusić

(M. P.)⁶

P. 15/III D

⁵ U originalu, iza ove riječi, dopisano crvenom olovkom: „privremeno“, a sa lijeve strane: „Odsj. 3 sve dok akcija traje“.

^r Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Zapovjedništvo 2. pješake divizije

BR. 138

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 13 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI „MIRKO“ U KALNIKU I BILO GORI OD 27 VELJAČE DO 8 OŽUJKA¹

ZAPOVJEDNICTVO

1. PJEŠAČKE DIVIZIJE

Glst Br. 974/tatj.

U Bjelovaru, dne 13. III. 1943

Predmet: Bojna relacija za podhvat „Mirko“.

ZAPOVJEDNICTVU I. DOMOBRANSKOG SBORA

Dostavlja se bojna relacija za podhvat „Mirko“ u Kalniku i Bilo Gori od 27. II. do 8. III. ov. god. u sljedećem:

I. IZVRŠENJE PODHVATA: po zapovjedi I. Domobranskog sbora Op. br. 499/tajno od 24. II. ove godine.

II. TRAJANJE PODHVATA: od 27. II do 8. III. OV. god. uključno.

III. ZAPOVJEDANJE PODHVATOM: zapovjedništvo 1. pješačke divizije.

IV. ZADAĆA PODHVATA•

Uništenje komunističkih skupina u prostoru Kalnik pl. i Bilo Gore s obje strane željezničke pruge Križevci—Koprivnica.

V. IDEJA PODHVATA:

Da bi taj podhvat uspio važno je bilo sljedeće:

1. — Energično i skroz ofanzivno dejstvo protiv komunističkih skupina u Kalniku.

2. — Sigurno zatvaranje željezničke pruge Križevci—Koprivnica sa ciljem da se onemogući:

a) bjegstvo komunista iz Kalnika u Bilo Goru a zbog podhvata pod 1); i

b) bjegstvo komunista iz Bilo Gore u Kalnik zbog podhvata pod 3) ili pak radi pojačanja kalničkih komunista iz Bilo Gore.

3. — Sigurno zatvaranje svih pravaca koji iz insurgiranog djela sjevero zapadne Bilo Gore vode duž iste u jugo istočnom

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/2—15. k. 53.

pravcu (sprečavanje bjegstva partizana u pravcu oblasti Grubišno Polje).

Zbog iznietih zadaća pod 1) do 3), podhvat se je imao izvršiti sa dvije skupine i to.

- skupina A izvršila je zadaće pod 1) i 2); i
- skupina B izvršila je zadaću pod 3).

VI. POSTROJBE KOJE SU U PODHVATU UČESTVOVALE I PODJELA ISTIH NA SKUPINE A I B.

1. — Skupina A.:

a) **Zapovjednik:** pješački pukovnik Antun Nardeli;
b) **Stožer skupine A:** Operativni dio stožera **11.** pješačke pukovnije (postrojen u Sisku), dojavni vod za ovaj stožer dati će nadzorništvo dojavništva i biti će postrojen u Zagrebu;

c) **Bojna Ivan:**

— Zapovjednik: odrediti će zapovjedništvo operativnog područja grada Zagreba;

— 1. pohodna satnija 2. p. p.;

— 1. novački eskadron konjaničke pukovnije (postrojen kao streljačka satnija);

— 1. bitnica II. topničkog sklopa (postrojena kao pješačka satnija);

Cjela bojna postrojava se u Zagrebu.

d) **Bojna Josip:**

— Zapovjednik: nadsatnik Josip Horžić;

— koturaška bojna (stožer; 1., 2., 3., 4., i stožerni sat);

— 1. bitnica I. topničkog sklopa postrojena kao pješačka satnija u Varaždinu); i

— 2. bitnica II. topničkog sklopa sa 2 brdske haubice 10 cm M. 16/19 sa konjskom zapregom (postrojena u Varaždinu).

e) **Bojna Antun:**

— Zapovjednik: pješački bojnik Miroslav Štampar sa stožerom bojne koga je obrazovao pješački bojnik Eršek u Križevcima;

— legionarski sat;

— udarna satnija I. konjaničkog sklopa;

— 1 ustaška satnija; i

— 1 njemačka satnija koju će uputiti zapovjednik grupe West.

f) **Jedna prateća satnija Antuna:** 1 poluvod topova 37 mm. i 1 poluvod bacača 80 mm (postrojen kod 11. p.p. u Sisku); i

g) **1 roj obkopara:** iz I. obkoparske bojne (postrojen u Sisku).

Raspored postrojbi pod f) i g) izvršiti će zapovjednik skupine A.

h) Sve ustaške, oružničke i naoružane rizničke snage koje se nalaze na području skupine A.

2. — Skupina B:

a) Zapovjednik: pješački podpukovnik Josip Trupac;

b) stožer skupine: postrojen po zapovjedi Gl. st. br. 688/taj. 1. pješačke divizije;

c) sastav:

— 2. pohodna satnija 1. p. p.;

— 14. satnija 1. p. p. (kao streljačka satnija);

— 1 oružnički sat (200 ljudi) iz oružničke škole Bjelovar;

— 1 vod P. O. topova; i

— 1 vod strojnice;

— sve ustaške, oružničke i naoružane rizničke snage na području skupine B.

Brojčana stanja skupine A. i B.: vidi prigrb 1.

VII. OSNOVNA ZAMISAO PROVEDBE PODHVATA bila je:

— 1. period: uništenje komunističkih skupina u Kalniku sa jednovremenim zatvaranjem svih prolaza iz Kalnika u Bilo Goru (sve to radi skupina A) kao i zatvaranja prolaza duž Bilo Gore od sjevero zapada ka jugo istoku (radi skupina B); i

— 2. period: koji je izravno imao slijediti prvom, kao njegovo prirodno taktičko produženje sa ciljem: uništenje komunističkih skupina i čišćenje istočno od željezničke pruge (rade skupine A i B).

a) 1. Period:

Skupina A:

— aktivno dejstvo u Kalniku:

— što brže nadrieti sa bojnima Ivan iz Križevaca i bojnima Josip iz Koprivnice sa ciljem da se u što kraćem roku zatvori obruč u obliku polukruga zapadno od željezničke pruge.

U tome cilju:

— sa bojnima Josip dejstvovati iznenadno pravcem: Rasinja—Ivanjčec—D. Rijeka—Ivanec, a sa bojnima Ivan pravcem: Križevci—D. Glogovnica—Osijek—Apatovac, obuhvatajući sva spomenuta mjesta prema sjeveru i sjevero zapadu. Označeni pravci su vanjski i zbog toga trebalo je paziti da i ostali važni pravci između naznačenog vanjskog pravca i željezničke pruge Križevci—Koprivnica ne budu zanemareni.

Zatvaranje pravca — puta koji od Martijanca vodi preko Kalnika ka D. Rijeki bila je zadaća 1. bitnice I. topničkog sklopa (pješačka satnija). Ova satnija imade biti kod D. Rijeke odnosno u borbenom rasporedu u visini toga sela u isto vrijeme u koje će vrijeme otpočeti i pokreti ostalih snaga 1. dana pod-

hvata prema ciljevima koje je u vezi napried iznietog imao odrediti zapovjednik skupine A.

— **Zatvaranje želj. pruge Križevci—Koprivnica:**

Vrši bojna Antun. Pomenuta pruga imala se je najsigurnije zatvoriti, naročito na jače ugroženom djelu: Carevdar—Sokolovac.

Skupina B: Skupina B imala je zadaću nadziranje i pouzdano zatvaranje pravaca koji vode sa zapada na istok i obratno a na području od s. D. Zdjelica do zaključno Kapele i Lipovog brda. Pri tome energično izviđati jačim obhodnjama jrema sjeveru (D. Mosti) i sjevero zapadu. U ostalom za skupinu B važe u svemu načela koja su iznietta kod skupine A u pogledu zatvaranja želj. pruge.

b) **Drugi period:**

Drugi period podhvata imao se je razvijati iz prvog perioda, kao njegov prirodni nastavak, ne čekajući na neko veće pregrupiranje, niti gubiti vrijeme.

VIII. TOK PODHVATA.

A. — **PRVI PERIOD (27. II. do 4. III)**

1. — **Skupina A.**

a) **27. veljače:**

Bojna Josip 27. II. u 03.00 sata krenula je iz Koprivnice pravcem: s. Subotica — raskrsnica puteva (Rasinja—Kuzminec) —K. 163—K. 234 (Cvetkovečki Brdo)—K. 282 (Orsagovića Suma)—s. Ivanjčec—K. 284, kojoj je koti težila kao prvom cilju. Tu je trebala doći u dodir sa bojnom Ivan. Međutim, kako je bojna Ivan morala promjeniti pravac, produžila je prodiranje Rakovčica Suma—s. Radeljevo—s. Prkos — gdje je zanoćila. U **svome radu** nailazila je na **slabiji odpor**. Bitnica od 2 haubice bila je na položaju kod s. Rasinja, ali do njene uporabe nije došlo.

Bojna Ivan trebala je vlakom stići iz Zagreba do 03.00 sati u Križevce. Međutim stigla je u Križevce oko 05.00 sati. Zbog toga je preduzela **pokret sa zakašnjenjem od 2.00 sata** pravcem: Križevci—s. Ivanec—Glogovnica—Ivanova strana do s. Apatovca, gdje je dobila zapovjed da skrene od dobivene zadaće jer je jedna jaka grupa partizana bila u to vrijeme u s. Kalniku.² Bojna Ivan promjenila je pravac ka zapadu za odmetnicima koje je potiskivala ka jugu. U vremenu od 17.00 do 18.00 sati stupila je u borbu sa odmetnicima na prevoju Kalnika—Vratnog, te je uspjela produžiti gonjenje do pada mraka. Noć je

¹ Tada se tu nalazio Stab Kalničkog NOP odreda sa tri bataljona. Vidi dok. br. 18, 98, 100, 105, 110, 125 i 136.

omogućila odmetnicima da se izgubi dodir, ali su u toku noći do svanuća prikupljeni podatci da je odmetnička skupina zanoćila u s. Miholjcu. a bojna Ivan vratila se i zanoćila u s. Osijeku.

Bojna Antun vršila je osiguranje pruge bez uznemiravanja.

U toku ovoga dana bitnica pješke iz Varaždina nije uhvatila dodir sa našim djelovima.

b) 28. veljače:

Bojna Josip 28. veljače koja je zanoćila u Prkosu vršila je detaljno razviđanje diela predjela od Glibovačkog potoka do željezničke pruge Lepavina—Rijeka, no pretraživanjem na odmetnike nije naišla. Zbog toga je izdat nalog da zanoći u Sokolovcu. a 2 satnije da uputi u Koprivnicu, koje satnije da uzmu koturove, te da na koturima iste večeri budu u Križevcima.

Ovoga dana cjela pažnja i živahnost bila je upravljena na rad bojne Ivan, koja je trebala energično goniti neprijateljsku skupinu,³ koja se je sa svog prenoćišta iz s. Miholjca povlačila ka jugu u pravcu Zagrebačke ceste kroz šumu Globočec. Međutim rad bojne Ivan bio je veoma spor.

Obavješten o namjerama odmetnika i njihovom pravcu kretanja. zapovjednik skupine A izdao je nalog u 12.00 sati da njemačka satnija na samovozima, koja se je nalazila u Lepavini. odmah i najbržim putem krene za Križevce. gdje je stvarno stigla u 15.00 sati. Zapovjedniku ove njemačke satnije izdao je zapovjed da odmah produži Zagrebačkom cestom za Vrbovec te da presječe odstupnicu partizana.⁴ Kod s. G. Tkalec, njemačka satnija na samovozima dočekana je vatrom od strane odmetnika uslied čega je pokret obustavljen i kod s. G. Tkalec razvila se oštra borba, koja je trajala do pada mraka. U ovoj borbi uzelo je učešće svo naoružanje njemačke satnije, te su u ovoj borbi gubitci na strani njemačke satnije 3 mrtva i 12 ranjenih, a na neprijateljskoj strani 12 mrtvih i 17 ranjenih.⁵ Među poginulim partizanima bio je zapovjednik bataljona i komandir čete. Čim su 2 koturaške satnije kasno u večer stigle u Križevce upućene su ka s. G. Tkalec i stavljene pod zapovjedništvo zapovjednika njemačke satnije kao pojačanje sa nalogom da se preko cjele noći održava sa neprijateljem dodir i progoni dalje u stopu.

Partizani su noć iskoristili za dalji bjeg i prešli preko s. Gradec ka šumi Novakuši i šumi Bukovac.

* i ⁴ Odnosi se na Kalnički NOP odred, koji se probijao prema Moslavini. Vidi dok. br. 18, 98, 100 i 136.

⁵ i * O gubicima vidi dok. br. 18.

Prema izjavi kasnije zarobljenih partizana sukobio se kod s. G. Tkalec spomenuti njemački sat sa II. i III. partizanskom bojnomo koja je bila na maršu u pravcu Moslavine. I. partizanska bojna je tome sukobu pravodobno izmakla i prešla cestu još prije nailaska spomenutog njemačkog sata a prilikom prietiaza pruge uništila uređaje željezničke postaje Gradec/'

c) 1. ožujak:

1. ožujka, pošto je uhvaćen spoj sa njemačkom satnijom i pridate 2 koturaške satnije kod s. Vrbovec, izdat je nalog da se produži sa proganjanjem partizana u cilju njihovog potpunog uništenja. Zbog toga je za ovaj dan izdat sljedeći nalog:

a) da njemačka satnija sa 2 koturaške satnije obrazuje desnu skupinu za progon partizana u pravcu Dubrave;

b) da 1. pohodna satnija 1. p. p., koja je od strane ovog zapovjedništva stavljena u toku noći na raspolaganje zapovjedniku skupine A u Sv. Ivanu Zabno. preduzme progon pravcem s. Haganj—Bukovac šuma—s. Dubrava, a

c) da ostatak koturaške bojne, koji je prebačen vlakom iz Sokolovca preko Križevaca na Sv. Ivan Zabno. produži odmah progon na jug preko s. Zavnice—s. Srpske Kapele—s. Vukšince.

U ovom proganjanju partizana došlo je do mjestimičnih borbi i to kod s. Srpske Kapele i u šumi Bukovac.

Kako je ovoga dana stavljena na raspoloženje iz Zagreba 1 satnija oklopijenih kola na željezničkoj postaji Križ, to je izdat nalog da ova satnija bojnih kola krene odmah za Čazmu, gdje će dobiti daljne zapovjedi.

Po padu mraka ovoga dana ponovno je izgubljen dodir sa odmetnicima ali se je do svanuća dobilo obavještenje da su partizani zanoćili u selu Bojanu i Dragancu.

U toku noći 1./2. III. sve postrojbe koje su uzele učešća u progonu partizana ovim pravcem stavljene su pod zapovjedništvo ustaškog bojnika Oreškovića kako bi se 2. ožujka objedinjenim zapovjedanjem moglo uspješno završiti likvidiranje cijele ove partizanske skupine.

Bojna Ivan koja je zanoćila u s. Miholjcu i zatvarala pravac ka sjeveru da ne bi partizani u toku noći imali mogućnost da se probiju ka Kalniku ovoga dana nije učestvovala u borbi.

Kod bojne Antun na želj. pruzi bilo je stanje bez promjene.

d) 2 ožujka:

2. ožujka u samo svanuće izvršeno je obkoljavanje s. Bojana i s. Draganac. Kako su partizani uhvaćeni na prenoćištu, to

' i ⁷ Akciju su izvršili dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 18.

se je razvila ovdje oštra borba koja je trajala od 07.00 do 09.00 sati. Iako su partizani imali dosta gubitaka, uspjelo im je da se kroz šume pokrivenim zemljištem uvuku u šumu Pijesak. Izvršeno je obkoljavanje ove šume, a po izvršenom stezanju obruča obkoljavanja ponovno su se razvile jake borbe gdje su partizani imali velike gubitke. Najbolji dokaz da je kod partizana nastupila panika jeste taj, što je pretraživanjem šume Pijesak pored pronađenih mnogo mrtvih, pronađeno dosta pušaka, streljiva, lijekova, nosila i t. d. Tu je pronađena pismohrana štaba Kalničkog partizanskog odreda sa pečatom i cjela ambulanta pismohrana. U ovoj oštroj borbi uspjehu je doprinjela najviše satnija bornih kola Poglavnikovog Tjelesnog združenja, kojom prilikom su spašeni partizanskog ropstva 1 njemački častnik, 1 njemački dočastnik i 1 njemački vojnik. Po padu mraka, njemačka satnija ostala je u s. Miklešu sa 1 pohodnom satnijom I. p. p., dok se koturaška bojna sa satnijom bojnih kola povukla na prenoćište u Čazmu.

Istoga dana bojna Ivan vraćena je u Križevce pošto u Kalniku nije bilo više partizanskih skupina.

U toku noći 2./3. III. dobiven je izvještaj da se u Kalničkom Gorju pojavila ponovno jedna partizanska skupina (vjerojatno slovenačka) zbog čega je iste noći bojna Ivan upućena u G. Rijeku radi uništenja ove nove pojavljene skupine.

e) 3. ožujak:

Dne 3. ožujka izdat je nalog za progon partizanskih raspršenih manjih skupina koji su po dobivenim podacima istoga dana rano odstupili preko Sumarice—Oštrog Zida ka Moslavačkom Gorju. Ali kako su se imali podatci da se pojedine manje partizanske skupine raspršile u sve strane, kako prema Narti i Bjelovaru, tako i prema sjeveru i zapadu a pošto su postrojbe već bile u nemogućnosti da stignu one djelove koji su se već povukli u Moslavinu, te da bi se podhvat mogao produžiti u Kalniku i Bilo Gori izdat je nalog da se podhvat u predjelu Čazme obustavi i postrojbe prikupe u Čazmi, a potom prebace u Križevce.

Bojna Ivan je toga dana izvršila razviđanje od južnih padina Kalnika grebenom u pravcu Kozjeg Hrbeka—K. 426, i kako nije naišla u obće na partizanske skupine u zapadnom djelu Kalničkog Gorja, prenoćila je u Varaždinskim Toplicama.

f) 4. ožujak:

4. ožujka izvršeno je prebacivanje **koturaške bojne i satnije bojnih kola** iz Čazme na željezničku postaju Križ odakle vlakom za Križevce gdje su stigli istoga dana poslie podne.

Bojna Ivan ovoga dana upućena je iz Varaždinskih Toplica preko istočnog djela Kalničkog Gorja ka s. V. Poganac gdje je zanoćila. Do dodira sa partizanima nije u obće došlo.

U toku noći 4./5. III. izvršene su potrebne pripreme za pretresanje jugo istočnih padina Kalnika a u predjelu Glibovački potok — Koprivnička Rijeka — željeznička pruga (Donjara—Mučna) — Potum potok, uslijed čega je koturaška bojna tokom noći prebačena vlakom na svoj odsjek.

Kod bojne Antun nije bilo nikakvih promjena na pruzi.

2. — Skupina B.

Kod skupine B nije bilo nikakvih događaja. Ovo je razumljivo zbog toga što su partizani iz Kalnika odstupili u Moslavinu a ne — kako se je to predpostavilo — u Bilo Goru. Vjerovatni razlog za ovo odstupanje u Moslavinu (u mjesto u Bilo Goru) je taj što su oni (partizani) vjerovatno saznali za jačinu zapriečnih pojasa, kako na pruzi Križevci—Koprivnica (bojna Antun) i s.z. od pruge Bjelovar—Kloštar (skupina B). tako i na liniji: Hum—Bisag (zapriečavanje od strane zapovjedništva grada Zagreba).

Kako je 28. II. skupina A od strane ovoga stožera bila pojačana sa 1. pohodnom satnijom 1. p.p. (do sada u Ivanjskoj) to je, radi zaštite Ivanjske i Bjelovara prema jugu (insurgirana Moslavina), iz sastava skupine B izvučen 1 kombinirana satnija i bačena u Ivanjsku.

2. III. u 8.00 sati izdata je zapovjedniku skupine B zapovjed da 2. pohodnu satniju 1. p. p. ostavi u Kapeli a da se sa ostatkom skupine B vrati u Bjelovar.

Po dolasku skupine B. u Bjelovar a pošto je i ranije spomenuta kombinovana satnija iz Ivanjske (koja je zamjenila 1. pohodnu satniju 1. p.p.) upućena u pojačanje skupine A ka Pijesak šumi kod Čazme, je 14. satnija 1. p. p. (iz sastava dosadanje skupine B) upućena u Ivanjsku.

B. DRUGI PERIOD (5. III. do 8 III.)

Za drugi period podhvata bila je izdata sljedeća zapovjed:

1. — 5. ovog mjeseca — čišćenje Kalnika na prostoru između Glibokog potoka i želj. pruge i to sa:

a) **bojnom Ivan: sa** odsjeka: s. Grabičani—V. Poganac—Gokot šuma nadirati pravcem: V. Poganac—Botihovac—Lepavina ka odsjeku V. Mučna—Carevdar;

b) **bojnom Josip: (koja stiže 4. ovog mjeseca želj. preselicom iz Križa, istu zadržati u Križevcima i instradirati dalje**

4./5. ovog mjeseca tako da 5. III. o. g. u 3.00 sata osvane na odsjeku: V. Mučna—Carevdar) sa odsjeka V. Mučna—Carevdar nadirati ka odsjeku: Grabičani—Gokot šuma;

c) bojna kola:

1 vod stražara na cesti Carevdar—V. Mučna; i

1 vod u pričuvu u Križevcima (na raspoloženju zapovjednika skupine A);

d) **bojna Antun:** osiguranje pruge.

2. — **6. ovog mjeseca — čišćenje Bilo Gore na prostoru između pruge i linije: Javorovac—Kapela i to sa:**

a) **bojnom Ivan:** nadiranje sa odsjeka: Carevdar—Rijeka ka odsjeku Topolovac—Hudovljani;

b) **bojna Josip:** 5./6. ovog mjeseca prebacuje se u najvećoj tajnosti u Podravski Novigrad odakle najkraćim pravcem izbije na liniju: Javorovac—Svinjčina (231 — j. i. od G. Sredica) i sa tog odsjeka nadire ka bojni Ivan- U njen sastav ulazi i 2. pohodna satnija 1. p. p. u Kapeli koja obrazuje lijevo krilo bojne Josip pravcem Kapela—Topolovac.

Razlozi za ovo:

1. — Kalnik još uvijek nije čist. U njemu nema više partizanskih postrojbi ali se u njemu još uvijek zadržavaju male partizanske grupice, dobro sakrivene od strane njima naklonjenog pučanstva koje ništa ne javlja o pokretima i bavljenju partizana; i

2. — **Čišćenje sjevero zapadnog djela Bilo Gore.**

a) **5. ožujak:**

Dne 5. III. **bojna Ivan** imala je zadaću da sa linije Glibovački potok nadire ka pruzi u cilju pretresa ovog djela zemljišta. Po izvršenoj zadaći stigla je na želj. prugu, ali bez ikakvih podataka o partizanima.

Bojna Josip imala je istu zadaću u suprotnom smjeru ali isto bez rezultata.

b) **6. ožujak:**

Radi skupina A (bez njemačke motorizovane satnije) pojačana jednom kombiniranom bojnom („Zvonimir“) zapovjedništva grada Zagreba a koja je u toku prvog perioda podhvata vršila zaprečavanje u dolini r. Lonje između Novog Marofa i Bisaga.

Bojna Josip koja je u toku noći 5./6. III. bila prikupljena u Koprivnici prebačena je vlakom u 02.00 sati 6. ovog mjeseca na želj. postaju Podravski Novigrad, a po izvršenom tajnom iskrcavanju odmah je upućena preko s. Javorovca na svoj položaj

odakle je trebala odpočeti čišćenje zemljišta od odmetnika i to na prostoriju: s. D. Mosti—Poljančani—Svinjčina (231)—Pavlin Kloštar. Sa ove linije oko 07.00 sati preduzela je nadiranje obćim pravcem s. G. Sredica—G. Križ—M. Mučna—M. Branjska. Lijevom granicom zone nadiranja upućena je iz Kapele 2. pohodna satnija 1. p.p. pravcem: Reskovac—Topolovac—Ladislav. Haubička bitnica iz Koprivnice bila je postavljena u osmatrajući postav za djelovanje u pravcu S. Hudovljani na prostoriju k. 183—Sv. Vid—s. Širovica.

Bojna Josip izvršila je svoju zadaću u potpunosti i stigla u Sokolovcu poslie podne u 16.00 sati, no u toku svoga podhvata, i ako je detaljno pretresano svako selo i šuma, nije naišla na odmetnike.

Bojna Josip prenoćila je u Sokolovcu i u toku noći 6./7. III. dobila je zapovjed da 7. sa manjim odjelima vrši razvidanje ka selima: Vrhovec—Grdak—Prnjavor—M. Poganac—M. Branjska—Miličani—Paunovac, inače da dan koristi za odmaranje.

Bojna Ivan, koja je prenoćila 5./6. III. u Sokolovcu. krenula je 6. ovog mjeseca sa linije: Rijeka—V. Mučna—Sokolovac—Lepavina—Carevdar i nadirala obćim pravcem: Lepavina—M. Branjska—M. Mučna—G. Križ—G. Sredice, dakle u susret bojni* Josip i zanoćila u s. Topolovac. I ova bojna u pretresu zemljišta u određenoj zoni nije nailazila na odmetnike.

Oko 08.00 sati zapovjednik kombinirane bojne, koja je bojna vršila zaprečavanje na liniji: Hum—Bisag, javio se brzoglasom i stavio na raspolaganje zapovjedniku skupine A. uslied čega. a pošto je dobiven izvještaj da je u toku noći napadan ugljenokop Rasinja⁷ i isti opljačkan od strane 30 odmetnika, koja je grupa odmetnika navodno krenula ka Kalniku, izdata je zapovjed da se odmah krene pravcem: Sudovec—Vojnovec—s. Kalnik, te da ovu skupinu pronađe i uništi. Ova bojna stigla je oko 15.00 sati u G. Rijeku, gdje je po naknadnoj zapovjedi ostala bez 1 satnije, a 1 satnija upućena je u s. Kalnik. U tom rasporedu bojna je prenoćila. Kako na svom putu ni ova bojna nije naišla na odmetnike, naloženo je da prikupi u toku noći što više podataka o prenoćištu odmetnika.

Bojna Antun vršila je osiguranje želj. pruge Križevci—Koprivnica. Oko 20.00 sati kod Donjare bilo je puškaranja sa odmetnicima, koji su vjerovatno preko dana bili prikriiveni i pokušali da pređu sa jedne strane pruge na drugu, i u kojoj su namjeri suzbijeni.

Satnija oklopljenih kola, koja je bila prikupljena u Križevcima. dobila je zadatak da 6. ovog mjeseca preko cjelog dana

zatvori cestu Sv. Ivan Zabno—Rovište i da preko ustaškog logora i oružnika u Sv. Ivanu Zabno i Bjelovaru prikuplja podatke i vrši razviđanje o kretanju odmetnika, ali nije ništa doznato. Poslije podne satnija je vraćena na prenočište u Križevce, gdje je dobila zapovjed da 7. III. jutarnjim vlakom krene u Zagreb.

c) 7. ožujak:

7. III. **bojna Josip** vršila je razviđanje manjim djelovima u pravcu Vrhovca — Grdaka — Prnjavora — M. Poganca — M. Branjske — Miličana i Paunovca, ali nije došla u dodir sa odmetnicima.

Bojna Ivan po zapovjedi vršila je razviđanje u pravcu s. Jakopovca—s. G. Sredice—s. Poljančani—s. D. Mosti u kojem da prenoći. Vršeći ovaj zadatak nije naišla na odmetnike, niti je o njima od mještana što doznala.

Bojna Zvonimir: u Kalničkom Gorju vršila je pretres sela Kalnik, Vratno, Osijek i naročito Jasenovo Brdo, da bi se pro našla skladišta odmetnika, no nije ništa nađeno.

Bojna Antun vršila je osiguranje želj. pruge Carevdar—Rijeka, a satnija oklopljenih kola prebačena jutarnjim vlakom u Zagreb.

d) 8. ožujak:

Bojna Josip dobila je zapovjed da 1 satniju uputi iz Topolovca pravcem: Donjara—Koprivnička Rijeka—Zlodava šuma u V. Poganac, razviđajući i prikupljajući podatke o odmetnicima i da tamo ostane do daljeg, 1 satniju da uputi pravcem: Sokolovac—Grdak—Orlovac—Vincekova kota — Razbojište—Koprivničko groblje—Koprivnica, 1 satniju uputi da osigura želj. pruga Mučna—Lepavina i najzad jedna satnija da preuzme posadne straže u Koprivnici i da osigura rudnik „Mirna—Bregi“.

Bojna Ivan iz s. D. Mosti gdje je prenoćila, krenula je pravcem rudnika uglja s. D. Bakovčin za Koprivnicu, razviđajući taj prostor, a po stignuću u Koprivnicu da pripremi potrebno za utovar i prijevoz u Zagreb, što je toga dana i izvršeno. Prijevoz u Zagreb izvršen je 9. ovog mjeseca.

Bojna Zvonimir krenula je pravcem s. Apatovac—Grabulin šuma—s. Ribnjak—s. Radeljevo—s. Rasinja razviđajući zemljište. U Rasinji bojna se ukrcala na vlak za prijevoz u Zagreb, kamo kreće dne 9. ovog mjeseca.

Bojna Antun u toku 8. III. uputila je ustašku satniju iz svog sastava u Bjelovar, a bitnicu haubičku iz Varaždina u Varaždin, kao i bitnicu pješke iz sastava bojne Ivan. Osiguranje

djela pruge koje je vršila ustaška satnija, preuzela je satnija iz bojne Josip.

IX. PODATCI O PARTIZANIMA.

1. — Kalnik:

a) stanje prije podhvata:

Prema izjavama kod s. Brezovljani (z. od Sv. Ivana Zabna) zarobljenih partizana čijim se izjavama može podpuno povjeriti, nalazile su se u Kalniku 3 partizanske bojne (I., II. i III.) od kojih je III. bojna formirana tek 25. i 26. veljače t. j. neposredno prije početka podhvata (27. II.). Ukupno brojčano stanje tih bataljona bilo je 420—450 partizana (naoružanih). Strojnice ni jedan bataljon nije imao već je svaki bataljon od automatskog naoružanja imao 2—3 strojopuške. Streljivo poprečno 20—25 naboja na pojedinca. Obuća i odjeća naročito kod onih koji su posljednje vrijeme regrutovani iz s. Branjska, V. i M. Sesvete, Rasinjice i Poganca je vrlo slaba te su gotovo većina novaka u svojim građanskim odjelima.

la) Stanje poslie podhvata:

Pošto su spomenute 3 partizanske bojne uspjele umaknuti u Moslavinu, to se Kalnik za sada može smatrati kao **očišćen od partizanskih postrojbi ali ne i od partizana, takozvanih terenaca**, kojih ima u svakom selu po nekoliko. Oni se povremeno skupljaju u grupe od 25—30 partizana i kao takvi preduzimaju manje podhvate (kao na primjer onaj u Rasinji 5./6. III.). U pogledu uznemiravanja, ti su partizani najopasniji baš zato što su malobrojni i što se zbog toga ne mogu pronaći pošto su sakriveni kod pučanstva koje njih ne izdaje.

2. — Sjevero zapadni dio Bilo Gore:

U tome djelu Bilo Gore nije bilo partizanskih postrojbi već samo „terenci“ (seoski partizani) kojih ima vjerovatno i sada i za koje važi iznieto u predhodnoj točki pod b).

X. PODATCI O PUČANSTVU.

Pučanstvo je, ili njima (partizanima) naklonjeno (najvećim djelom) ili se plaši partizanske osvete. Svakako niko apsolutno ništa ne javlja. Podhvat „Mirko“ je u tome pogledu eklatantan primjer.

27. i 28. II. dvije bojne krstare Kalnikom uzduž i poprieko, bez nailaska na partizane — a 28. II./1. III. izvršen je partizanski napadaj na Ludbreg.”

—
/ ⁸ Napad je izvršio Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 18, 98, 100, 105, 125 i 136.

1., 2., 3. i 4. III. krstari u Kalniku jedna bojna a 5. IIL dvije bojne — a 5./6. III. izvršen je partizanski napadaj na rudnik Rasinja.

Nepobitno je dokazano da stanovnici „prelaznici“, bivši pravoslavci, pomažu odmetnike, kako sa hranom tako i sa obavještenjima a pogotovo stanovnici sela: V. i M. Branjska, Ladislav (jugo istočno od pruge) i V. i M. Poganac, Sokolovac, Osijek, Radeljevo (sjevero zapadno od pruge).

Nepobitno je tako isto dokazano da u samoj Koprivnici ima dosta partizana. Ovo proizilazi iz izjava spomenutih partizana. Potrebna uhićenja su izvršena, a istraga se dalje najtemeljitije vodi.

XI. GUBITCI.

1. — Vlastiti:

23. II. u borbi kod s. G. Tkalec:

— 3 mrtva njemačka vojnika;

— 12 ranjenih njemačkih vojnika.

2. — Partizanski:

27. II. u Kalniku: 1 partizanski jatak poginuo a 2 su ranjena;

28. II. kod G. Tkalca: 12 partizana poginulih a 6 ranjenih;

2. III. u borbi kod s. Bojana i Pijesak šuma: 35 partizana poginulo i 12 ranjenih. 7 partizana zarobljeno;

6. III. u Bilo Gori: 1 partizan streljan i 9 osoba uhićenih.

Svega: 48 partizana poginulih, 1 streljan, 20 ranjenih, 7 zarobljenih i 9 uhićenih.⁹

Plien: 6 pušaka, 600 naboja. 5 bombi, 3 kgr. dinamita, ambulanta sa ljekovima i pismohrana. 600 cigareta i 6 kola koja su vozila njihove ranjenike.

Od partizanskog zarobljeništva oslobođeni: 1 njemački častnik, 1 njemački gefreiter, 1 hrvatski legionar i 1 domobran.

XII. PRIEDLOG ZA ODLIKOVANJE.

Dostavljen je zapovjedništvu I. Domobranskog sбора sa:

Gl. st. br. 891/taj. od 10. ov. mjeseca za ljudstvo njemačke motorizovane satnije;

— Gl. st. br. 891/I./taj. od 12. ov. mjeseca za ljudstvo brzog sklopa P. T. Z.

XIII. IZKUSTVA.

1. — Uspjeh ovog podhvata bio bi još veći da je bilo moguće osigurati brza prenosna sredstva, t.j. veći broj samovoza

za brzo prebacivanje postrojbi. Ovako su časnici, dočasnici i domobrani, izdržavajući najteže fizičke napore, ipak uspjevali da vrše neprekidno potiskivanje, ali presjecanje odstupnice pri kraju nije se moglo sprovesti zbog zamora. Najbolji dokaz za ovo jeste da je baš ovaj uspjeh koji je postignut došao od brzog sklopa Poglavnikovih T. Z. pod zapovjedništvom ustaškog bojnika Oreškovića i njemačke motorizirane satnije Oberleutnanta Liidtkke-a; i

2. — Improvizirane postrojbe nikada nisu pogodne za uspješno vođenje operacija. Prvi je uslov da postoji poznavanje starješina i pravi pojam podređenosti. Na pr.: Zapovjednik pukovnije, ako vrši jedan podhvata sa svojim bojnama, poznavajući zapovjednike bojni i zapovjednike satnija najpravičnije će odrediti svakom svoju ulogu. Svakoga treba iskoristiti prema njegovim sposobnostima. Međutim, kada su satnije raznorodne iz više postrojbi, kada zapovjednik bojne ne poznaje svoje zapovjednike satnija i zapovjednik pukovnije ne poznaje zapovjednike bojni veoma je teško raditi.

XIV. GRIESKE.

1. — Zakašnjenje kombinirane Zagrebačke bojne („Ivan“) koja je morala stići u Križevce 27. II. u 3.00 sata a stigla je sa zakašnjenjem od 90 minuta. Navodno je saobraćajni činovnik na postaji Zagreb—Borongaj imao zapovjed da kovertu sa inostradacijom bojne otvori u 2.45 sati i da preselicu stavi u pokret 15 minuta kasnije t.j. u vremenu kada je ista trebala biti u Križevcima.

Napominjem da je zakašnjenje baš te bojne imalo jako nezgodnih posljedica pošto je baš ta bojna imala mogućnost da još u posljednjem trenutku zakači začelje odstupajućih partizanskih bojni, a što bi njoj vjerojatno i uspjelo da je pravodobno (u 3.00 sata) ili možda još nešto ranije, stigla u Križevce.

2. — Spori, mlitavi i izrazito neenergični rad zapovjednika kombinovane Zagrebačke bojne ustaškog bojnika Jošića (vidi izvješće ovoga zapovjedništva Op. Br. 787/taj. od 1. ovog mjeseca i Gl. st. br. 816/taj. od 3. ovog mjeseca).

XV. NEDOSTATCI.

1. — Nemanje samovoza za brzo prebacivanje bojna. Bez samovoza ne može biti uspjeha u partizanskom ratovanju a podhvata se svodi samo na pritiskivanje i uzaludno trošenje snaga ljudstva a onemogućava svaku priliku za odsječanje koje se zamjenjuje bezkorisnim potiskivanjem i gubljenjem svakog dodira po padu mraka. (2179 vojnika protiv 450 partizana).

Jasno je da partizan koji bjega od sigurne smrti koja ga čeka **pozadi njega** i koji ima osnovicu za obskrbu **ispred sebe, nesravnjeno brže bježi** nego što ga domobranska postrojba bez mehaničkih prevoznih sredstava i sa osnovicom pozadi sebe, može goniti.

2. — **Upotreba kombiniranih bojni** sastavljenih od raznih bitnica i eskadrona pješke i podpuno nepoznata zapovjedničtvu podhvata.

3. — **Jako osjetljive krugovalne postaje u spoju sa jednom nemogućom šifrom** koja u pogledu sporosti šifrovanja i dešifrovanja vjerovatno nema primjera.

4. — **Dugotrajno čekanje na brzoglasne spojeve.** Njemci na primjer počnu govoriti u 8.00 sati a završavaju u 10.00 sati a poslije 10.00 sati su opet svi drugi razgovori važniji od operativnih.

XVI. PRIGIBI.

Prigib 1): Brojčani stališ u podhvat u upotrebljenih postrojbi; i

Prigib 2): Pronađena pismohrana sa izkazom spisa (Gl. st br. 894/taj. od 12 ovog mjeseca).¹⁰

Zapovjednik pukovnik,
(Zgaga)
Zgaga pk.

¹⁰ U originalu, cela ova rečenija prevučena plavim mastilom.

BR. 138

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 OŽUJKA 1943 GOD. O OSLOBODENJU GRAČACA I SABORSKOG OD STRANE NAŠIH JEDINICA I PONOVNOM ZAUZIMANJU PLAVCE I DRAGE OD STRANE TALIJANA I ČETNIKA¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme 13. III. 43-XXI
	20.43 č.
i	prijema 14. III. 43-XXI
čas	1.10 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4191
Stiglo 14 ožujka 43-XXI

Br. 3902/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 13 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

— Javlja se o zauzimanju Gračaca od strane ustanika.¹ sa jedinicama isturenim prema Ričicama (Novi Grad PI-EO); izgleda da su željeznička stanična postrojenja srušena.

— Sukob bez posljedica između hrvatskih patrola i ustanika u zoni Lovinac (Novi Grad ON-EQ) i Papuča (Novi Grad NK-EU).

— Izbjegllice potvrđuju zauzimanje naselja Saborski i kote 712 (MH-GZ)³ od strane jake grupe ustanika sa dva topa i sa 1 tenkom.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 86 i 140.

* Saborski je oslobodila Četvrta NOU brigada, ojačana jednim bataljonom Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br 37, 53 i 73.

GRUPACIJA FABBRI:

— Kolona A kod Jasenka (Ogulin ZT-AP); kolona C, nakon što je izvršila izviđanje u Bjeleš Poljani (Ogulin ZR-AP), vratila se u Jasenak; kolona D nastavlja put prema Tisovcu (Ogulin ZT-AP) i radi na uspostavi prekida na putevima.

DIVIZIJA „RE“:

— Prilikom čišćenja izvršenog jučer, o čemu javlja telegram 3846 od 12 o. m., pretrpljeni su sljedeći gubici: talijanski: 1 mrtav; M.V.A.C.: 2 mrtva, 5 ranjenih.

— Naselje Lič. Jesenice evakuisano je od četnika koji su se povukli u garnizon željezničke stanice.

— Odredi M.V.A.C. uz pomoć naših trupa ponovo su jučer, 12 o. m., zauzeli Plavcu (Karlovac LI-AD) i Dragu (Karlovac LI-AF); uspostavljeni su četnički garnizoni.⁴

Naši gubici: 5 ranjenih; M.V.A.C.: 7 ranjenih; protivnički: 25 mrtvih; 16 strijeljanih.

— Željeznička pruga je prekinuta između stražarnice 33 (Gospić MK-GS) i 34 (MK-GQ) uslijed dizanja 31 šinskog polja.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Prekinuta je željeznička pruga kod stražarnice 11 (Ogulin XT-AN) uslijed skidanja zavrtnja sa 5 šinskih polja. Prekid je odmah uspostavljen.

XIV OBALSKA BRIGADA:

Jučer, 12 o. m., vršene su akcije uznemiravanja protiv brežuljaka jugoistočno od Krivog Puta (ZN-AD) koje drže ustaše; 1 ranjen. Istoga dana naša patrola zarobila je u mjestu Poduljin (VO-AL) jednog nenaoružanog partizana. Predao se u Kraljevici jedan naoružani partizan.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Izviđačka akcija u zoni Plaški.

GENERAL GLORIA

Z

8 prepisa:

- 1 prep. Nj. ekselenciji
- 1 „ Nač. štaba
- 1 „ Pomoć. nač. štaba
- 1 „ Infor. odjelj,
- 2 „ Operativ, odjelj.
- 1 „ Komandi kr. karab.
- 1 „ Odjeljenju za telekomunikacije

⁴ Vidi dok. br. 53.

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
BAMA U DALMACIJI¹

Telegram

slanja
Datum i čas j prijema 13. III. 1943
I 23,45

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Operativno odjelj.
i na znanje:
KOMANDI V I VI ARM. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORPUSA

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4194
Stiglo 14. III. 1943

Br. 4093/op.

SAOPŠTENJE U 18 ČASOVA NA DAN 13 OŽUJKA

AKTIVNOST USTANIKA:

— Izgleda da se u zoni G. Tiškovac (Knin SN-DX) koncentriše 1000 ustanika.- Zapaženo je prisustvo ustaničkih grupa u zoni južno od s. Bisko (Split VK-BS).

SEKTOR „ZARA“:

Prema dosad primljenim vijestima, od 7 tek. m-, tj. od početka operacije u zoni Vodice, do zaključno 12 tek. m. ubijena su 52 ustanika.

Poluostrvo Srima (Zirje QH-CK) je evakuisano i stanovništvo je upućeno u Vodice: požari izvjesnih kuća i malih šumaraka izazivaju očigledne eksplozije.

Akcija se nastavlja.³

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

⁵ Odnosi se na snage Šeste divizije. Vidi dok. br. 60 i 86.

* Vidi dok. br. 133 i 167.

OGGETTO:

TELESCRITTO

partenza

Data e ora

arrivo 13/3/43
23.45

DA COMANDO XVIII CARM
AT COMANDO SUPERSLODA OPERAZIONI
e, per conoscenza:
AT COMANDO V° ET VI° CARM
AT COMANDO TATTICO VI° CARM

N° 4093/Op.

COMUNICATO ORE 18 GIORNO 13 MARZO.

ATTIVITA' RIBELLI:

Sembrerebbe che in zona G. Tiskovac (Ktnh SN-DA) si stiano concentrando 1000 ribelli. Segnalate presenza nuclei ribelli zona sud di Bisko (Spalato VK-B3).

SETTORE ZARA:

Da notizie finora pervenute da giorno 7 corr. mese, inizio operazioni zona Vodice, a tutto 12 corrente mese risultano uccisi 52 ribelli.

Penisola di Srma (Zirje QH-CK) è stata sgomberata e popolazione acciata a Vodice: incendi alcune case e piccoli boschi provocano videnti esplosioni.

Azione prosegue.

D'ordine autorità politiche, per ritorsione uccisione padre milite M.V.A.G., passati per le armi at Stankovici (Zirje QH-CU) due detenuti politici.

SETTORE BERGAMO:

In corso rastrellamento da parte colonna Arrana zone Kamensko (Libno EP-BU) e Vrnica (Libno ZT-B3). Colonna rsi forze 6° CARM, raggiunta 13 corrente mese e a ore 11 Imokski (Makarska XP-BH), ha proseguito a ore 16 ser Posusje (Makarska XV-BL).

Mezzi R. Marina hanno distrutto a Postira (Oats US-BD) 4 imbarcazioni ribelli.

SETTORE SASSARI-ET CULERE:

Normale attività perlustrazione e appostamenti.

ATTIVITA' AEREA:

Ricognizioni armate e protezione colonne Bergamo. Bombardamento e mitragliamento zone Bruna (Zirje QH-CQ); Gliconica (Sebentico QH-CK) e Prapatnica (Sebentico SN-B3-BU).

Po naredenju političkih vlasti, kao odgovor na ubistvo oca jednog milicionara M.V.A.C., strijeljana su u Stankovcima (Zirje ON-CU) dva politička zatvorenika.

SEKTOR „BERGAMO“:

U toku je čišćenje zona Kamensko (Livno ZP-BU) i Vinica (Livno ZT-BS) od strane kolone Aržano. Kolona za pojačanje 6. arm. korpusa, stigavši 13 tek. m. u 11 časova u Imotski (Makarska XP-BH). nastavila je u 16 časova prema Posušju (Makarska XV-BL).

Kr. Mornarica je svojim sredstvima uništila u Postiri (Omiš US-BD) 4 ustanička čamca.

SEKTOR „SASSARI“ I „CELERE“:

Uobičajena djelatnost pretraživanja i zasjeda.

VAZDUSNA DJELATNOST:

Oružana izviđanja i zaštita kolone Bergamo. Bombardovanje i mitraljiranje zone Brine (Zirje QH-CQ), Glavica (Šibenik QK-CM) i Prapatnica (Šibenik SN-BS-BU).

Bombardovani i mitraljirani sa značajnim efektom Igrane (Makarska XL-A.N) i Vrulja (Makarska ZV-AP).

Vedro.

. GENERAL SPIGO

Z

8 kopija:

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoćniku nač. štaba
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Odjeljenju (obavještajnom)
- 1 Komandi kr. karabinjera
- 1 Odjeljenju telekomunikacija

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 14 OŽUJKA 1943 GOD. O DEJSTVIMA
POTUINJENIH JEDINICA¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE
i radi znanja:
KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme
i	prijema
čas	14. III. 43-XXI 23,30 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4241
Stiglo 15 ožujka 43-XXI

Br. 3958/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 14 OŽUJKA

POKRETI USTANIKA:

Primjećena je:

1.) — koncentracija partizana u zoni Tuk (Karlovac MH-AF) i Libinje (Novi Grad NK-EH);

2.) — partizanska brigada¹ koja se razmjestila između Kosanovići—Strmica—Vezmari (Karlovac MH-AF)—Osredak (Karlovac LI-AF);

3.) — objedinjena komanda VI i XIV partizanske brigade³ sa 700 oružanih ljudi kod Babinog Potoka (Gospić. NH-GO) i druga odjeljenja kod Turjanskog (Gospić NH-GK) i Bogdanovića (Gospić MK-GN);

4.) — grupe partizana sa položajima na k. 944 (MK-GO), k. 913, Perušiću, k. 827 (MH-GO) i k. 1000 (MH-GM).

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Odnosi se na Četvrtu NOU brigadu. Vidi dok. br. 47, 53 i 145.

* Netačno. Četrnaesta NO brigada se tada nalazila u rejonu Drežnice. Vidi dok. br. 68.

GRUPACIJA FABBRI:

— Za vrijeme čišćenja izvršenih jučer, 13 o. m., u zoni Bjeleš Poljana (Ogulin ZR-AP) naši su odredi iznenadili ustanike koji su se dali u bjekstvo.

Naši gubici: 13 ranjenih, od kojih 3 oficira; protivnički: 50 što mrtvih što ranjenih.

Zarobljena su i strijeljana 4 partizana, od kojih 3 žene.

Sutra, 15 o. m., nastaviće se akcija na konačni cilj — Drežnica.⁴

GRUPACIJA ROBERTI:

— Ustaničke grupe napale su automatskim oružjem baraku i ulaz u tunel Risnjak (Ogulin VU-BD); brzo protivdejstvo našeg odjeljenja i intervencija patrole iz stražarnice 393 (Sušak VS-BD) natjerali su u bjekstvo napadače. Nismo imali gubitaka.

DIVIZIJA „RE“:

— Prekid željezničke pruge između Vrhovina i Rudopolja, 0 čemu javlja telegram 3756 od 10 o. m., uspostavljen jučer, 13 o. m.

Za vrijeme nasilnog izviđanja izvršenog jučer, 13 o. m., od naših odreda iz Plaškog na Kunić Selo (Ogulin XV-AI) zapaljena su sela Vulići i Grbe (Ogulin XV-AF) zbog datog otpora.

Prekinuta je željez. pruga između Raduča i Metka.

Hrvatski konvoj napadnut u blizini Raduča, povukao se na Gospić sa nekoliko ranjenih.⁵

OSTALI SEKTORI:

— Normalna aktivnost patrole i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

— Bombardovana su i mitraljirana mjesta MH-AF 3 i LI 2-AF 4 jer su zauzeta od ustanika.

GENERAL GLORIA16/III R¹

1 prepis Nj. eksel.

1 Nač. štaba

1 Pomoć, nač.-štaba

1 Infor. odjelj.

w ' > Šefu Operativ, odjelj.

1 „ Komandi kr. karab.

1 „ Odjeljenju za telekomunikacije

⁴ Prilaze Drežnici štitila je Četrnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 68. 140. 143. 151 i 152.

⁵ Vidi dok. br. 33 i 86.

* Paraf generala Robotti-a, komandanta Druge talijanske-armije.

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 15 OŽUJKA 1943 GOD. O PRODORU
TALIJANA U DREŽNICU I O BORBAMA U LICI'

Predmet: rzb

Te'egram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

SUPERSLODI — Oper, odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI' XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme
i	prijema
čas	16. III. 43, 1 čas

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DAL.MACIJA
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4301
Stiglo 16. III. 43-XXI

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 15 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

1) — Primijećen je premještaj ustanika² iz Saborskog (Gospić MK-GZ) u zonu Sivnik i Skrad (Karlovac MK-AB).

2) — Utvrđena je koncentracija partizana³ kod Tobolića (Karlovac MH-AI). Pothuma (Karlovac IH-AI). Turkalja (Ogulin XV-AI).

GRUPACIJA FABBRI:

Jučer, 14 o. m.. i pored neprestanih neprijateljskih ometanja u mjestu Tisovac (Ogulin XI-AR) naše su trupe završile

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na snage Četvrte NOU brigade. Vidi dok. br. 37 i 66.

³ Vidi dok. br. 53. 65 i 66.

radove na uspostavi prekida puta Ogulin—Jasenak; 3 ranjena na našoj strani.

Jutros je započeto napredovanje na Drežnicu, koja je zauzeta u 9 časova od naših trupa koje su došle iz Brinja.⁴

Ostale kolone napreduju lagano zbog otpora u zoni Javornica (Ogulin ZR-AP), Gračac (Ogulin XI-AP).

Predao se dosada neprovjeren broj partizana.

GRUPACIJA ROBERTI:

U toku noći partizani su snažno napali stanicu i osmatračnicu Brod Moravice;⁵ protivdejstvo garnizona i intervencija motornog voza i blindiranog auta prisilili su napadače da odustanu od napada. Na našoj strani 1 ranjen.

DIVIZIJA „RE“:

Dana 13 o. m. posada M.V.A.C. u Kosinju (Senj XR-FX) odbila je napad ustanika; protivnički gubici: 1 mrtav i 3 ranjena. od kojih jedan sa značkom političkog komesara.

Jučer, 14 o. m., hrvatski odredi natjerali su u bjekstvo grupe ustanika u zoni Divoselo (Novi Grad KI-FC). Čitluk (Novi Grad LI-FG).

U toku noći napadnut je bez posljedica garnizon Josipdol (Ogulin XT-AN). Prilikom čišćenja mjesta Skorupani (Karlovac KI-AF-AD) i Sumonjić (Karlovac MH-AF) ustanici su natjerani u bjekstvo; nismo imali nikakvih gubitaka.

Jutros je XXXIV ustaški bataljon uzalud pokušao da otvori sebi put Medak—Lovinac naišavši na jak otpor⁶ u zoni Bogunica (Novi Grad NK-EZ); hrvatski gubici dosad provjereni: 11 mrtvih, 21 ranjen.

XXXI ustaški bataljon opkoljen je u Lovincu od strane ustanika.⁷ Hrvatska operativna komanda naredila je intervenciju pojačanja i vazdušno snabdijevanje garnizona Lovinac.

Uspostavljena je željez. pruga prekinuta između stražarica 33 i 34. o čemu telegram 3902 od 13 o m.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

* O zauzimanju Drežnice vidi dok. br. 68, 139 i 143.

⁵ Vidi dok. br. 61 i 132.

⁶ Vidi dok. br. 33.

⁷ Lovinac je opkolila Deveta NOU brigada Šeste divizije. Vidi .dok. br. 86.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Uslijed nepovoljnih atmosferskih prilika nisu se mogli izvršiti predviđeni zadaci.

Jedan avion nije se vratio.

GENERAL GLORIA,

8 prepisa

- 1 Njeg. ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacija

BR. 162

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 15 OŽUJKA 1943 GOD. O AK-
CIJI U ZONI VODICE¹**

Predmet: rzb.

Telegram

Datum i čas   i slanja
                                  { prijema 16. III. 43
  0,15

•OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA

SUPERSLODI — Operativno odjelj.

i na znanje:

KOMANDI V ARM. KORP.

KOMANDI VI ARM. KORP.

'TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4304

Stiglo 16. III. 43

Br. 4178/op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA NA DAN 15 OŽUJKA 1943/XXI

DJELATNOST USTANIKA:

Zapažena sve jača djelatnost ustanika duž gornje doline Zrmanje: jake grupe dolazeći od Srba (Knin SI-EO) uzaludno su pokušavale proteklih dana da zauzmu Zrmanju (Knin RO-RQ-DT-DR) jer su odbijene od strane formacija M.V.A.C. koje su im nanijele gubitke,¹ i to 8 mrtvih, što je ustanovljeno, pored 50 ranjenih, i zaplijenile im 20 pušaka.² Gubici M.V.A.C.: 4 mrtva i 10 ranjenih.

Od 15 tek. m. u noći zona sjeverno od s. Plavno (Knin SL-SN-DR) izložena je osjetnom pritisku partizana³ koji, kako izgleda, imaju namjeru da izbiju na Pađene (Knin RQ-SI).

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

^a Vidi dok. br. 69 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 8 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

["] Vidi dok. br. 17, 49, 69 i izvještaj Štaba Šeste divizije od 8 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

Zapaženo stotinak ustanika⁴ u zoni Prgomet (Šibenik SP-SR-BU) koji su došli iz s. Trolokve (Šibenik SP-SR-BN-BZ).

SEKTOR „ZARA“:

Nastavlja se akcija u zoni Vodice (Zirje PN-CK).

Sjeverno od Zatona (Zirje QH-CM) sukob sa malom grupom ustanika⁵ koja je raspršena: ubijeno 3; plijen: 2 puške, 50 ručnih bombi. 5 bajoneta. eksplozivni materijal, hrana i odjeća.

Od početka operacija nanijeti gubici: 112 mrtvih, pretrpljeni gubici: 4 ranjena, od kojih 1 oficir. Njegovo ime objavljeno je u saopštenju od 12 tek. m. Akcija se nastavlja.

SEKTOR „BERGAMO“:

Kolona koja operiše. čisti sada zonu sa obje strane-pravca kretanja Vrpolje (Split VS-BU)—Trilj (Split VM-BU). Do sada sakupljeno 66 sposobnih muškaraca.

Kr. Mornarica je svojim sredstvima zaplijenila na ostrvu Čiovo 16 čamaca.

SEKTOR „SASSARI“:

Ispravlja se ono što je objavljeno u jučerašnjem komunikatu od 14.tek. m. time što se je sukob između ustaša i partizana desio u zoni Gradan (Šibenik TI-CQ). Četiri zarobljena ustanika bila su strijeljana.

SEKTOR „CELERE“:

Na zahtjev odreda koji operiše u zoni Vodice tučene su artiljerijom zone Strika (Šibenik QK-CF) i Sv. Ante (Zirje-QH-CK).

Vedro.

GENERAL SPIGO

- 8 kopija
- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Odjeljenju „I“ (obavještajnom)
- 1 Komandi kr. karabinjera
- 1 Odjeljenju telekomunikacija

⁴ Odnosi se na Trogirsku četvu.

⁵ Odnosi se na dijelove Sjevernodalmatinskog bataljona. Vidi dok-br. 138 i 150.

BK. 142

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 15 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI IZ PAKRACA U
PRAVCU S. BIJELA I BORKI¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 15. 3. 43.	SAT I MINUT: 2030	BROJ: 103
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 15. 3. 43.	SAT I MINUT: 2245	BROJ: 432

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL I GRUPPE WEST
SPOJ: —

II/4 sa polazkom iz Pakraca u 0200 sati obkolila u svitanje i upala u s. Skenderovci (5 km. j. Pakraca). Neprijateljski gubitci 21 mrtav, 5 zarobljenih, a plien 6 pušaka. Vlastitih gubitaka nije bilo.

Upućeni dojavnici sa osiguranjem radi podizanja brzoglasne veze Daruvar—Pakrac imali dodir sa većom skupinom kod željezničke postaje Bijela.² Sa pojačanjem iz Daruvara neprijatelj protjeran u pravcu Borki. Neprijateljski gubitci 1 mrtav, vlastitih nije bilo.

Neprijatelj je navodno smjerao napadaj na putnički vlak. U Cađavcu, sjeveroistočno Velike Pisanice, pojavila se ponovno veća skupina partizana Tenovačke mladice.³

Oko 30 porodica izbjeglo u Veliku Pisanicu.

Pri pretresu sela Goveđe Polje, Trojeglave, Sredani u ranu zoru uhićena tri sumnjiva u Trojeglavi.

Dodira inače nije bilo.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—33, k. 20.

² Tada se u s. Bijela nalazio Operativni štab Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske sa Šesnaestom i Sedamnaestom NO brigadom. Vidi dok. br. 34 i 123.

³ Redakcija nije mogla ustanoviti koja je ovo jedinica.

Noću 14. na 15. ožujka opljačkali partizani občinu i poštu u **Ludini**⁴ (5 km. s. z. **Popovače**) te privatne osobe u **Slatini** i **Šartovcu** (4 km. s. **Kutine**).

GORDIV

OP. broj 729

P 16'III D

BR. 143

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA PRI VIŠOJ KOMANDI ORUŽANIH SNAGA „SLOVENIJA-DALMACIJA“ ZA 16 OŽUJAK 1943 GOD. O BORBAMA 14 i 15 OŽUJKA¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Sušaka	DAN: 16. 3. 43.	SAT I MINUT:	1115	BROJ:	78
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 16. 3. 43.	SAT I MINUT:	1607	BROJ:	451

SADRŽAJ

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL
SPOJ: NAS 1788 TAJNO

NOVOSTI ZA 14. i 15. OVOG MJESECA.

15. o. m. predhodnica 10. Ustaške polubojne zauzela iztočni rub s. **Netretić**.¹

Usljed jakog pritiska³ iz pravca **Novigrad, Vinski Vrh** (5—8 km. z. **Karlovcu**) povukla se polubojna na crtu s. **Prašine, Zubenko, D. Stative, Bezja-**

⁴ Akciju izveo Moslavački NOP odred. Vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Drage operativne zone.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—32, k. 21.

* U originalu, sa lijeve strane, dopisano crnom olovkom: „Ovo sve već poznato (izv. I Sektor)“.

* Vidi dok. br. 61.

kovo Brdo, sve s. z. i j. z. od **D. Stative**.

15. o. m. oko 1 sat odmetnici porušili 6 m. pruge između **Domagovića** i **Lazine** i električni vod.⁴

Vlak iz **Karlovca** kod **Generalskog Stola** naišao na minu, stroj izkočio.⁵

U toku je akcija Talijana prema **Drežnici**.⁶

Čišćenje u zoni **Aržana, Vrpolje**.

Talijansko četničke kolone operiraju sa juga duž lijeve obale **Neretve**.

U borbi s. **Glogovnice** zauzeta **D. Jablanica** 5 km j. z. **Jablanica**.

U zoni južno **Konjica** četnici odoljevaju jakim napadima partizana.

HRVOPO

Op. broj 1813 tajno

P 17/111 D

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 17. 3. U SATI 0810

DEŠIFRIRAO DANA 17. 3. U SATI 1010 PODPIS:.....'

**OČEVIDNI BROJ
BRZOJAVKE
154**

**DAN 17. MJESEC III
GOD. 43.
SAT 10 MINUT 10**

**PODPIS I CIN
CASTNIKA,
KOJI JE BRZOJAVKU
PRIMIO:
PODPIS: D
CIN: st**

* Rušenje izvršio Treći bataljon Trinaeste NOU proleterske brigade „Rade Končar“. Vidi dok. br. 61.

⁴ Minu postavila diverzantska grupa Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 73.

⁵ U originalu dopisano crnom olovkom: „Već zauzeli, javlja danas 1 Sektor, vidi (10).“ Vidi dok. br. 139 i 140.

⁶ Dva nečitka potpisa.

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
BAMA NA KNINSKOM SEKTORU'

Predmet

Telegram

slanja 16/3/43
19.22
Datum i čas prijema 16/3/43
23.25

**OD KOMANDE XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE-OPERATIVNO
i na znanje:
KOMANDI V i VI ARM. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.**

Br. 4221/op. prot.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA*
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4354
Stiglo 17-3

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 16 OŽUJKA 1943/XXI

Djelatnost ustanika: Ustaničke snage-¹ koje dolaze sa sjevera, savladavši otpor formacija M. V. A. C., zauzele su u noći uoči 15 t. m. Bender (Knin SL-DP) i Plavno (Knin SL-SN) ošteivši željeznički most sjeverozapadno od Bendera i zapalivši stanicu i barake u Plavnu.³

Juče, 15 tek. m.. M. V. A. C. su ponovo zauzeli Plavno.⁴

Pretrpljeni gubici: jedan ranjen i 14 M. V. A. C. nestalo; nanijeti gubici nisu utvrđeni.

GENERAL SPIGO

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.
², ³ i ⁴ Vidi dok. br. 49 i 69 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 8 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 16 OŽUJKA 1943 GOD. O GUBICIMA
U OPERACIJI NA S. DREŽNICU¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

SUPERSLODI — Oper, odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI XI ARMIJ. KORPUSA

XVIII „

Datum	otpreme
i	16. III. 43
čas	23,50 č.
	prijema
	17. III. 43
	1,10 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4351

Stiglo 17. III.

Br. 4054/op. protokola

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 16 OŽUJKA 1943—XXI

POKRETI USTANIKA:

Primijećena je koncentracija ustanika² s jedne i druge strane puta i željeznice na dionici Janjče—Lešće i na dionici Josipdol—Vojnovac i Ramljane (Gospić LI-FX).

GRUPACIJA FABBRI:

Jučer 15 o. m. naše kolone, slomivši neprijateljski otpor,³ dostigle su dnevni cilj, izbivši čelom u zone Drežnica—Tomić—

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

• i ° Odnosi se na Petu NOU brigadu. Vidi dok. br. 64 i 139.

* Otpor je pružila Četrnaesta NO brigada i Prvi kordunaški odred. Vidi dok. br. 68, 139, 143 i 153.

Trbovići (Ogulin ZT-AL), Pražići (Ogulin ZV-AL) i Brezno (Ogulin XI-AN).

Srušeno je 200 baraka i logor i skladišta namirnica; zaplijenjeno je oružje, municija i razni materijal.

Protivnički gubici:⁴ 65 mrtvih, od kojih 2 oficira.

Naši gubici do uključivo 15 o. m. zajedno sa onima javljenim telegramom 3846 i 3598 dana 12 i 14 o. m: 19 mrtvih. 31 ranjen, od kojih jedan oficir.

Izvršeno je čišćenje doline Drežnice.

Za sutra 17 o. m. naređeno je čišćenje zone Brezno gdje se utvrdilo da su koncentrisani partizani.

GRUPACIJA ROBERTI:

Zeljez. pruga između Josipdola (Ogulin XT-AN) i Vojnovca (Karlovac LH-AL) je prekinuta; u toku su radovi oko uspostavljanja.

Izvršeno je čišćenje u zoni Delnice—Marija Trošt—Turni, kota 751 (Sušak VS-BF) i kota 562 (Ogulin VU-BF); nema što da se javi.

DIVIZIJA „RE“:

Izvršeni su prekidi malog značaja na sljedećim dionicama željez. pruge: Janjče—Lešće, Vrhovine—Rudopolje, Rudopolje—Javornik.

Jaka hrvatska patrola za zaštitu željeznice, izišavši iz stanice Janjče (Gospić IH-FX) prema Lešću, sukobila se sa ustaničkom formacijom;⁵ 19 nestalih. Hrvatski bataljon premještajući se redovnim putem iz Otočca za Gospić sukobio se sa partizanskom formacijom⁶ i povukao se u Lešće sa 4 ranjena.

Naš blindirani voz, došavši u pomoć iz Vrhovina, pogođen je protivtenkovskim topom i vratio se sa 3 ranjena. Naređeno je uspostavljanje situacije u toku sutrašnjeg dana, 17 o. m.

XIV OBALSKA BRIGADA:

Odredi posade Grižane (Sušak VM-AP) zarobili su jednog nenaoružanog partizana.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

* O našim gubicima vidi dok. br. 62.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Za vrijeme akcije obasipanja malim bombama i mitraljiranja u zoni Lovinac (Novi Grad ON-FQ) od vazdušnog protivdejstva ranjen je oficir-izviđač, kapetan Radića, iz vazdušnoplovne grupacije Zadar.

GENERAL GLORIA

8 prepisa:

- 1 Nj. eksel.
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 146

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 17 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJAMA U POŽEŠKOJ KOTLINI¹

ZAPOVJEDNICTVO

II DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 292/taj.

U Brodu n/S dne 17. III. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(operativni odjel glavnog stožera),
Sastavak.

I.

Sriemski zdrug:

Pretresom s. Šašinci 15.—16. III. 1943. uhićeno 100 osoba, među njima 13 ustanovljenih komunista. Zaplijenjene važne isprave, na temelju kojih će usliediti nova uhićenja.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 3/1—28. k. 21.

17. III. 1943. komunisti² napali ustaško uporište Obrež (32 >JJI Ruma). Pojediniosti nepoznate.

Slavonski zdrug:

Područje Požega: Nastupanje naših snaga, jačine 2 bojne, iz Požege preko Trenkova u pravcu Velika (144 S Požega), do zaključka dnevnog izvještaja, nailazili na neprijateljski odpor.³ Podrobniji izvještaji nedostaju, jer su tamo b. b. veze oštećene. Do sada stiglo oklopnim vlakom u Požegu 8 mrtvih od 16. III. i više ranjenih od 17. III. 1943. Nema nikakvih vesti za 1 častnika i 80 ljudi posade Velika i 17 ljudi posade Kaptol (12 SSI Požega). U s. Njem. Mihaljevci (6 S Požega) zapaljena tvornica žeste.⁴

3. pješ. divizija:

Podhvat 6. **p. p.** iz Bijeljine u pravcu Crnjelova izvršen bez dodira sa neprijateljem.

U noći 16/17. III. 1943. borbe u području Kalesija (18 JI Tuzla), gdje su komunisti, jačine bojne, s jakim obskrbnim povozom, nastojali probiti se prema jugu. Djelomično se neprijatelj probio kod s. Memići (14 SZZ Zvornik) prema jugu. a djelomično se uputio u Majevicu pl. Vlastiti gubitci: 1 ranjen, gubitci neprijatelja: 6 mrtvih izbrojano. Pilen: 9 tovarnjaka sa živežom.

4. pješ. divizija:

Komunisti su se povukli iz prostora oko s. Kamenica (12 JJI Teslić) u pravcu Ravna Jelka i Smolik (16 JJ Teslić). ali su se vratili 17. III. 1943. popodne opet u s. Rajiševo (11 J Teslić) i zaposjeli ga.

Namjere:

Sriemski zdrug: Podpomaganje hvatanja komunista navedenih u zaplijenjenim izpravama.

Slavonski zdrug: Nastavak podhvata u Požeškoj kotlini.

3. pješ. divizija: Krstarenje snagom jedne bojne od Bije-

* Dijelovi Četvrtog bataljona Trećeg NOP odreda Treće operative zone. Vidi tom I, knj. 6, dok. br. 56.

⁵ Odnosi se na Četvrti bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 44. 46 i 147.

⁴ Akciju je izveo Prvi bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 46.

ljine prema s. Brodac (14 S Bijeljina). Krstarenje područjem Kalesija i Capardi (18 i 10 ZZS Zvornik).

4. pješ. divizija: Pojačano razviđavanje iz Teslića u pravcu s. Kamenica.

II.

III 8. p. p. iz Tuzle' u Trbuk (10 J Doboj).

ZAPOVJEDNIK
general Iser v. r.

ZA TOČNOST:

Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojničnik
(Nekić)
Nekić

P 19/111 D

BR. 147

USTAŠKI IZVJEŠTAJ IZ POŽEGA OD 17 OŽUJKA 1943 GOD.
O NAPADU DVANAESTE NOU BRIGADE NA S. VELIKU¹

PRIEPIS!

Ustaša — Hrvatski oslobodilački pokret

Logor Požega
Broj taj- 493

Požega, 17 ožujka 1943.

USTAŠKOM STOŽERU VELIKE ZUPE LIVAC ZAPOLJE
Nova Gradiška

Dana 15. ožujka ove godine oko 8 sati naveče došla je u selo Velika, daleko od Požega 17 km. jedna grupa partizana,² koja je počela po kućama liepit letke, u kojima vele, da su bolestni i da se žele predati. Domobranska posada, koja se nalazi izvan sela kod željezničke postaje nije za njihov dolazak ni znala, jer je od sela udaljena oko dva kilometra, a uz to bilo je veče kada svi ljudi moraju biti kod svojih kuća. Ni oružnici nisu tome povjerovali nego su bili na oprezu i nisu se dali iz

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 3/1—38, k. 28.

² Dielovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 44 i 56.

svoje nastambe. Oko jedanaest sati u noći najednom započeo je na selo Velika sa svih strana partizanski napadaj,³ najveća se vatra skoncentrisala na oružničku postaju, koja je u sredini sela i na domobransku posadu, koja se nalazi kod željezničke postaje. Partizani, čiji se točan broj ne zna, (neki pripovijedaju pet tisuća, a neki pet stotina) bili su naoružani uglavnom automatskim oružjem, teškim strojnicama, lakim strojopuškama i „askericama“, a imali su nekoliko i bacača mina. najtežeg kalibra. Da ne može u Veliku ni od kuda doći pomoć pobrinuli su se tako, da su sa svih strana na puteve i prilazna mjesta stavili jake zasjede s strojnicama. Tako je iz Kaptola pošao u noći u pomoć zapovjednik domobranske posade satnik g. Božidar Ferić zajedno s članovima ustaške pripreme, koji su kod kuće i nisu pozvani u Novu Gradišku, ali su kod sela Cešljakovac naišli na partizansku zasjedu i tamo je palo pet domobrana, a jedan je ustaša i to Ilija Kovačević ranjen u nogu i nalazi se sada u bolnici u Požegi.

Dok se u Velikoj vodila borba drugi jedan jači odred partizana⁴ otišao je u selo Trenkovo i ako u tom mjestu nema nikakve posade, otišao je na imanje člana Njemačke narodne skupine Zeissa i tamo sve opustošio tako, da je od toga liepog imanja, koje je još nekada bilo vlasništvo Baruna Trenka, ostala tek uspomena i ime. Zapaljene su sve gospodarske zgrade, kudeljara, sva marva, preko stotinu i pedeset volova i krava najbolje pasmine odvedeno u šumu za štab partizanski u Vučjaku. Kada su sve poharali, jedna je njihova grupa ostala i nadalje u samom dvorcu i perivoju a druga je vozila i gonila za Vučjak. Dok su još partizani u podpunoj jačini bili u Trenkovu u dvorcu, pošao je tabornik Ustaškog tabora Mihaljevci Vladimir Bošković, koji je inače trgovac u Trenkovu, u dvorac, da brzoglasu u Požegu, da se nešto sumnjiva u blizini događa. Dok je išao prema dvorcu, iz mraka su ga uhvatila tri partizana i zarobili, te zajedno s vlasnikom dvorca Zeissom, njegovim upraviteljem Oreškovićem, Dragutinom Štimac, tabornim pobočnikom, kojega su također uhvatili na imanju i jednim prelaznikom-slugom povelu zajedno s kolima i ostalim stvarima za Vučjak. Pro-lazeći nedaleko Velike dobili su vatru iz domobranskih bunke-
ra, morali su svi na zemlju leći i tom prilikom je tabornik 3o-šković uhvatio priliku i pobjegao partizanima, te tako spasio život. Nikom drugom nije uspjelo pobjeći, a dana 16. ožujka

³ Napad je izvršila Dvanaesta NOU brigada. Vidi dok. br. 44 i 56.

⁴ Četvrti bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 44. 56 i 146-

pred večer pustili su upravitelja imanja Oreškovića, koji je inače jugoslovenski nastrojen.—

Domobranska posada u Velikoj držala se sve do 16. ožujka do deset sati prije podne, kad je od sebe prestala davati znakove života. Ove sve naime viesti, koje se odnose na Veliku, ne mogu se provjeriti, jer su partizani još uvijek u selu i ne puštaju nikoga ni van ni unutra. O svemu tome pripoviedaju se najalarmantnije viesti. Tako se pripovieda, da se šesnaest domobrana povuklo na tavan željezničke postaje i odatle se branilo. Partizani su navaljivali, ali nису mogli osvojiti postaje, pa su donieli slame, zapalili postaju i svi domobrani su unutra živi izgorjeli. Napominjem ponovno, da to nije provjereno. Tako se šire jednake glasine i za oružničku postaju. Na oružničkoj postaji bio je sklonjen i ustaški tabornik Mijo Lukić. Sto se s njime dogodilo, do ovoga časa nam je nepoznato. —

Od Požege cijelo vrijeme išlo je domobranstvo u pomoć Velikoj, ali nije nikako moglo prodrijeti jaki obrambeni partizanski pojas, koji su oni stvorili oko Velike. U borbu su stavljeni i oklopni vlakovi, no i oni nisu imali nikakvog uspjeha. Domobranstvo je imalo dosta gubitaka, njihov točan broj još nije ustanovljen. Mnogo je i vojske razpršeno, te ona luta poljima, dok se ne vrati u svoju jedinicu. Jutros oko osam sati došlo je požeškoj posadi pojačanje iz Broda na Savi i odmah se uputilo u borbu. Posljedci nisu do sada poznati. Iz sela Velike razširili su se partizani po selima Radivancima, Potočanima, Dragi, Biškupcima, Stražemanu i Doljancima na zapad, te na istok po selima Češljakovci, Golobrdce, a oko jedan sat danas poslije podne ušli su i u Kaptol. Radi opasnosti, koja prieti Požegi od ove strane, povučena je posada iz sela Tornja i Kaptola ovamo u Požegu, te poslana u borbu prema Velikoj. —

Nastalom ovom situacijom sam grad Požega je vrlo ugrožen. Možemo kazati, da se njen pad može očekivati svaki čas, u koliko ne dođe jača snaga vojske, da suzbije njihovu najezdu. Prema sjeveru Požege nema više nikakve ni najmanje posade i partizani mogu svaki čas doći u predgrađe Požege, gdje će opet lako proći, jer Požega nije nikako utvrđena. O svemu tome ntio je ovaj logor brzoglasom izviestiti naslov, ali uslied vojničkih operacija nismo mogli nikako dobiti brzoglasnu vezu. —

Radi ovako nastalih prilika, oko Požege, umoljavamo Naslov, da odmah poduzme sve, kako bi nadležni uvidjeli, u kakvoj se opasnosti nalazi Požega i kakvom će barbarluku biti

izvržen taj naš stari grad — Slavonska Atena, ako dodu partizani u njega. Naslovu je poznato, da nismo nikada kukali ni jaukali, ali sada je nastala situacija da se mora. —

ZA POGLAVNIKA I DOM — SPREMNI!

Logornik:
Prof. Ivo Petričević v. r.

Broj: 11-27-1943. (M. P.)⁵

Za točnost priepisa jamči:

ODJELNI UPRAVITELJ
za vezu sa državnim vlastima
(Prof. M. Eterović)
Eterović

BR. 148

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA SLAVONSKOG ZDRUGA
OD 17 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJAMA USTAŠKO-DOMOB
BRANSKIII JEDINICA OD 21 DO 26 VELJAČE 1943 GODINE¹

ZAPOVJEDNICTVO
SLAVONSKOG ZDRUGA
Op. Br. 1206/taj.
17. ožujka 1943.
u Osieku.

Predmet: Obća bojna relacija za
mjesec veljaču 1943. g.

ZAPOVJEDNIČTVU II. DOMOBRANSKOG ZBORA (Gst)

Brod.

Savezno zapoviedi Ministarstva oružanih snaga Glst. br. 1242/taj. od 9. prosinca 1941. i zapoviedi toga Zapovjedništva Gst. br. 4107/taj. od 1. svibnja 1942., dostavljam obću bojnu relaciju Slavonskog Zdruga za mjesec veljaču 1943. god.

⁵ Okrugli pečat: kao u naslovu.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—26. k. 55.

Nadopuna II. diela bojne relacije dostavit će se naknadno,
za 11/4. p. p. —

Prilog: Bojna relacija I., II. i
III. dio.

ZAPOVJEDNIK PUKOVNIK
(Gram)
Grum

(M. P.)²

I. DIO

Predmet: Obća bojna relacija
za mjesec veljaču
1943. godine.

ZAPOVJEDNIČTVU II. DOMOBRANSKOG ZBORA (Gst) —
Brod.

Savezno zapoviedi Ministarstva Hrvatskog Domobranstva
br. 1242/taj. od 9. XII. 1941. i zapoviedi toga Zapovjedništva
Gst. br. 4107/'taj. od 1. V. 1942. dostavljam obću bojnu relaciju
za mjesec veljaču 1943. god.

21. veljače 1943.

U noći oko 2400 sata oko 300 pobunjenika⁵ zapalilo želj-
postaju Mikleuš te razbili b. b. uređaje.

Između Zdenaca i Feričanaca prerezano 20 a između Feri-
čanaca i Đurđenovca 400 b. b. stupova, koje su bacili na prugu.

Iz Našica upućeni improvizirani oklopni vlakovi, te se po-
bunjenici povukli u pravcu s. Kraskovića.

Radi podhvata koji će se vršiti u toku dana na području
Đakova, upućena je jedna satnija iz Našica pravcem:

— Našice—Ceremošnjak—Živčane, radi vezivanja pobunje-
ničkih snaga kod Živčana a u vezi podhvata kod L. Varoši.

Vršen podhvat pravcem:

— Lev. Varoš — s. Paučje (22 ZSZ Đakovo) sa II./4. p. p.
ojačan sa jednom satnijom E. S. iz Osieka.

U toku podhvata naši dielovi naišli kod Vuka Sume (4 SSZ
L. Varoš) na nadmoćnijega — dobro naoružanog protivnika⁴.

¹i ¹⁰ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Zapovjedništvo
Slavonskog zdruga

• Prvi bataljon Drugog slavonskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 12,
dok. br. 81.

* i ⁸ Osamnaesta NO brigada. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 87.

Usljed pokušaja obkoljenja vlastitih dielova i mnogo nadmoćnijeg neprijatelja, morao se podhvat u 1500 sati prekinuti. Za zaštitu izvlačenja upućen motorizirani odjel iz Osieka, koji je uspješno zadatak riešio.

Pobunjenici jakim snagama drže s. Paučje, s. Milinci. Vuka Šuma. s. Trnava. Hrkanovce u ukupnoj jačini oko 1500 ljudi sa dosta automatskog oružja.⁵

Vlastiti gubitci: kod II./4. p. p.: 2 poginula, 10 ranjenih i 32 nestala; kod E. S.: 19 mrtvih, 25 ranjenih. Neprijateljski gubitci: 25 mrtvih i 1 zarobljen.⁶

27. veljače 1943.

Oko 0300 sata grupa pobunjenika od 80—100 ljudi zapalila želj. postaju Zdenci⁷ (6 II Čačinci) i prerezali 27 b. stupova između Zdenaca i Čačinaca. Oklopni vlakovi upućeni iz Čačinaca i Našica nisu naišli na pobunjenike, jer su se isti povukli u nepoznatom pravcu nakon što su postaju zapalili.

Odpočeo podhvat „Zelen“. Pod zapovjedništvom zapovjednika SI. Zdruga nalazila se je u prvom dielu podhvata „Zelen“ (t. j. skupina od 27.—28. II.) skupina „Iztok“. Sve postrojbe u sastavu skupine „Iztok“ pošle su na vrijeme sa svojih početnih postava. Do dodira sa neprijateljem⁸ došlo je kod s. Podgorje, koje je pod borbom zauzeto. Komunistička posada s. Podgorje povukla se je u pravcu Paučki mlin. Sa svima dielovima dostignut dnevni cilj.

Vlastitih gubitaka nije bilo. Gubitci protivnika nepoznati.

28. veljače 1943.

Postrojbe skupine „Iztok“ u nastavku podhvata „Zelen“ pošle sa svojih polaznih postava po zadatku. U toku čišćenja s. Bračevci, s. Razbojište i s. Potnjani, naišao je motorizirani odjel E. S. na slabijeg protivnika koji je protjeran. U tim selima uhićeno oko 140 sumnjivih osoba. Postignut dnevni cilj po zadatku.

U toku 28. II. zarobljeno 4 partizanke i 1 partizan, strieljan 1 partizan i 1 partizanka, a 3 partizanke odpremljens u sabiralište u Osiek. Zaplijenjeno: 2 kola seljačka sa konjskom spregom, 1 vreća kukuruza, posteljina i odjeća pobunjenika, zatim 35 naboja, 1 samokres 6,35 i zdravstveni materijal. Vlastitih gubitaka nije bilo.

⁵ Odnosi se na Osamnaestu NO brigadu.

* Netačno. Gubici Brigade su bili: 1 mrtav i 3 ranjena. Vidi tom V, knj. 12, dok. br. 87.

* Akciju su izvršili dijelovi Drugog NOP odreda.

... od 80 - 100 ljudi zanal-
la 1943. ... 27. ...

... polovak "Zelen". ... 27.-28.
... potrebe ...

28. Veljača 1943.

... postrojbe ...

... 28. ...

OPŠERVA:

... je vrlo pobunjeni i napadaju naše jake posade,

... napadaju ...

... je dobro pripremljen, a ako se

... je vrlo organizirane vojaške jedinice.

... je jedan od vrlo dobro razvijena dejavna služba,

... je vrlo pravovremeno povikli i razpršili u manje grupe

OPŠERVA I ZAKLJUCI:

Zapaženo je, da su veze između pojedinih naših postrojbi

... je vrlo slaba, jer postrojbe nemaju

... je vrlo slabo opskrbljene sa odjećom i obućom.

Osjeća se veliki nedostatak u zapovjednoj osoblju,

... je vrlo slab, jer postrojbe ne dobivaju pravovremeno znanje sa

... je vrlo slab, jer postrojbe ne dobivaju pravovremeno znanje sa

ZAPOVJEDNIK PUNOV II

[Signature]

B) IZKUSTVA:

U posljednje vrijeme pobunjenici napadaju naše jake posade, za koje podhvate upotrebljavaju uvijek jake i prema našim posadama nadmoćne snage.

Pri ovakvim napadima, pobunjenici nastoje postići cilj bez obzira na žrtve, a služe se raznim lukavštinama, kako bi naše posade zavarali i postigli uspjeh.

Svaki njihov naпад unapried je dobre pripremljen, a ako se radilo o napadu na veća nastanjena mjesta, pobunjenici su vršili napad i iz samog mjesta, bilo da su to učinili njihovi sumišljenici mještani ili sami pobunjenici, koji su se prije samoga naoada uvukli u mjesto.

Na području ovoga zapovjedništva nalazi se sada oko 6000 pobunjenika.⁹ Ove su snage za vrijeme kada nisu u akcijama, raspoređene u manjim grupama po pojedinim selima, a ta ih sela moraju snabdjevati sa hranom. Kada je u toku pripremanje njihove akcije, onda se te snage prikupljaju i nastupaju kao podpuno organizirane vojničke jedinice.

U napadima, pobunjenički diovi su vješto vođeni, a tome je jedan od uzroka vrlo dobro razvijena dojavna služba, koja ih izvještava skoro o svima potrebnim pojedinostima o našim postrojbama.

Do sada pobunjenici nisu primali otvorenu borbu, nego su se uvijek pravovremeno povukli i razpršili u manje grupe kako bi izbjegli borbu.

C) NEDOSTATCI I GREŠKE:

Zapaženo je, da su veze između pojedinih naših postrojbi vrlo slabe. Teme je glavni uzrok nedostatak privoznih sredstava, kao i sredstava za održavanje veze. Naročito se osjeća nedostatak krugovalnih postaja.

Izhrana naših postrojbi je slaba, jer postrojbe nemaju stručnih obskrbnika, koji bi vršili obskrbu postrojbi po točno utvrđenom planu.

Domobranske kao i ustaške postrojbe vrlo su slabo obskrbljene sa odjećom i obućom.

Osjeća se veliki nedostatak u zapovjednom osoblju, koje u koliko ga ima, nije niti dovoljno stručno niti često puta dovoljno pouzdano u borbi.

^a Na području Slavonije, krajem februara 1943 god., djelovale su sljedeće jedinice: Četvrta divizija NOV i PO Hrvatske (sastava: Dvanaesta NOU brigada, Šesnaesta i Sedamnaesta NO brigada), zatim Osamnaesta NO brigada i Prvi i Drugi NOP odred, koji su djelovali pod komandom Treće operativne zone. Ukupna jačina ovih snaga u to vrijeme iznosila je, po našim dokumentima, oko 4.000 ljudi.

Pojedine postrojbe ne dobivaju pravovremeno zamjenu za ljudstvo koje je pozvano na vježbu na određeno vrieme. dok su sve ostale udarne jedinice, koje nisu vezane za posadnu službu, prenapornim radom fizički premorene, što sve utiče na moral i stegu postrojbi.

Naoružanje naših postrojbi je manjkavo, a ova se manjkavost najviše osjeća u automatskom oružju.

ZAPOVJEDNIK PUKOVNIK
Grum

(M. P.)ⁱⁿ

BR. 149

**IZVJEŠTAJ USTAŠKOG GLAVNOG RAVNATELJSTVA ZA
JAVNI RED I SIGURNOST OD 17 OŽUJKA 1945 GOD. O NA-
PADU BANIJSKOG NOP ODREDA N* BLINJSKI KUT I
DRUGIM AKCIJAMA¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST U ZAGREBU

Broj: V. T. 21 1843. Zagreb, dne 17. ožujka 1943.

Premet: Izvješće o stanju
do 17. III. 1943. u
12. sati. —

Prema izvj. HDZ od 17/111 11h
izgorio privr. prom. ured te 1
stanbena zgrada želj. stražar.
odjela, odvedeno je 45 domo-
brana i 2 dočastnika!²

IZVJEŠĆE

1. Velika župa Bilo Gora:

Na temelju obavjesti primljene od željezničke postaje u Pitomači izvjestilo je danas brzojavno Ravnateljstvo hrvatskih državnih željeznica, da je noćas oko ponoći jedna skupina partizana zapalila na postaji u Pitomači 2 kola drva, 1 kola siena

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—18, k. 21.

³ Ovaj tekst je dopisan nikom.

i 17 kola ugljena.³ Nakon toga su se partizani uputili prema Vu-
kosavljevici.

Župska redarstvena u Bjelovaru javlja izvješćem od 13. ožujka, da je stožer kalničkog partizanskog odreda 12. ov. mj. u selu Crešnjevici na području đurđevačkog kotara pismenim pozivima pozivao pučanstvo, da stupi u partizanski odred.

II. Velika župa Gora:

Izpostava župske redarstvene oblasti u Sisku danas je br-
zglasno izvjestila da je jača skupina partizana noćas iza po-
noći napala željezničku postaju Blinjski Kut.¹ Posada, koja je
sačinjavala 80 domobrana, predala se je bez borbe. 75 domo-
brana su partizani odveli sa sobom a prije toga su zapalili
zgradu i skladište same postaje te su prekinuli brzoglasne veze.
Sa sobom su odveli i prometnog činovnika. Iz Siska upućeni
oklopni vlak njemačke vojske se je vratio natrag ne uhvativši
dodir s partizanima, koji su se prije povukli.⁵

III. Velika župa Hum:

IV. Velika župa Lašva—Glaž:

V. Velika župa Livac—Zapolje:

Današnjim izvješćem javlja vrhovno oružničko zapovjed-
ništvo, da su 9. ov. mj. partizani u selu Gaj, 12. km s. z. od Li-
pilca, zapalili zgradu občine. Isti dan su u Tornju kod Lipika
zapalili pučku školu i seljački dom, koji je bio pripremljen za
smještaj njemačke vojske.

Ravnateljstvo hrvatskih državnih željeznica izvjestilo je
jučer prema podacima primljenim iz Požege, da su noću od
15. na 16. ov. mj. odmetnici zauzeli željezničku postaju Velika
i obližnje područje te razorili prugu pred spomenutim mjestom.
Na postaji Trenkovo zapalili su skladište robe, a u uredu su
razbili uređaj i namještaj.

Željeznička postaja Okučani dostavila je jutros brzojavno,
da je noćas teretni vlak između Okučana i Raića naišao na minu.
Oba stroja vlaka, koji je bio natovaren rudačom za Njemačku,
izbačena su s kolosjeka zajedno sa 7 vagona. Svi izbačeni va-
goni su potpuno uništeni. Ljudskih žrtava nije bilo.

¹ Akciju izvršili dijelovi Kalničkog NOP odreda.

* Napad je izvršio Drugi bataljon sa dvije čete Prvog bataljona Ba-
nijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 48.

⁵ U originalu, sa lijeve strane ovog odjeljka, dopisano crvenom
•olovkom: „Dits, pitati I. D. sbor“, a sa desne: „vidi i u izv. br. 7“ i
-„od 16 na 17. III“.

VI. Velika župa Modruš:

Župska redarstvena oblast u Ogulinu dostavlja izvješćem od 12. ov. mj. prema podacima oružničke postaje Generalski Stol, da je 9. ov. mj. talijanska vojska putem iz Delnica prema Ravnoj Gori u mjestu Zalesini uhitila 12 osoba. U Kupjaku, Leskovoju Dragi i Šijama Talijani su uhitili sve muškarce i odveli ih u Vrbovsko. Drugi fašistički odred uhitio je isti dan preko 40 osoba u Starom Lazu, občine Ravna Gora, također na području kotara Vrbovsko. Ovi su uhićenici odpremljeni u Ogulin. Razlog uhićenja nije poznat. Uhićenici u Zalesini i Kupjaku bili su tobože upućeni na popravak razorene ceste.

Prema brzopjavci primljenoj od željezničke postaje Josipdol jučer je izvjestilo Ravnateljstvo H. D. Z., da su odmetnici u noći od 15. na 16. ožujka na pruzi Ogulin—Split, a između postaja Josipdol i Vojnovac razorili prugu u dužini od pola km.

VII. Velika župa Vrhbosna:

VIII. Velika župa Zagorje:

Župska redarstvena oblast u Varaždinu javila je jučer prema primljenim viestima od Kotarske oblasti u Ludbregu. da su partizani u noći od 15. na 16. ov. mj. uništili brzoglasne stupove između Cvjetkovca i Rasinje. Jučer su kod sela Prkosa napali teretni samovoz koturaške bojne iz Koprivnice, koji je vozio vojničke potrebštine u Veliki Poganac.⁶ Samovoz su partizani zaplijenili i spalili.

ZA DOM SPREMNI!

GLAVNI RAVNATELJ:

Dr. Vidali

(M. P.)⁷

(Dr. Vidali)

P 17/111 D

* Napad je izvršio Drugi bataljon Kalničkog NOP odreda, Vidi dok. br. 77.

⁷ Pečat: kao u naslovu.

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 17 OŽUJKA 1943 GOD. O ZA-
VRŠETKU OPERACIJE U ZONI VODICE¹

Telegram

Datum i čas: | slanja
| prijema 17. III. 1943
I | 23,30

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V I VI ARM. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

Br. 4271/op.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4404
Stiglo 18. III. 43-XXI

SAOPŠTENJE U 18 ČASOVA NA DAN 17 OŽUJKA 1943

DJELATNOST USTANIKA:

Nikakva. —

SEKTOR „ZARA“:

Operacija Vodice (Zirje PN-CK) završena sa potpunim postignućem predviđenih ciljeva.

Ustanič² nisu prihvatili borbu već su se naprotiv rascijepali na male grupe u namjeri da se izvuku pred našom akcijom pomažući se terenom i pećinama.

Potruga za ustaničkim grupama koje su rastjerane kao i za onim po pećinama bila je vrlo teška i trajala je deset dana.

U sukobima sa raznim grupama koje su" pritiješnjene pri pokušaju bjekstva ili koje su bile sakrivene po pećinama, na-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na dijelove Sjevernodalmatinskog bataljona. Vidi dok. br. 141.

nijeti su ukupno slijedeći gubici pored onih koje je avijacija tukla i koje nije moguće identifikovati: mrtvih ustanovljeno 119. ranjenih nije utvrđeno. Pretrpljeni gubici: 4 ranjena. — Plijen: 17 pušaka, 9 pištolja, 9 sablji, 130 ručnih bombi, mnogobrojna municija za puškomitraljez, pušku i pištolj, 40 detonatora i nekoliko metara štapina, 100 kg eksploziva, kutija za nošenje municije, jedan mornarički durbin i 4 obična durbina kao i mnogo drugog raznog materijala.

SEKTOR „BERGAMO“:

Kolona koja operiše vratila se u redu u Sinj.

SEKTOR „SASSARI“ I „CELERE“:

Obična djelatnost pretraživanja i zasjeda.

Vedro.

GENERAL SPIGO

Kopije:

- 1 — Ekselenciji komandantu
- 1 — Načelniku štaba
- 1 — Pomoćniku nač. štaba
- 3 — Operativnom odjeljenju
- 1 — Odjeljenju „I“ (obavještajnom)
- 1 — Komandi kr. karab.

lin ZT-AL) srušen je logor barake i artiljeriski položaji; zapaljeno je naselje Tomić (Ogulin ZT-AL). Naši gubici: 1 mrtav i 4 ranjena; protivnički: 12 mrtvih i 1 zarobljen. — Zaplijenjene su 2 puške, municija, razni materijal i prepiska komande V partizanske zone.

Danas su, 17 o. m., kolone izbile čelom na polazne položaje radi raščišćavanja u zoni Brezno, koje će se izvršiti sutra, 18 o. m.

GRUPACIJA ROBERTI:

Sinoć 16 o. m. ustanici su automatskim oružjem napali blokadno mjesto XLV (Sušak VQ-AX), stražarnicu 404 (Sušak VQ-BD) i baraku na km 599 (Sušak VQ-AX). — Intervencija artiljerije i blindirani voz natjerali su napadače u bjekstvo. Na našoj strani jedan ranjen.

Naši i ustaški odredi prilikom čišćenja izvršenih u zonama: kote 793, 813, 863 (Ogulin ZN-AX) i Lepušine Drage (Ogulin ZN-AV) našli su namirnica, materijala i dokumenata.

Prilikom drugih čišćenja u zonama: Ravna Gora, Rez, Vrh, na koti 939, Znelerov Vrh, Hlevci (Ogulin ZN-BD), na koti 920, koti 899 (Ogulin ZN-BF) i koti 658 (Ogulin ZP-BD) otkrivene su i zapaljene 2 barake.

Prekid željezničke pruge između Josipdola i Plaškog, o čemu telegram 4054 od 16 o. m. uspostavljen je.

Danas, 17 o. m., ustanici⁴ su napali između Oštarija i Košara naš transport koji je krenuo iz Ogulina za Karlovac; gubici nisu još provjereni.

DIVIZIJA „RE“:

Jučer, 16 o. m., naša patrola natjerala je u bjekstvo grupe ustanika između stražarnica 16 i 17 (Ogulin KI-AD). — Druga je patrola srušila mjesta za automatsko oružje podignuta od partizana na visinama koje idu duž stražarnice 10 (Ogulin IH-AI). Nismo imali nikakvih gubitaka; protivnici — 2 mrtva provjerena.

Gubici za vrijeme sukoba u zoni Janjče—Lešće, o čemu telegram 4054 od 16 o. m., ovako se mijenjaju:

Talijani: 1 mrtvog, 2 ranjena; Hrvati: 2 mrtva. 15 ranjenih, 19 nestalih.

⁴ Odnosi se na dijelove Četvrte NOU brigade i na Četvrti bataljon Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 65 i 68.

Jutros, 17 o. m., naši odredi krenuvši iz Lešća i Perušića, nakon što su slomili otpor ustanika,⁵ riješili su situaciju u zoni Janjče. — Naši gubici: 4 mrtva i 8 ranjenih, od kojih 2 oficira.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Izviđačka akcija u zoni Plaški—Vojnovac i želj. pruga Ogulin—Blata i Vrhovine—Javornik.

Obasipana je malim bombama sa najboljim rezultatima, kota 710 (Gospić KI-FN) i 627 (Gospić KI-FX) i bombardovano je i mitraljirano naselje Ramljane.

GENERAL GLORIA

Broj prepisa:

- 1 — Ekselenciji
- 1 — Načelniku štaba
- 1 — Pomoć. nač. štaba
- 1 — Infor. odjelj.
- 2 — Operativ, odjeljenju
- 1 — Komandi kr. karab.
- 1 — Odjeljenju za telekomunikacije

⁵ Borbu su vodili dijelovi Pete NOU brigade. Vidi dok. br. 64, 73 i 145.

BK. 142

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 18 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA U LICI I GORSKOM KOTARU¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — Operativ, odjelj.
i radi znanja:
XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSU

(dopisano) Gosp. Pomoć, načel. štaba
V. P. 10, dne 18 ožujka 43, 1.15 č.

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4466
Stiglo 19. III.

Br. 4155/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 18 OŽUJKA 1943'— XXI

POKRETI USTANIKA:

1. Primijećena je prisutnost XIV partizanske brigade u zoni Veliki Ogradak- (Gospić MK-GO). XV brigade u Trtici³ (Gospić MK-GM) i V brigade u Ramljanima⁴ (Gospić LI-FX).

2. U Babinom Potoku nađeno je jedno artiljerijsko oruđe od 75 mm, jedan protivtenkovski top i dva „L" tenka od kojih je jedan oštećen; još jedno artiljerijsko oruđe od 75 mm i protivavionski mitraljez u Zutulji (Gospić MK-GM).

GRUPACIJA FABBRI:

Prilikom akcije Drežnica⁵ kolone su prikupile tri minobacača od 45 mm, jedan mitraljez S. Etienne, 2 puškomitraljeza.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Netačno. Četrnaesta NO brigada se tada nalazila u rejonu Drežnice.

³ Vidi dok. br. 42 i 79.

⁴ Vidi dok. br. 64.

⁵ Vidi dok. br. 68, 143 i 151.

20 karabina, veliki broj municije i raznih eksploziva, jedan Fiat 500, 10 motocikla bez motora, koža, namirnica i razne robe.

Provjereno je kod protivnika još 50 mrtvih.

Kolone su zastale u zoni Musulinski Potok (Ogulin XL-AR), Jasenak (Ogulin ZT-AP) i Drežnica (Ogulin ZT-AL), polazne baze za čišćenje zone Brezno koje će se izvršiti sutra, 10 o. m.

DIVIZIJA „RE“:

Jučer, 17 o. m., kod stražarnice 33 (Gospić MK-GS) ustanici su napali našu zaštitnu željezničku patrolu; jedan je ranjen na našoj strani.

Popravljen je željeznički prekid na dionici Javornik—Rudopolje, o čemu telegram 4054 od 16 o. m.

Željeznička je pruga prekinuta u dužini oko jednog km u blizini stražarnice 55 (Gospić KI-FX); u toku su radovi oko uspostave. Odbijen je napad ustanika na četnički garnizon Plavča (Karlovac LI-AD), Draga (Karlovac MH-AF).

Nikakvi gubitci kod M. V. A. C.; neprovjereni kod protivnika.

Ustanici su napali kod tunela 2 (Karlovac KI-AD) naš odred za zaštitu željeznice; brzo protivdejstvo i intervencija odreda poslanog za pojačanje natjerali su u bjekstvo napadače, koji su odustali od sabotaze željezničke pruge nakon što su uklonili zavrtnje sa jednog polja kolosijeka.

Naših gubitaka nema; neprovjereni protivnički.

GRUPACIJA ROBERTI:

Dovučene lokomotive transporta napadnute su jučer, 17 o. m., između Oštarija i Košara, o čemu današnji telegram 4119; protivnički gubici: provjereno 11 mrtvih; nije utvrđen broj ranjenih.

Naši su odredi raščistili zonu Ravna Gora (Ogulin ZN-BD), Dedin (Sušak VU-BD), Delnice; nema što da se javi.

Naša patrola našla je jučer, 17 o. m., 1.500 km od Vrbovskog ranjena starijeg vodnika vazduhoplovstva iz posade aviona koji se nije vratio, o čemu telegram 4006 od 15 o. m. Utvrđeno je da se poručnik-izviđač, bacivši se padobranom, zapleo među drvećem u zoni Tepice (Ogulin ZT-AT), Smolnik (Ogulin ZT-AT).

Naređena je potraga.

Nema vijesti o mehaničaru ni o avionu.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Bombardovana je zona Radošić (kota 606) (Ogulin XV-AN) i zona Kneja (Karlovac LI-MH-AI); izviđačka akcija u zoni Plaški i duž dionice željezničke pruge Ogulin—Blata.

GENERAL G.

8 prepisa:

- 1 Nj. ekšelenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć, načel. štaba
- 2 Sefu Operativ, odjelj.
- 1 Informativ, odjeljenju
- 1 kr. karab.

BR. 153

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 19 OŽUJKA 1943 GOD. O CIŠCENJU U ZONI BREZNO I O REZULTATIMA NAPADA NA TALIJANSKI ŽELJEZNIČKI TRANSPORT KOD OŠTARIJA«

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjeljenje
i radi znanja:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

	otpreme
	19. III. 43-XXI
Datum i čas	20,40 č.
	prijema
	20. III. 43-XXI
	0. 30 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4521
Stiglo 20. III. 43.

Br. 4194/op.

- 8 prepisa:
- 1 Nj. ekselenciji
  - 1 Nač. štaba
  - 1 Pomoć. nač. štaba
  - 1 Informativ, odjelj.
  - 2 Šefu Oper- odjelj.
  - 1 Komandi kr. karab.
  - 1 Odjelj. za telekomunikacije

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 19 OŽUJKA 1943 — XXI

POKRETI USTANIKA:

— Primijećeni su pokreti ustanika² u zoni istočno od željez. pruge Janjče (Gospić IH-FX) — Lešće (Gospić XI-GK).

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.
² Vidi dok. br. 64 i 65.

GRUPACIJA FABBRI:

— Započeto je čišćenje u zoni Brezno, u koje se mjesto stiglo u 14 časova. Brezno i okolna naselja zapaljeni su. Naknadno će se dati vijesti.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Naši gubici prilikom napada na transport između Oštarija i Košara,³ o čemu telegram 4119 od 18 o. m., ovako se mijenjaju: 4 mrtva, 11 ranjenih. 3 nestala.

— Intenzivna akcija uznemiravanja protiv garnizona Delnice.

— U Ravnoj Gori predao se naoružani partizan.

— Naš odred izvršio je čišćenje u zoni Radigojna (Ogulin ZR-BH); nema šta da se javi.

DIVIZIJA „RE“:

Nastavljaju se radovi oko uspostave željezničkih prekida na dionicama Vrhovine—Rudopolje i Janjče—Lešće.⁴

OPERATIVNA AKTIVNOST:

— Naknadno će se javiti vijesti.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

VAZDUSNA AKTIVNOST:

— Uspješno su bombardovana naselja Ramljane (Gospić LI-FX), Turjanski (Gospić NH-GK), Čanak (Gospić MK-FX). Izviđačka akcija u zoni Lovinac i na dionici želj. pruge Gospić—Ogulin.

GENERAL GLORIA

-3

³ Vidi dok. br. 65 i 79.

⁴ Ova rušenja su izveli dijelovi Pete NOU brigadi. Vidi dok. br. 64 i 151.

OGGETTO

7
no
3
H

TELESCRITTO

partenza 19.3.43 XXI.

Data e ora / 20.40

arrivo 20.3.43 XXI.

Da Comande V C.A.

At Cado Superaloda Operazioni

8 copie

et, per conoscenza:

At Cade XI et XVII. Carn

- 1 all'Acc.
- 1 al Capo di S.M.
- 1 al Settecape di S.M.
- 1 all'Uff. "I"
- 2 al Capo Uff. Op.
- 1 al Cade CC, RR.
- 1 all'Uff. Telecommunicas.

Nr. 4194/Op.

MOVITA' ORE 18 GIORNO 19 MARZO 1943 XXI.

Movimento ribelli:

- Segnalati movimenti partigiani senza et est ferrovia Janice (Gospic LH-FX) Lesce (Gospic XI-GK).

Rpt. Fabbris:

- Iniziate rastrellamento senza Brezno cui abitate est state raggiunto et ore 14. Brezno et abita i circostanti incendiati.
- Riserva notizie.

Rpt. Hebertis:

- Nostre perdite in attacco trasporto tra Ostarje et Kosare cui tele 4119 giorno 18 sono così modificate: morti 4, feriti 11, dispersi 3.
- Intensa azione disturbe centre presidio Delnice.
- Costituitosi at Ravna Gora partigiane armate.
- Nostre raparte habet effettuate rastrellamento senza Radigodan (Ogulin AB-BH); nulla da segnalare.

Divisione "Ra":

- Proseguono lavori ripristine interruzioni ferroviarie tratto Vrhovine - Rudopolje et Janice - Lesce.

Attività operative:

- Riserva notizie.

Riscontri settoris:

- Normale attività pattugliamento et appostamento.

Attività aviazioni:

- Bombardati efficientemente abitati Ramljane (Gospic LL-FX) Turjanaki (Gospic NH-GK) Canak (Gospic ME-FX). Azione riconosciuta senza Lovinac et tratte ferrovia Gospic Ogulin.

Generale G l e r i a

BR. 162

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 20 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLAVONIJI¹

ZAPOVJEDNICTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 303/taj.

U Brodu n/S. dne 20 ožujka 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(operativni odjel glavnog stožera),
Sastavak.

I.

Sriemski zdruk:

Bez naročitih događaja.

Slavonski zdruk:

Podhvat „Braun“:

Skupina Sjever: Odpor komunista^{1,2} kod s. Krajna, D. Pištana i Duzluk (6.5 JZ, 6.5 J i 9 J Cačinci) svladan. Dnevni ciljevi dostignuti.

Skupina Jug: Odbijen komunistički napad u Požeškoj kotlini kod s. Kutjevo.³ Uz odpor protivnika dostignuta crta: Bješliševac—Tominovci—Tekić—Ramanovac. Kod s. Mihaljevci dođir sa protivnikom. U području Vilić Sela (10 Z Požega) komunisti bačeni u smjeru sjeverozapada. Odpor komunista u Babjoj Gori svladan, oni se povukli u pravcu sjevera i sjeverozapada.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—16, k. 21.

² Vidi tom V, knj. 14. Izvještaj Štaba Četvrte divizije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu Hrvatske i dok. br. 156, 158, 159, 164 i 165 u ovoj knjizi.

³ Na Kutjevo su napadale Dvanaesta NOU i Osamnaesta NO brigada (vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Četvrte divizije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu Hrvatske). Poslije izvršenog napada, jedinice Četvrte divizije povukle su se na nove položaje, i to: Dvanaesta NOU brigada na južne padine Ravne Gore; Šesnaesta NO brigada (bez jednog bataljona) južno od Slat. Drenovca, jedan bataljon je zatvarao pravac Velika—Jankovae; Sedamnaesta NO brigada na Lutoč (k. 695)—sjeverozapadne padine Ravne Gore; Osamnaesta NO brigada na sjeverne padine masiva Papuka. Vidi dok. br. 63.

Vlastite snage dostigle crtu: Vučjak—Podvrško (16 i 20 Z Požega). Skupina Jug zbog komunističkog otpora, naročito na lijevom krilu, nije mogla dostići dnevne ciljeve.

Vlastiti gubitci: 1 poginuli. 28 ranjeno, 1 strojica, 18 zarobljene od povoza II/4. p. p. — Gubitci komunista: 19 mrtvih nađeno, svoje ranjene odvukli na 5 kola. Plien: 6 pušaka, 2 strojopuške. 1 plinska maska, zdravstveno tvorivo, 2 komunističke zastave, povoz od 30 konja.

Pošto je spoj sa zapovjednikom skupine Zapad (187. Res. div.) nepovoljan, nije zboru poznata crta, koju su dostigle snage 187. Res. div. i 1. gorske divizije.

3. pješ. divizija:

Iz Zvornika i Kasabe upućene 2 ustaške satnije u smjeru s. Milići (30 J Zvornik). Komunisti se povukli u područje Šekovića. Inače bez naročitih događaja.

4. pješ. divizija:

Bez naročitih događaja.

Namjere:

Sriemski zdruk: krstarenje prostorom istočno Iriga.

Slavonski zdruk: nastavak podhvata „Braun“. Kod skupine Sjever po osnovi, a kod skupine Jug, koncentričnim nadiranjem, protivnika potući u području Vetovo—Velika—Stražeman.

3. i 4. pješ. divizija: Razviđanje i krstarenje u okolini četnih nastanbenih mjesta.

II.

Nema.

ZAPOVJEDNIK
general Iser, v. r.

ZA TOČNOST:
Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

P 23/111 D

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 20 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA
NA PODRUČJU KORPUSA¹

Telegram

OD KOMANDE V. ARMIJ. KORPUSA
SUPERSLODI — Oper, odjelj.
i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

V. P. 10, 20 ožujka 43-XXI
1 čas

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4581

Stiglo 21 ožujka 43-XXI

Br. 4243/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 20 OŽUJKA 43-XXI

POKRETI USTANIKA:

— Nema što da se javi.

GRUPACIJA FABBRI:

— Jučer, 19 o. m., kolone su raščistile Maraviće (Ogulin XI-AP) Tataloviće, Boce. Raduloviće (Ogulin XI-AN), Belce (Ogulin XL-AN), Ivošević Lug i Debeli Lug (Ogulin ZV-AP). U cilju represalija ta su mjesta zapaljena.

Strijeljano je 10 naoružanih partizana i zarobljeno je de-
setak što žena što djece.

Trupe su se vratile u Ogulin.

DIVIZIJA „RE“:

— Jučer, 19 o. m., jedan naš odred za zaštitu željeznice na-
tjerao je u bjekstvo kod tunela 2 (Karlovac XI-AD) ustanike
koji su namjeravali da sabotiraju prugu; mi nismo imali gubi-
taka; kod protivnika provjeren 1 mrtav.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Prilikom ofanzivnog napada na Staro Selo (Karlovac KI-AF), kotu 448 i Dragu (Karlovac LI-AF), koji je izvršen jučer, 19 o. m., od naših odreda, ustanici su bili natjerani u bjekstvo. Mi nismo imali nikakvih gubitaka; jedan partizan je zarobljen i strijeljan.

Jutros, 20 o. m., patrola za zaštitu željeznice, kad je pošla iz Rudopolja do stražarnice 33 (Gospić MK-GF). bila je gađana puščanom vatrom; nema posljedica.

Uspostavljen je željeznički prekid kod stražarnice 55 (Gospić KI-FX), o čemu telegram 4155 od 13 o. m.

Ustaški bataljon koji je opkoljen u Lovincu,² o čemu telegram 4008 od 15 o. m., izgleda da je oslobođen od jedinica pri-spjelih iz Gospića.

XIV OBALSKA BRIGADA:

Noću uoči 20 o. m. jedna patrola naših vojnika u zoni Sv. Vid (Sušak UO-AI) na ostrvu Krk otvorila je vatru protiv triju sumnjivih lica, zarobivši jednoga.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Uveče 19 o. m. ustanici su napali automatskim oružjem blokadno mjesto 29 i stražarnicu 380 (Ogulin ZL-BH); protiv-dejstvo odreda i intervencija artiljerije prisilili su napadače da odustanu.

Telefonske linije Ogulin—Delnice i Ogulin—Karlovac prekinute su; u toku su radovi oko uspostave.

Prilikom napada na civilni voz,³ o čemu telegram 4110 od 18 o. m., prema izjavama putnika, zaštita voza hrabro je branila konvoj prouzrokovavši neprijatelju znatne gubitke. Divizija „Lombardia“ javila je da su u pomenutom napadu jedan oficir i tri vojnika nestala, o čemu javlja telegram 4130 od 18 o. m.

GRUPACIJA ROBERTI:

— 19 o. m. javila je da su prilikom napada na pomenuti civilni voz vjerovatno zarobljeni tri oficira, nekoliko podoficira i dvadesetak vojnika.

Zbog nesaglasnih vijesti zatraženi su tačni podaci o gubicima i o držanju zaštite voza.

² O borbama oko Lovinca vidi dok. br. 86 i 59.

³ O napadu vidi dok. br. 66.

OSTALI SEKTORI:

Normalna aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

— U izviđačkoj akciji nad naseljima Ramljane (Gospić LI-FX), Turjanski (Gospić NH-GK), Babin Potok (Gospić NH-GO), Čanak (Gospić MK-FX) nije uočeno ništa neobično.

Atmosferske prilike i prolaznost puteva:
kod Delnica pada snijeg; putevi su prolazni.

GENERAL GLORIA

Prepisi:

- 1 Njeg. eksel.
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjelj.
- 1 Infor. odjelj.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 156

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 20 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI ERAUN U SLA-
VONIJI'**

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 20. 3. 43.	SAT I MINUT: 2240	BROJ: 137
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 21. 3. 43.	SAT r MINUT: 0730	BROJ: 557

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL

SPOJ: —.—

Tokom podhvata Braun-' dostigla su: glavna ko-
lona crtu Bukovik ji. Buča Glavica istočno Buia

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—4, k. 21.

² U originalu dopisano olovkom: „Izvj. II D Sboru preko 1. Dom. podhvat „Braun“ vidi ped br. (15.) izvj. od 20/21 III.“ Vidi dok. br. 154, 158, 159 i 164.

531—856 Krševina sa jakim bočnim osiguranjima i zaprekama na Metli³ i Vel. Javorniku.

Pomoćna kolona po izvješću od 1630 sati desnim krilom Dolari, lijevim dolinu Jankovac.⁴

Neprijatelj davao mjestimično, često vrlo jakog odpora⁵ osobito pred pomoćnom kolonom, usljed čega ista nije mogla dostići dnevni cilj.

Napredovanje glavne kolone usporeno je bilo sa 17 zaprieka na cesti od Dragovića do Buča,⁶ od kojih pet porušenih mostova.

Radi zatvaranja međuprostora između kolona, koji je nastao zadržavanjem desnog krila pomoćne kolone upućena je jedna satnija između Golog Erda i manastira Pakra.

Ukupni vlastiti gubitci — 4 mrtva i 7 ranjenih.

Ukupni neprijateljski gubitci — 20 mrtvih prebrojano, po izjavi seljaka ispred pomoćne kolone još 25 mrtvih i 9 kola sa ranjenicima. Plien: 16 pušaka i 1 samokres, 40 bombi, 2000 puščanih naboja i 1 truba.

Na ostalom području izvan podhvata tokom dana bez događaja.

GORDIV

Op. broj 810

P 21/III D

³ Na Metli se tada nalazili dijelovi Sedamnaeste NO brigade i Drugi bataljon Prvog NOP odreda.

⁴ U originalu je „Jankovac“ precrtano i rukom napisano „Stankovac“.

⁵ Otpor je pružao Prvi bataljon Sedamnaeste NO brigade, potpomognut od dijelova Drugog bataljona. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁶ Zadržavanje glavne kolone vršili su dijelovi Dvanaeste NOU brigade. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

BR. 157

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 21 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA DRUGOG GORSKOG ZDRUGA I JEDANAESTE PJEŠAČKE PUKOVNIJE¹

IZVJEŠĆE BR. 80

O događajima u toku 21. ožujka 1943.

Jutarnje.

- a). Nema.
- b). Pojediniosti od 1. bojne II. gorskog zdruga nisu primljene. Krugovalna brzojavka od 11. pješačke pukovnije nije dobivena. Inače noć je protekla u miru.
- c). d). Nepromjenjeno.
- e). Prema večernjem izvješću.
- f) g)—h). Nema.

Večernje.

a). Prema izjavi seljaka, bilo je u noći 20/21. u selu Majuru i Stubljani oko 30 partizana,² koji su iz obćinske zgrade odnijeli jedan pisaći stroj i službene spise. Osim toga odvedena su petorica mještana. Partizani su se povukli u pravcu Krčevo—Svinica.

b). 11. pješačka pukovnija je 20. ovog mjeseca zauzela borbeni postav za podhvat. I. bojna II. pješačke pukovnije prilikom prelaza rieke Gline zadržana je sa kote 212. (Klokoč) i iz sela Kušaja od jače strojničke i strojopušćane vatre, tako da je daljnje kretanje zaustavljeno. II. bojna 11. pješačke pukovnije imala je dodir sa neprijateljem kod Široke Rijeke.³ Za vrijeme borbe partizani su se povukli u sjeverozapadnom pravcu. Od III. bojne 11. pješačke pukovnije nema izvješća. Jedan partizan je zarobljen. Vlastitih gubitaka nije bilo. I. bojna II. gorskog zdruga prilikom noćnog podhvata u prostoru Udetina zarobila je jednu partizansku stražu u jaćini od 6 ljudi i četiri sumnjive osobe uhitili. II. bojna II. gorskog zdruga: djelatnost razviđanja južno od Zirovca protekla bez uspjeha. Djelatnost čišćenja od III. bojne i dielova IV. bojne II. gorskog

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1—9, k. 21.

² Odnosi se na dijelove Banijskog NOP odreda.

³ Odnosi se na Prvi kordunaški NOP odred. Vidi dok. br. 73 i 159.

zdruga i obkoparskog voda II. gorskog zdruga, podpomognutih sa bitnicom u prostoru Mečenčani i Komogovine, protekla bez dodira sa neprijateljem.

c) d). 11. pješačka pukovnija stigla je sa I. II bojom 11. pješačke pukovnije crta: Stakorovica—Brusovača—kota 199. III. bojna 11 pješačke pukovnije imala je nalog probiti se preko Crnog Potoka—Perne u pravcu Vrgin Mosta, II. bojna II. gorskog zdruga kota 349. (jedan i pol. Kim. sjeverno od Komogovina). Inače nepromjenjeno.

e). 11. pješačka pukovnija nastavlja podhvat i moli za 22. ovog mjeseca bombardiranje sljedećih sela Krstina—Kušaja—Prisjeka (partizanski stožer Dunjak—Klokoč). I., II. i IV. bojna II. gorskog zdruga: izobrazba momčadi. III. bojna II gorskog zdruga uređenje postava u Komogovini.

f). Nema.

g). 7 partizana zarobljeno, 4 sumnjive osobe uhićene.

h). 3 puške zaplijene.

Za točnost:
Glavar stožera
Bojnik (Brusić)
Brusić

(M. P.)⁴

P. 23/111 D

' Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Zapovjedništvo
2. pješačke divizije.

BR. 162

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRAN-
SKOG ZBORA OD 21 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI
BRAUN¹

ZAPOVJEDNICTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 308/taj.

U Brodu n/S. dne 21-III. 1943.

Predmet: Dnevno izvješće.

MINISTARSTVO ORUŽANIH SNAGA

(operativni odjel glavnog stožera)

Sastavak.

I.

Slavonski zdrug:

Pcdhvat „Braun“:

Skupina Sjever: odpor komunista*¹ kod s. Krasković i Pušine (8 Z, 10 JZ Čačinci) svladan, te odbačen u pravcu zapada. Na cijeloj crti vode se još borbe sa manjim skupinama. Dnevni ciljevi: — Lipovac—Čeralije—Rijenci—Durišić—Slat. Drenovac (o, 9, 11, 13, 17 J Podrav. Slatina) najvećim dielom dostignuti.

Skupina Jug: neprijatelj³ u Požeškoj kotlini u povlačenju pravcem sjever i sjeverozapad. Stožer IV komunističke divizije⁴ povlači se iz Vetova u smjeru sjeverozapada. Slab neprijateljski odpor svladan na cijeloj crti. Vlastite snage dostigle dnevni cilj: Klokočica 743 (16,5 SSI Požega)—Komarovac—Kaptol (11 SSI Požega)—Golobrd—Češljakovci—ž. st. Velika (11 S Požega)—Draga (12 SSZ Požega)—Stražeman—Kantarovci (14 SZ Požega).

Posljedak djelatnosti skupine Zapad (Gruppe West — general Brauner) nepoznat.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 7/1—34, k. 21.

³ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. i izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije i dok. br. 154, 156, 159 i 164 u ovaj knjizj.

* i * Vidi dok. br. 58.

Vlastiti gubitci: dosada poznati: 1 poginuo, 28 ranjenih, nestalih od povoza II/4. p. p.

Gubitci neprijatelja: 37 mrtvih nađeni, svoje ranjene neprijatelj odvuкао u 5 kola, 23 zarobljena, plien 8 pušaka, 2 strojopuške, zdravstveno tvorivo, 2 komunističke zastave, povoz sa 30 konja.⁵ Iz zarobljeništva oslobođeno: 1 častnik i 11 domobrana.

Namjere:

Slavonski zdруг: nastaviti podhvat „Braun" sa skupinom Sjever kao zaprečnom skupinom na crti: Čeralije—Rijenci—Đurišić—Slat. Drenovac—k. 437—Jankovac (20 S Požega), i sa skupinom Jug: nadiranje do crte k. 657—Koprivnato Brdo (19 S Požega)—Uvačka Glava (19.5 SSZ Požega)—Papuk 953 (21 SSZ Požega).

ZAPOVJEDNIK
general (Iser)
Iser, v. r.

Za točnost:
Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

P 23/111 D

* O gubicima naših jedinica vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 20 travnja 1943 god. Štabu Četvrtje divizije NOV i PO Hrvatske.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD
21 OŽUJKA 1943 GOD. O AKCIJI U POŽEŠKOJ KOTLINI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 80

(po podacima primljenim 21. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Bilo Gore: U s. Hudovljani (10 km j.j.z. od Koprivnice) nalazi se part. skupina¹ koja je došla iz sjeverozapadnog diela Bilo Gore i pokušava se probiti u Kalnik pl. Pokušaji su do sada spriečeni.

Podr. Požege: Noću 19/20. III. između želj. postaje Vukosavljevica i Špišić Bukovica (na pruzi Kloštar—Virovitica) partizani su prekinuli želj. prugu.

Noću 18/19. III. odbijen je part. napadaj na s. Mihaljevci (4 km s. od Požege). — Iste noći jače part. snage (navodno oko 1000) napale su i zauzele s. Vetovo³ (13 km s. izt. od Požege). Naša slaba posada probila se u smjeru Kule (18 km s. izt. od Požege). — Partizani drže put: Cerovac—Bjeliševac (10 i 14 km izt. s. izt. od Požege) i pripremaju navodno napadaj na Kutjevo (19 km s. izt. od Požege).

20. III. odpočeo je naš podhvat u Požeškoj kotlini. Sjeverna skupina 20. III. nije uspjela slomiti neprijateljski odpor⁴ kod s. D. Pištane (7 km j. od s. Čačinci), a južna skupina naišla je kod s. Kutjevo i Tominci (13 km s. izt. od Požege) na jak neprijatelj-

¹ Original, raden na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—27, k. 21.

⁵ Odnosi se na Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 77.

* O napadu na Vetovo vidi dok. br. 58 i tom V. knj. 14, izvještaj Štaba Četrte divizije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske i izvještaj Štaba Dvanaeste brigade od 20 travnja 1943 god. Štabu Četrte divizije.

⁴ Odnosi se na Osamnaestu NO brigadu. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četrte divizije i dok. br. 154, 158, 164, 165 i 169 u ovoj knjizi.

ski odpor. — Neprijatelj drži crtu: s. Vetovo —s. Kaptol (11 km s. s. izt. od Požege)—s. Velika (14 km s. od Požege)—s. Stražeman (13 km s. z. od Požege).

o

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 20. III. zapaženo je jače prikupljanje partizana⁵ na području oko s. Perjasica (22 km j. j. z. od Karlovca).

Danas se vrše manji podhvati protiv partizanskih skupina⁸ na potezu: s. Trebinja—s. Udbina (10 i 16 km izt. j. izt. od Karlovca) i na potezu: s. Lasinja—s. Cremušnjica (6 km j. od Pesarovine i 17 km s. izt. od Vrgin Mosta).

Podr. Gline: Prigodom razviđanja područja j. izt. od Gline naši razviđački dielovi dobili su sa visa k. 292 (12 km j. izt. od Gline — a 1 km z. od s. M. Gradac) jaku vatru. Sa pojačanjem iz Gline partizani su protjerani.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:

Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)⁷

⁵ i ' Odnosi se na Kordunaški NOP cdred. Vidi dok. br. 74, 95 i 157.
' Pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 162

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 21 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU
JEDINICA OSME DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE NA
CRNU VLAST¹

Predmet: rzb

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

SUPERSLODI — Oper, odjelj.

i radi znanja:

KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum	otpreme
i	prijema
čas	22. III. 43
	0,25 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4636
Stiglo 22. III. 43-XXI

Br. 4292/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA 21 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

Primijećen je prolaz partizanske formacije[^] iz Jesenice (Gospić LI-GZ) prema Jezeranu (Ogulin XN-AD) i Drežnici (Ogulin ZP-AD).

DIVIZIJA „RE“:

Iz hrvatskog izvora se javlja da su odredi M.V.A.C. Medak uspješno sarađivali sa ustaškim odredima u operacijama da se

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na Četvrtu NOU brigadu. Vidi dok. br. 66.

olakša pritisak partizana na Lcvinac.³ Za pomenutih operacija ustaše su zaplijenile 3 mitraljeza, 3 puškomitraljeza i 2 minobacača od 81 mm.⁴

Hrvatski bataljon stigao je u Lovinac sa municijom i živim namirnicama. Izgleda da je situacija u zoni normalizovana.

Noću uoči 21. o. m. partizani su napali garnizon M.V.A.C. u Crnoj Vlasi⁵ (Gospić MH-GO); odbrana se jutros povukla u pravcu Vrhovina. Gubici M.V.A.C.: 3 mrtva i 15 ranjenih; protivnički nisu provjereni.

Iste noći uoči 21. o. m. partizani⁶ su gađali minobacačima 81 mm. i automatskim oružjem posadu Vrhovine prouzrokovavši nam ove gubitke:

1 mrtvog, 6 ranjenih.

Paljba u cilju ometanja, bez posljedica, protiv garnizona Lič. Jesenica—Blata (Karlovac KI-AB) i Vojnovac (Karlovac IN-AN).

GRUPACIJA ROBERTO

Određeni talijanski i hrvatski jučer, 20. o. m., raščičavali su zonu Ravne Gore (Ogulin ZG-BD), Jurkovićevo Laz, k. 793, k. 863 (Ogulin ZN-AX), k. 955, k. 909 (Ogulin ZL-AX) i k. 782 (Ogulin ZL-BD); nema šta da se javi.

Jučer, 20. o. m., partizani su napali u blizini km 614.700 (Sušak VM-AR) našu patrolu za zaštitu željeznice, koja se suprotstavila i koja je uspjela da se izvuče; naši gubici: 1 ranjen.

XIV OBALSKA BRIGADA:

Prilikom slučaja koji se desio u zoni Sv. Vid. o čemu telegram 4243 od 20. o. m., zarobljena su 3 sumnjiva lica, a ne jedno, kako je javljeno.

OSTALI SEKTORI:

Uobičajna aktivnost patrola i zasjeda.

* Napad na Lovinac vršile su Prva NOU, Druga NOU i Deveta NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 59 i 86.

⁴ Vidi dok. br. 86.

⁵ Napad su vršile snage Osme divizije, i to: Peta, Šesta i Petnaesta brigada. Vidi dok. br. 79 i 163.

⁶ Vidi dok. br. 79.

OGGETTO: rab.

RESISTENZA

7/11
3
H

Da CULAK V CARA
AT SUPERSTROCA OPERAZIONI
et, per conoscenza:
AT COMANDO XI ET XVIII CARA

partenza	
Data e ora	
arrivo	22.3.43
	0.25

4636

N. 4292/Op.-

MOVITA' ORI 18 DICIO 21 MARZO 1943 XXI.-

Movimento ribelli :

Segnalato passaggio formazione partigiana da Jesenica (Gospic LI-92) diretta verso Jezzerane (Ogulin KN-AD) Dreznica (Ogulin ZT-AD).

Divisione "Re" :

Fonte croata segnala che reparti M.V.A.C. Medak habent efficacemente cooperato con reparti ustaschia et operazioni alleggerimento pressione partigiana su Lovinac. Durante anzidette operazioni ustaschia avrebbero catturato 3 mitragliatrici, 3 fucili mitragliatori et 2 mortai 81.

Lovinac raggiunta da btg. croata con munizioni et viveri. Situazione zona sembra normalizzata.

Notte sul 21 partigiani habent attaccato presidio M.V.A.C. Grna Vlast (Gospic MH-30); difensori stamane habent ripiegato su Vrhovine. Perdite M.V.A.C. : 3 morti et 15 feriti; avversarie imprecisate.

Stessa notte sul 21 partigiani habent effettuato tiri mortai 81 et armi automatiche contro presidio Vrhovine causando seguenti nostre perdite : 1 morto, 6 feriti.

Tiri disturbo senza conseguenze contro presidi Lic Jesenica - Blata (Karlovec XI-AB) et Vojnovac (Karlovec IN-AN).

Raggruppamento Roberti :

Reparti italiani et croati ieri 20 habent rastrellate zona Ravna Gora (Ogulin ZN-BD) Jarkovicev Laz, n. 793, n. 863 (Ogulin ZN-AX), n. 955, 909 (Ogulin ZL-AX) et n. 782, (Ogulin ZL-BD); nulla da segnalare.

Ieri 20 partigiani habent attaccato pressi km. 614,700 (Susa VU-AB) nostra pattuglia P.F. che reagiva et riusciva ad disimpegnarsi; nostre perdite : 1 ferito.

XIV Brigata Costiera :

In episodio zona S.Vito cui tele 4243 giorno 20 risultano catturati 3 individui sospetti anzichè : come segnalato.

..//..

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Prilikom izviđačke aktivnosti nad naseljima Ramljane (Gospić LI-FX), Turjanski (Gospić MH-GK), Babin Potok (Gospić NH-GO) i Čanak (Gospić MK-FX) nije uočeno ništa neobično..

GENERAL GLORIA

- 8 prepisa
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjeljenju
- 1 Infor. odjeljenju
- 1 Kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 162

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 21 OŽUJKA 1943 GOD. O ZAU-
ZIMANJU S. MUC¹**

Predmet: rzb.

Telegram

j slanja

Datum i čas \ prijema 22. III. 43

I 1.00

OD KOMANDE XVIII ARM. KORP.

KOMANDI SUPERSLODE

i na znanje:

KOMANDI V i VI ARM. KORP.

TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
"SLOVENIJA-DALMACIJA.

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4639

Stiglo 22 ožujka 1943/XXI

Br. 4436/op.

IZVJEŠTAJ U 18 GASOVA 21 OŽUJKA 1943/XXI

AKTIVNOST USTANIKA:

Nema šta da se javi.

SEKTOR „BERGAMO“:

Naše su trupe juče. 20 tek. m., zauzele Muć (Split UK-CD). Partizanski štab² i oko 300 ljudi povuklo se u pravcu Drniša. Uništena parohova kuća u Prugovu (Split UK-BU) koja je bila sjedište partizanskog štaba. Pretrpljeni gubici pored

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog Instituta.

* Odnosi se na Splitski odred. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

onih već javljenih saopštenjem od 20 t. m.: 4 ranjena. Protivnički: neutvrđeni. Zarobljeno 57 sposobnih ljudi.

Danas. 21 tek. m. nastavljeno je čišćenje zone Muć i Postinje (Split TR-CE). Uništeno je sjedište partizanskog štaba gdje je bilo dinamita i nagaznih mina. Ustanici su se povukli u pravcu Milešina (Split UH-CK)—Svilaja (Split UK-CM).

SEKTOR „ZARA“:

Usljed ubistva dvojice naših simpatizera, politička vlast je naredila da se u s. Brgulje (Zadar VU-DV), za odmazdu, strijelja 6 političkih uhapšenika.

SEKTOR „CELERE" I „SASSARI“:

Obična djelatnost pretraživanja i zasjeda.

VAZDUSNA DJELATNOST:

Zaštita operišućih trupa u zoni Muć. Bombardovanje naselja Umljanović (Šibenik TP-CM), Grbeše (Šibenik TI-CH), Visoka (Šibenik SP-CD), Kladnjice (Šibenik TI-TL-CD) sa znatnim uspjehom i mitraljiranje položaja u zoni Prnjak (Split TN-CK).

Vedro.

GENERAL SPIGO

- 8 kopija
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Načel. Operat. odjelj.
- 1 Odjelj. „I" (obavještajnom)
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjelj. telekomunikacija

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 22 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA DRUGOG GORSKOG ZDRUGA I JEDANAESTE PJEŠAČKE PUKOVNIJE¹

IZVJEŠĆE BR. 81

O događajima u toku 22. ožujka 1943.

Jutarnje.

- a). Nema.
- b). Od 11. pješačke pukovnije krugovalna brzojavka još nije primljena. Inače noć protekla u miru
- c) d). Prema krugovalnom izvješću od 21. ovog mjeseca.
- e). Prema večernjem izvješću.
- f) g)—h). Nema.

Večernje.

a). Prema izvješću 11. pješačke pukovnije, jače partizanske snage nalaze se još i dalje u prostoru Klokoč—Dunjak—Kušaja—Krstine—Prijeke.² Prema izvještaju izbjeglica iz Dobretina oko 100 partizana opkolili su selo Dobretin noću 21/22 (6 Kim. jugozapadno od Bos. Novog).³ Javljeno je da se jače partizanske snage nalaze južno od Bos. Kostajnice.⁴

b). III. bojna 11. pješačke pukovnije imala je dodira sa manjim partizanskim grupama kod Crnog Potoka—Malička—Milići, dalje u jugozapadnom pravcu Margačevac (474). koje su grupe raztjerane. III. bojna 11. pješačke pukovnije stigla je danas u selo Svinica (4 Kim. sjeverozapadno od Kladuše). Vlastiti gubitci: jedan ranjen i dva nestala. Neprijateljski gubitci nepoznati. Zapljenjeno je: dvije puške, 3 samokresa. 100 pušanih naboja i 6 naboja za samokres. I. i II. bojna 11. pješačke pukovnije zauzele su borbeni postroj za dalji podhvat. I. bojna II. gorskog zdruga: razviđanje u Međumajdanu. III. bojna II. gorskog zdruga: uređenje borbene postavi Komogovina—Kukuruzari. II. i IV. bojna II. gorskog zdruga: izobrazba momčadi.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—8, k. 21.

² Odnosi se na Kordunaški i Banijski NOP odred. Vidi dok. br. t3 i tom V, knj. 14 izvještaj Štaba Prvog korpusa od 6 travnja 1943. ;;od. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

³ Odnosi se na dijelove Banijskog NOP odreda.

* Odnosi se na Banijski NOP odred.

c) d). III. bojna II. gorskog zdruga bez jednog sata u Komogovini, jedan sat u Kukuruzarima. II. bojna II. gorskog zdruga bez jednog sata u Dvoru, jedan sat u Međumajdanu. I. bojna 11. pješačke pukovnije Buhaća, II. bojna 11. pješačke pukovnije Mračaj, III. bojna 11. pješačke pukovnije Svinica.

e). 11. pješačka pukovnija: podhvat u prostoru Krtinja—Klokoč—Kušaja—Prisjeka—Dunjak. Za bombardiranje navedenih mjesta moli za 23. ovog mjeseca oko 8. sati. Osiguranje preselice sa municijom biti će izvedeno sa dijelovima V. gorskog zdruga. I. i III. bojna II. gorskog zdruga: noćni podhvat. II. i IV. bojna II. gorskog zdruga: djelatnost razviđanja.

f). Jedan ranjen, dva nestala.

g). Nepoznato.

h). Dvije puške, tri samokresa, 100 puščanih nabojia i šest nabojia za samokres.

(M. P.)⁵

P. 24/111 D

Za točnost
Glavar stožera
Bojnik (Brusić)
Brusić

⁵ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Zapovjedništvo-
2. pješačke divizije.

BR. 199

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 22 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA
U LICI¹**

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjelj.
i radi znanja:
KOMANDI XI I XVIII ARMIJ. KORPUSA

V. P. 10, dne 23 ožujka 43-XXI
0,10 čas.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4701
Stiglo 23 ožujka 43-XXI

Br. 4331/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 22 OŽUJKA 1943

POKRETI USTANIKA:

Iz izvora M.V.A.C. javlja se o koncentraciji XIV parti-
zanske brigade² u zoni Dabar (Senj XV-GU).

DIVIZIJA „RE“:

Gubici uslijed puščane vatre ustanika na garnizon Vrho-
vine, javljeni telegramom 4292 od 21 o. m., ovako se mijenjaju:
3 mrtva, od kojih jedan oficir, potporučnik Leto Giuseppe, iz
l'XXV granične straže; devet ranjenih, od kojih jedan oficir,
kapetan Bertoli Francesco, iz 1/XXV granične straže.

Jučer, 21 o. m., naš odred u izviđanju dionice željezničke
pruge Lič. Jesenica (Gospić LI-GZ)—Blata (Karlovac KI-AB)
natjerao je u bjekstvo partizane, koji su ostavili u našim ru-
kama jednog vojnika 57-og minobacačkog bataljona divizije

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Vidi dok. br. 68, 166, 170 i 175.

„Lombardia“, zarobljenog od ustanika u ranijim akcijama. U toku su provjeravanja.

Garnizon M.V.A.C. iz Dabra povukao se u pravcu Škara (Senj XV-GO) s ciljem da pojača taj garnizon i izbjegne oštećenje.

Četnici garnizona Crna Vlast³ koji su se povukli prema Vrhovinama, o čemu telegram 4292 od 21 o. m. broje oko 40 vojnika; ostalih 120 izgleda da su poginuli, ranjeni ili nestali.

Noću uoči 22 o. m. vatra artiljerije i automatskog oružja u cilju ometanja garnizona Vrhovine.

GRUPACIJA ROBERTI:

Akcije uznemiravanja garnizona Delnice.

OSTALI SEKTORI:

Uobičajena aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Izviđanje željezničke pruge Ogulin—Blata. Obasipano je malim bombama i mitraljirano mjesto Kosanovići i kota 563 (Karlovac MH-AF).

GENERAL GLORIA

- 8 prepisa
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 1 Infor. odjeljenju
- 2 Šefu Operativ, odjelj.
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

' O borbama koi Crne Vlasti vičli dok. br. 79 i 160.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 23 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLAVONIJI¹

**ZAPOVJEDNICTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA**

Glavno-stožerni odjel
Op. Broj 314/taj.
U Brodu n/S dne 23. III. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(operativni odjel glavnog stožera)
Sastavak.

Sriemski zdruk:

Prema viesti želj. osiguranja, odsjek C, 22. III. 43. komunisti-¹ u jačini bojne prešli želj. prugu Šid—Sriemska Rača južno od s. Grk (Višnjićev'o) (18 JI Šid) u nepoznatom pravcu, ali vjerojatno u pravcu Fruške Gore. U borbi 1 poginuo i 6 zarobljeno od želj. stražara, 6 pušaka izgubljeno. Gubitci neprijatelja nepoznati. Obćina Kuzmin javlja, da 3 brigade³ u smjeru sjevera nadiru sa predhodnicom u šumi Klještevica (2 S Bosut). Viest u provjeravanju.

20. III. 43. u 1500 5—600 komunista,⁴ najvećim dielom seljani iz s. Surduka i Belegiša (27 i 21 SSZ Zemun) napali oružničku obhodnju jačine 15 ljudi između Surduka i Slankamena (17 SSZ St. Pazova). Vlastiti gubitci: 9 oružnika poginulo, 5 zarobljeno i 1 nestao. 23. III. 43. 2 oružnika bijegom vratila se iz zarobljeničtva i javili da komunisti borave kod s. Šibanovci (13 JJZ St. Pazova). Krstarenje zapovjeđeno.

Slavonski zdruk:

Podhvat „Braun“;

Skupina Sjever: 23. III. 43. rano izjutra jedna bojna u nadiranju od grebena iztočno Slat. Drenovac—sjeverno k. 437 na-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—26, k. 21.

², ³ i ⁴ Vidi tom I, knj. 6, dok. br. 92.

išla na jak odpor.⁵ Bojna vodila borbu od 1000—1400 sati, ali k. 437 do 1200 sati nije mogla zauzeti. U isto vrijeme neprijatelj je desnokrilnu satniju skupine Jug na k. 574 (3.5 J Slat. Drenovac) obkolio. U sati neprijatelj⁶ poduzeo žestoki protunapad preko Razboja 1 km istočno k. 437 u pravcu sjevera, podpomognut jakom vatrom bacača i gorskog topa. Bojna se pod borbom povukla na južni rub s. Pušine. Isto je tako morala bojna kod Slat. Drenovca lievo krilo prema Pušinama zalomiti. U Slat. Drenovac—Čačić 158 (1 Z Slat. Drenovac) — Mihaljevo Brdo 384 — k. 437 — k. 523 (3 J Slat. Drenovac) — Torinačko Brdo (2,5 JI Slat. Drenovac) navodno XII. i XVI. komunistička brigada⁷ sa namjerom da uništi naše snage kod prodiranja u Slat. Drenovac.

Neprijatelj označuje vlastite postave paležem većih šumskih površina i prikriven nastalim dimom poduzima protunapade. Neprijatelj je vrlo dobro naoružan strojopuškama i strojnicama, te nekoliko bacača i jednim gorskim topom. Strijeljivo ne štedi.

Do sada javljeni gubici skupine Sjever: 12 mrtvih, 1 častnik i 10 domobrana ranjeno, 1 častnik i nekoliko ljudi nestalo. Jedna strojica uništena punim pogodkom topa. Gubitci neprijatelja nisu ustanovljeni, ali se ocjenjuju visoko. Uhićeno 60. plien veća množina stoke i svinja.

Skupina Jug: Razviđanjem ustanovljene jače komunističke snage⁸ između Slat. Drenovac i šumarije Jankovac (4 JJZ Slat. Drenovac).

1/5. p. p. u nadiranju prema k.'574 radi uzpostave sa lievim krilom skupine Jug. kod k. 574 naišla na jak odpor neprijatelja⁹ i bila jedno vrijeme obkoljena. ali joj uspjelo probiti se u smjeru k. 657.

Na odsjeku Koprivnato Br. — Papuk (5 JJZ i 7 JZ Slat. Drenovac) bez naročitih događaja.

Jedna i pol bojna u nadiranju od Kaptola (11 SSI Požega) pravcem Češljakovački V- 820 (6 S Kaptol) dosegla Cipelevac 817 — Češljakovački V. 820.

Vlastiti gubitci: 2 ranjena, 2 nestala. Gubitci neprijatelja: 1 zarobljen, 1 puška zaplijenjena. Drugi gubitci nisu ustanovljeni.

⁵ i " Vidi tom V, knj. 14 izvještaj Šesnaeste NO brigade Štabu Četvrte divizije od 12 travnja 1943 godine, i dok. br. 154, 158 i 159 u ovoj knjizi.

⁶ i ⁷ Na ovom području dejstvovala je Šesnaesta NO i Osamnaesta NO brigada. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Osamnaeste NO brigade Štabu Četvrte divizije od 14 travnja 1943 godine.

3. pješ. divizija:

Područje Zvornik: U dnevnom izvještaju 22. III. 43. javljeno komunističke bande¹⁰ kod Rakino Brdo (11 Z Zvornik) povukle se u smjeru Sekovića. Navodno pripremaju se za odlazak, ali nije ustanovljeno kuda (viest pouzdanika).

U prostoru južno Koraj (20 JJI Brčko) po četnicima ustanovljeno, da je oko 200 komunista sa povozom u pokretu smjerom juga.

4. pješ. divizija:

Bez naročitih događaja.

Namjere:

Sriemski zdruk: krstarenje jugoistočnim dielom Srema.

Slavonski zdruk: u podhvatu „Braun“: Pričuvom skupine Jug i snagama sa desnog krila skupine Sjever kotlinu na crti Pušine—Pušinska P1—Rust—k. 753 (5.5 J Slat. Drenovac) — k. 657 — zatvoriti i neprijatelja koncentrično napasti u prostoru Slat. Drenovac—Jankovac.

3. pješ. divizija: krstarenje iz Bijeljine u smjeru Medaši—Balatum (12 i 17 SI Bijeljina) i od Capardi u smjeru Borogovo.

4. pješ. divizija: razviđanje u okolišu četnih nastanbenih mjesta.

II.

U s. Donja Vrba (7.5 I Brod) u noći 22/23. III. 43. 15—20 Komunista opljačkalo od šumskih radnika 18 kg eksploziva, 988 komada kapsla i 180 metara štapina. Zapovjeđeno uhićenje svih šumskih radnika i iztraga.

ZAPOVJEDNIK

general Iser, v. r_

ZA TOČNOST:

Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

" Birčanski i Sremski NOP odred. Vidi tom I, knj. 6.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 23
OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI NA PODRUČJU PAPUKA,
PSUNJA I POŽEŠKE KOTLINE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 82

(po podatcima primljenim 23. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Požege: Obći podhvat protiv partizanskih snaga² na području Papuka. Psunja i Požeške kotline nastavlja se. Dielovi 1. gor. div. koji nastupaju prema iztoku dostigli su 21. III. crt: s. Amatovci— s. Striježevica — Krševina (787) — Jaskovo Br. — Lutoč — dolina Jovanovica (18 i 16 km j. j. z., te 14, 11, 10 i 9 km. j. z. od Voćina). — Do sada poznati gubitci 21. III. kod 1. gor. div. iznose:

- a) Neprijateljski: 33 mrtva i 3 zarobljena.³
- b) Vlastiti: 2 mrtva i 13 ranjenih.
- c) Plien: 10 pušaka.

Sjeverna skupina je 22. III. izvršila nabadaj na Slat. Drenovac (17 km j. od Podr. Slatine). Neprijatelj⁴ drži visove zapadno od Slat. Drenovca.

Južna skupina savladavši nepr. odpor⁵ izbila je 22. III. na crt: Jankovac—Koprivnato Br.—Uvačka Gl.—Papuk (3.5, 5, 6 i 8 km j. z. Slat. Drenovca). Vlastiti gubitci: 3 mrtva, 10 ranje-

¹ Original, umnožen na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 7/1—43, k. 21.

^a Odnosi se na Četvrtu diviziju. Vidi dok. br. 159 i 164.

* O gubicima vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske.

⁴ i ^s Odnosi se na Drugi bataljon Šesnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske.

nih i 1 nestao, a neprijateljski: 12 mrtvih i 10 zarobljenih.

O radu 1. gor. div. 22. III. još nema podataka.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)⁶

* Pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva
— Operativni odjel

BR. 199

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 23 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA
NA SEKTORU VRHOVINE¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjeljenju

i radi znanja:

KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Datum i čas   prijema 23. III. 43.
   otpreme 23. III. 43.
   00,10 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4761

Stiglo 23 ožujka 43—XXI

Br. 4368

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 23 OŽUJKA 1943 — XXI

POKRETI USTANIKA:

Javlja se: o premještanju XIV brigade iz Dabra (Senj XV-GU) prema Rudopolju⁰ (Gospić MK-GO); o koncentraciji partizana u zoni G. Kosinj (Senj XR-FV).

DIVIZIJA „RE“:

Danas, 23 o. m., započeta je akcija protjerivanja partizana¹ iz zone Vrhovine sa dvije kolone, koje su, svladavši jak protivnički otpor, raščistile kote: 1074 (Gospić LI-GO), 1082 (Gospić MH-GM), 1000 (Gospić MH-GM), 1019 (Gospić LI-GO), 925

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Tada se u Rudopolju nalazila Peta NOU brigada. Vidi dok. br. 94, 163 i 170.

* i ⁴ Vidi dok. br. 94 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osme divizije od 11 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

(Gospić MH-GO), 1035, 954 (MH-GQ) i 944 (Gospić MK-GO) izbivši čelom na kote 1035 i 827.

Sutra, 24 o. m., akcija će se nastaviti.

Naši gubici: 7 mrtvih, od kojih jedan oficir, i 42 ranjena, od kojih 4 oficira; protivnički: provjereno 70 mrtvih;⁴ zaplijenjeno nekoliko pušaka i municija. Naknadno će se javiti ime poginulog oficira.

Naši odredi raščistili su zonu Tuk i Lisac (Karlovac AF-LI) natjeravši u bjekstvo ustanike i zapalivši naselja Pošmuge i Graovci (Karlovac AF-LI).

Drugi odredi započeli su čišćenje zone Treskavac, Radošić (Ogulin XV-AN); naknadno će se javiti vijesti.

GRUPACIJA ROBERTI:

Naš odred raščistio je zonu Skrbästi Vrh (Ogulin ZN-AX); nema što da se javi.

Blindirani voz je kod km 588/4 (Ogulin VU-BD) prouzrokovao eksploziju artiljeriskog zrna koja je oštetila željez. prugu; pruga je odmah uspostavljena.

OSTALI SEKTORI:

Uobičajena aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Jučer, 22 o. m., bombardovani su i obasipani malim bombama Crna Vlast, V. Obijaj (Gospić MH-GO), i kote 944 (MH-GO), 1000 i 1082 (MH-GM); protivavionsko dejstvo pogodilo je jedan avion.

Danas, 23 o. m., vršeno je izviđanje zone Plaški i nad dionicom želj. pruge Ogulin—Blata.

Bombardovani su i gađani malim bombama Crna Vlast, kota 827 (MH-GO), padine Perušića (Gospić MK-GO), kote 1000 i 1082, Babin Potok i Turjanski. Bombardovano je naselje Dabar (Senj XV-GU).

**NAČELNIK ŠTABA PUKOVNIK
ZAPPINO 23402303**

- 8 prepisa
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pom. nač. štaba
- 1 Infor. odjeljenju
- 2 Operativ, odjeljenju
- 1 kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

BR. 199

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 23 OŽUJKA 1943 GOD. O PO-
NOVNOJ AKCIJI U ZONI VODICE'**

Telegram

slanja
datum i čas   prijema 24. III. 1943
2.30

OD KOMANDE XVIII ARM. KORP.
SUPERSLODI — OPERATIVNO ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V i VI ARM. KORP.
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4764
Stiglo 24 ožujka 1943/XXI

Br. 4510/op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 23 OŽUJKA 1943—XXI

AKTIVNOST USTANIKA:

Nema šta da se javi.

SEKTOR „BERGAMO“:

Juče. 22. t. m., očišćena je zona Pod Glavicom (Split UK-
CD). Konfiskovano 4 vola i 10 ovaca. — Pronađeni su upola
razrušeni: 1 kamion, 4 kola i 2 autobusa.

Pokupljen još 21 sposoban čovjek.

Nanijeti gubici: 4 mrtva, 6 ranjenih, 1 strijeljan.

Motociklistu autokolone Zadar—Split teško je ranila grupa
partizana u blizini s. Bilice (Šibenik RO-BZ).

U zoni Farska (Omiš UO-AT) naša patrola je otvorila va-
tru na lice koje je ostavilo lovačku pušku.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

SEKTOR „ZARA“:

Nastavlja se akcija² o kojoj je javljeno u saopštenju od 22 tek. m.

Konfiskovano 160 ovaca, 6 konja, 18 goveda i zapaljene su neke partizanske kuće.

21 tek. m. započeta je nova akcija u zoni Vodice (Zirje PN-CK), Zaton (Zirje QH-CM), Srima (Zirje QH-OK): pronađena tri leša partizana, propagandni materijal, fotografije, lijekovi, optički aparat.

U zoni Turanj (Zirje PN-CQ) naša patrola protjerala partizansku grupu. — Pronađeni su tragovi krvi, tri noža, razni materijal.

SEKTOR „CELERE“:

Baterija Lusa (Šibenik QO-CD) je otvorila vatru na dvadeset barki prispijelih na ostrvo Krbela (Šibenik QO-BZ).

Remorker koji je zatim upućen na lice mjesta, zarobio je 25 civila, među kojima i jednog ranjenika.

U zoni Beljne Junaković (Šibenik RK-CF) zarobljena su 2 partizana kod kojih su pronađeni okviri za municiju i razna dokumenta.

Kr. karab. su u zoni Pekas (Šibenik RK-CK) našli municiju i razni materijal.

Vedro.

GENERAL SPIGO 18002303

Broj kopija:

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 1 Odjeljenju „I“ (obavještajno)
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjelj. telekomunikacija

¹ Ova akcija se vodila protiv 6naga Sjevernodalmatinskog bataljona. Vidi dok. br. 141 i 150.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 24 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN U SLAVONIJI¹

ZAPOVJEDNICTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 319/taj.

U Brodu n/S., dne 24-111. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA

(operativni odjel glavnog stožera),

Sastavak.

I.

Sriemski zdruk:

Povećava se aktivnost komunističkih bandi.

Slavonski zdruk:

Nastavak podhvata „Braun“:

Skupina Sjever: Odbijen noćni napad² 0200 na odsjeku Slat. Drenovac—Pušine.

Skupina Jug: Osiguranje desnog boka kod Češljakovački V. 820 (16,5 SSI Požega) u noći 24. 3. 43 od 0300 obkoljeno i razbijeno od mnogo nadmoćnijeg protivnika.³ Polubojna III/4. p. p. (250 ljudi) pružila slab otpor i najvećim dielom zarobljena. Zapovjednik bojne, ranjen, sa 2 četka⁴ i 30 domobrana probili se. Točni gubitci nisu još poznati. Upućena pričuva od Kaptola u smjeru sjevera nije mogla svladati neprijateljski otpor i povukla se na visove sjeverno Kaptola nakon što je prihvatila momčad u povlačenju.

Sa skupinom Zapad nije bilo spoja.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1—24, k. 21.

² Vidi dok. br. 102 i 106.

³ Vidi dok. br. 164 i 171 i tom V, knj. 14, izvještaj Šesnaeste NO brigade Štabu Četvrte divizije od 12 travnja 1943 godine.

* časnika

Iztočno od bočnog osiguranja naniela je IV. obk. polubojna neprijatelju veće gubitke, ali se morala zbog obkoljavanja povući u smjeru Kaptola.

Do sada javljeni gubitci: 2 častnika poginulo. 3 častnika ranjeno i 3 častnika i oko 150 domobrana nestalo.

3. pješ. divizija:

Područje Bijeljina: Ustanovljena komunistička banda jačine bojne kod Bogutovo Selo (22 JZ Bijeljina).

Područje Zvornik: Razviđanjem ustanovljene komunističke bande 8—10 km južno Capardi (9 Z Zvornik).

4. pješ. divizija:

Bez naročitih događaja.

Namjere:

Nastaviti podhvat „Braun“: Zatvoriti gorske ceste na crti Kokočak—Kaptol.

Kod 3. pješ. div.: Upućivanje jedne bojne od Bijeljine u pravcu rudnika Ugljevik (18 JZ Bijeljina);

U ostalim područjima i odsjecima razviđanje i krstarenje u okolini četnih nastanbenih mjesta.

ZAPOVJEDNIK
general Iser, v. r.

ZA TOČNOST:
Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

ZAPOVJEDNIČTVO
N. DOMOBRANSKOG ZBORA
 Glavno-stožerni odjel
 Op. Broj _____ /oj.
 U Bratu crk. obo. _____

22
1945

PRILAZ: Dnevni izvještaj. **MINISTARSTVO ORUŽANIH SNAGA** (operativni odjel glavnog stožera), sastavak.

1.

Orleanski odred:
Povećava se aktivnost komunističkih bandi.

Glavoski odred:
Sastavak podhvata "Braun":
Skupina sjever: Odbijen noćni napad oboe na odsjeku Mat. Brenova-Lužine.
Skupina Jug: Osiguranje bošnog Boka kod (ešijakovački v. oboe (16, 5 JZI Požega) u noći 24. 3. 45 od oboe obkoljeno i razbijeno od znoro nadmoćnijeg protivnika. Polubojna III/4.p.p. (250 ljudi) pružila slab otpor i najvećim dijelom zarobljena. Zapovjednik bojue, ranjen, sa 2 četka i 30 domobrana probili se. Težni gubitci nisu još poznati. Upućena pričuvna od Kaptola u smjeru sjevera nije mogla svladati neprijateljski otpor i povukla se na visove sjeverno Kaptola nakon što je prihvatila moguću oporbu.

U skupinom Šepci nije bilo spoja.
Istočno od bošnog osiguranja naišla je IV. obk. polubojna neprijatelju veće gubitke, ali se morala zbog obkoljavanja povući u smjeru Kaptola.
Do sada javljeni gubitci: 2 častnika poginulo, 3 častnika ranjeno i 3 častnika i oko 150 domobrana nestalo.

3. pješ. divizija:
Područje Bijeljina: Ustanovljena komunistička banda jačine bojna kod Bogutovo selo (22 JZ Bijeljina).
Područje Tvorik: Razviđanjem ustanovljene komunističke bande 3 - 10 ka južno Šepci (9 Z Tvorik).

1. pješ. divizija:
Uz narednih "ogadnja".

Kapitane:
Sastaviti podhvata "Braun": Zatvoriti gorske ceste na crti Kocunak-Kaptol.
Kod 3. pješ. div. Upućivanje jedne bojne od Bijeljine u pravcu ravnika Ugljevik (18 JZ Bijeljina).
U ostalim područjima i odsjecima razviđanje i krstarenje u okolini četnih nastanbenih mjesta.

ZA POŠTOM:
Glavni stožer
Glavoski odred
[Signature]

Z A P O V J E D N I K
General Iser v.r.

BR. 199

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 24
OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI NA PAPUKU, PSUNJU I
U POŽEŠKOJ KOTLINI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 83

(po podatcima primljenim 24. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

- Podr. Moslavine: Noću 22/23. III. između želj. postaje Ludina—Vidrenjak i Moslavina—Popovača (na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga) naišao je putnički vlak na rastavljene tračnice i iskliznuo. Žrtava nije bilo.
Iste noći između želj. postaje Gračanica i Repušnica (na pruzi Dugo Selo—Banova Jaruga) partizani su oštetili želj. prugu i b. b. liniju.
- Podr. Nova Gradiška: Noću 22/23. III. kod želj. postaje Medari—Dragalić (7 km z. od Nove Gradiške) naišao je teretni vlak na minu. Stroj i 7 vagona su iskliznuli.
- Podr. Požege: U podhvalu protiv partizanskih snaga na Papuku, Psunju i Požeškoj kotlini, jedna bojna sjeverne skupine u nadiranju grebenom istočno od Slat. Drenovca naišla je 23. III. kod k. 437 (2 km j. od Slat. Drenovca) na jak neprijateljski odpor² i poslije neprijateljskog protunapadaja kod visa Razboj (2.5 km j. izt. od Slat. Drenovca).
Dielovi južne skupine u nadiranju od Kaptola (11 km s. s. izt. od Požege) dostigli su 23. III. crtu: Cipelovac (817 — 6 km s. s. izt. od s. Kaptol) — Češljakovački V. (820 — 6 km s. od Kaptola). Na

¹ Original, umnožen na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1—41, k. 21.

² Vidi dok. br. 165, 168, 171, 173 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

ovom području zapaženi su dielovi XVIII. partizanske brigade.³

Čete 1. gor. div. napredovale su tokom 22. i 23. III. pod neprekidnim i žilavim neprijateljskim odporom⁴ do ceste: Bučko Kamensko (19 km s. z. od Požege) — Vučjak — Zvečevo (12 i 9 km j. i j.j.z. od Voćina) — Voćin i ušle u s. Vučjak i Zvečevo. Od 23. III. u večer čete drže zaprečnu crtu: Kamengrad (2 km izt. od Vučkaka) — Velebit (2 km s. izt. od Vučkaka) — Zvečevo — Tejina Kosa (5 km j.j.z. od Voćina) — Selaški Potok. — Vlastiti gubitci 22. i 23. III.: 4 mrtva, 5 ranjenih i 1 nestao, a izgubljena je 1 strojopuška i 2 puške. Neprijateljski gubitci 22. III.: 59 mrtvih.

22. III. zorom uspjelo je jakim partizanskim snagama preći Ravnu Goru (5 km j. z. od Zvečeva) i preko Buča se prebaciti u Psunj pl.⁵ Na putu: Pakrac—Bučko Kamensko ove partizanske snage napale su i uništile 2 preselice sa streljivom, 1 zdravstveni samovoz i 4 teretna samovoza. Za sudbinu momčadi se još ne zna. — Dve bojne i 1 sat čiste sada područje sjeverno i južno od r. Pakre.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

(M. P.)⁶

³ Tada se tu nalazile Šesnaesta i Osamnaesta NO brigada. Vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁴ Odnosi se na Dvanaestu NOU brigadu. Vidi tom V. knj. 14. izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije i izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁵ Dvanaesta NOU brigada sa dijelovima Sedamnaeste NO brigade prebacila se 23. ožujka 1943 god. sa Ravne Gore na sektor Psunja. Vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske.

⁶ Pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 199

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 24 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA
U LICI¹**

Telegram

**OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
SUPERSLODI — Oper, odjeljenju
i radi znanja:
KOMANDI XI ARMIJ. KORPUSA
XVIII „,**

Datum i čas

otpreme 24. III. 43-XXI
20,40 č.
prijema 24. III. 43-XXI
22,45 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4814
Stiglo 25 ožujka 43-XXI

Br. 4400'op.

8 prepisa
1 Ekselenciji
1 Nač. štaba
1 Pomoć. nač. štaba
1 Infor. odjeljenju
2 Operativ, odjeljenju
1 Komandi kr. karab.
1 Odjelj. za telekomunikacije

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 24 OŽUJKA 1943-XXI

POKRETI USTANIKA:

— Četničke i hrvatske vijesti potvrđuju da je u zoni Dabar (Senj XV-GU), Vrhovine prisutna Osma partizanska divizija²

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Vidi dok. br. 163, 166 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osme divizije od 11 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

sa 4 brigade, sa ponekim artiljerijskim oruđem i 2 tenka nje-
mačkog tipa; vjerovatno su ista o kojima je već objavljeno teleg.
3377 od 1 ožujka.

DIVIZIJA „RE“:

— Dana 23 o. m. o čišćenju zone Treskavac—Radošić (Ogu-
lin XV-AN), o čemu telegram 4368 istog datuma, nema šta da
se javi.

— Naši gubici javljeni citiranim teleg. 4368 ovako se mi-
jenjaju: 8 mrtvih, od kojih jedan oficir: vodnik Gambi France-
sco iz LVI bat. cr. koš.; 43 ranjena, od kojih 5 oficira.

— Danas 24 o. m. završeno je čišćenje u zoni Vrhovine.

— Odredi M. V. A. C. zapalili su naselja na padinama Pe-
rušića (MK-GO) i Dugi Dol. Crnu Vlast i Rudopolje³ (Gospić
MH-GO).

Naši gubici: 3 ranjena.

— Obrazovani su stalni garnizoni na kotama 925, 954 (Go-
spić 3VIH-GQ) i 944 (Gospić MK-GO) za zaštitu odreda koji rade
na uspostavi pruge na dionici Vrhovine—Rudopolje, o čemu te-
legram 4054 od 16 o. m.

GRUPACIJA ROBERTI:

— Akcije uznemiravanja garnizona Delnice.

— Na putu Senjsko (Ogulin ZT-BD) izviđačke jedinice ga-
đane mitraljeskim rafalima bez posljedica.

OSTALI SEKTORI: »

Uobičajena aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

— Izviđanje zone Dabar i pravca Brezovac (Gospić KI-GS)

— Samar (Gospić LI-GQ).

Bombardovana je kota 1164 (Gospić MH-GM), Turjanski
(Gospić NH-GK), Babin Potok Gornji i Donji (Gospić MH-GO)
MH-GO).

GENERAL GLORIA

³ Vidi dok. br. 94.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 24 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLAVO-
NIJI'

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: - 24. 3. 43	SAT I MINUT: 2355	BROJ: 157
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 24. 3. 43	SAT I MINUT: 0755	BROJ: 623

S A D R Ź A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL
SPOJ: —

Tokom 22. i 23. o. m. napredovale su kolone Gordiv-a pod neprekidnim žilavim i jakim otporom neprijatelja² do ceste Bučko Kamensko—Vučjak—Zvečevo—Voćin i ušle u Vučjak i Zvečevo.

23. u večer kolone drže cestu: Kamen Grad—Velebit—Lipov Vrh—Zvečevo—Tejina Kosa—Đukina Kosa—Selaški Potok, stvarajući na istoj zapreku neprijateljskom prebacivanju na zapad.

Desno traže spoj sa djelovima drugog zbora na Papuku, lievo u spoju sa djelovima skupine podpukovnika Vukića.

Vlastiti gubitci — 22. ov. mj. — 3 mrtva, 5 ranjenih i jedan nestao.

Izgubljeno — 1 strojopuška i 2 puške.

23. ov. mj. dopodne bez gubitaka.

Neprijateljski gubitci 22. ov. mj. — 59 mrtvih.⁵

Plien — 12 pušaka, jedna poljska kuhinja.

23. ov. mj. dopodne jedan mrtav.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—9, k. 21.

² Otpor je pružala Dvanaesta NOU i Sedamnaesta NO brigada. Vidi dok. br. 75, 168, 169 i 173 i tom V. knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste i Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁵ O gubicima vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

Plien — 1 puška, partizanska pismara i pisma.
Ranom zorom 22. o. m. uspjelo je vrlo jakim neprijateljskim snagama,⁴ kada je glavna kolona bila grupirana prema cesti kod Bučkog Kamenskog za nastupanja jedne bojne skupine Ruckser, prelaziti Ravnu Goru i preko Buča se prebaciti u Psunj pl.
U bujicu ove mase upale su dvije preselice sa streljivom, 100 W krug. postajom i jedan sanit. samovoz te četiri teretnjaka pod vodstvom podpukovnika . . .⁵ Simića iz Pakraca i jedan sanit. samovoz, jedna oklopna kola i jedan teretnjak natovareni neispravnim djelovima iz Bučkog Kamenskog.

Preselica iz Kamenskog makar obkoljena sa svih strana izdržavajući preko noći sedam masovnih juriša, uspjela je održati se i spasiti pješ. streljivo, ručne bombe i veći dio topničkog streljiva, a sanit. samovoz i dva teretnjaka oštećeni.

Vlastitih dva mrtva i sedam ranjenih.

Preselica je oslobođena tek dvadeset trećeg ov. mj. u 1000 sati dolaskom motorizirane bojne Ruckser iz smjera Bučko Kamensko.

Stovatna krugovalna postaja sa krugojavnikom su nestali.

Vjerovatno zarobljeni. —

Preselica od Bučkog Kamenskog uništena je.

Za sudbinu momčadi još se ne zna.

Bojna Ruckser i 4 bojna IV Gor. zdruga koja je jutros stigla u Pakrac te jedna satnija na teretnjacima iz Daruvara čiste sada prostor sjev. i južno Pakre. Spoj sa kolonama vrlo otežan zbog nedovoljnog polja rada krugovalnih postaja sa kojima se raspolaže.

Noću 22. na 23. ov. mj. oko 0100 sati partizani kod sela Vlahnička 3 km. sj. zap. Popovac presjekli 16 stubova brzoglasno-brzozjavne linije."

¹ Prema izvještaju Štaba Dvanaeste NOU brigade, ova se brigada sa jednim bataljonom Sedamnaeste NO brigade 20 travnja prebacila na Psunj.

^{*} U originalu, iza ove riječi, dva reda tačkica označavaju nejasna mjesta u primljenoj depeši.

["] Akciju su izvršili dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zone.

Iste noći oštećena je pruga između Garešnice i Re-
pušnice, razorene b. b. linije i presječeno 13 b. b.
stubova.

Željeznički promet uspostavljen u 0900 sati.
Opravak linija je u toku.

Op. broj 835

GORDIV

P 24/111 D

BR. 172

IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNICKOG ZAPOVJEDNIŠTVA
OD 25 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA KLOŠTAR IVA-
NIĆ, VETOVO I KUTJEVO¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VRHOVNO ORUŽNICKO ZAPOVJEDNICTVO

Odjel za javnu sigurnost

Broj 84/tajni

U Zagrebu, dne 25. ožujka 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
25. ožujka do 8 sati.

- 1). GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA (Opera-
tivni odjel)
- 2). GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED I
SIGURNOST

PODRUČJE 1. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

23. III. u 2100 sat neutvrđen broj partizana Moslavačke sku-
pine- upao je u sela Caire i Šartovac (8 i 5 km s. izt. Kutine)
i od seljaka iz oba sela pokupili sav višak živežnih namirnica
pripremljenih za predaju Zempru. Od dvojice ustaša odveli po
jedan par konja sa kolima i opremom i otišli u smjeru Prokopa
(10 km s. z. Garešnice). Potjere upućene.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 10/1—6. k. 21.

² Dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 187.

24. III. od 0020 do 0320 sati partizani Moslavačke skupine* neutvrđene jačine vršili su napadaj na oružničku postaju Kloštar Ivanić (16 km z. Čazme). Napadaj je odbijen bez vlastitih gubitaka, dok su partizani svoje ranjene odvezli na 3 kola. Istodobno su opljačkali iz obćine 60.000 kuna gotovine i spalili sve spise. Povukli su se u dvije skupine prema Cemernici i šumi Marća (4 km s. i 5 s. ist. Kloštar Ivanića).

PODRUČJE 3. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

19. III. u 0500 sati oko 200 partizana napalo je i zauzelo selo Vetovo⁴ (12 km s. izt. Požege), koje je branilo oko 50 pripadnika njemačke narodnostne skupine. Poginulo je 20. a nestalo 16 branitelja ovog sela, dok partizanski gubitci nisu poznati.

Istog dana u 2100 sat oko 500 partizana napalo je mjesto i oružničku postaju Kutjevo.⁵ Napadaj je odbijen, 1 ustaša i 1 domobran poginuli, dok se za gubitke partizana ne zna. Za vrieme borbe partizani su uspjeli iz državne pastuhane odtjerati 20 pastuha i selo opljačkati.

(M. P.)^c

Glavar sigurnostnog odjela
pukovnik Osmanagić
Osmanagić

* Jedna četa Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V, knj 14. izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 gcd. Štabu Druge operativne zone.

⁴ Vidi dok. br. 58.

⁵ Vidi dok. br. 63.

* Pečat: kao u naslovu.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 25 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLAVO-
NIJI¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 25. 3. 43.	SAT I MINUT: 2335	BROJ: 162
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 26. 3. 43.	SAT I MINUT: 0728	BROJ: 705

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNOM ODJELU
SPOJ: . . . . .

U podhvat u Braun vršeno je tokom dana pregrupisanje snaga na odsjeku Bučko Kamensko—Obrov sjev. Zvečevo.

Zapovjedništvo nad celim odsiekom preuzeo je zapovjednik gor. zdruga.

II/I. gor. zdruga vraćena je u Daruvar.

Osobitih događaja nije bilo.

Završno od 20. do 24. 3. 43. zaključno javljeni su dosada sljedeći gubitci, vlastiti 20 mrtvih, 43 ranjena, 1 častnik, 21 nestalih, 1 častnik apotekar, 3 dočasnika.

Izgubljeno 5 pušaka, 1 strojopuška, 2 strojopuškarske, 3 samokresa, 1 zdrav, samovoz, 2 teretnjaka, 1 motorkotač, 2 laka oklopna kola i 21 sanduk sa haubičkim streljivom.

Oklopna su kola samo izgorjela.

Neprijateljski gubitci:² 314 mrtvih nađenih.

Prema izjavi seljaka trebalo bi ovome dodati još 150 mrtvih, i odgovarajući broj ranjenih, 43 zarobljena.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—2, k. 21.

* O ukupnim gubicima naših jedinica za vrijeme ove neprijateljske ofanzive vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Četvrte divizije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu Hrvatske.

Plien: 150 pušaka, 1 samokres, 40 ručnih bomba, veće količine puščanog streljiva, 1 poljska kuhinja, 1 osobni samovoz, 1 gorski top 65 mm. izgubljen 10. XI. 42. god. 4 gor. zdruga i 2 laka oklopna kola neupotrebljiva izgubljena 6. I. 43., 240 raznih bombi za bacače, 3 pisaca stroja, dva do tri vagona neprerađene kože, veće količine živežnih namirnica, veći broj žive stoke, pismohrana III. zone 4. partizanske divizije i XVII. part. brigade. Oslobođeno od zarobljeništva: 47 domobrana i 29 željezničara.

Razviđački odjel iz Grubišnog Polja ustanovio je novo prikupljanje partizanskih snaga jačine oko 700 sa puškama, strojnicama, stokom, hranom i pučanstvom u selima M. i V. Peratovica i Gakovo (si. Grubišnog Polja.)

Na ostalom području divizije tokom dana ništa „osobitoga.

Op. broj 852.

GORDIV.

P 26/111 D

**PRIMIO BRZOJAVKU DANA 26. 3. U SATI 0825
DEŠIFRIRAO DANA 26. 3. U SATI 0945 PODPIS: Filković**

OČEVIDNI BROJ BRZOJAVKE	PRIMLJENA: DAN 26. MJESEC 3. GOD. 43. SAT 09 MINUT 50	PODPIS I CIN CASTNIKA. KOJI JE BRZOJAVKU PRIMIO: PODPIS: D. CIN: st
232		

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRAN-
SKOG ZBORA OD 25 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI
BRAUN U SLAVONIJI¹

| PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Broda	DAN: 25. 3. 43.	SAT I MINUT: 0845	BROJ: 262
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 25. 3. 43.	SAT I MINUT: 0935	BROJ: 678

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL i GORDIV DARUVAR.
SPOJ: —

Skupina sjever i jug: Nedvojbeno ustanovili pri-
sustvo XII. i XVI. komunističke brigade® na pro-
storu Slat. Drenovac—Jankovac 4 jjz. Slat. Dreno-
vac—kota 768—Pušinska Planina—kota 315.

Kod skupine sjever noćni napad³ na odsjeku Đuri-
šić, želj. st. Slat. Drenovac odbijen.

Kod skupine jug bez promjene.

Namjera: pošto grupa Vukić očistila područje za-
padno od crte Slat. Drenovac, Jankovac sa cilom
skupinom sjever napasti neprijatelja na prostoru
Slat. Drenovac, Jankovac, k. 711, k. 772, Pušinska
Pl. i nabaciti ga u obruč.

Op. broj 295/60 tajno

*

II. D. S.

P

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 10/1—9, k. 21.

² Na tom području djelovale su Šesnaesta i Osamnaesta NO bri-
gada. Vidi dok. br. 165, 171, 173, 176 i tom V, knj. 14. izvještaj Štaba
Šesnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

• Napad su izvršili dijelovi Šesnaeste i Osamnaeste NO brigade.

BR. 199

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 25 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU
ČETVRTE NOU BRIGADE NA LETINAC¹

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Oper, odjeljenju
i radi znanja:
KOMANDI XI ARMIJ. KORPUSA
XVIII „

Datum	otpreme
i	prijema 25. III. 43
čas	23,40 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO- ODJELJENJE

Br. 4877
Stiglo 26 ožujka 43-XXI

Br. 4429/op.

NOVOSTI U 18 ČASOVA DANA 25 OŽUJKA 1943

POKRETI USTANIKA:

Primijećen je u zoni Dabar (Senj XV-GU) pridolazak Četvrte partizanske brigade.

DIVIZIJA „RE“:

Jučer, 24 o. m., naši su odredi u akciji raščišćavanja zone Vezmari (Karlovac MH-AF) zarobili 2 Hrvata koje su ustanici odvukli za vrijeme napada na civilni voz dana 17 o. m. između G. Dubrava i D. Dubrava.²

Jutros 25 o. m. jake partizanske formacije napale su naselje Letinac³ (Senj XP-GZ). Ustaška posada, uza sav otpor, bila je

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 65.

³ Napad je izvršila Četvrta NOU brigada. Vidi dok. br. 183, 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osme divizije od 11 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

svladana. Od 150 ustaša, od kojih se sastojala posada, samo 30 je dosada stiglo u Brinje.

Naknadno će se javiti vijesti.

Danas. 25 o. m., ustanici su jačim snagama napali naše odrede za stalnu zaštitu u zoni sedla Klanac⁴ (Senj ZV-GZ). Protivdejtvo našeg oružja i intervencija odreda garnizona Brinje i Prokike (Senj ZT-GZ) normalizovali su situaciju. Naši gubici: 11 mrtvih, 6 ranjenih, od kojih jedan oficir, 8 ftestalih; zadati gubici: 27 mrtvih provjerenih i 25 vjerovatnih; zaplijenjeno oružje: 8 pušaka.

GRUPACIJA ROBERTI:

Jučer, 24 o. m., predao se garnizonu Mrkopalj jedan nenaoružani partizan.

OSTALI SEKTORI:

Uobičajena aktivnost patrola i zasjeda.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Vazduhoplovna grupacija Pula: predviđeni zadaci nisu se mogli izvršiti zbog nepovoljnih atmosferskih prilika.

Vazduhoplovna grupacija Zadar: izviđanje u zoni Otočac—Lešće—Gospić—Turjanski (NH-GK) — Babin Potok—Javornik (MK-GB)—Dabar—Senj. Izviđanje i bacanje letaka u zoni Drežnica i Ogulin.

GENERAL GLORIA

- 8 prepisa:
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativ, odjeljenju
- 1 Infor. odjeljenju
- 1 kr. karab.
- 1 Odjeljenju za telekomunikacije

⁴ Napad je izvršila Četrnaesta NO brigada. Vidi tom V. knj. 14, izvještaj Štaba Pete operativne zone od 6 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 25 OZUKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLAVO-
NIJI¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 25. 3. 43.	SAT I MINUT: 2330	BROJ: 159
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 25. 3. 43.	SAT I MINUT: 0230	BROJ: 676

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNOM ODJELU.
SPOJ:

U podhvat u Braun postrojbe Gordiva obrazuju zapreku na odsjeku od Bučko Kamenskog do Obrova 4 km. jug. zapad od Vočina.

Izvješća o događajima tokom dana još nisu primljena, ali je nad postovima letio glavari stožera divizije.

Naknadno su primljena izvješća: 23 o. m. poslije podne dočekana je i napadnuta od jakih partizanskih snaga² kod Zajle obskrba preselica nenatovarena ppuk. Šimića.

Preselica je razpršena.

Dva roja su se vratila koloni Šnura.

8 domobrana 24 o. m. u Daruvar.

Poručnik Videc sa 50 domobrana prilikom razviđanja smjerom Sovjak zap. Zvečeva—Kupusina—k. 712 Kestenova Poljana i natrag razbio je kod

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1—11, k. 21.

² Napad izvršili dijelovi Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 171, 173, 179, 181 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrtre divizije NOV i PO Hrvatske.

[

k. 581 jaču partizansku skupinu³ bez vlastitih gubitaka.

Neprijateljski gubitci: 6 mrtvih, 40 zarobljenih.

Razni ratni plien.

Pri napadu na obkoljenu preselicu ppuk. Sirnica imali su partizani 35 prebrojano mrtvih.

Bilo ih je međutim oko 120 i odgovarajući broj ranjenika.

Plien 5 pušaka.

Ukupni vlastiti gubitci: 4 mrtva, 8 ranjenih, 9 nestalih među kojima doktor nadporučnik Matić i krugojavnik.

Nadalje izgubljeno: 2 teretnjaka, 21 sanduk haubičnog streljiva. 89 sanduka spašeno i svo puščinu streljivo, i ručne bombe.

Pronađena je i 100 W krugo-postaja, danas je izprobana i ona je izpravna.

Gubitci lakooklopne satnije 22 o. m. poslie podne istočno Buča: 2 oklopna kola izgorjela, 2 strojosa-mokresa, 3 samokresa. 3 puške izgubljene.

Nestalo 2 dočasnika i 3 domobrana.

Noću 23 na 24 o. m. bio je od 2330 do 0015 partizanski napadaj na Hercegovac⁴ (10 km s.i. Garešnice).

Isti je odbijen bez gubitaka.

Iste noći izkidana je brzogl. linija između Končanice i Daruvara na dužini oko 2 km., veza je bila uspostavljena dopodne.

Tokom dana izvršena razviđanja u selima istočno od Križa završena su bez dodira.

Op. broj 848

GORDIV.

P

* Odnosi se na jednu četu Trećeg bataljona Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V. knj. 14. izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske.

¹ Napad izvršili dijelovi Moslavačkog NOP odreda.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 26 OŽUJKA 1943 GOD. O BORBAMA DRUGOG GORSKOG ZDRUGA I JEDANAESTE PJEŠAČKE PUKOVNIJE NA BANIJU'

IZVJEŠĆE BR. 85

O događajima u toku 26. III. 1943.

Jutarnje-

- a. — Nema.
- b. — I. i III. bojna II. G. Z. prema zapoviedi divizije. Od II. bojne II. G. Z. još nema izvješća. Inače noć je protekla u miru.
- c. d. e. — Prema večernjem izvješću.
- f, g, h. — Nema.

Večernje,¹

a. — razviđanjem vlastitih četa ustanovilo se je da se na visovima južnog diela Šamarice u izgrađenim postavima nalazi neprijatelj³ u jačini od 500—600 ljudi (i to na: visu 468, 423. 401, 258 i 484), a stožer partizana⁴ navodno na Cavić Brdu.

Jedan teretni samovoz, koji je išao preko Siska u Zagreb, napadnut je od nepoznate jačine partizana⁵ u šumi Brezovica. Samovoz je zapaljen. Prema izjavi jednog domobrana komu je uspjelo pobjeći, partizani su od posade samovoza dvojicu ubili, a trojicu zarobili.

Mještani javljaju da se partizani danas skupljaju oko s. Cukura (3 km zap. od Kostajnice).

b. — II. bojna II. G. Z. stigla je 24. ov. mj. bez dodira sa neprijateljem u s. Leskovac. U daljem podhvat u bojna je 25. ov. mj. došla u dodir sa jačim neprijateljskim snagama⁶ u prostoru kao što je pod a) navedeno.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—15, k. 21.

* U originalu, ispod ove riječi, dopisano zelenom olovkom: „Vjerojatno XVI part. brigada“.

" i ⁴ Odnosi se na Banijski NOP odred.

" Napad izvršili dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zone.

' Odnosi se na Drugi bataljon Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 88, 181, 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Prvog korpusa od 6 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

U toku borbe koja je trajala od 6.30 do 13.30 sati nije uspje-
lo partizane izbaciti iz njihovog položaja. Bojna je imala sljede-
će gubitke: 8 ranjenih, 1 mrtav, 6 nestalih, 1 podnožje strojnice.
Bojna se je povukla u s. Zrin, a odavde 26. ov. mj. u Dvor.

I. i III. bojna II. G. Z. nalazi se danas u podhvatu prema
zapoviedi divizije.

III/II. G. Z. došla je u dodir sa manjim partizanskim sku-
pinama (oko 50 ljudi), u području Tubica Br. (vis 332). Parti-
zani su se povukli u juž. pravcu (Karan šume).

Razviđački diełovi IV. bojne II. G. Z., koji su razviđali u
j. i. pravcu od Bos. Kostajnice, vratili su se bez dodira sa ne-
prijateljem.

I. i III. Bojna 11. p.p. razviđale su okolicu uporišta. Nisu
naišle na neprijatelja.

Dielovi 12. p. p. koji su razviđali u istočnom pravcu od B.
Novog, vratili su se bez dodira sa neprijateljem.

c, d. — I. i III/II. G. Z.: Strigovo, II/II. G. Z.: Dvor, IV. boj-
na II. G. Z. nepromienjeno.

e. — Djelatnost razviđanja i izgradnje postava.

f. — 3 mrtva, 8 ranjenih i 9 nestalih, i 1 ter. samovoz.

g. — Nepoznato.

h. — Nema.

Za točnost:

Zamj. glavara stožera

Satnik (Kniha)

Kniha

P 28/111.

29/111 D

BR. 199

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 26 OŽUJKA 1943 GOD. O IZVR-
ŠENOM ČIŠĆENJU ZONE MUĆ¹

Predmet: wt

Telegram

slanja 26. III. 43

Datum i čas

prijema 27. III. 43

20,30

0,10

OD KOMANDE XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V I VI ARM. KORP.
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

Br. 4660/op._

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4935

Stiglo 27 ožujka 1943/XXI

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 26 OŽUJKA 1943

SEKTOR „BERGAMO“:

Završivši metodično čišćenje zone Muć, naše jedinice su za-
počele operacije na teritoriji zapadno od pomenutog mjesta.

Kolone su stigle do Mutvice (Split TP-CF), Brštanova (Split
TR-BZ) Pometanog Br. (Split UH-DZ) savladavši neprijatelj-
ske otpore.²

Pretrpljeni gubici: jedan mrtav, dva ranjena; nanijeti gu-
bici:³ 20 mrtvih, jedan strijeljan, zaplijenjene 2 puške. —

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* i "Otpor su pružali dijelovi Splitskog odreda. Vidi tom V, knj. 14,
Izveštaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god.
Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

U sukobu između Dicma (Split UQ-BU) i Dugopolja (Split US-BS), o čemu je javljeno izvještajem od 25 tek. m., partizani⁴ su pretrpjeli 2 mrtva.

BR. 179

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 27 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN U SLAVONIJI'

ZAPOVJEDNICTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 333/taj.

U Brodu n/S., dne 27-III. 1943

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA

(Operativni odjel Glavnog stožera),

Sastavak.

I.

Sriemski zdruk:

27. III. 43. u 0600 oružnička obhodnja naišla na komunističku bandu² jakosti 80 ljudi na cesti između s. Irig i Neradin (3 SI Irig). Pomoću I. zrakoplovne polubojne komunisti su obkoljeni. U borbi do sada ustanovljeno 16 mrtvih komunisti. 1 ranjen i 4 zarobljena, od ovih 1 ranjen. Uhićeno 126 sumnjivih iz okoline. Plien 6 pušaka, 3 strojopuške.³ Vlastiti gubitci: 4 mrtva, 1 ranjen.

I*

Slavonski zdruk:

Podhvat „Braun“: Prokrstaren prostor Pušinska Pl.—Slat. Drenovac—Cešljakovački V. 820—Bazova Gl. 772—Rust 772 sa

⁴ Odnosi se na Mosorski bataljon. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—27, k. 21.

' i ' Vidi tom I, knj. 6, dok. br. 92.

•dodirom neprijatelja samo kod k. 684 (4 J Pušine). Neprijatelj⁴ suzbijen i bačen prema sjeveru.

Jedna komunistička skupina, jaka navodno 2.000 ljudi (zajedno sa neborcima) ustanovljena u prostoru 2—4 km iztočno Kutjevo.⁵ Njeno naoružanje: 1 teški i 12 lakih bacača, 8 stroj-nica i pušaka više od ljudstva. Ova je skupina danas uspješno bombardirana i tučena topničkom vatrom.

Kod Kapovca 792 (7 SSZ Kutjevo) opaženi znaci vatrom.

Komunisti mnogo se boje zračnih napada (izjave iz zarobijeničtva vraćenog dočastnika).

Skupina Jug i skupina Sjever: Razvidanje pred frontom bez dodira sa neprijateljem.

Čete spremne za podhvat gonjenja u smjeru iztoka, čim se dobije odobrenje zapovjednika skupine Zapad za napuštanje zaprečne crte.

Iz zarobijeničtva pobjegli dočastnik izjavio je kod skupine Sjever: Jedna bojna XVII. i dvije bojne XVI. komunističke brigade otišle u noći 23/24. III. 43. iz prostora Zvečevo i Voćin između Dulaveca i Bastaji u Bilo Goru u s. Jasenaš, Đakovac, Turčić Polje.⁶ Svaki zračni napad ima krajni moralni učinak na komuniste.

XII. i XVII. komunistička brigada⁷ navodno su 23. III. 43. otišle iz prostora Jankovac prema zapadu, a XVI. i XVIII. brigada⁸ borave navodno u prostoru iztočno Kutjevo—Orahovica sa mnogim bolestnim i ranjenim. Četvrtina su navodno naoružane ženske (izjava narednika Novšak, pobjeglog iz zarobljeničtva).

Dvije krilne bojne zaprečne skupine Jug upućene za Veliku. Do sada nisu javljeni vlastiti gubitci.

Vlastito ljudstvo: 3 častnika, 1 dočastnik i 5 domobrana oslobođeno iz zarobljeničtva. 7 komunista zarobljeno.

3. pješačka divizija:

Krstarenje u prostoru Bogutovo Selo (22 JZ Bijeljina) sa slabim dodirom neprijatelja.

⁴ Odnosi se na snage Šesnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 173, 181, 184 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁵ i * Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste i Osamnaeste brigade od 12 i 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁶ O ovome vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁷ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste NOU i Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

U noći 26/27. III. 43. odbijen neprijateljski napad na postave kod Capardi (11 Z Zvornik).⁹

4. pješačka divizija:

Prema izjavi pouzdanika i pučanstva došlo je na područje Ozrena četnicima 10 častnika od štaba Draže Mihailovića. Sada borave kod Trebavske četničke skupine. Njihova zadaća nepoznata. Vjerojatno će preuzeti zapovjedništvo nad četnicima.

Namjere:

Sriemski zdug: krstarenje prostorom istočno i sjeveroistočno Irig.

Slavonski zdug: Početak gonjenja neprijatelja u pravcu iztoka sa svim raspoloživim snagama, u koliko skupina Zapad odobri napuštanje zaprečne crte Rijenci—Slat. Drenovac—Janakovac—Papuk.

3. pješačka divizija: Razvidanje u prostoru Bijeljina. Krstarenje snagom iakosti bojne od Celića (16 J Brčko) u smjeru Mačkovac i Jablanac (7 J i 10 JJZ Celić). Razvidanje od Capardi u smjeru Borogovo (13 ZZJ Zvornik) i od Kladnja u smjeru Trnave (12 IIS Kladanj).

4. pješačka divizija: Razvidanje i krstarenje u okolini četnih nastambenih mjesta.

II.

Nema.

ZAPOVJEDNIK
general Iser, v. r.

ZA TOČNOST:
Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

P

* Napad vršili dijelovi Sremskog NOP odreda. Vidi tom I, knj. 6.

BR. 199

IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNIČKOG ZAPOVJEDNIŠTVA
OD 27 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA SUNJU I ŠAŠ¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VRHOVNO ORUŽNIČKO ZAPOVJEDNICTVO

Odjel za javnu sigurnost
Broj 86/tajni
U Zagrebu, dne 27. ožujka 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
27. ožujka do 8 sati.

- 1). GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).
- 2). GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED
I SIGURNOST.

PODRUČJE 1. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

Prema naknadnim podacima, prilikom napadaja na putnički vlak Zagreb—Sušak na 17. III. (dnevno izvješće broj 77, od 18. III) poginulo je 14 osoba među kojima 4 domobrana i 2 ustaše, a ranjeno 15 osoba, od kojih 1 domobran i 3 ustaše. Partizani su odveli oko 150 osoba, među kojima je bilo domobrana, ustaša i talijanskih vojnika, te jedan naš satnik.²

23. III. oko 2200 sata 4 naoružana partizana upala su u selo Dol. Dragonožec (10 km z. Odre) i ubili občinskog načelnika i tabornika Petra Markulini.

26. III. u 0730 sati u šumi Brezovica (12 km j. z. Popovača) oko 30 partizana napalo je samovoz 1. samovozne bojne iz Zagreba.³ Poginuo 1 stožerni narednik i upravljač samovoza, 3 domobrana razoružali, svukli i pustili, 1 se domobran spasio, a samovoz zapalili. U ruke partizana pale su 3 puške sa nešto streljiva.

26. III. u 2100 sat javljeno je, da se veća skupina partizana kreće prema Vrbovcu i da je u izgledu napad na oružničku postaju. Potrebno poduzeto.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—6, k. 21.

* O ovoj akciji vidi dok. br. 65, 66 i 79.

• Akciju su izveli dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V., knj. 14, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zone.

26. III. od 2230 do 2315 sati skupina oko 200 partizana vršila je napadaj na željezničku postaju Sunja.⁴ Napadaj odbijen. Naši gubitci 1 domobran ranjen. Potankosti nedostaju.

27. III. u 0100 sat partizani su napali domobransku stražu jačine 30 domobrana na željezničkoj postaji Šaš.⁵ na pruzi Sunja—Novska i nakon kraće borbe savladali i zarobili zajedno sa još 30 talijanskih vojnika. Željezničku postaju zapalili. Potankosti nedostaju.

PODRUČJE 3. ORUZNICKE PUKOVNIJE:

16. III. iz sela Dol. Bazije (10 km izt. Podr. Slatine) pridružile su se partizanima 22 osobe mladih godina.

19. III. oko 0100 sat neutvrđeni broj partizana upao je u selo Međurić (13 km s. z. Novske) i iz obćine opljačkali oko 4000 kuna gotovine.

26. III. u 0020 sati teretni vlak Brod—Vinkovci kod sela Sapci (15 km izt. Broda) naišao na minu. Stroj i 6 vagona izkoćili, ljudskih žrtava nije bilo. Šteta je velika. Pruga će biti popravljena u toku dana.

(M. P.)⁶

Glavar sigurnostnog odjela
pukovnik (Osmanagić)
Osmanagić

P 27/111 D

⁴ i " Napad je izvršila Prva četa Trećeg bataljona Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 88, 181 i 187.

⁶ Okrugli pečat: kao u naslovu.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA. OD 27
OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI NA PODRUČJU PAPUKA,
PSUNJA I POŽEŠKE KOTLINE I O BORBAMA U KORDUNU,
LICI I DALMACIJI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 86

(po podacima primljenim 27. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Bilo Gore: Noću 24/25. III. manja skupina partizana² napala je stajalište između želj. postaje Bregi i Podr. Novi Grad (na pruži Koprivnica—Virovitica). Bližih podataka još nema.

Iste noći partizani su 2 puta pokušali prijeći želj. prugu: Koprivnica—Križevci, ali su odbijeni.

Podr. između Siska
i Kutine:

26. III. u šumi Brezovica (12 km izt. od Siska) partizani su zapalili 1 teretni samovoz.³ 1 dočastnik i 1 domobran su poginuli, a 3 domobrana razoružana. Iz Popovače je upućena potjera.

U nekim selima sjeveroistočno od Siska (Gušće, Cigoč. Kratečko i Vel. Svinjičko — 16—23 km s. izt. od Siska) manje partizanske skupine napadaju i pljačkaju seljake te drže javne zborove. U s. Kratečko 24. III. spalili su občinske spise.

Podr. Daruvara:

Noću 25/26. III. kod s. Koreničani (12 km s. izt. od Daruvara) oko 200 partizana⁴ naišlo je na našu zasjedu. Poslije 2 satne borbe partizani su protjerani.

¹ Original, umnožen na šapirografu. nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—44, k. 21.

² Vidi dok. br. 77.

* Akciju su izveli dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 177, 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odredi od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zone.

³ Odnosi se na Prvi bataljon Šesnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

Podr. Papuka—Psunja—Požege:

Podhvat protiv partizanskih snaga na području Papuka, Psunja i u Požeškoj kotlini nastavlja se. — 25. III. naše čete zauzele su polazne postave za napadaj na neprijatelja na području: Pušinska Pl.—Slat. Drenovac—Jankovac—Cešljakovački V.—Bazova Gl—Rust (15—21 km j. izt. od Voćina). Istog dana u 12 sati odpočelo je nadiranje. Bližih podataka još nema.

Noću 25/26. III. zapažena je jača partizanska skupina⁵ u pokretu smjerom: Gradac—Londžica—Živčane (9 km j. j. z. 1 j. izt. od Našica).

26. III. oko 150 partizana" boravilo je u s. Orahovica (16 km z. od Našica). Upućena potjera iz s. Cačinci (7 km s. od Orahovice) protjerala je partizane preko s. Duzluk u gradinu Ružica (2 km j. j. z. od Orahovice) gdje neprijatelj daje odpor. Vlastiti gubitci: 1 mrtav, a neprijateljski: 15 mrtvih i 2 zarobljena.

Podr. Sriema:

Kod s. Kupinovo, Progar i Petrovčić (30, 22 i 20 km z. j. z. od Zemuna) naši razviđački diekovi imali su manje okršaje sa partizanima. Vlastiti gubitci: 1 mrtav, 2 ranjena i 1 nestao.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Like:

24. III. završeno je čišćenje područja oko Vrhovina. U toku su radovi na popravki želj. pruge. U raznim sukobima prigodom ovog čišćenja ubijeno je 70 partizana i zaplijenjeno oružje i streljivo. Talijski gubitci od 22. do 24. III.: 11 mrt-

⁵ Odnosi se na Šesnaestu i Osamnaestu NO brigadu. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

" Odnosi se na dijelove Drugog i Trećeg bataljona Šesnaeste NO brigade.

vih (među njima 1 častnik) i 50 ranjenih (među njima 5 častnika).⁷

Na području Plaški—Josip Dol rastjerana je partizanska skupina.

Podr. Petrinja—
Glina:

25. III. V. gorski zdrug prešao je kod s. Stankovac i Slatina (10 km s. i 16 km s. z. od Gline) na lievu obalu r. Kupe i vršio čišćenje ove obale i šume Kljuka (10 km izt. od Pokupskog). Na lievoj obali r. Kupe naišlo se samo na pojedine partizanske stražare koji su vatrom protjerani. —

Noću 24/25. III. jače partizanske skupine⁸ prebacile su se sa područja: Pokupsko—Cerje—Auguštinovac (15, 12 i 14 km j. izt. od Pesarovine) na desnu obalu r. Kupe na područje: Cremušnica—Kirin Grad (oko 11 km s. s. izt. od Vrgin Mosta). — 25. III. naše čete su zauzele Pokupsko.

Na području: Kraljevčani—Jabukovac (oko 12 km j. od Petrinje) i u s. Tremušnjak i G. Pastusi (15 i 14 km j. od Petrinje) prikupljaju se jače partizanske snage.⁹

Jedna jača partizanska skupina prebacila se navodno iz Petrove Gore u okolicu Klasnića (12 km j. j. izt. od Gline), a druga skupina u smjeru Cazina (18 km s. s. izt. od Bihaća).

Podr. Sunje:

Noću 26/27. III. odbijen je partizanski prepad na Sunju.¹⁰ Bližih podataka još nema.

Podr. Sinja:

24. III. završeno je čišćenje područja oko s. Muć (12 km z. od Sinja). 23. i 24.

⁷ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osme divizije od 11 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

⁸ Odnosi se na Kordunaški NOP odred.

⁹ Odnosi se na Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 88 i 91.

¹⁰ Prepad su izvršili dijelovi Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 88 i 180.

III partizani su imali 5 mrtvih. 6 ranjenih, 25 zarobljenih, a 32 sumnjive osobe su uhićene.

Južno od Sinja došlo je do manjih sukoba između talijanskih obhodnja i partizana.

Podr. Metkovića: Na području zapadno od Metkovića talijanske čete vrše čišćenje. Bližih podataka još nema.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)¹

¹¹ Pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva
— Operativni odjel

BR. 199

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 27 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
BAMA U DALMACIJI¹

Predmet: rzb.

Telegram

Datum i čas slanja
prijema 28. III. 43
1.—

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA

SUPERSLODI — Operativno odjelj.

i na znanje:

KOMANDI V I VI ARM. KORP.

TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA

»SLOVENE NIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 4974

Stiglo 28 ožujka 1943/XXI

Br. 4708/op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 27 OŽUJKA 1943-XXI

DJELATNOST USTANIKA:

Izgleda da su partizani² koncentrisali dvije brigade u zoni Zrmanja (Knin RO-DT) i Plavno (Knin SL-SN-DR), jednu brigadu sjeverno od Gračaca i jednu u zoni Borovačko Polje (Knin RM-DX-DV).

M.V.A.C. izgleda da je zametnula borbu sa ovom posljednjom.³

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na Prvu i Drugu NOU brigadu Šeste divizije. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 7 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

³ Druga NOU brigada sa tri bataljona čistila je okolinu Gračaca (padine Velebita) od manjih četničkih grupa. Vidi izvještaj Štaba Šeste divizije od 7 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

SEKTOR „BERGAMO“:

Naše trupe nastavivši akciju u zoni Muć⁴ stigle su u Kladnjice (Šibenik TL-DC)—Lećeveica (Šibenik TI-TL-TN-BZ).

U zoni [Kriilo] Jesenice (Omiš US-VH) pronađene dvije lovačke puške i dinamit.

SEKTOR „ZARA“:

U zoni Rasline (Šibenik QK-CO) ubijeno je 10 ljudi pri pokušaju bjegstva. Pokupljeno 20 sposobnih ljudi i zapaljeno nekoliko čamaca.

SEKTOR „CELERE“:

Za odmazdu zbog ranjavanja motocikliste autokolone Split—Zadar, o čemu je javljeno saopštenjem od 23 tek. m., strijeljani su u zoni Bilice (Šibenik RO-BZ) 2 taoca iz tog mjesta.

SEKTOR „SASSARI“:

Normalna djelatnost pretraživanja i zasjeda.

VAZDUSNA DJELATNOST:

Oružano izviđanje u zoni Bilice (Šibenik RO-BZ).

Oblačno — jak vjetar — more uzburkano.

GENERAL SPIGO

- 8 kopija
- 1 Ekselenciji⁵
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoćniku nač. štaba
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Odjeljenju „1“ (obavještajnom)
- 1 Komandi kr. karab.
- 1 Odjeljenju telekomunikacija

* O ovoj akciji vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

* U originalu, sa desne strane, dopisano: „28/111 M“ (Mario Robotti).

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA OPERATIVNOG PODRUČJA
LIKE OD 27 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA BRUŠANE
I LETINAC¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: GOSPIĆA	DAN: 27. 3. 43.	SAT I MINUT: 1820	BROJ: 83
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 28. 3. 43.	SAT I MINUT: 0845	BROJ: 772

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNOM ODJELU i HRVOPOU
SPOJ: —

25. ožujka 43. polusatnija 17. pripreme bojne iz Senja u selu Letincu (oko 13 km. S. od puta) napadnuta od jačih odmetničkih snaga². Po do sada dobivenim podacima polusatnija se je povukla iz sela. Sa naše strane 4 mrtva među kojima i zapovjednik ustaški poručnik Zelić. Doglasnim izvješćem saznalo se je da će jedna grupa od 600 odmetnika napasti Brušane. Radi toga upućena je 26. ožujka pred mrak jedna bojna u Brušane kao pojačanje. Odmetnici su napali Brušane u 2200 sati 26. III. i borba se je vodila do 0500 sati 27. ožujka. Pored strojnica odmetnici su tukli i teškim bacačima. Pošto su odmetnici odbijeni, preduzeto je gonjenje jače odmetničke skupine u pravcu Baških Oštarija. Naši gubitci: 2 mrtva vojnika i 10 domobrana nestalih. U naše ruke pala je strojnica i 5 pušaka. Op. broj 238/tajno.

ZAPOLI

P 28/111.

29/111 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—5. k. 21.

² Odnosi se na Četvrtu NOU brigadu Osme divizije. Vidi dok. br. 90, 175 i 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osme divizije od 11 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

* Napad je izvršila Deveta NO brigada. Vidi dok. br. 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 1 travnja 1943 god. Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD
28 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE NA PODRUČJU
PAPUKA, PSUNJA I POŽEŠKE KOTLINE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 87

(po podacima primljenim 28. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Bilo Gore: Noću 26/27. III. partizani su izvršili prepad na Sokolovac i Lepavinu (11 i 14 km j. z. od Koprivnice).² Bližih podataka nema.

Podr. Daruvara: Noću 26/27. III. odbijen je partizanski napadaj na s. Hercegovac³ (10 km s. izt. od Garešnice).

Podr. Papuk—Psunj
—Požega:

Podhvat protiv partizanskih snaga na području Papuka. Psunja i u Požeškoj kotlini nastavlja se.

Sjeverna skupina: dijelovi ove skupine koji su 26. III. nadirali preko Pištanske kose (6 km z. od Orahovice) savladali su slabiji neprijateljski odpor⁴ i odbacili ga prema zapadu.

Južna skupina: ova skupina zauzela je 26. III. bez neprijateljskog otpora Bazovu Gl., Cipelovac i Češljakovački V. (oko 17 km s. s. izt. od Požege) i brzim napredovanjem dostigla k. 711 (3,5 km s. s. z. od Bazove Gl.). Noć 26/27. III. protekla je u miru. — Prema iskazu iz partizanskog zarobljeničtva odbjeglog dočasnika, nalazila se je noću 26/27. III. skupina od navodno

¹ Original, umnožen na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—30, k. 21.

² Akciju su izveli dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 187.

* Napad je izvršio Moslavački NOP odred. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. Štabu Druge operativne zorie.

⁴ Odnosi se na dijelove Šesnaeste i Osamnaeste NO brigade. Vidi -dok. br. 179, 186, 187 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste i Osamnaeste NO brigade od 12 i 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

2.000 dobro naoružanih partizana⁵ u šumi na brdu Hajderovac (2 km izt. od s. Kutjevo). Ova skupina je jako izmorena i bez hrane te pljačka u području: s. Bekteže—s. Gradište—s. Duboka (4,5, 5 i 8 km j. izt. od Kutjeva).

Dielovi 1. gor. div. čistili su područje zapadno od puta: Bučko Kamensko—Voćin.

Skupina Schrieber čistila je područje sjeverno od puta: Bučko Kamensko—Dragović (7 km s. izt. od Pakraca).

Skupina Ruckner u napadaju sa crte: s. Dragović—s. Buč (9 km izt. od s. Dragović) prema jugu savladala je jak neprijateljski otpor i zauzela s. G. Šumetlica (5 km j. izt. od s. Dragović) te drži crtu: Zabrdske Rogulje (3 km j. j. z. od s. Buč)—G. Šumetlica. — Neprijatelj⁶ u jačini oko 1.000 ljudi sa dosta strojnica nalazi se južno od ove crte.

Podr. Sriema:

26. III. iztočno od Hrv. Mitrovice naišao je teretni vlak na minu, 2 stroja i 16 vagona su izkliznuli, a želj. pruga u dužini od 100 metara oštećena. 5 željezničara je ranjeno.

o

Glavar Glavnog Stožera.
General (Prpić)
Prpić v. r.

(M. P.)⁷

ZA TOČNOST:

Pročelnik Operat. Odjela,
general (Dragojlov),
Dragojlov

" Odnosi se na Šesnaestu i Osamnaestu NO brigadu. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šesnaeste NO brigade od 12 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

* Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Dvanaeste NOU brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁷ Pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 199

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 28 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
BAMA U DALMACIJI¹**

Kopija telegrama

Datum prijema: 28/3/43, čas. 24

OD KOMANDE XVIII ARM. KORP.

SUPERSLODI

i na znanje:

KOMANDI VI ARM. KORP.

TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA

»SLOVENIJA-DALMACIJA«

OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 5034

Stiglo 29 ožujka 1943/XXI

Br. 4736/op.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 28 OŽUJKA 1943

DJELATNOST USTANIKA:

Izgleda da su partizani zauzeli Lotiče (Novi Grad OL-EK).

SEKTOR „BERGAMO“:

Zapadno od Muca² raščišćena naselja Lečevica (Šibenik TI-TL-TN-BZ) i Kladnjice (Šibenik TL-CD). Pretrpljeni gubici: nema; nanijeti gubici: 16 mrtvih ustanovljeno,³ zaplijene 2 puške, konfiskovano 50 goveda; jednovremeno danas je započelo čišćenje zone sjeverno od Kozjaka (Split TR-BS).

Juče, 27 tek. m., u zoni Ljubitovci (Šibenik SI-SL-BU) partizani su doveli do eksplozije mine koja je oštetila oklopni auto motorne kolone Split—Zadar ranivši tri lica, od kojih jednog oficira; jedan od ranjenih vojnika umro je zatim. Naša pojačanja koja su odmah upućena u pomoć autokoloni čistila su zonu i ubila 7 partizana a 4 zarobljenika su strijeljala.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² i * Vidi dok. br. 161, 178, 182 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

Danas u blizini kote 430 (Split UM-BQ) napadnut je voz Split—Sinj. Brzo protivdejstvo pratnje i hitna intervencija naših trupa otjerali su neprijatelja koji je imao jednog poginulog i jednog ranjenog. Pretrpljeni gubici: umro je ložač Hrvat i ranjen je mašinovođa Italijan, lako je oštećena lokomotiva uslijed eksplozije mine.

Sukob između hrvatske patrole i partizana⁴ u zoni Trilj (Split VM-BU). Nanijeti gubici: jedan mrtav.

SEKTOR „ZARA“:

U zoni Brgud (Novi Grad PL-DH) ubijeno je jedno sumnjivo lice pri pokušaju bjegstva.

U zoni V. Glava (Šibenik QO-CQ) ubijen partizan, pronađena lovačka puška.

U zoni Preko (Zadar XN-DN) ubijeni su desetar Kr. mornarice i jedan crnokošuljaš; izviđaji su u toku.

SEKTORI „SASSARI“ I „CELERE“:

Obična djelatnost pretraživanja i zasjede.
Poluoblačno.

GENERAL SPIGO 18002803

"8 kopija

- 1 kopija Bkselenciji
- 1 kopija Načelniku štaba
- 1 kopija Pomoćniku nač. štaba
- 2 kopije Operativnom odjeljenju
- 1 kopija Odjeljenju „I“ (obavještajnom)
- 1 kopija Odjeljenju telekomunikacija

* Odnosi se na dijelove Mosorskog bataljona.

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 29 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN U SLAVONIJI«

**ZAPOVJEDNICTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA**

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 337/taj.

U Brodu n/S., dne 29. ožujka 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(operativni odjel glavnog stožera),
Sastavak.

I.

Sriemski zdruk:

Bez osobitih događaja.

Slavonski zdruk:

Podhvat „Braun“: Podhvat gonjenja nastavljen.

Dnevni ciljevi 28. III. 43. najvećim dijelom dostignuti na crti Feričanci—G. Motičina—Gradište (10 ZZS i 10 ZZJ Našice, odnosno 21 SI Požega).

Prikupljanje skupine za uporedno gonjenje u prostoru Ča—glin—Djedina Rijeka (24 i 21 I Požega) u 1100 dovršeno.

Njemačka polubojna u nadiranju od Oriovca preko Lovčić i Odvorci (19 Z, 17 ZZS i 15 SZ Brod). Posljedak nije javljen.

Viest, da je neprijatelj u noći 28/29. III. 43.- pobjegao iz prostora Londžica i Ljeskovića u smjeru Rozmajerovac (30. i 26 S i 25 SSI Brod) i od Granice (28 SSI Brod) u jugoistočnom smjeru* Upućene bojne iz Našice i Podgorača (10 JI Našice) u smjeru Tromeda (263) (11 JJI Našice) kod Tromede naišle na jak neprijateljski otpor⁵ i stoje u napadu. Skupina za gonjenje,

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—21, k. 21.

* i ' Vidi dok. br. 184, 190 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

upućena sa zapada, približava se prostoru Tromeda. Dnevni
cilj za 29. III. 43.: Borovik—Rozmajerovac—Vladkovac—Paka
—Dubovik (30 SI, 25 SSI, 22, 15 i 11 S Brod).

II. novačka bojna željezničkom preselicom iz Požege stigla
u Andrijevci (22 I Brod) u 1800 i upućena kod Novo Topolje
(18 US Brod) kao zaprečna skupina. Zaprečna crta Iztok: Man-
dičevac 231—Gašinci—Kondrić (28, 29 i 24 SI Brod) zaposjed-
nuta.

Današnji gubitci nisu javljeni.

Naknadno izvješteno, da je na Češljakovački V. 820 (17 S
Požega) nađeno 40 vlastitih mrtvih.

3. i 4. pješ. divizija:

Bez osobitih događaja.

Namjere:

Nastaviti podhvat gonjenja „Braun“, i neprijatelja koji uz-
miče, u prostoru sjeveroistočno do Broda potući. Podpomaganje
jednom skupinom susjedne skupine zapad u teškim obranbenim
borbama kod Podvrško⁴ (11 S Nova Gradiška).

U ostalim područjima krstarenje u okolini četnih nastanbe-
nih mjesta.

II.

Nije bilo.⁵

ZAPOVJEDNIK
general Iser, v. r.

31/III D

ZA TOČNOST:
GLAVAR STOŽERA
glst. ppk. (Helbich)
Helbich

⁴ Riječ je o borbi na Javorovici (vis na Psunju). Vidi tom V, knj.
14, izvještaj Dvanaeste NOU brigade Štabu Četvrte divizije od 11 travnja
1943 godine.

⁵ U originalu, dopisano crvenom olovkom: „Sve već poznato!“

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 29
OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE NA PODRUČJU
PAPUKA, PSUNJA, POŽEŠKE KOTLINE I O BORBAMA
U LICI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 88

(po podatcima primljenim 29. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. KUPE J SAVE:

- Podr. Bilo Gore: Noću 26/27. III. prigodom napadaja part. na želj. postaju Lepavina? (14 km j.z. od Koprivnice) (Dnevno izvješće br. 87) partizani su na tri mjesta oštetili želj. prugu i 3 legionara sa 1 strojnicom zarobili.
- Podr. između Siska i Kutine: Prigodom razvidanja šume Brezovica (12 km izt. od Siska) uspjelo je izvući lješine dočastnika i domobrana koji su 26. III. ubijeni. (Dnevno izvješće br. 86). Ovom prigodom ranjen je 1 dočastnik i 1 domobran, a 2 strojpuške po partizanima zaplijenjene.³
- Podr. Pakraca: Noću 27/28. III. odbijen je bez vlastitih gubitaka partizanski prepad na Lipik.
27. III. pri prolazu željez. postaje Brezina—Bujavica (na pruzi Banova Jaruga—Pakrac) izvršen je manji prepad na putnički vlak bez žrtava.
- Podr. Daruvara: 26. III. između Garešnice i Hercegovca (10 km s. izt. od Garešnice) jake partizanske snage⁴ prošle su iz jugoistočnog smjera prema Prokopu (10 km s. z. od Garešnice).
28. III. u 10 sati na želj. postaji Hercegovac oko 50 partizana u domobranskim odorama napalo je putnički vlak.⁵ 6 ustaša i 1 ženu

¹ Original, raden na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—43, k 21.

² Akciju izveli dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 184.

* Borba je vođena protiv dijelova Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 172, 177 i 181.

³ Vjerovatno Moslavački NOP odred

⁴ Napad izvršili dijelovi Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 1 travnja 1943 god. JStabu Druge operativne zone.

su ubili, 2 dočastnika i 2 rizničara odveli, a ostale putnike istjerali te vlak bez pratnje pustili prema Garešnici. Po napadaju povukli se u Trupinski Gaj (3 km. z. od Hercegovca).

Noću 27./28. III. iz s. Tomašica (6 kms. izt. od Garešnice) partizani su odveli 20 mladića koji su se imali javiti na stavnju.

Podr. Sriema: 27. III. između Iriga i Neradina (3 km s. izt. od Iriga) sukobila se oruž. obhodnja sa skupinom od oko 80 partizana. Upućena pojačanja razbila su partizane. 16 partizana je poginulo, 1 je ranjen, 4 zarobljena, a 126 sumnjivih osoba uhićeno. Vlastiti gubitci: 4 mrtva i 1 ranjen. Plien: 6 pušaka i 3 strojopuške.⁶

Podr. Papuk—
Psunj—Požega:

Podhvat protiv partizanskih snaga na području Papuka, Psunja i u Požeškoj kotlini nastavlja se.

Zaprečne skupine sjever i jug ukinute su.

27. III. završeno je prikupljanje četa sjeverne i južne skupine na polaznim postavama na crti: Orahovica—Kaptol za podhvat progona neprijatelja u smjeru iztoka i jugoiztoka. Progon je otpočeo 28. III. — Noć 27/28. III. protekla je u miru.

Dielovi 1. gor. div. čistili su 27. III. područje uzduž zapadne zaprečne crte na odsjku: Bučko Kamensko (19 km s. z. od Požege) — Obrov (539 — 4 km j. izt. od Voćina). 15 partizana je poginulo, a 1 puška zaplijenjena.

28. III. jači dielovi 1. gor. div. čistili su ponovo šumski predjel: Obrov—Vučjak—Sirač—Vukovje (3 km j. z. od Voćina, 12 km j. od Voćina, 7 km j. j. izt. od Daruvara i 5 km s. izt. od Daruvara).

U borbama oko s. G. Borki (15 km j. z. od Voćina) poginulo je 12 partizana,⁷ dok vlastitih gubitaka nije bilo.

⁶ Vidi tom I, knj. 6, dok. br. 92.

⁷ Borbu vodili Prvi i Treći bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 186, 192 i tom V, knj. 14, izyještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrtje divizije.

Prema izjavi iz partizanskog zarobljeničtva vraćenog dočastnika jače partizanske snaga iz područja Zvečevo (8 km j.j.z. od Voćina) povukle su se noću 23/24. III. u Bilo Goru, a druge snage na područje istočno od Kutjeva.⁸

Prema iskazu kneza s. Poljakovci (15 km s. z. od Požege) 27. III. došlo je u s. Poljakovci navodno oko 1000 partizana⁹ koji su 28. III. napustili selo.

27. III. utvrđena je partizanska skupina jačine 1 sata u šumama sjeverno od s. Strazeman¹⁰ (13 km s. s. z. od Požege).

Između želj. postaje Latinovac i Ciglenik (na pruzi Pleternica—Našice) partizani su oštetili želj. prugu.

28. III. odbijen je uz osjetne neprijateljske gubitke partizanski napadaj na naše uporište Ljeskovića (12 km j. z. od Našica). — Istodobno partizani su napali s. Darkovac (15 km j. z. od Našica). Pojačanje iz Čaglina potisnulo je neprijatelja i kod s. Jurkovic (13 km j. z. od Našica) nanielo mu gubitke od 15 mrtvih, mnogo ranjenih i 30 zarobljenih.¹¹ Vlastiti gubitci: 5 mrtvih i 1 ranjen.

Vlastiti zrakoplovi otvorili su zabunom strojničku vatru na s. Kutjevo. 1 dječak je poginuo, a 1 žena ranjena.

Ukupnim gubitcima kod 1 gor. div. koji su javljeni u dnevnom izvješću broj 85 valja dodati:

a) Vlastiti: 26 nestalih, 11 tovarnih konja i 1 neizpravan bacač izgubljeni.

b) Neprijateljski: 62 mrtva i 51 zarobljen.¹²

⁸ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁹ Odnosi se na Šesnaestu i Osamnaestu NO brigadu.

¹⁰ Odnosi se na Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Sedamnaeste brigade od 11 travnja 1944 god. Štabu Četvrte divizije.

¹¹ i ¹² Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

Oslobođeno je iz partizanskog robstva: 2
častnika, 1 dočastnik i 2 domobrana.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Like: 25. III posada s. Letinac (16 km izt. j. izt.
od Brinja) napadnuta je od jačih partizan-
skih snaga¹³ i povukla se iz sela.
Vlastiti gubitci: 1 ustaški poručnik i 3 u-
staše poginuli.

Noću 26/27. III. odbijen je part. napadaj
na s. Brušane¹⁴ (10 km j. z. od Gospića). Vla-
stiti gubitci: 10 domobrana i 2 vojnichara ne-
stali. U naše ruke pala je 1 strojica i 5 pu-
šaka.

Podr. Sunja—
Novska

Naknadno je utvrđeno da je prigodom na-
padaja partizana na želj. postaju Šaš¹⁵ (na
pruzi Sunja—Novska) (Dnevno izvješće broj
87) osim 2 skladišta izgorilo i 6 vagona. Od
talijanskog vojnog vlaka izgorila su 3 va-
gona. a iz vlakoprtnje nestalo je 5 talijan-
skih vojnika i 5 domobrana.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r. /

ZA TOČNOST:

Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)¹⁶

¹³ Napad izvršila Četvrta NOU brigada Osme divizije. Vidi dok. br.
90, 175 i 183.

¹⁴ Napad izvršila Deveta NOU brigada. Vidi dok. br. 183 i tom V,
knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 7 travnja 1943 god. Štabu
Prvog korpusa.

¹⁵ Napad izvršio Treći bataljon Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br.
180 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Prvog korpusa od 6 travnja 1943 god.
Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

¹⁶ Pečat: NDH — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 199

**IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 29 MARTA 1943 GOD. O BOR-
BAMA U DALMACIJI¹**

Predmet: bg.

OD KOMANDE XVIII ARM. KORP.
SUPERSLODI — OPERATIVNO ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V I VI ARM. KORP.
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 5084

Stiglo 30 ožujka 1943/XXI

Br. 4764/op.

	slanja 29. III. 1943/XXI
	20,30
Datum i čas	prijema 29. III. 1943/XXI
	23,30

8 kopija
1 Ekselenciji
1 Pomoć. nač. štaba
3 Operativnom odjelj.
1 Odjeljenju „I“ (obavještajnom)
1 Komandi kr. karabinjera
1 Odjeljenju telekomunikacija

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 29 OŽUJKA

DJELATNOST USTANIKA:

Izgleda da su partizani² poslije borbi o kojima je javljeno saopštenjima od 24 i 25 t. m., zauzeli Zrmanju (Knin RO-DT) i Plavno (Knin SL-SN-DR), dok M. V. A. C. izgleda drže još neke visove. Gubici nisu utvrđeni.

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Odnosi se na Lički NOP odred i dvije čete bataljona „Marko Orešković“. Vidi dok br. 81. 83 i 182.

Borbe između M. V. A. C. i partizana u zoni Borovačko Polje (Knin RM-DX-DV) izgleda da se još nastavljaju.

Partizanske formacije su koncentrisane u Guduri (Novi Grad PL-EK), kako izgleda, sa namjerom da napadnu Obrovac (Novi Grad ON-DV).

Sukobi između M. V. A. C. i partizana³ u zoni G. Maovice (Split TN-TP-CU-CS) — Stikovo (Šibenik TL-CU) — Koljani (Split UK-CS).

SEKTOR „BERGAMO“:

Nastavljaju se operacije u zoni jugozapadno od Muća.⁴

Čišćenje u naseljima Radošić (Šibenik TI-TL-BU), Crni Krug (Šibenik TI-BS), Biranj (Split TN-BS), Ljubeć (Split TP-BU).⁵ 59 sposobnih ljudi pokupljeno i konfiskovano još goveda.

U zoni sjeverno od Kozjaka (Split TR-BS). raščišćena su naselja Boban (Split UK-BS). Vučevica (Split TR-BS). Broćanac (Split UH-BU).

Odvedeno 6 sposobnih ljudi. U zoni Bitelić (Split US-VH-CM) hrvatske trupe su nanijele partizanima 6 mrtvih.

Automobili o kojima je javljeno u saopštenju od 23 t. m., koji su nađeni upola uništeni u zoni Pod Glavicom (Split UK-CD). pripadali su partizanskom štabu Muć.

SEKTOR „ZARA“:

Zbog ubistva desetara Kr. mornarice i jednog crnokošuljaša, o čemu je javljeno saopštenjem od 28 t. m., po naredjenju političke vlasti strijeljana su 4 politička uhapšenika. Druga četvorica strijeljana su u Poduštu (Novi Grad KI-BH) zbog ubistva članova porodice dvojice dobrovoljaca A. C.

U zoni Preko (Zadar XN-DN) 1 sumnjivo lice. koje je uhapšeno, ubijeno je pri pokušaju bjekstva.

SEKTORI „SASSARI“ I „CELERE“:

Obična djelatnost pretraživanja i zasjeda.

Oblačno, kiša, vjetar snažan sa naletima.⁸

GENERAL SPIGO

* Odnosi se na dva bataljona Splitskog odreda. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

⁴ Ove operacije su vođene protiv jednog bataljona Splitskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

" Na tom terenu je dejstvovao Sjevernodalmatinski bataljon, protiv koga se i vršilo ovo čišćenje.

⁸ U originalu ispod ovog reda, dopisano: „30. III. M." (Mario Robotti).

BR. 199

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 29 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA
GARNIZONE BRUŠANE I KRIZPOLJE¹

Predmet: bg

Telegram

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE — Operativ, odjeljenju

i radi znanja:

KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

	otpreme 29. III. 43-XXI
	21.00 č.
Datum i čas	prijema 29. III. 43-XXI
	22.50 č.

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA-DALMACIJA«
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 5081

Stiglo 30 ožujka 43-XXI

Br. 4542/op.

NOVOSTI u 18 ČASOVA DANA 29 OŽUJKA

POKRETI USTANIKA:

Primijećena je prisutnost XIV partizanske brigade i 2-og dalmatinskog bataljona u zoni Brinje (Ogulin XL-AB) i Žuta Lokva (Senj ZT-GZ).

DIVIZIJA „RE“:

Gubici koji se odnose na 19-u konjičku grupu „Genova“ za borbu pješke, o čemu telegram 4520 od 28 o. m, ovako se mijenjaju: 1 mrtav, 20 ranjenih, nestalih 29, od kojih 2 oficira; naknadno će se javiti imena oficira.

U toku su dalja provjeravanja o početku i razvoju akcije.³

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² U originalu, ispod ovog reda, dopisano crvenim mastilom: „Ja sam naredio generalu Gloria da izvrši provjeravanja“.

Uvečer 28 o. m. garnizon M. V. A. C. na brdu Obijaj (Gospić MH-GO) napustio je položaje povukavši se u pravcu Vrhovina.

U toku noći uoči 29 o. m. ustanici su napali hrvatski garnizon Brušane³ (Senj XT-FI); pojačanja upućena iz Gospića uspostavila su situaciju i ustanici su se povukli prema Vrebcu (Gospić MK-FI).

Jutros 29 o. m. partizanske formacije napale su automatskim oružjem i minobacačima naš garnizon Križpolje⁴ (Ogulin XN-AB); naše protivdejstvo odbilo je napadače. Nismo imali nikakvih gubitaka; posada se povukla u pravcu Brinja kao što je bilo određeno.

Istog jutra odredi za stalnu zaštitu itinerera: Križpolje—Brinje, Prokike (Senj ZT-GZ)—Brinje i Žuta Lokva—Vratnik (Senj ZP-GZ) sukobili su se sa grupom ustanika i natjerali ih u bjekstvo nakon jake borbe. Naši ukupni gubici: 9 mrtvih, 15 ranjenih, 2 nestala; kod protivnika provjereno 100 mrtvih,⁵ zaplijenjeno 6 pušaka. Predao se garnizonu Vrhovine jedan partizan pod oružjem.

GRUPACIJA ROBERTI:

Sinoć 28 o. m. ustanici su napali kod 600 km (Sušak VO-AX) patrolu za zaštitu željeznice, koja se uspješno izvukla bez posljedica.

OSTALI SEKTORI:

Uobičajena aktivnost zasjeda i patrola.

AKTIVNOST AVIJACIJE:

Usljed nepovoljnih atmosferskih prilika predviđeni zadaci nisu se mogli izvršiti.

GENERAL GLORIA*

8 prepisa

- 1 prepis Ekselenciji
- 1 „ Pomoć. nač. štaba
- 3 „ Operativnom odjeljenju
- 1 „ Infor. odjeljenju
- 1 „ Odeljenju za telekomunikacije
- 1 „ Komandi kr. karab.

* Vidi dok. br. 86.

³ i ⁵ Po našim dokumentima, naši gubici su bili: 6 mrtvih i 6 ranjenih. Vidi dok. br. 92 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Pete operativne zone od 6 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

⁴ U originalu, ispod teksta, dopisano crvenim mastilom: „30. III M" (Mario Robotti).

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN U SLAVONIJI¹

ZAPOVJEDNICTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. broj 338/taj.

U Brodu n/S. dne 30. III. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel glavnog stožera)
Sastavak.

I.

Sriemski zdруг:

Nije javljena osobita borbena djelatnost.

Slavonski zdруг:

Podhvat "Braun": Podhvat gonjenja nastavljen po osnovi.

Svladan odpor neprijatelja kod Tromeđe 263 (27 SSI Brod).²

Neprijatelj bačen prema jugu ususret crti nadiranja susjedne kolone, gdje se vodi borba od 1430 u prostoru Paučje na sjevernom rubu Vuka šume (24 SSI Brod). Bojna buka iz prostora Paka.³ Potanja izvješća, kao i izvješća o gubitcima dana 30. 3. 43 još nisu prispjela.

Gubitci skupine Sjever kod Tromeđe 29. 3. 43. uveče: 2 mrtva, 7 ranjenih, gubitci neprijatelja nepoznati, ali se ocjenjuju visoko.⁴ Plien: 1 krugopostaja i razno tvorivo.

Naknadno izvješteno, da je neprijatelj imao u borbi u prostoru Ljeskovica—Darkovac (26 i 23 S Brod) 27/28. 3. 43. oko 150 mrtvih i vrlo mnogo ranjenih, od toga 20 teško.⁵ Plien: 8 pušaka.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 16/1—24, k. 21.

³ i ⁴ Vidi dok. br 187, 192, 193 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

⁵ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

U području Broda u noći 29/30. 3. 43. oko 0200 komunistička banda nepoznate jakosti napala želj. postaju Sibinj (8 Z Brod).⁶ Zarobili i odveli 40 domobrana stražara sa zapovjednikom nstkom Stopićem, te 60 ljudi iz domobranske radne bojne, kao i 5 željezn. službenika, od kojih je 1 uspio pobjeći. Borbe nije bilo.

3. i 4. pješ. divizija:

Nisu javljeni osobiti događaji.

Namjere:

Sriemski zdruk, 3. i 4. pješ. divizija: krstarenje u okolini četnih nastanbenih mjesta.

Slavonski zdruk: Podhvat „Braun“: Završiti podhvat gonjenja i četama u prostoru Drenje—Paučje—Paka—Andrijevcima omogućiti odmor. Daljne namjere ovise o konačnom posijedku i o stanju kod skupine Zapad u prostoru Nova Gradiška i sjeverno.

II.

Nema.

ZAPOVJEDNIK
general Iser. v. r.

P 1/IV D

ZA TOČNOST:
GLAVAR STOŽERA
glst. ppk. (Helbich)
Helbich

⁶ Vidi tom V, kni. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

BR. 199

IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNICKOG ZAPOVJEDNIŠTVA
OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA JEDNU NJEMAČ-
KU CETU KOD S. LUKAC¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VRHOVNO ORUŽNICKO ZAPOVJEDNICTVO
Odjel za javnu sigurnost
Broj 89/tajni.

U Zagrebu, dne 30. ožujka 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
30. ožujka do 8 sati.

- 1). GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).
- 2). GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED
I SIGURNOST.

PODRUČJE 1. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

23. III. u 1100 sati na pruzi Delnice—Ogulin, nedaleko po-
staje Kupjak talijanski oklopni vlak naišao na minu. Pruga
neznatno oštećena, žrtava ni druge štete nije bilo.

PODRUČJE 3. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

Prilikom borbi oko Kutjeva partizani su opljačkali državno
imanje Milekić u Vetovu (7 km z. Kutjeva) i dva vlastelinstva
u selima Hrnjevcu i Tominovcu (4 km z. i 5 km j. z. Kutjeva).

19. III. oko 1000 sati kod sela Lukača (5 km z. Kutjeva) par-
tizani su napali jednu satniju Niemaca, koja je išla u pomoć
napadnutim kod Vetova.^d Poginula su 24 pripadnika bojne
Princ Eugen, 14 ih je ranjeno i 9 nestalo, dok su nađena 2 ubi-
jena partizana.

Glavar sigurnostnog odjela
pukovnik (Osmanagić)
Osmanagić

(M. P.)³

30/111 D

¹ Original., pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 15/1—7, k. 21.

² Vidi dok. br. 58 i tom V. knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO
brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

* Okrugli pečat: kao u naslovu.

BR. 199
IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN»

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: BRODA	DAN: 30. 3. 43.	MINUT: 0850	BROJ: 351/352
PUTEM KRUGOVALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 30. 3. 43.	SAT I MINUT: 0944	BROJ: 816

PRIJE SVEGA!!!

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL i GORDIV
SPOJ:

Podhvat Braun — gonjenje neprijatelja u Krndiji i Dilju.

Stanje 30 ov. mj. u 0800 sati.

Skupina Jug: bez osobitih događaja.

Skupina Sjever: oko 300 do 400 komunista, navodno od 18. kom. brigade drži Tromeđu kote 263 koju su utvrdili i pružaju jak odpor.²

Razpoložu strojnicama i bacačima.

Jedna naša bojna četiri puta jurišala na gornje neprijateljske postave, ali uslied prejake neprijateljske vatre bila odbačena. Pri tome odbila i sama tri neprijateljska protunapada.

Vlastiti gubitci: 2 mrtva. 7 ranjenih, od ovih 1 častnik.

Gubitci neprijatelja nepoznati.

Plijen: jedria krugovalna postaja za davanje, jedna za primanje i razno drugo tvorivo.

Namjera: bezuvjetno ovladati kotom 263 koncentričnim napadom triju bojni, a potom energično goniti neprijatelja u zapovjedenim pravcima.

Op. broj 295/87 tajno n- D- S.

P 30/111 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 15/1—2, k. 21.

² Vidi dok. br. 190, 193, 197 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD
30 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI NA PODRUČJU PAPU-
KA, PSUNJA I POŽEŠKE KOTLINE I O DRUGIM BOR-
BAMA U SLAVONIJI'

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 89

(po podacima primljenim 30. III. 1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Bilo Gore: Noću 28/29. III. partizani² su ponovno izvršili prepad na želj. prugu između želj. postaje Lepavina i Sokolovac, a noću 29/30. III. na Carevdar (na pruzi Koprivnica—Križevci).

Noću 27/28. III. na pošti u s. Severin (12 km j. izt. od Bjelovara) partizani su uništili b. b. uređaj, a na željez. mostu razoružali 4 i ranili 1 domobrana.

Noću 28/29. III. odbijen je napadaj partizana na Balinac (13 km j. izt. od Bjelovara).

29. III. zorom između Pivnice i Đulaveca (12 i 10 km s. z. od Voćina) prebacila se skupina od oko 450 dobro naoružanih partizana³ iz Papuka u Bilo Goru.

Podr. Pakraca: Noću 28/29. III. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji partizanski napadaj na munjaru i ergelu u Lipiku.

Podr. Daruvara: 28. III. prigodom čišćenja područja oko s. Zajle (15 km izt. j. izt. od Daruvara) poginulo je 6 partizana, a 3 puške i 1 samokres zaplijenjene.

28. III. oslobođen je 1 dočastnik i 3 domobrana partizanskog ropstva.

¹ Original, umnožen na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1—46, k. 21.

² Kalnički NOP odred. Vidi dok. br. 195 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Druge operativne zone od 19 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

³ Riječ je o Trećem bataljonu i Operativnom štabu Sedamnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Sedamnaeste NO brigade od 11 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

Podr. Broda: Noću 29/30. III. u s. Sibinj (8 km z. od Broda) partizanska skupina nepoznate jačine iznenadila je u neosiguranim nastanbama i zarobila 2 častnika i 35 domobrana želj. stražarske sati, i 2 častnika i 140 domobrana radne polubojne.⁴ 12 domobrana pobjeglo je iz robstva i vratilo se. Zapo-
vjedena je istraga.

Podr. Papuka—Psunja—Požege: Dosadašnjim podhvatom u Slavoniji partizani na području Papuk pl. razbijeni su i njihove snage podijeljene u 3 skupine povukle su se u sjeverozapadnom, jugozapadnom i jugoistočnom smjeru.

28. III. odpočeo je progon ovih partizanskih skupina.

Iztočna skupina (10 bojni): nastupala je 28. III. sa 2 skupine sa crte: Našice—Podgorač (10 km j. izt. od Našica), sa 3 skupine sa područja Klokočica (743 — 18 km s. s. izt. od Požege), a sa po 1 skupinom na području Andrijevcu (22 km izt. s. izt. od Broda), Oriovca (20 km z. od Broda) i Caglina (24 km izt. s. izt. od Požege), protiv partizanskih snaga⁵ na području Krndije i Dilj pl.

Noću 28/29. III. manje partizanske skupine prebacile su se sa područja Londžica i Ljeskovica (10 i 13 km j. j. z. od Našica) prema s. Rozmajerovac (14 km j. j. izt. od Našica) i od s. Granice (10 km j. j. izt. od Našica) u jugoistočnom smjeru.

Čete koje vrše progon neprijatelja sa zapada prema iztoku, dostigle su 28. III. crtu: s. Feričanci (10 km z. s- z. od Našica)—D. Motičina (10 km z. j. z. od Našica)—s. Gradište (15 km j. z. od Našica), a 29. III. u nadiranju su prema crti: s. Borovik (13 km j. izt. od Našica)—Rozmajerovac (14 km j. j. izt. od Našica)—s. Vlatko-

⁴ Akciju izvršili dijelovi Osamnaeste NO brigade.

⁵ i ⁶ Odnosi se na Šesnaestu i Osamnaestu NO brigadu. Vidi dok. br. 192, 197, 199 i tom V. knj. 14. izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

vac (15 km j. od Našica)—s. Paka (15 km s. s. izt. od Broda)—s. Dubovik (10 km s. od Broda), koja međutim još nije dostignuta, jer su se 29. III. čete tek približavale području oko Tromeđe (263 — 11 km j. izt. od Našica)—Rozmajerovac sa zapada.

Upućene bojne sa sjevera sa crte: Našice—Podgora prema jugu, naišle su kod Tromeđe na jak nepr. odpor.⁶

Dielovi za zaprečavanje zaposjeli su iztočnu zaprečnu crtu: s. Gašinci—s. Kondrić—s. N. Topolje (29, 25 i 18 km s. izt. od Broda).

Zapadna skupina: nastavlja dielovima napadaj sa Psunj pl. sa crte: G. Sumetlica—Zabrdske Rogulje (9 i 14 km izt. od Pakraca) prema jugu. dok zaprečna skupina vodi tešku odbranbenu borbu sa nadmoćnijim neprijateljem kod s. Podvrško⁷ (11 km s. od Nove Gradiške).

Gubitci 29. III. još nisu javljeni. Na Češljakovačkom Visu (17 km s. od Požege) pronađeno je 40 poginulih domobrana.

—o

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 28/29. III. partizani su napali ustašku posadu s. Velemerić⁸ (10 km j. izt. od Karlovca). Posada od 30 ustaša povukla se, dok je 1 ustaša zarobljen.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v. r.

ZA TOČNOST:

Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)^s

* Borbu vodili dijelovi Dvanaeste NOU i Sedamnaeste NO brigade.

' Napad izvršio Drugi bataljon Prvog kordunaškog NOP odreda.
Vidi dok. br. 95.

" Pečat: NDH — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel

BR. 199

IZVJEŠTAJ POZADINSKOG ODJELA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA SIBINJ¹

BRZOGLASNO IZVJEŠĆE

TKO JAVLJA:	VRIEME		KOME SE JAVILO:
Pozad. odjel pukovnik Jendrašić	SATI	1020	
	DAN	30.	
	MJESEC	III.	
PRIMIO: ppukovnik Dits	GODINA	1943	PREDAO:

S A D R Ź A J

Brzoglasno izvješće primljeno od pobočnika T.O.R.:
„30. III. u 2 sata skupina partizana nepoznate jačine⁰ došla je u Sibinj (8 km z. od Broda) i najprije prodrla u nastanbe 2 častnika koji pripadaju sati želj. straž. bojne, iznenadili ih i zarobili i vezane odpratili neopaženo izvan sela. Zatim se vratila u nastanbu domobrana iste stražarske sati i tu na isti način zarobila 35 domobrana i vezane odpratila za časticima. Vratili se ponovo u Sibinj u stan nadporučnika Arnauta i poručnika Bobića iz radne polubojne i njih iznenadili, zarobili i vezane odpratili za ovim grupama. Potom se ponovo vratili u nastanbu radne polubojne gdje je iznenadili i zarobili 140 domobrana. Opljačkali opremu koju su zatekli i odneli kasu. Sve je ovo odvedeno u obližnje šume odakle se do sada vratilo 12 domobrana koji su pobjegli iz robstva.³ Pada u oči da oružnička postaja u Sibinju koja je 15 koraka udaljena od nastanbe radne polubojne do danas u jutro nije znala za napadaj.“⁴

30/111 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1—37, k. 21.

* Odnosi se na dijelove Osamnaeste NO brigade.

* Domobrani su bili razoružani i pušteni.

⁴ U originalu, ispod teksta, dopisano crvenom olovkom: „Ovo je moguće samo kod nas!“

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG
ZBORA OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O NAPADU NA ŽELJ.
PRUGU CAREVDAR—MAJUREC¹

Veoma žurno"

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

Op. Br. 1003/taj.

U Sisku, dne 30. ožujka 1943

Tajno!

Predmet: Dnevno izvješće
IDZ. za 30/111. do'18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA. —
(Operativni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9. VIII.
1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1 : 100.000)

I. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

Bez većih promjena.

**I. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU**

Operativno područje 1. pješačke divizije:

30. III. o. g. u 0330 sati jedna jača partizanska skupina izvršila napad na želj. prugu Carevdar—Majurec² (4—10 km. s. i. od Križevaca), ali su naišli na našu zasjedu i odbijeni su. Željeznička pruga na dva mjesta porušena.

Gubitci: vlastiti: 1 poginuo i 2 ranjena domobrana, partizanski: 4 poginula i 2 ranjena.³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg.br. 16/1—9, k. 21.

² Napad izvršio Kalnički NOP odred. Vidi dok. br 193 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Pete operativne zone od 19 travnja 1943 god. Glavnom štabu Hrvatske.

³ Netačno. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Druge operativne zone od 19 travnja 1943 god. Glavnom štabu Hrvatske.

Operativno područje V. gorskog zdruha:

1. — U podhvalu dielova V. gorskog zdruha u dnevnom izvješću od 29. III. o. g. gubitci partizana iznose 12 poginulih.

2. — U toku 30. III. o. g. izvršena su razviđanja dielova V. gorskog zdruha — bez događaja.

3. — Prema izvješću zapovjednika V. gorskog zdruha u okolici Vojnića nalaze se 60 zarobljenih domobrana i 60 zarobljenih talijanskih vojnika, koji rade na polju.

Operativno područje grada Zagreba:

Bez događaja.

1. C., 2. i 3. Nije bilo.

**PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)
Šteger**

P 31/III D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
 ARMIJSKOG KORPUSA OD 30 OŽUJKA 1943 GOD. O BOR-
 BAMA U DALMACIJI¹

Predmet: EB

Telegram

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
 «SLOVENIJA-DALMACIJA»
OPERATIVNO ODJELJENJE

Br. 5149

Stiglo 31 ožujka 1943/XXI

	slanja 30. III. 1943
j. , , ,	20,30
Datum i čas	prijema 31. III. 1943
	24,30

OD XVIII ARM. KORP.

SUPERSLODI — Operativno cdjelj.

i na znanje:

KOMANDI V ARM. KORP.

KOMANDI VI ARM. KORP.

TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORP.

Br. 4848/op.

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 1 Odjeljenju „I“ (obavješt.)
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Komandi kr. karab.

IZVJEŠTAJ U 18 ČASOVA 30 OŽUJKA 1943

Djelatnost ustanika: Izgleda da su partizani² zauzeli Vrbicu (Knin RK-DT), Vučjak (Knin QD-RH) i Krupu (Knin QM-DT). Borba između M.V.A.C. i partizana nastavlja se. Pretrpljeni gu-

¹ Original u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Vidi tom V, knj. 14. izvještaj Štaba Šeste divizije od 8 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

bici kod M.V.A.C.: 22 mrtva i 34 ranjena. Nanijeti gubici: oko šezdeset mrtvih; strijeljana su 42 partizana, između kojih i vođa Krajnović; zaplijenjeno 60 pušaka. Zapažene su partizanske formacije³ u zoni Jerkovići (Knin SN-DN) i Veljuv (Split SP-DN)!

Sektor „Bergamo“⁵: Partizani⁴ su zauzeli Strmicu i zonu Cetina (Split TR-UH-DE-CZ). U toku je utvrđivanje pretrpljenih gubitaka kod M.V.A.C. kao i nanijetih gubitaka. Patrole M.V.A.C. koje su iznenada došle u Suvaju (Knin SI-EU) i Srb (Knin SI-EO) ubile su 20 partizana i pokupile oko 40 ljudi koji su radili po naređenjima partizana.

U zonama jugozapadno od Muća završeno je čišćenje⁵ naselja Radošić (Šibenik TI-TL-BU), Crni Krug (Šibenik TI-BS), Biranj (Split TN-BS), Ljubeč (Split TP-BU). Čišćenje se nastavlja u pravcu jugozapada. Naše jedinice su završile čišćenje u zoni sjeverno od Kozjaka (Split TR-DS).

Na Rtu Kabal (Omiš AP-UM), partizani su primorali motorni jedrenjak „Sv. Nikola“ da pride obali, oteli su 7 džakova žita i 2 džaka pasulja namijenjenih civilnom stanovništvu. Naše jedinice, koje su brzo intervenisale, pregledale su zonu sa negativnim rezultatom.

Sektor „Zara“: Čistili su zonu Budak (Zirje OK-CU) i Kašić (Zirje ON-OS); ubijeno 7 partizana i 1 strijeljan. Zaplijenjena 1 lovačka puška, odjeća i razna hrana. Zaplijenjeno je nekoliko goveda i 150 ovaca. Zapaljeno je sklonište partizana i slagalište municije. U Zegararu (Knin QK-DR) ubijen partizan pri pokušaju bjekstva.

U zoni Bribirske Mostine (Zirje QH-CU) uhapšen i strijeljan partizanski kurir.

Sektor „Celere“: Garnizonu Rogoznica (Šibenik AK-BN) prijavio se naoružan partizan.

Sektor „Sassari“: Obična aktivnost pretraživanja i zasjeda. Oblačno, pljuskovi.⁶

GENERAL SPIGO

³ Odnosi se na dva bataljona Splitskog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

* Odnosi se na Desetu krajišku brigadu. Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Šeste divizije od 8 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

⁶ Vidi dok. br. 185, 188 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba grupe NOP odreda Dalmacije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

^o U originalu, ispod teksta, dopisano: „31. III M“ (Mario Robotti).

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 31 OŽUJKA 1943 GOD. O TOKU OFANZIVE BRAUN¹

ZAPOVJEDNICTVO

II. DOMOBRANSKOG ZBORA

Glavno-stožerni odjel

Op. Broj 340/taj.

U Brodu n/S., dne 31. III. 1943.

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA

(operativni odjel Glavnog stožera)

Sastavak.

I.

Sriemski zdruk:

Nisu javljeni osobiti događaji.

Slavonski zdruk:

Podhvat „Braun“: Dielovi ES bojne „Prinz Eugen“ i mot. sat. ES na postavima Sovski Dol (16 S Brod) napadnuti u 0630 od nadmoćnog neprijatelja,¹ te se dielovi ove bojne, nakon što su imali 5 mrtvih, 9 ranjenih i više nestalih, u 0930 povukli u Čaglin, prepustivši svojoj sudbini mot. satniju ES na Zečje B. (1,5 I Sovski Dol), koja se satnija cijeli dan borila s jakim neprijateljem. 2 vojnika ove satnije došla do Broda.

Javljeno prikupljanje neprijatelja, navodno dijelova XVI. i XVIII. kom. brigade, u ukupnoj jakosti 1500 ljudi, u prostoru Imbrijevcj—Paka—Borojevci—Ratkov Dol (oko 17 SSI Brod).³ Četnim razviđanjem Imbrijevcj nađeni bez neprijatelja. Razviđanjem ES postrojbe iz Čaglina ustanovljene komunističke bande i u prostoru Vlatkovac—Dobrogošće—Migalovci (22 i 20 SSI i 18 S Brod) u jakosti 80—100 ljudi.⁴

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—18, k. 22.

³ Odnosi se na dijelove Šesnaeste i Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 193, 199 i tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

* i ¹ Vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Osamnaeste NO brigade od 14 travnja 1943 god. Štabu Četvrte divizije.

Prikupljanje četa:

Skupine Sjever: Na crti Cenkovo (21 SSI Brod)—k. 221—k. 236—iztočni rub Slobodna Vlast (19 SI Brod)—Musić 261 (18 SI Brod) sa pričuvom i zapovjednim mjestom u Levanjskoj Varoši, dovršeno.

Skupine Jug: Na crti 355—414—Lipovica—423—Crveno Brdo 328—Matković Mala—D.Slatnik (14 SI, 12 SSI i 11 S Brod) u toku i bit će dovršeno do jutra 1. IV. 1943.

Vlastiti gubitci: Kod ES bojne „Prinz Eugen“ i mot. satnije 31. III. 1943.: 6 mrtvih, 14 ranjenih i 40 nestalih kod II. Jurbo 30. III. 1943. u borbama kod Ratkovog Dola i Slobodne Vlasti: 4 mrtva, 10 ranjenih, među ovima jedan zapovjednik satnije teško.

Gubitci neprijatelja:^s kod mot. satnije ES preko 100 mrtvih ocijenjeno i kod II. Jurbo preko 50 mrtvih ocijenjeno. Plien nešto pušaka, opreme i mnogo streljiva.

3. i 4. pješ. divizija:

Bez osobitih događaja.

Namjere:

Sriemski zdruk. 3. i 4. pješ. div.: Krstarenje u okolini četnih nastambenih mjesta.

Slavonski zdruk: Podhvat Braun: Po prikupljanju četa neprijatelja u prostoru Paka—Sovski Dol obkoliti i napasti.

ZAPOVJEDNIK
general Iser v. r.

ZA TOČNOST:

Glavar stožera
glavnostožerni podpukovnik
(Helbich)
Helbich

• O našim gubicima vidi tom V, knj. 14, izvještaj Štaba Četvrte divizije od 15 travnja 1943 god. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske.

ЗАПОВЈЕДНИ
НОБРАНСКИ ОДЈЕЛ

34-11

Београд, 23. IV. 1943.

Дневни извјештај

ОПЕРАТИВНИ ОДЈЕЛ С.О. (Опери-
тивни одјел Главног стошера)

Лавонски саруг:

Нису јављени посебни догађаји.

Лавонски саруг:

Одврат "Саруг": Делови II. бојне "Гринс Ејџан" и мот. бат.
на постављеним положајима (код Брод) нападнути у 0630 од надмоћног
непријатеља, те се одвратиле ове бојне, након што су имали 5 мртвих,
раних и више несрећних, у 0930 повукли у Јаглин, препуштајући својој
судбини сатније II. део Јоцић б. (1,5 I. Јовски дол), која се сатнија
дискретно борила с јаким непријатељем. 2 војника ове сатније дошла
до Брода.

Јављене прикупљање непријатељ. наводно делова ИVI. и
XVIII. кав. бригаде, у великој јакости 1500 људи, у простору Јабријево.
- Јага - Боројево - Машков дол (око 17 км Брод). Четина разиђа-
ња: Јабријево - Јага без непријатеља. Разиђања II. построје
из Јаглина установљено: комунистичке батње и у простору Влатковач -
Добрача - Милевоца (20 и 20 км и 18 км Брод) у јакости 80 - 100
људи.

Разиђања бата:

Купине Јеврејска: 3. артиљеријско (21 км Брод) - 2.221 -
2.23 - Источни рат - Машков Влат (19 км Брод) - Милић 261 (19 км
Брод) са припадцима и заповједник уједно у Леванској Вароши, довршава
Јаглина Југ: 14 артиљеријско - 414 - Миловица - 423 - Црвена
Бригада 508 - Машков Маш - 2. артиљеријско (14 км, 12 км и 11 км Брод) у
заклуци и бити се довршава до Јагла 1. IV. 1943.

Властита густина: Код II. бојне "Гринс Ејџан" и мот. сатније
31. III. 1943. 6 мртвих, 1 ранјених и 40 несталних, код II. Јурба 30. III.
1943. 1 мртва, 1 ранјених, 1 нестални, код Миловоца Власт: 4 мртва 10 ра-
њених, међу овима један заповједник сатније батње.

Губитци непријатеља: код мот. сатније II. преко 100 мртвих
оцвијенено и код II. Јурба преко 50 мртвих оцвијенено, или: мање пу-
шача, црвених и много стrelјива.

3. и 4. пје. артиљеријар
без обилних догађаја.

Дивизија:

Лавонски саруг, 3. и 4. пје. див.: Крстарење у околини четина
настањених мјеста.

Лавонски саруг: одврат грама: по прикупљању бата непри-
јатеља у простору Јага - Јовски дол обколити и нападати.

ЗА ПОВЈЕДНИ
Одјел
генерални потпуковник

ЗА ПОВЈЕДНИ
генералiser в.р.

Stelmitz

BR. 199

IZVJEŠTAJ USTAŠKO-DOMOBRANSKOG VOJNOG PO-
VJERENIŠTVA PRI VIŠOJ KOMANDI ORUŽANIH SNAGA
„SLOVENIJA-DALMACIJA" OD 31 OŽUJKA 1943 GOD. O
STANJU KOD OTOČCA I GOSPIĆA¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

j PRIMLJENO OD: SUŠAKA	DAN: 31. 3. 43.	SAT I MINUT: 1130	BROJ: 143
PUTEM KRUGOVALNE PO STAJE ZAGREB	DAN: 31. 3. 43.	SAT I MINUT: 1231	BROJ: 860

S A D R Ž A J

NAJZURNIJE

ZA KOGA: OPERATIVNOM ODJELU

SPOJ: Vaš broj 3348/tajno

Ako odmah ne mogu dobiti pomoć ostajem pri
mojoj odluci iznietoj u 2093.

Talijani napustili prugu Gospić—Lešće i odvukli
sve lokomotive i vagone.

Pruga na dielu Vrhovine—Plaški ruši se svaki
čas.

Druga lička bojna osigurava dio pruge Ostarije
—Ogulin—Dubrave i sumnjam da će nam je Ta-
lijani trenutno staviti na raspolaganje. Molim
imati u vidu moj dopis 2121/tajno upućen gene-
ralu Prpiću. Prevoz eksploziva u Gospić za sada
nemoguć, obustavite.

HRVOPO

Broj 2131/tajno.

Odgovor sa op. br. 3404/ taj. od 31/111 43.

b

Brolich

Odsj 2+Kal

Odgovorili

P 31/111 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 16/1—21, k. 21.

Sadržaj Hrvopo 2093:

Stanje oko Otočca i Gospdća vrlo ozbiljno. Zapoviedio sam povlačenje i napuštanje prostora j. ist. Gospića i po potrebi povlačenje svih snaga sa osiguranja pruge na dielu Sinac—Gospić. Pa ipak snage slabe. Molim za obavieštenje da li ima ikakvog izgleda za pomoć ma sa koje strane. Sa četnicima uspostavljen dodir.

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 31. 3. U SATI 1250
DEŠIFRIRAO DANA 31. 3. U SATI 1330 PODPIS: Filković

OČEVIDNI BROJ BRZOJAVKE	PRIMLJENA: DAN 31. MJESEC 3. GOD. 43. SAT 13 MINUT 30	PODPIS I CIN CASTNIKA, KOJI JE BRZOJAVKU PRIMIO: PODPIS: Simekorić CIN: bojnik
295		

BR. 199

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 31 OŽUJKA 1943 GOD. O OFANZIVI BRAUN U SLA-
VONIJI¹

| PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 31. 3. 43.	MINUT: 2300	¹ BROJ: 211
PUTEM KRUGOVALNE PO- STAJE ZAGREB	DAN: 1. 4. 43.	SAT I MINUT: 0700	BROJ: 878

S A D R Ž A J

ZA KOGA: OPERATIVNI ODJEL
SPOJ: === = =

Tokom dana produženo čišćenje pored zapriečne crte Bučko Kamensko—Vučjak—Zvečevo—Voćin.

Tom prilikom jedan partizan ubijen.

Bez vlastitih gubitaka.

Iz zapriečne crte jedna bojna upućena u Voćin a jedna bojna u Buč. 1. 4. 43. ostaje jedna bojna u Bučko Kamenskom a stožer IV. gor. zdruga vraća se u Pakrac.

Haubička bitnica danas vraćena u Daruvar.

Na ostalom dielu područja tokom dana bez događaja.

GORDIV

Op. broj 902

P 1/IV D

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 1. 4. U SATI 0745

PODPIS: Filković

OČEVIDNI BROJ BRZOJAVKE 1	PRIMLJENA: DAN 1. MJESEC IV. GOD. 43. SAT 08 MINUT 00	PODPIS I CIN CASTNIKA, KOJI JE BRZOJAVKU PRIMIO: PODPIS:
		CIN: poručnik

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 16/1—28, k. 21.